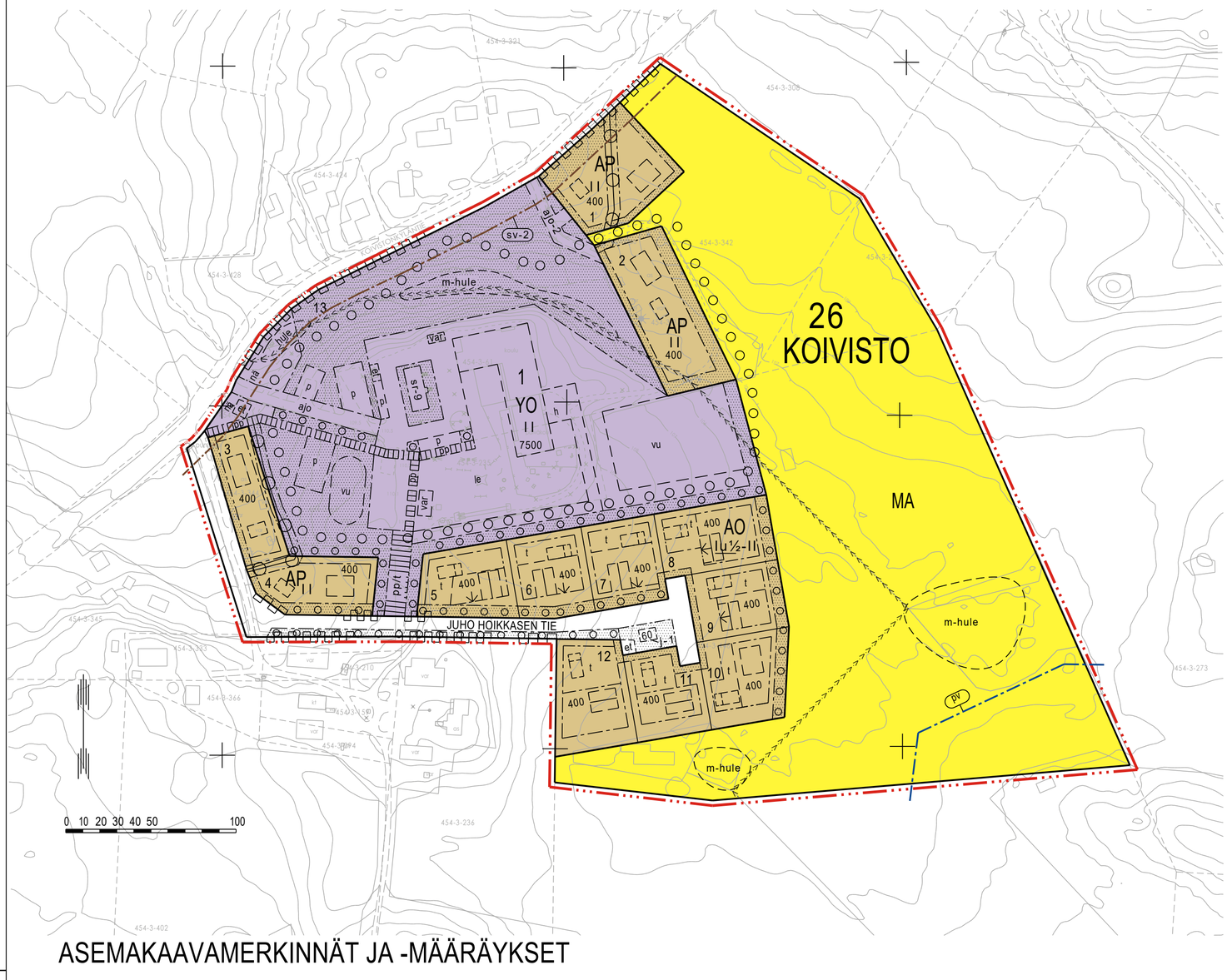

ASEMAKAAVAMERKINNÄT JA -MÄÄRÄYKSET

- AP — Asuinpientalojen korttelialue.
- AO — Erillispientalojen korttelialue.
- YO — Opetustoimintaa palvelevien rakennusten korttelialue.
- MA — Maisemallisesti arvokas peltoalue.
- 3 m kaava-alueen rajan ulkopuolella oleva viiva.
- Korttelin, korttelinosan ja alueen raja.
- Osa-alueen raja.
- Ohjeellinen osa-alueen raja.
- Ohjeellinen tontin/rakennuspaikan raja.
- 26 — Kaupungin- tai kunnanosan numero.
- KOI — Kaupungin- tai kunnanosan nimi.
- 2 — Korttelin numero.
- 8 — Ohjeellisen tontin/rakennuspaikan numero.
- JUHO HOIK — Kadun, tien, katuaukion, torin, puiston tai muun yleisen alueen nimi.
- 400 — Rakennusoikeus kerrosalaneliömetreinä.
- II — Roomalainen numero osoittaa rakennusten, rakennuksen tai sen osan suurimman sallitun kerrosluvun.
- II — Alleviivattu roomalainen numero osoittaa rakennusten, rakennuksen tai sen osan pienimmän sallitun kerrosluvun.
- 1/2k I — Murtoluku roomalaisen numeron edessä osoittaa, kuinka suuren osan rakennuksen suurimman kerroksen alasta saa kellarikerroksessa käyttää kerrosalaan laskettavaksi tilaksi.
- I u1/2 — Murtoluku roomalaisen numeron jälkeen osoittaa, kuinka suuren osan rakennuksen suurimman kerroksen alasta saa ullakon tasolla käyttää kerrosalaan laskettavaksi tilaksi.
- Rakennusala.
- j-1 — Jätteiden keräilyä varten varattu alueen osa, joka on aidalla tai istutuksin erotettava muusta piha- tai puistoalueesta.
- t — Rakennusala, jolle saa sijoittaa talousrakennuksen.
- et — Ohjeellinen, yhdyskuntateknistä huoltoa palvelevien rakennusten ja laitosten alue.
- var — Varastorakennukselle varattu alueen osa.

- Rakennuksen harjansuuntaa osoittava viiva.
- Nuoli osoittaa rakennusalan sivun, johon rakennus on rakennettava kiinni.
- le — Leikki- ja oleskelualueeksi varattu alueen osa.
- vu — Urheilu- ja virkistyspalvelujen alueen osa.
- Istutettava alueen osa.
- Ohjeellinen tulvareitti.
- Säilytettävä/istutettava puurivi.
- Katu.
- Ulkoilureitti.
- pp — Jalankululle ja polkupyöräilylle varattu alueen osa.
- pp/t — Jalankululle ja polkupyöräilylle varattu alueen osa, jolla tontille/rakennuspaikalle ajo on sallittu.
- ajo — Ajoyhteys.
- ajo-2 — Ajoyhteys. Yhteys sitova, sijainti ohjeellinen.
- h — Alueen sisäiselle huoltoliikenteelle varattu ohjeellinen alueen osa.
- p — Pysäköimispaikka.
- nä — Näkemäalueeksi varattu alueen osa. Alueella tulee huolehtia liikenneturvallisuuden kannalta riittävän näkymän säilymisestä.
- Johtoa varten varattu alueen osa.
- Katualueen rajan osa, jonka kohdalta ei saa järjestää ajoneuvoliittymää.
- sr-9 — Suojeltu rakennus. Koiviston kylän Perinnetalo on maakunnallisesti merkittävä vanha kansakoulurakennus. Rakennusta ei saa purkaa. Korjaukset tai muutokset eivät saa heikentää rakennuksen kulttuurihistoriallista arvoa. Korjaustöissä tulee käyttää alkuperäisiä tai niitä vastaavia materiaaleja. Rakennuksiin kohdistuvissa korjaus- ja muutostoimenpiteissä on pyydettävä museoviranomaisen lausunto.
- sv-2 — Suojavyöhyke. Koiviston museotien ympäristö. Tien ympäristössä tulee noudattaa Museotien hoito- ja ylläpitosuunnitelmaa (2013, ELY). Uudet liittymät tulee liittää oleviin tieliittymiin tai sopeuttaa museotiehen hienovaraisesti. Suoja-alueen puuston ja pensaston raivaaminen liikenneturvallisuuden ja näkemien kannalta sallitaan. Suojavyöhykkeen maaperään kohdistuvissa toimenpiteissä ja tietä koskevista suunnitelmista on pyydettävä museoviranomaisen lausunto.
- pv — Tärkeä tai veden hankintaan soveltuva pohjavesialue.
- m-hule — Huleveden viivyytykseen hyödynnettävissä oleva metsäinen painanne. Kulttuurimaisemaan sijoittuvat maisemakohteet tulee pitää hoidetussa luonnontilassa.

YLEISMÄÄRÄYKSET

Ympäristö ja rakennustapa
Alue on keskeinen osa maakunnallisesti merkittävää Koiviston kylän maisema-aluettta. Uudisrakennuksien muotokieli, julkisivumateriaalit ja -väritys tulee sopeuttaa Koiviston kylän historialliseen rakennuskantaan ja kaukomaisemaan.

Rakentamisesta vapaat tontin osat tulee istuttaa ja pitää huolitellussa kunnossa. Leikki- ja oleskelualueet sekä tontin autopaikoitus on erotettava muusta piha-alueesta istutuksin. Autopaikan edessä tulee olla vähintään 5 metriä vapaata tilaa omalla tontilla. Alueiden toteutuksessa tulee huomioida esteettömyys.

Pihasuunnitelma on esitettävä rakennusluvan hakemisen yhteydessä.

Pysäköinti
Autopaikkojen vähimmäismäärät:
- AO ja AP-tontit 2 ap/tontti
- YO-tontti 1 ap/50 k-m^2 tai 1 ap/työntekijä

Korttelialueet
YO-korttelialue
Koulun piha ja ympäristö tulee pitää hoidettuna, avonaisena ja turvallisena. Koulua kiertävä ulkoilureitti tulee valaista. Toteutuksessa tulee pyrkiä ympäristön esteettömyteen. Oppilaiden saapuminen jalan ja pyörillä tulee järjestää risteämättä pihan ajoneuvoliikenteen kanssa. Leikki- ja urheilualueet tulee selkeästi erottaa saattoliikenteen vaatimasta alueesta istutuksin. Leikkialueilla tulee säilyttää tai istuttaa nurmea, puita ja pensaita. Koulun ja erillispientalotonttien väliselle sivuille tulee istuttaa suojaava lehtipuurivi vähintään 1 puu/20 m tiheydellä.
Laajat istutettavat alueenosat tulee säilyttää puustoisena, aluskasvillisuudeltaan matalana ja luonnon monimuotoisuutta tukevina viheralueina. Hyväkuntoiset suuret puut tulee lähtökohtaisesti säilyttää.

YO-käyttötarkoitusalueella istutettavilla alueenosilla saa toteuttaa yleistä-, urheilu- sekä opetus- ja kasvatustoimintaa palvelevia virkistys- ja urheilutoimintoja sekä toiminnalle tarpeellisia rakennuksia ja rakenteita. Koulun pihapiiriin liittyvien rakennusten ja rakennelmien tulee olla ulkoasultaan huoliteltuja ja ympäristöön sopivia.

AO-korttelialueet
Asuinrakennusten tulee muodostaa yhtenäinen aluekokonaisuus. Rakennuskannan tulee sopia väritykseltään ja muodonannollisesti Koiviston kylän kulttuurimaisemaan. Tonttien rakentuessa uuden tonttikadun varrelle tulee istuttaa lehtipuukuja. Tonttien peltoalaan rajoittuville sivuille tulee istuttaa suojaava lehtipuurivi vähintään 1 puu/20 m tiheydellä.

Rakennustapaohje
Korttelin 1 erillispientalotonteilla 5-12 on voimassa sitova rakentamistapaohje. Rakentamistapaohje on ohjeellinen muilla koulun ympäristön pientalotonteilla.

Hulevedet
Hulevesien imeytys tulee hoitaa kiinteistökohtaisilla järjestelyillä tontin omalla alueella. Tontin piha- ja hulevesisuunnitelma on esitettävä rakennusluvan hakemisen yhteydessä.

Peltoalueet
Maisemallisesti arvokkaat peltoalueet tulee säilyttää avonaisena ja lähtökohtaisesti viljelyskäytössä. Pellolle saa talvisin ajaa hiihtoladun yleiseen käyttöön.

Koiviston kylän Perinnetalo (korttelin 1 tontti 13)
Perinnetalo on maakunnallisesti merkittävä vanha kansakoulurakennus. Korjaukset tai muutokset eivät saa heikentää rakennuksen kulttuurihistoriallista arvoa.

Rakennus tulee säilyttää maisemallisesti korostettuna ja arvokkaasti hoidettuna maiseman pääte- ja kiintopisteenä. Rakennuksen liittyminen ympäristöönsä tulee suunnitella rakennustyylille sopivasti ja kestävin materiaalein. Rakennuksen ympäristö ja viereiset istutettavat alueet tulee toteuttaa perinteisin kasvilajein. Koulun pihapiirissä rakennusten tulee muodostaa pihapiiri, jossa päätoiminto on koulun välituntitoiminta. Rakennuksen ympäristöön liittyvien piharakenteiden muutosta koskevista suunnitelmista tulee pyytää lausunto museoviranomaiselta.

ÄÄNEKOSKI

Diaarinumero 305/10.02.03/2025

KOIVISTON KOULUN YMPÄRISTÖN ASEMAKAAVA

Mittakaava 1:2000

HYVÄKSYNTÄ

Kaupunginosa:
26. Koivisto

Asemakaavan laatiminen koskee kiinteistöjä:

992-454-3-235	NIKULA	992-454-3-428 (osa)	PUROLA
992-454-3-261/3 (osa)	ETELÄRINNE II	992-454-3-446 (osa)	KOIVISTONPELTO
992-454-3-322/3	UUSITALO	992-454-3-61	KOIVULA
992-454-3-342	SAVIKKO	992-454-3-63	LEHTOLA
992-454-3-344	TUOMAALA	992-454-3-69	LEPISTÖ
992-454-3-345/3 (osa)	MÄENPÄÄ	992-454-3-74	VIERTOLA
992-454-3-370	PUROLA		

Asemakaavalla muodostuu:
26. kaupunginosa Koivisto
26. kaupunginosan kortteli 1 sekä katu- ja peltoalueita.

Asemakaava-alueella on ohjeellinen tonttijako.

Kaavoituksen pohjakartta täyttää asemakaavan pohjakartalle asetut vaatimukset.
19.5.2026
Maanmittausinsinööri Jaakko Hirvonen

KÄSITTELYT

Vireilletulo kh 28.4.2025
MRA 30 § nähtävilläolo 12.11. - 17.12.2025
MRA 27 § nähtävilläolo 16.06. - 20.07.2026
Hyväksyminen kv __.__.2026
Voimaantulo

Päiväys 14.9.2026
Maankäyttöpalvelut - Kaavoitus

Kaavasuunnittelija Vilhelmiina Schroderus

Kaavoituspäällikkö Nina Marjoniemi

Tämä kaavakartta on Äänekosken kaupunginvaltuuston __.__.2026 §__ hyväksymän päätöksen mukainen.

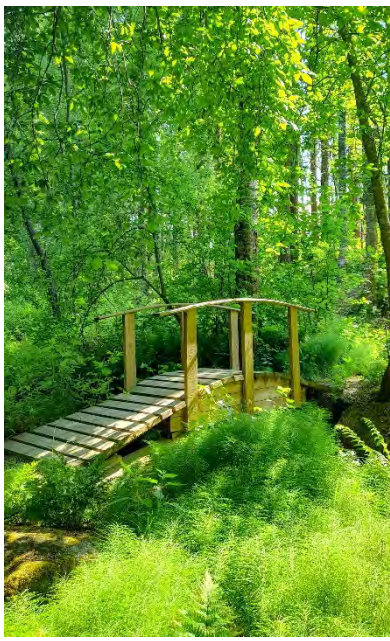
Äänekoskella __.__.2026 Hallintosihteeri Tuula Ruuska

Asemakaavatunnus
992 26/1

ÄÄNEKOSKI
Tulevaisuus asuu täällä

KOIVISTON KOULUN YMPÄRISTÖN ASEMAKAAVA

KAAVASELOSTUS

HYVÄKSYNTÄ

14.9.2026

KAUPUNGINVALTUUSTO HYVÄKSYNYT: __ . __.2026

Äänekosken kaupunki
Hallintokatu 4
44100 Äänekoski

www.aanekoski.fi
kirjaamo@aanekoski.fi

ASEMAKAAVAN MUUTOKSEN SELOSTUS, JOKA KOSKEE 14. PÄIVÄNÄ SYYSKUUTA 2026 PÄIVÄTTYÄ KARTTAA.

1. PERUS- JA TUNNISTETIEDOT

1.1. Tunnistetiedot

Asemakaavan laatiminen koskee kiinteistöjä:

992-454-3-235 NIKULA	992-454-3-428 (osa) PUROLA
992-454-3-261 (osa) ETELÄRINNE II	992-454-3-446 (osa) KOIVISTONPELTO
992-454-3-322 (osa) UUSITALO	992-454-3-61 KOIVULA
992-454-3-342 SAVIKKO	992-454-3-63 LEHTOLA
992-454-3-344 TUOMAALA	992-454-3-69 LEPISTÖ
992-454-3-345 (osa) MÄENPÄÄ	992-454-3-74 VIERTOLA
992-454-3-370 PUROLA	

Asemakaavalla muodostuu:
26. kaupunginosa Koivisto
26. kaupunginosan kortteli 1 sekä katu- ja peltoalueita.

Alueella on ohjeellinen tonttijako.

Kaavan nimi	Koiviston koulun ympäristön asemakaava
Kaavan päiväys	14.9.2026
Kaavan laatija	Kaavoituspäällikkö Nina Marjoniemi Kaavasuunnittelija Vilhelmiina Schroderus Kaavasuunnittelija Carita Kosonen Äänekosken kaupunki Kaavoituspalvelut Hallintokatu 4, 44100 Äänekoski
Vireilletulo	Kaupunginhallitus 28.4.2025 Ilmoitus vireilletulosta 7.5.2025 sähköinen ilmoitustaulu sekä paikallislehdet (*Pikkukaupunkilainen, Äänekosken Kaupunkisanomat Äks*)
Nähtävillä	Kaavaluonnos 12.11. – 17.12.2025 (MRA 30 §) Kaavaehdotus 16.6. - 20.7.2026 (MRA 27 §)
Hyväksyminen	Kaupunginvaltuusto __. __.2026

Kuva 1. *Suunnittelualueen sijoittuminen Äänekosken Koiviston ja Hirvaskankaan alueelle.*

1.2. Kaava-alueen sijainti

Suunnittelualueena on Äänekosken Koiviston kylällä sijaitseva Koiviston koulun ja päiväkodin lähiympäristön alue. Suunnittelualue sijaitsee noin 15 km Äänekosken keskustasta etelään, kantatien 69 pohjoispuolella. Alue sijoittuu Hirvaskankaan palvelukeskittymästä koilliseen n. 3 km etäisyydelle. Suunnittelualue rajautuu pohjoisosastaan museotieksi määriteltyyn Koivistonkyläntiehen. Koulun ja päiväkodin rakennusten lisäksi suunnittelualueella on maaseutumaista pientalokantaa, viljelysalaa ja metsäpalstoja. Koulun lähiympäristössä on lisäksi osayleiskaavan mukaisia rakentamattomia pientalotontteja. Suunnittelualueen pinta-ala on noin 14,3 ha, mikä voi tarkentua suunnittelun edetessä. Suunnittelualueen sijainti ja rajaus on esitetty alla. Rajaus voi täsmentyä suunnittelun edetessä.

1.3. Asemakaavan nimi ja tarkoitus

Koiviston koulun ympäristön asemakaava

Asemakaavan laatimisen tavoitteena on tarkastella kyläkoulun ja päiväkodin ympäristön kehittämistä ja aluevarauksen riittävyyttä eri toimintojen toteuttamiselle. Koulun lähiympäristöön osayleiskaavassa osoitettujen pientalotonttien ja kulkuyhteyksien tarkempi suunnittelu on osa asemakaavatyötä. Asemakaavan tavoitteena on ratkaista tonttien koko ja sijoittuminen siten, että kaikki tarpeelliset toiminnot olisivat sijoitettavissa koulun ympäristöön. Kulkuyhteydet tonteille ja koulun saattoliikenteen sujuvuus ratkaistaan asemakaavoituksella.

SISÄLLYSLUETTELO

1. PERUS- JA TUNNISTETIEDOT 1
1.1. Tunnistetiedot 1
1.2. Kaava-alueen sijainti 2
1.3. Asemakaavan nimi ja tarkoitus 2
1.4. Luettelo selostuksen liiteasiakirjoista 4
1.5. Luettelo kaavaa koskevista asiakirjoista ja lähdemateriaalista 4
2. TIIVISTELMÄ 5
2.1. Kaavaprosessin vaiheet 5
2.2. Asemakaava 5
2.3. Asemakaavan toteuttaminen 5
3. SUUNNITTELUN LÄHTÖKOHDAT 6
3.1. Alueen yleiskuvaus 6
3.2. Luonnonympäristö 7
3.3. Rakennettu ympäristö 14
3.4. Maanomistus 20
4. SUUNNITTELUTILANNE 21
4.1. Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet 21
4.2. Maakuntakaava 21
4.3. Yleiskaava 21
4.4. Asemakaava 23
4.5. Muut suunnitelmat ja selvitykset 23
5. ASEMAKAAVAN SUUNNITTELUN VAIHEET 24
5.1. Asemakaavan suunnittelun tarve 24
5.2. Suunnittelun käynnistäminen ja sitä koskevat päätökset 24
5.3. Osallistuminen ja yhteistyö 24
5.3.1. Osalliset 24
5.3.2. Vireilletulo 24
5.3.3. Osallistuminen ja vuorovaikutusmenettelyt 24
5.3.4. Viranomaisyhteistyö 26
5.4. Asemakaavan tavoitteet 26
5.4.1. Lähtökohta-aineiston antamat tavoitteet 26
5.4.2. Prosessin aikana syntyneet tavoitteet, tavoitteiden tarkentuminen 27
5.5. Vaihtoehtojen arviointi ja vertailu 30
6. ASEMAKAAVAN KUVAUS 30
6.1. Kaavan rakenne 38
6.1.1. Mitoitus 38
6.2. Ympäristön laatua koskevien tavoitteiden toteutuminen 39
6.3. Aluevaraukset 39
6.4. Kaavamerkinnät ja –määräykset 40
6.5. Nimistö 42
7. KAAVAN VAIKUTUKSET 43
7.1. Ihmisten elinoloihin ja elinympäristöön 43
7.2. Rakennettu ympäristö ja yhdyskuntarakenne 43
7.3. Maisema-, kulttuuri- ja luonnonympäristö 43
7.4. Liikenne 44

7.5. Sosiaaliset vaikutukset 44
7.6. Ilmastonmuutos / ilmastonmuutoksen huomioiminen 44
7.7. Taloudelliset vaikutukset 44
8. ASEMAKAAVAN TOTEUTUS 45

1.4. Luettelo selostuksen liiteasiakirjoista

1. Osallistumis- ja arviointisuunnitelma
2. Asemakaavan seurantalomake
3. Vuorovaikutusraportti
4. Luontoselvitys (Latvasilmu osk, 2025)
5. Koiviston koulun pihasuunnitelma
6. Koiviston koulun ympäristön rakennustapaohje

1.5. Luettelo kaavaa koskevista asiakirjoista ja lähdemateriaalista

1) Hirvaskankaan-Koiviston osayleiskaavan muutoksen aineisto 2018
2) Keski-Suomen maakunnallisesti merkittävät rakennetut kulttuuriympäristöt 2016
3) Rakenneyleiskaava 2016 aineisto (oikeusvaikutukseton)
    - Rakenneyleiskaava Äänekoski 2016 maisemaselvitys (kartta-aineisto), Äänekosken kaupunki, Anna-Kaisa Aalto, 2006
    - Rakenneyleiskaava Äänekoski 2016 luontoselvitys, Suunnittelukeskus Oy, 2006

2. TIIVISTELMÄ

2.1. Kaavaprosessin vaiheet

Asemakaavan muutos on käynnistetty Äänekosken kaupungin aloitteesta. Kaupunginhallitus päätti käynnistää kaavahankkeen kokouksessaan 28.4.2025 § 107. Kaavoitushanke kuulutettiin vireille 7.5.2025 kaupungin sähköisellä ilmoitustaululla sekä *Pikkukaupunkilainen* ja *Äänekosken Kaupunkisanomat* -lehdissä.

Kaavahankkeen lähtökohtia, tavoitteita ja etenemistä kuvaava osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS) pidettiin AKL 62 §:n ja AKL 63 §:n mukaisesti nähtävillä 7.5. – 6.6.2025 välisen ajan. Osallistumis- ja arviointisuunnitelmaa päivitetään tarpeen mukaan kaavahankkeen aikana.

Aloitusvaiheen viranomaisneuvottelua (AKL 66 §) ei ollut tarpeen järjestää.

Kaupunginhallitus päätti kokouksessaan 3.11.2025 § 298 asettaa kaavaluonnosaineiston nähtäville AKL 62 § ja MRA 30 § mukaisesti. Kaavaluonnos pidetään nähtävillä kaupungintalon ala-aulassa ja kaupungin kotisivuilla 12.11. – 17.12.2025 välisen ajan (AKL 62 §, MRA 30 §). Luonnoksesta saatiin yhteensä 10 lausuntoa ja 2 mielipidettä.

Kaupunginhallitus päätti kokouksessaan 1.6.2026 § 168 asettaa kaavaehdotusaineiston MRA 27 §:n mukaisesti nähtäville 30 vuorokauden ajaksi. Kaavaehdotus pidetään nähtävillä kaupungintalon ala-aulassa, Äänekosken kirjastolla ja kaupungin kotisivuilla 16.6. – 20.7.2026 välisen ajan. Ehdotuksesta saatiin yhteensä 5 lausuntoa ja 3 mielipidettä.

Äänekosken kaupunginvaltuusto hyväksyi asemakaavan __. __.2026 § __pitämässään kokouksessa.

2.2. Asemakaava

Asemakaavan laatimisen tavoitteena on tarkastella kyläkoulun ja päiväkodin ympäristön kehittämistä ja aluevarauksen riittävyyttä eri toimintojen toteuttamiselle. Koulun lähiympäristöön osayleiskaavassa osoitettujen pientalotonttien ja kulkuyhteyksien tarkempi suunnittelu on osa asemakaavatyötä. Asemakaavan tavoitteena on ratkaista tonttien koko ja sijoittuminen siten, että koulun ympäristöön kaikki tarpeelliset toiminnot olisivat sijoitettavissa. Suunnittelualue kattaa Koiviston kyläkoulun ja päiväkodin toiminnallisen alueen sekä niiden lähiympäristön. Alueella on voimassa Hirvaskankaan-Koiviston osayleiskaava, jossa suunnittelualueen ympäristöön on osoitettu ympärivuotisen asumisen aluetta, palveluiden ja hallinnon aluetta, sekä maisemallisesti arvokasta peltoaluetta.

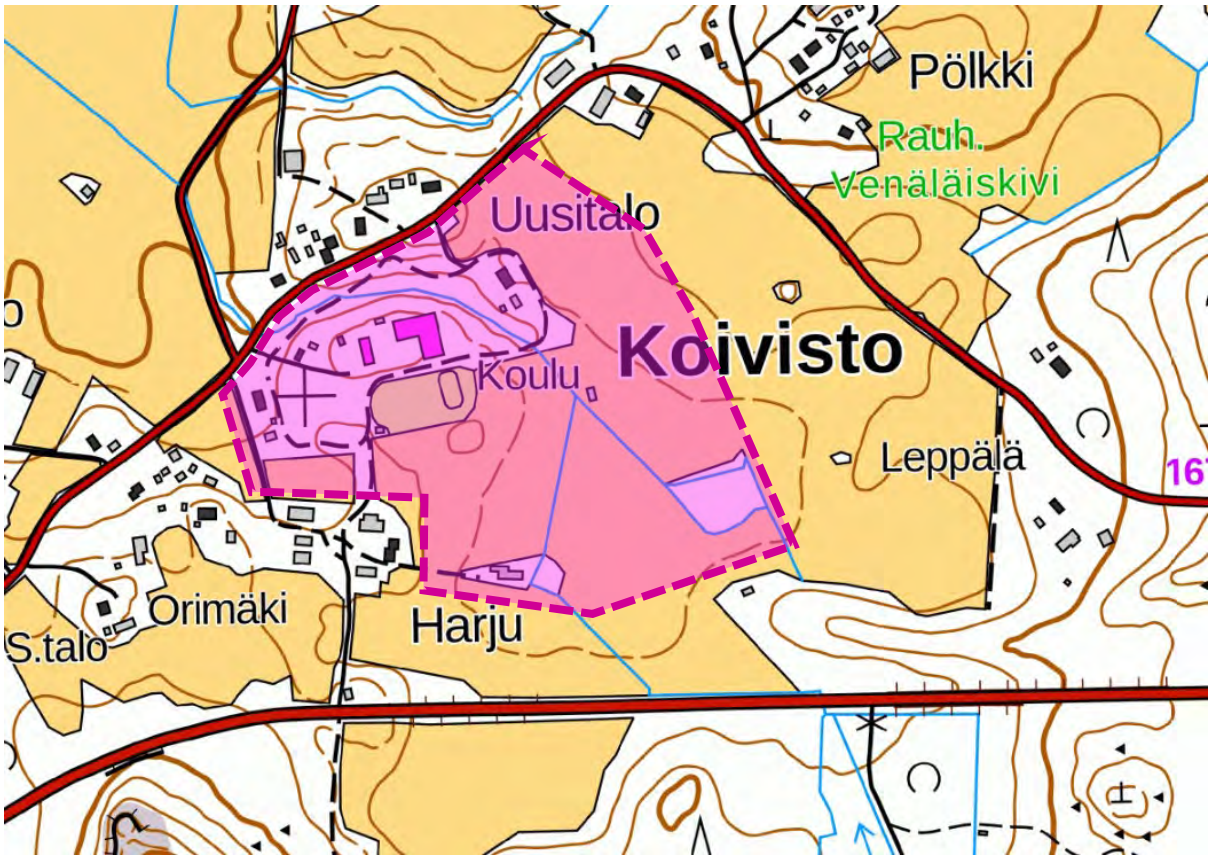
2.3. Asemakaavan toteuttaminen

Kaavan toteuttaminen voi käynnistyä kaavan saatua lainvoiman. Asemakaavan toteuttamisesta vastaa katujen ja virkistysreittien osalta Äänekosken kaupunki. Asemakaava-alueella on ohjeellinen tonttijako.

3. SUUNNITTELUN LÄHTÖKOHDAT

3.1. Alueen yleiskuvaus

Suunnittelualueena on Äänekosken Koiviston kylällä sijaitseva Koiviston koulun ja päiväkodin lähiympäristön alue. Suunnittelualue sijaitsee noin 15 km Äänekosken keskustasta etelään, kantatien 69 pohjoispuolella. Alue sijoittuu Hirvaskankaan palvelukeskittymästä koilliseen n. 3 km etäisyydelle. Suunnittelualue rajautuu pohjoisosastaan museotieksi määriteltyyn Koivistonkyläntiehen. Koulun ja päiväkodin rakennusten lisäksi suunnittelualueella on maaseutumaista pientalokantaa, viljelysalaa ja metsäpalstoja. Koulun lähiympäristössä on lisäksi osayleiskaavan mukaisia rakentamattomia pientalotontteja. Suunnittelualueen pinta-ala on noin 14,3 ha. Suunnittelualueen sijainti ja rajaus on esitetty alla. Rajaus ja suunnittelualueen pinta-ala voivat täsmentyä suunnittelun edetessä.

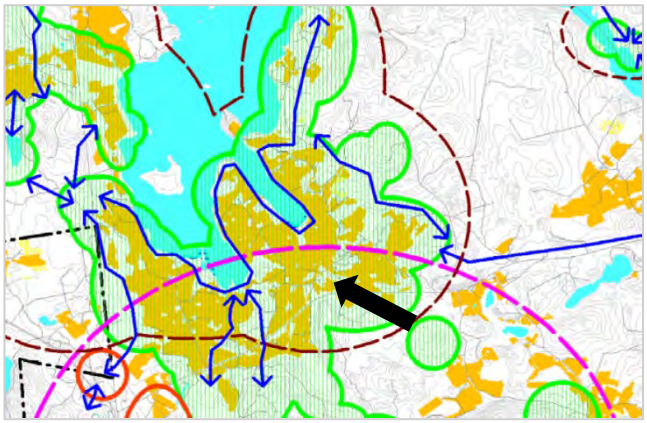

Kuva 2. *Peruskartalla näkyy rakentunutta ympäristöä. Suunnittelualue korostettu magentalla.*

Äänekosken Koivisto on maaseutumainen tienvarsille muodostunut kylämäinen asuinkeskittymä. Maisemaa määrittävät kumpuilevat peltoaukeat ja metsäkaistaleet, sekä maaseutumaiset asuinpihapiirit. Ympäristössä on säilynyttä historiallista rakennuskantaa, uudempia erillispientaloja sekä aktiivista maataloutta. Suunnittelualueelle sijoittuu v. 1915 rakennettu suojeltu koulurakennus. Alueelle on rakennettu uusi koulun- ja päiväkodin rakennuskokonaisuus vuosina 2019-2024, jolloin paikalta on purettu kivirakenteinen vuonna 1951 rakennettu koulurakennus.

3.2. Luonnonympäristö

Äänekosken ja Suolahden taajamien ekologista verkostoa on tarkasteltu rakenneyleiskaavan 2016 valmistelun yhteydessä. Hirvaskankaan-Koiviston osayleiskaavan (2018) yhteydessä on hyödynnetty aiemmin laadittuja luontoselvityksiä, jonka mukaan arvokkaat luonto- ja maisemakohteet on jätetty rakentamisesta vapaaksi. Suunnittelualueelle on toteutettu tarkentava luontoselvitys kesällä 2025.

Kuva 3. *Ote Rakenneyleiskaavan 2016 liitteestä 3 Äänekosken–Suolahden taajamien ekologinen verkosto (Suunnittelukeskus Oy 2006). Suunnittelualue osoitettu nuolella.*

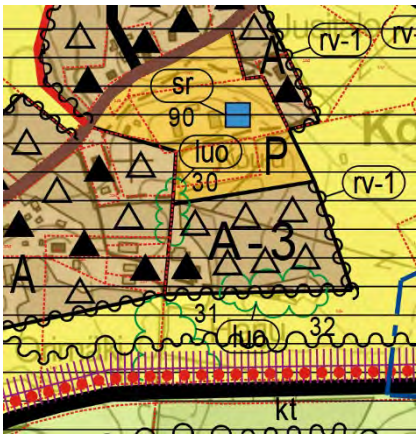

Kuva 4. *Ote Rakenneyleiskaavan 2016 liitteestä 1 Arvokkaat luontokohteet (Suunnittelukeskus Oy 2006). Suunnittelualue osoitettu nuolella.*

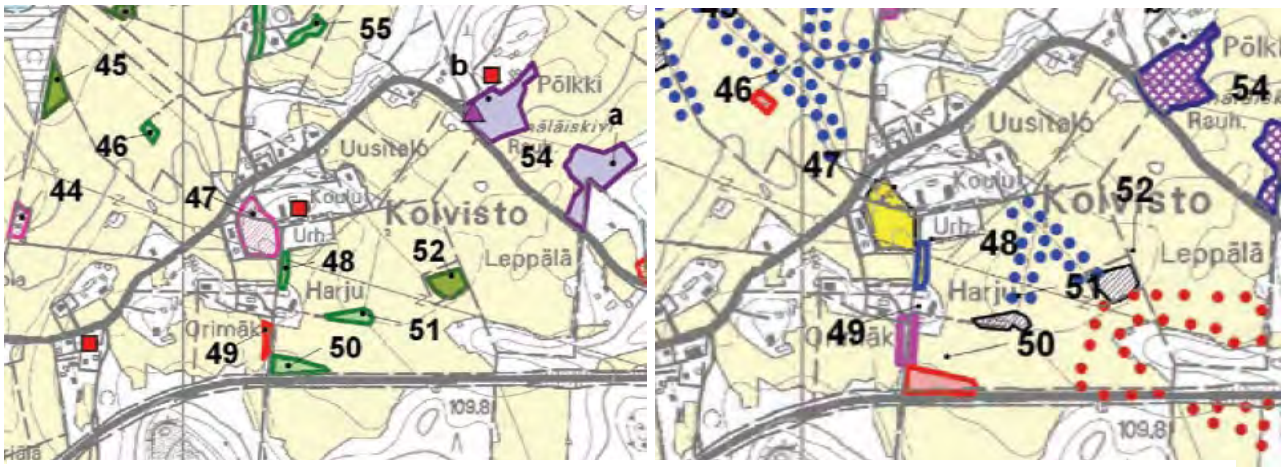
Rakenneyleiskaavan 2016 yhteydessä laaditussa ekologisen verkoston tarkastelussa Niiniveden rantaympäristö on ekologisesti merkittävää vyöhykettä ja ydinaluetta. Suunnittelualue sijoittuu myös etelästä ulottuvaan erittäin merkittävään ekologiseen vyöhykkeeseen. Alueelle ei ole osoitettu ekologisia käytäviä.

Hirvaskankaan-Koiviston osayleiskaavassa (2018) kaavakartalle merkittyjä suunnittelualueen läheisyyteen sijoittuvia arvokkaita luontokohteita ovat luo-kohteet 30-32: luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeä alue. Kohdeluettelon mukaan selvityksiin perustuvat kohteet ovat 30. Kivirauniot, 31. Lehtomainen kangas ja 32. Suohautakosteikko.

Osayleiskaavan kaavaselostuksessa annetaan koulun ympäristönhoidolle suositus: *Koulun ympäröivää metsikköä on hoidettava varoen ja muun muassa kolopuut ja isot komeat puut tulee säilyttää ja koulunpihalle olisi hyvä perustaa keto.*

Kuva 5. *Ote Hirvaskankaan-Koiviston osayleiskaavasta. Suunnittelualueelle sijoittuvat luo-kohteet 30, 31 ja 32.*

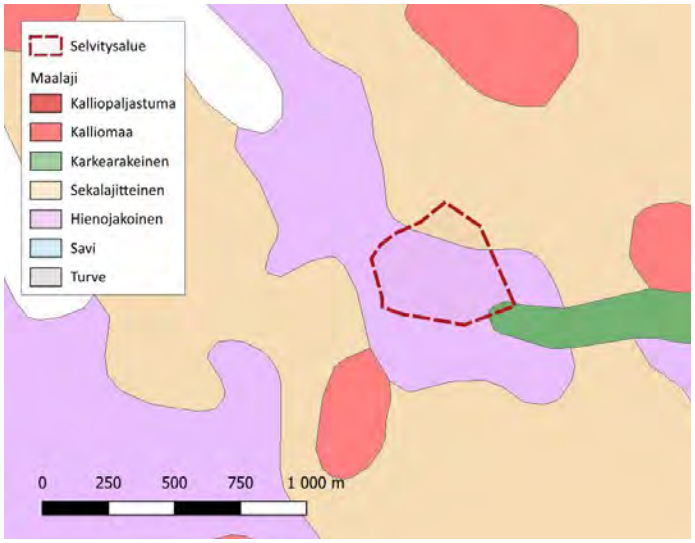
Kuva 6. *Lumo-kohteet ja hoitosuositukset maatalousalueiden luonnon monimuotoisuuden yleissuunnitelmassa 2004. Kohteet 47, 48 ja 51 koskettavat suunnittelualuetta.*

Luontoselvitykset

Suunnittelualueelle toteutettiin kattava luontoselvitys kesän aikana 2025. Luontoselvityksen laati Latvasilmu Oy.

Maaperä ja vesistö

Maaperä on selvitysalueen laaksossa hienojakoista ainesta. Pohjoisosassa alkaa moreenialue ja aivan itäkärkeen ulottuu Haukkavuoren harjujakson karkealajitteista ainesta. Alueella tai sen läheisyydessä ei sijaitse valtakunnallisissa inventoinneissa tunnistettuja arvokkaita kallio- tai kivikkoalueita, tuuli- tai rantamuodostumia tai arvokkaita moreenimuodostumia. Näistä lähin Hitonhaudan kallioalue (KAO090150) sijaitsee noin 12.7 km etäisyydellä.

Kuva 7. *Ote luontoselvityksestä (Latvasilmu osk).*

Selvitysalueella ei ole järviä tai lampia. Alueen halkoo etelästä tuleva purolinja. Alueen eteläosassa puro kulkee kaivettuna pelto-ojana. Koulurakennusten tuntumassa puro muuttuu ainakin osin luonnontilaisen kaltaiseksi. Kohde on kuvattu tarkemmin kasvillisuuskuvauksissa. Muut pintavedet ovat peltojen ojalinjoja.

Selvitysalueen itäkärkeen ulottuu Kapeenkylän pohjavesialue (0999201) joka on luokassa 2 Muu vedenhankintakäyttöön soveltuva pohjavesialue. Alueella on suojelusuunnitelma, joka tulee huomioida kaavan laadinnassa. Selvitysalueella ei todettu lähteitä tai pohjavesivaikutteisia elinympäristöjä.

Luontotyypit ja kasvillisuus

Selvitysalue on pitkäaikaisen ja intensiivisen ihmistoiminnan aluetta. Pääosa alueesta on peltoa ja huomattava osa muusta alueesta on erilaisia pihapiirejä. Puustoisia alueita on vain vähän lähinnä koulun lähialueella. Maaperä on kauttaaltaan jossain määrin muokattua ja täysin luonnontilaisia elinympäristöjä ei esiinny.

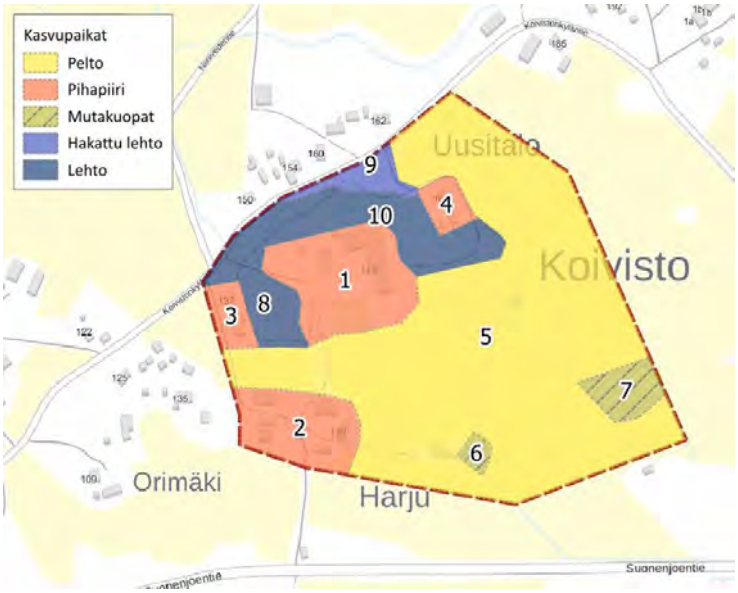
Alueelta ei ole tiedossa aiempia havaintoja huomionarvoisista kasvilajeista eikä selvityksessäkään havaittu uhanlaista kasvilajistoa. Vieraslajiongelma alueella on vaikea, ja etenkin jättipalsami on päässyt leviämään hallitsemattomasti.

Alueen kasvupaikat on esitelty seuraavassa kuvan 8 kartan mukaisesti numeroituna.

Kuviot 1–4. Rakennetut alueet. Koulukeskuksen alue rakennuksineen ja pihamaineen (1), Harjun tilakeskus (2) sekä alueen muut rakennetut omakotitontit (3 ja 4).

Kuvio 5. Selvitysalueen peltoaukea. Kostein peltolohko on alueen kaakkoisosassa.

Kuvio 6. Vanha mutakuoppa-alue tai muu tarkoituksella kaivettu allas. Altaan pohjalla kasvaa esimerkiksi korpikaislaa, mesiangervoa ja nokkosta. Ympäröivällä vallilla on mäntyjen ja koivujen muodostamaa varttuvaa sekapuustoa. Allas oli kesän selvityksessä täysin kuiva.

Kuva 8. *Ote luontoselvityksen kuvioista (Latvasilmu osk).*

Kuvio 7. Edellistä laajempi melko tyypillinen vanha mudanottoalue ja todennäköinen entinen suo. Alueella on varttuvaa ja osin ikääntynyttäkin koivua. Lahopuuta on muodostunut hyvin runsaasti. Lajistossa esiintyy esimerkiksi korpiorvokkia, metsätähteä, käenkaalia, metsäkortetta, metsäalvejuurta, oravanmarjaa, tuomea, vehkaa, mustaherukkaa, sudenmarjaa, puna-ailakkia, metsäimarretta, kieloa, lillukkaa, korpi-imarretta, peltokortetta, mustikkaa, korpikaislaa, karhunputkea ja punaherukkaa. Vaikeasti tyypiteltävällä alueella kasvupaikka vaihtelee kuoppien pohjien kausikuivista allikoista ruohoturvekankaaseen ja paikoin tuoreeseen keskiravinteiseen lehtoon (OMaT).

Kohde arvotettiin arvokkaaksi luontoalueeksi alimmassa luokassa 4 Monimuotoisuutta tukevat kohteet. **Kohteella ei ole luonnontilaisia luontotyyppejä.** Kriteerinä on käytetty erityisesti koivulahopuun jo nyt huomattava määrä, joka tulee tulevaisuudessa vielä lisääntymään merkittävästi. Peltojen ympäröimät lehtimetsäsaarekkeet ovat myös lintutiheydeltään korkeita. Alueen luontoarvojen säilymisen ratkaisee metsänhoito.

Kuvio 8. Vanha koulun pihapiiriin sijoittuva vahvan kulttuurivaikutteinen metsäkuvio, jossa kasvupaikkana on lehtomaista kangasta (OMT), tuoretta keskiravinteista lehtoa (OMT) ja kuivaa keskiravinteista lehtoa (VRT). Puusto on varttuvaa ja osin iäkästäkin koivua. Kohde on tuoreelta hakattu hyvin harvaksi ja vanhat koivut on pääosin kaadettu. Yleisilme ennen hakkuuta on ollut hakamainen. Kasvillisuudessa runsaita ovat vuohenputki, lillukka, metsäimarre, oravanmarja, käenkaali, ahomansikka, kultapiisku, rätvänä, särmäkuisma, mustikka, puolukka ja nurmitädyke.

Kuvio 9. Tien varren rinteen puoliavoimeksi hakattua lehtoa, jossa valoisuuden lisäännyttyä kasvillisuus on hyvin rehevää. Puusto on harvaa koivua. Alue on vanhaa peltomaata. Lajistossa runsaita ovat maitohorsma, mesiangervo ja vadelma.

Kuvio 10. Koulun pohjoispuolinen puroalue ja sitä ympäröivät metsät. Luonnontilaisen kaltaisinta puro on rajauksen länsilaidalla noin kuvion puoleen väliin asti. Tässä uoma on voimakkaasti kivikkoinen. Ylöspäin mentäessä uomaa on kaivettu ja vanha peltomaa on aikanaan myös ulottunut aivan puroon kiinni. Puron pohja uoma on hietainen. Voimakkaimmin muuttunut on puron kaakkoisosa, jossa on selkeät kaivuupenkat.

Puronvarren ympäristön lajistoa ovat harmaaleppä, tuomi, raita, mesiangervo, punaherukka, lehtokorte, korpi-imarre, metsäimarre, sudenmarja, vadelma, rönsyleinikki, käenkaali, ojakellukka, metsäkurjenpolvi, metsäkorte, huopaohdake, nokkonen ja maitohorsma. Aivan puron varressa kasvaa hiirenporrasta, korpikaislaa ja useissa kohdin purolitukkaa. Purolitukkaa on erityisen runsaasti puron yläjuoksun suunnassa. Lehtotyyppinä alueella on vallitsevasti kostea runsasravinteinen lehto (OFiT). Tiheikköistä tuoretta keskiravinteista lehtoa (OMaT) on myös puron yläjuoksun suunnassa uuden koulurakennuksen

ja puron välissä. Puron itäpuolen lehdossa vanha peltovaikutus on voimakkaampaa. Lajistossa runsaita ovat metsäkorte, mesiangervo, metsäalvejuuri, rönsyleinikki, korpiorvokki, aitovirna ja rentukka. Puusto on varttuvaa ja varttunutta koivua.

Koulun kohdalla rinteessä on kulttuurivaikutteista vanhapuustoista sekametsää, jossa on mäntyä, haapaa ja koivua. Alueella on huomattavan järeitä haapayksilöitä. Lajistoa ovat mustikka, puolukka, lillukka, metsäkurjenpolvi, kultapiisku, käenkaali, keltanot ja kielo. Kasvupaikka on lähinnä lehtomaista kangasta (OMT) ja kuivaa keskiravinteista lehtoa (VRT).

Puroalue ja ympäröivä metsäalue rajattiin arvokkaana luontokohteena luokassa 4 Monimuotoisuutta tukevat kohteet. Kohteen edustavuutta alentavat alueella pitkän ajan kuluessa tehdyt maan ja purouoman muokkaukset. Tuoreempia vaikutuksia on aiheutunut vieraslaji jättipalsamin leviämisestä ja frisbeegolfradan rakentamisesta. Alueella on kuitenkin erityistä merkitystä koulun lähiluontokohteena. Jättipalsamin torjuntaan koulun läheisyys antaa mahdollisuuksia, koska työtä voisi olla mahdollista tehdä oppilaiden talkoina.

Alueen luontotyypeistä tuoreet keskiravinteiset lehdot ja kosteat runsasravinteiset lehdot on luokiteltu vaarantuneiksi (VU). Alue on lepakoiden paikallisesti merkityksellinen ruokailualue. Silmälläpidettävistä lajeista (NT) alueella oli käenpiian reviiri.

Eläin- ja lintulajit

Liito-orava
Liito-orava on EU:n luontodirektiivin liitteessä IV(a) mainittu laji. Lajin lisääntymis- ja levähdyspaikkojen hävittäminen ja heikentäminen on luonnonsuojelulain nojalla kielletty. Selvitysalueella ei havaittu merkkejä liito-oravista. Koulun pohjoispuolinen metsäkuvio vaikuttaa liito-oravalle erinomaisesti sopivalta. Esiintymistä voi rajoittaa metsäkuvion pienehkö koko ja toisaalta melko eristynyt sijainti peltovaltaisen alueen keskellä.

Viitasammakko
Viitasammakko on EU:n luontodirektiivin liitteessä IV(a) mainittu laji. Lajin lisääntymis- ja levähdyspaikkojen hävittäminen ja heikentäminen on luonnonsuojelulain nojalla kielletty. Selvitysalueelta ei tehty havaintoja viitasammakoista. Selvitysalueen ojalinjasto oli melko virtaava ja toisaalta ilmeisesti kausikuiva ja siksi viitasammakoille huonosti sopiva. Vanhojen mutakuoppien alueella on keväällä vesialtaita, mutta nekin olivat kesällä täysin kuivia.

Lepakot
Lepakot EU:n luontodirektiivin liitteessä IV(a) mainittuja lajeja. Niiden lisääntymis- ja levähdyspaikkojen hävittäminen ja heikentäminen on luonnonsuojelulain nojalla kielletty. Selvityksessä havaittiin lepakkoja koko koulun viereisen puronvarren alueella. Havaitut lajit olivat maantieteellisellä alueella yleisimmät pohjanlepakko ja viiksisiippa. Molempia tavattiin yksi yksilö kolmessa kohtaa. Lepakot liikkuvat aktiivisesti koko puronvarren alueella, joten kokonaisyksilömäärää on vaikea arvioida. Todennäköisesti molempia lajeja oli alueella useampia yksilöitä. Havainnot alkoivat nopeasti auringonlaskun jälkeen, mikä viittaa levähdyspaikkojen sijaintiin lähialueella. Selvitysalueella ja sen lähialueella on hyvin runsaasti lepakoille soveltuvia rakennuksia. Mahdollista on myös päivehtiminen puron varren varttuneen metsän alueella, jossa esimerkiksi hyvin järeissä haavoissa voi olla soveltuvia koloja. Havaintojen perusteella varjoinen puronvarsi on lepakoiden aktiivisesti käyttämä ruokailualue ainakin kesän valoisimpina aikoina, jolloin se tarjoaa lepakoiden suosimaa hämärää.

Pesimälinnusto
Selvitysalue on viljelysmaata ja sen reunoille sijoittuvia lehtipuuvaltaisia metsiköitä. Tällaisissa ympäristöissä linnuston lajimäärä ja myös paritiheydet nousevat melko korkeiksi. Lajisto koostuu kulttuurialueiden, peltojen, pensaikoiden ja lehtipuuvaltaisten metsien lajeista. Vaateliasta metsälajistoa ei havaittu. Runsain laji oli pienenä koloniana purolehdossa pesinyt räkättirastas. Huomionarvoinen laji on purolehdossa reviiriä pitänyt käenpiika, joka on nykyisellään varsin harvalukuinen ja taantuva laji. Peltojen lajisto oli niiden kokoon nähden melko edustava koostuen kuovista, kiurusta ja ruisrääkästä.

Uhanalaisista lajeista havaittiin vain vaarantunut (VU) haarapääsky, jonka pesinnän sijoittumista ei saatu paikannettua. Laji viihtyy myös kulttuuriympäristöissä. Silmälläpidettäviä lajeja tavattiin useita.

Luontoselvityksen johtopäätökset

Selvitysalue on pitkäaikaisen ihmistoiminnan aluetta. Täysin luonnontilaisia luontotyyppejä selvitysalueella ei ole lainkaan. Selvitysalueelta rajattiin kaksi luonnon monimuotoisuudelle tärkeää aluetta. Koiviston puron alueella on uhanalaisiin luontotyyppeihin liittyviä arvoja, joskin sen edustavuutta heikentää aiempi maankäyttö. Alue on kuitenkin myös lepakoiden paikallisesti tärkeä ruokailualue. Koiviston mutakuoppien alue on sekundäärinen elinympäristö, jossa arvoa tuo alueen runsas lahopuusto. Alueella ei tehty havaintoja luontodirektiivin liitteen IVa lajeista pois lukien alueella ruokailemassa havaitut lepakot. Selvitysalueella ei havaittu erityisen huomionarvoista pesimälinnustoa.

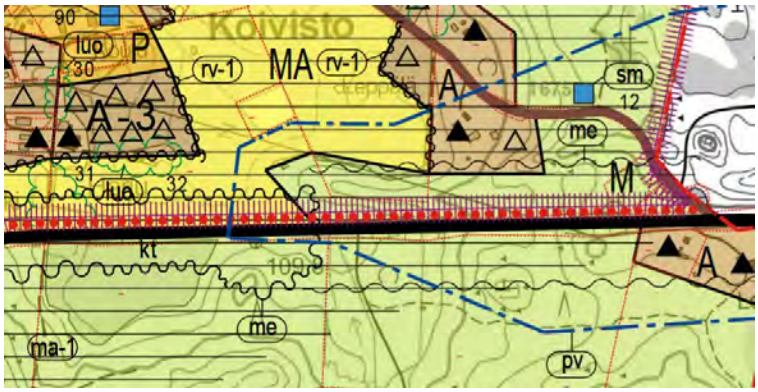
Kuva 9. *Ote luontoselvityksestä (Latvasilmu osk). Kohteet Koiviston puro ja Koiviston mutakuopat on luontoselvityksen mukaan arvotettu alimmassa luokassa 4. Monimuotoisuutta tukevat kohteet.*

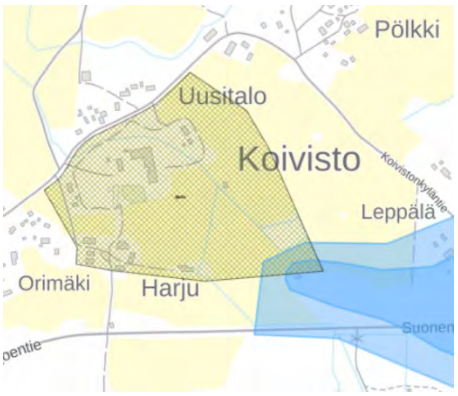
Vesistöt

Suunnittelualueelle ei sijoitu järviä tai lampia. Suunnittelualueella on etelästä pohjoiseen valuva ja osittain pelto-ojista muodostuva purolinja Niiniveteen.

Pohjavesialueet

Suunnittelualueen kaakkoislaitaan ulottuu pohjavesialuetta, Kapeenkylä 2 (0999201). Äänekosken pohjavesien suojelusuunnitelman päivitystyö valmistui vuodenvaihteessa 2025-2026. Kapeenkylän pohjavesialue on luokiteltu luokkaan 2. Muu vedenhankintaan soveltuva pohjavesialue.

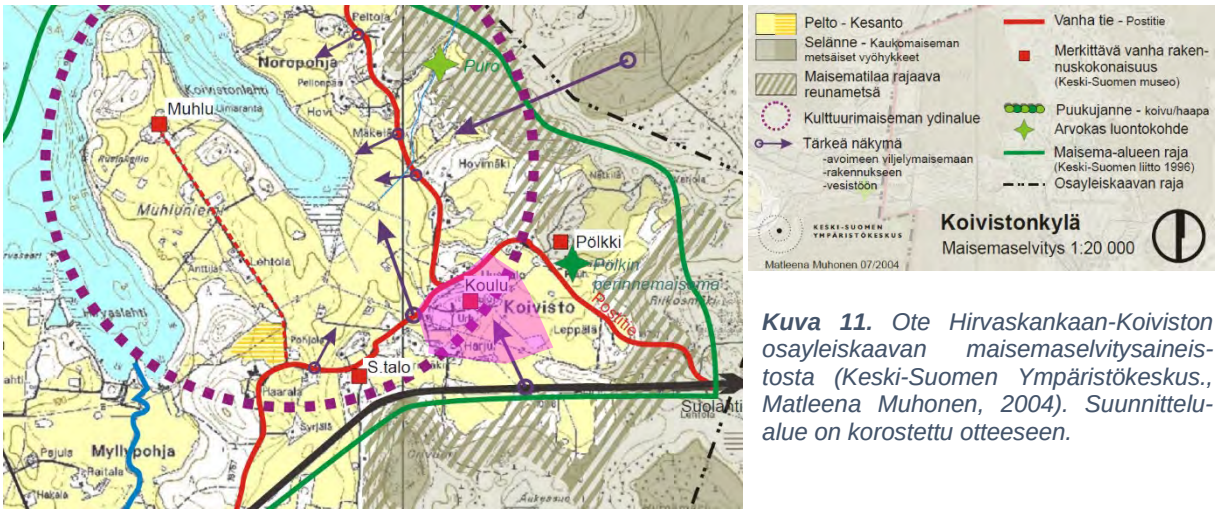
pv

Tärkeä tai vedenhankintaan soveltuva pohjavesialue. Alueella tapahtuva toiminta ei saa aiheuttaa maaperän eikä pohjaveden pilaantumista (ympäristönsuojelulaki 16 § ja 17 §) tai näihin verrattavia ympäristöhaittoja. Rakennukset tulee perustaa niin, että rakentaminen ei vaikuta pohjaveden korkeuteen.

Kuva 10. *Ote yleiskaavan pohjavesialueen määräyksestä sekä suunnittelualueen sijoittumisesta.*

Maisema

Suunnittelualueelle on vuonna 2004 toteutettu maisemaselvitys, jossa suunnittelualueelle on osoitettu peltoaluetta sekä vanhan tien (Postitie) linja. Alueelle sijoittuu tärkeä näkymäakseli Koiviston koululle, ja osa suunnittelualueesta lukeutuu Koiviston kulttuurimaiseman ydinalueeseen.

Kuva 11. *Ote Hirvaskankaan-Koiviston osayleiskaavan maisemaselvitysaineistosta (Keski-Suomen Ympäristökeskus., Matleena Muhonen, 2004). Suunnittelualue on korostettu otteeseen.*

Kuva 12. *Maisema suunnittelualuella Koivistonkyläntiellä ja ympäröivällä peltoalueella.*

Maisemakuvallisesti ja kulttuurihistoriallisesti kylän ydinaluetta edustaa Koivistonlahden ympärille kiertyvä kulttuurimaisema, jossa vanhat tiet ja peltoaukeat polveilevat rytmikkäästi. Pellot aaltoilevat kauniisti ja tärkeitä näkymiä avautuu useista paikoista kohti kylää ja vesistöä. Tärkeitä näkymiä ovat näkymät vesistöön sekä Suonenjoki-Hirvaskangas tieltä avautuvat näkymät kohti kylää. Erityisen pitkät näkymät ovat kohti vanhaa koulua sekä näkymä kohti Lahdentauksen peltoaukeita.

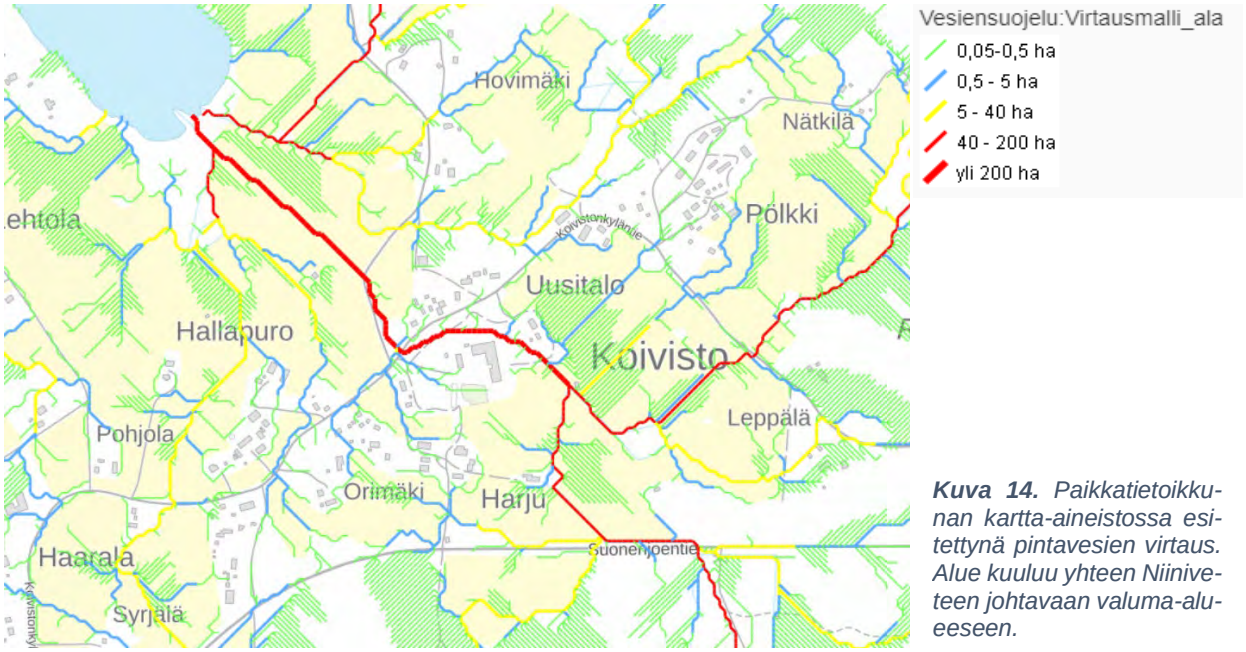
Kuva 13. Peltomaisemaa koululta kantatien 69 suuntaan kuvattuna.

Hulevedet

Äänekosken kaupungin alueella hulevesien hallintaa toteutetaan seuraavien tavoitteiden ja järjestyksen mukaisesti:

- Ehkäistään hulevesien syntyä minimoimalla läpäisemättömien pintojen määrää
- Hyödynnetään hulevedet syntypaikallaan käyttämällä sadevettä kasteluun ja imeyttämällä
- Puhdistetaan hulevedet syntypaikallaan esim. biosuodatusta tai kosteikkoja hyödyntäen
- Viivytetään hulevedet syntypaikallaan esim. altaiden, lampien tai maanalaisten säiliöiden avulla.
- Johdetaan hulevedet pois syntypaikaltaan viivyttämällä järjestelmällä
- Johdetaan hulevedet pois syntypaikaltaan avo-ojissa tai hulevesiviemäreissä viivytysalueelle ennen vesistöön johtamista
- Johdetaan hulevedet pois syntypaikaltaan avo-ojissa tai hulevesiviemäreissä suoraan vesistöön

Koivistossa pintavesien virtausmalli osoittaa merkittävän valumalinjan sijoittuvan Koiviston koulun vierelle ja johtavan puronvartta Niiniveden Hirvaslahteen.

Kuva 14. Paikkatietoikkunan kartta-aineistossa esitettynä pintavesien virtaus. Alue kuuluu yhteen Niiniveteen johtavaan valuma-alueeseen.

Ympäristön häiriötekijät

Melu

Suunnittelualueen äänimaiseman ympäristöhäiriötä mahdollisesti aiheuttavia tekijöitä ovat peltoaukean yli kantautuvan kantatie 69:n liikenteen äänet. Koivistonkyläntien liikennemäärät ovat maltillisia. Alueen suunnittelua melun osalta ohjaa valtioneuvoston päätös melutason ohjearvoista.

Taulukko 1. *Melun keskiäänitaso eri maankäyttöalueilla.*

	Melun A-painotettu keskiäänitaso (ekvivalenttitaso) L_{Aeq}/ enintään	
Ulkona	**Päivällä klo 7-22**	**Yöllä klo 22-7**
Asumiseen käytettävät alueet	55 dB	50 dB (uudet alueet 45 dB)
Virkistysalueet taajamissa ja niiden välittömässä läheisyydessä	55 dB	50 dB (uudet alueet 45 dB)
Hoitolaitoksia palvelevat alueet	55 dB	50 dB
Oppilaitoksia palvelevat alueet	55 dB	-
Loma-asumiseen käytettävät alueet ja leirintäalueet	45 dB	50 dB
Virkistysalueet taajamien ulkopuolella ja luonnonsuojelualueet	45 dB	40 dB
Sisällä	**Päivällä klo 7-22**	**Yöllä klo 22-7**
Asuin-, potilas- ja majoitushuoneet	35 dB	30 dB
Opetus- ja kokoontumistilat	35 dB	-
Liike- ja toimistohuoneet	45 dB	-

3.3. Rakennettu ympäristö

Suunnittelualue sijoittuu maaseutukylään, Koiviston koulun ympäristöön. Uusi koulu- ja päiväkotirakennus on toteutettu höylähirrestä vanhan puukoulun läheisyyteen vuosina 2019 ja 2024. Piha-alueille on aidattu päiväkoti-ikäisille omat leikkialueensa ja koululaiset voivat käyttää muita pihaan sijoitettuja leikkivälineitä. Koulun alueelle johtaa yksi ajotie Koivistonkyläntieltä. Henkilökunnan paikoitusalueet sijaitsevat tulotien vasemmalla puolella lähellä lämpölaitosta, perinnetalon takana. Koulukuljetus ja päiväkodin saattoliikenne pysäköintialueineen on toteutettu lähelle uuden koulurakennuksen pääsisäänkäyntiä. Talvikaudella hiihtolatuna toimiva pururata kiertää puron vartta, osittain peltoalueella ja koulun pihamaalla.

Kuva 15. *Koulun saattoliikenteen ja leikkivälineiden aluetta.*

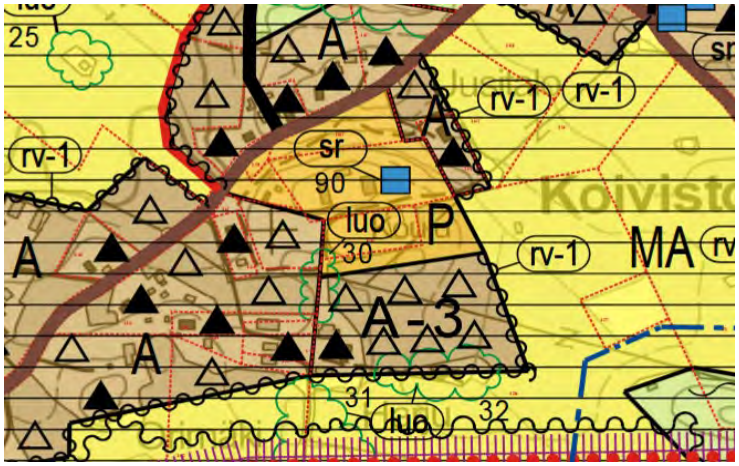

Kuva 16. *Perinnetalo ja uusi hirsikoulu- päiväkotirakennus etelän suunnalta kuvattuna.*

Kylän maisemaa määrittävät kumpuilevat peltoaukeat, metsäkaistaleet ja maalaismainen museotie, *Koivistonkyläntie*. Kulttuurimaisemaa ylläpitää alueella aktiivinen maatalous. Koiviston kylän vanhin rakennuskanta sijoittuu hajanaisesti Koivistonkyläntien varrelle. Uudempi rakennuskanta on rakentunut vahvemmin teiden varsille. Koiviston koulun ympäristöön sijoittuu joitakin erillispientaloja, vanhoja maatilapihapiirejä ja merkittävissä osin aukeaa peltomaisemaa. Asuinrakennuskanta on uudistunut voimakkaasti historiallisen maalaisympäristön rinnalla. Suunnittelualueelle sijoittuu kaksi rakennettua asuinrakennusta. Kiinteistölle 992-454-3-344 on rakennettu omakotitalo vuonna 1990 ja kiinteistölle 992-454-3-370 paritalo vuonna 1997. Suunnittelualueen pellolle sijoittuu myös kaksi vanhaa pystyrunkoista lautaverhoiltua lato- tai varastorakennusta, jotka ovat vinoutuneita ja mahdollisesti purettavaksi arvioitavia.

Rakennettu kulttuuriympäristö

Keski-Suomen maakuntakaavan tarkastuksen 2017 alueluettelon mukaan suunnittelualue sijoittuu maakunnallisesti merkittävälle maisema-alueelle *44. Koivistonkylä* sekä käsittää kohteen Koiviston vanha puukoulu (nyk. Perinnetalo) maakunnallisesti merkittävästä rakennetusta kulttuuriympäristöstä *476. Koiviston vanha koulu, museotie ja Muhluniemi*.

Kuva 17. *Ote Hirvaskankaan-Koiviston osayleiskaavasta.*

Keskeisiä kulttuurihistoriallisia aiheita alueella ovat Koiviston museotie, Koiviston koulu, sekä maakunnallisesti merkittävä maalaismainen kulttuurimaisema. Koiviston kylän rinnakkaistie kantatie 69 valmistui 1950-luvulla, ja vuonna 1998 aikaisempi maantie (Koivistonkyläntie) vihittiin Koiviston museotieksi. Kulttuuriympäristön ominaispiirteiden säilymistä on edistetty voimassa olevan Hirvaskankaan-Koiviston osayleiskaavan (2018) yhteydessä hyväksytyllä aikaisempaan osayleiskaavaan laaditulla Honkolan ja Hirvaskankaan-Koiviston osayleiskaavan rakennustapaohjeella (Suunnittelukeskus Oy, 2004), jossa on kuvattu kulttuurimaisemaan sopivaa rakennustapaa: rakennustapaohjeessa on annettu määräyksiä rakennusten sijoittumisesta maisemaan, suojaisien pihapiirien muodostumisesta ja perinnesävyjen käytöstä rakennusten julkisivuilla. Yleiskaavatasolla suunnittelualue on kokonaisuudessaan viivoituksella osoitettua ma-1 maisemallisesti arvokasta kulttuurimaisemaa.

Hirvaskankaan-Koiviston osayleiskaavan muutoksessa suunnittelualueelle sijoittuu suojeltu rakennus *90. Koiviston koulut*. Koiviston vanha koulu (nykyisin Perinnetalo) on maakunnallisesti merkittävä rakennetun kulttuuriympäristön kohde. Suunnittelualueen vierelle sijoittuva kohde on *87. Harjula*.

Harjula

Suunnittelualueen vierelle sijoittuu Harjulan talo (87), joka on paikallisesti maisemallisesti ja rakennushistoriallisesti merkittävä entinen 1890-luvun torpan pihapiiri. Vuonna 1933 rakennettua päärakennusta on laajennettu eri aikakauden tiilisiivellä vuonna 1965. Pihan kokonaisuuteen kuuluvat 1940-1950 luvuilla rakennetut talousrakennukset aitta, navetta ja puimala. Rakennuskokonaisuutta on arvotettu: *Paikallisesti maisemallisesti ja rakennushistoriallisesti merkittävä entinen 1890-luvun torpan pihapiiri, jossa kylämaisemassa hyvin näkyvä v.1933 päärakennus, jota laajennettu tyyliin sopimattomalla tiilisiivellä 1965 sekä 1940 -1950-luvun talousrakennukset, kuten aitta, navetta, puimala, vilja-aitta, jotka kaikki varastokäytössä.*

Kuva 18. *Harjulan navetta, päärakennus (vanha osa) sekä aittarakennus.*

Koiviston koulu

Koiviston vanha puukoulu on rakennettu vuonna 1913. Rakennuksen kerrotaan koostuvan osittain Koiviston kylällä sijainneen kruunun viljamakasiinin hirsistä. Jugend- ja kertaustyylinen lautaverhoiltu rakennus yksityiskohtineen on säilynyt alkuperäiselle asulleen tunnistettavissa. Päärakennus on rakennettu Yrjö Sadeniemen Maalaiskansakoulujen rakennuspiirustuksia – kokoelman n:o 7 mukaisesti.
Rakennus on nykyisin käytössä Perinnetalona ja palvelee koulun käsityönopetusta. Puukoulu sijoittuu maastossa hieman ympäristöään korkeammalle ja paikoin kauas näkyvälle paikalle. Koulurakennuksista 1950-luvun kivirakenteinen koulu on purettu, ja paikalle on rakentunut Koiviston uusi hirsirakenteinen koulu ja -päiväkoti.

Kuva 19. *Koiviston kylän puukoulu, joka tunnetaan nykyisin Perinnetalona.*

Kuva 20. *Koiviston koulurakennukset. Vasemmalla Perinnetalo ja oikealla uusi koulu- ja päiväkotirakennus.*

Muinaisjäännökset

Suunnittelualueella ei sijaitse tunnettuja kiinteitä muinaisjäännöksiä. Alueen muinaismuistot on kartoitettu viimeksi Hirvaskankaan-Koiviston osayleiskaavaa laadittaessa. Muinaisjäännökset ovat merkitty yleiskaavakartalle. Suunnittelualueelle ei sijoitu tunnettuja kiinteitä muinaisjäännöksiä tai löytöpaikkoja.

Yleiskaavassa suunnittelualueen ulkopuolelle sijoittuvia kohteita on osoitettu sm-merkinnällä:
11. Venäläiskivi (1000 00 3531); joukkohaudan muistokivi ja mahd. talonpohja ja
12. Riikosenmäen sairastupa (1000 00 3536) kulkutautisairaalan rakennuksen pohja.

Yleiskaavan kohteet perustuvat aiemman osayleiskaavatyön yhteydessä laadittuun Hirvaskankaan-Koiviston muinaisjäännösinventointiin (Mikroliitti Oy, Timo Jussila, 2004.) Yleiskaavaan merkityt muinaismuistot ovat muinaismuistolailla rauhoitettuja kiinteitä muinaisjäännöksiä.

Koiviston museotie

Suunnittelualue sijoittuu Koivistontien eteläpuolelle, joka on pinnoittamaton maalaismainen Koiviston kylän alueen kokoojakatu. Tien saavutettaville on sijoittunut maalaistiloja ja alue on myöhemmin täydennysrakentunut uudisasuinrakennuskannalla. Koiviston tiellä on historiallista merkitystä vanhana markkina- ja postitienä Kuopion ja Vaasan välillä. Suomen Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus on laatinut raportin **Museotien hoito- ja ylläpitosuunnitelma (2013),** jossa tiivistetään tien historiasta:

”*Koiviston tien nykyinen ulkomuoto vastaa lähinnä sen 1930–1950-lukujen olomuotoa. Alkuperäistä Vanhaa Laukaantietä siinä on linjaus, ainakin osittain. Museotieksi se on valittu edustamaan kustavilaisen tienrakennuksen kautta, jolloin tiet määräysten mukaisesti ojitettiin ja pengerrettiin. Määräysten mukainen leveys oli 10 kyynärää eli noin 6 metriä. Tiedetään, että vuonna 1787 tie oli vain ratsupolku ja leventäminen on tehty 1800-luvun aikana. Tien linjaus on pääosin säilynyt, tien leveys on säilynyt suunnilleen viitenä metrinä ja tien tasausviiva on säilynyt suunnilleen kustavilaisen ajan tasolla. Tien perusrakenteesta pitäisi löytyä alkuperäinen tierakenne ja sen päälle rakennetut uudemmat kerrokset. Museologisessa mielessä tien tutkittavuus on jäljellä. Museointihetken (vuosi 1998) olotila tiellä on jokseenkin muuttumaton. Koivistonkylän tien hoidon ja ylläpidon ensisijainen tavoite pidemmällä tähtäyksellä on säilyttää tie nykyisen kaltaisena. Luonnollisesti normaalit soratien hoitotoimet ja uudelleen ojittaminen ovat sallittuja.”* (ELY, Martti Piltz ja Laura Soosalu, 2013)

Palvelut, työpaikat ja väestö

Suunnittelualueelle sijoittuu opetustoimeen ja varhaiskasvatukseen kytkeytyviä työpaikkoja. Alueelle ei sijoitu muita palveluita. Lähimmät palvelut ja työpaikat sijaitsevat Hirvaskankaan palvelukeskittymässä 4-tien varrella. Lähimmät kaupunkitaajamat ovat 10 km etäisyydellä Suolahdessa ja 17 km Äänekosken keskustassa sekä 18 km Uuraisilla.

Liikenne

Suunnittelualue sijoittuu Koivistonkyläntien varrelle, joka on pinnoittamaton maalaismainen Koiviston kylän alueen kokoojakatu ja virallinen Museotie. Koiviston kylän rinnakkaistie kantatie 69 valmistui 1950-luvulla, ja vuonna 1998 aikaisempi maantie Koivistonkyläntie vihittiin Koiviston Museotieksi.

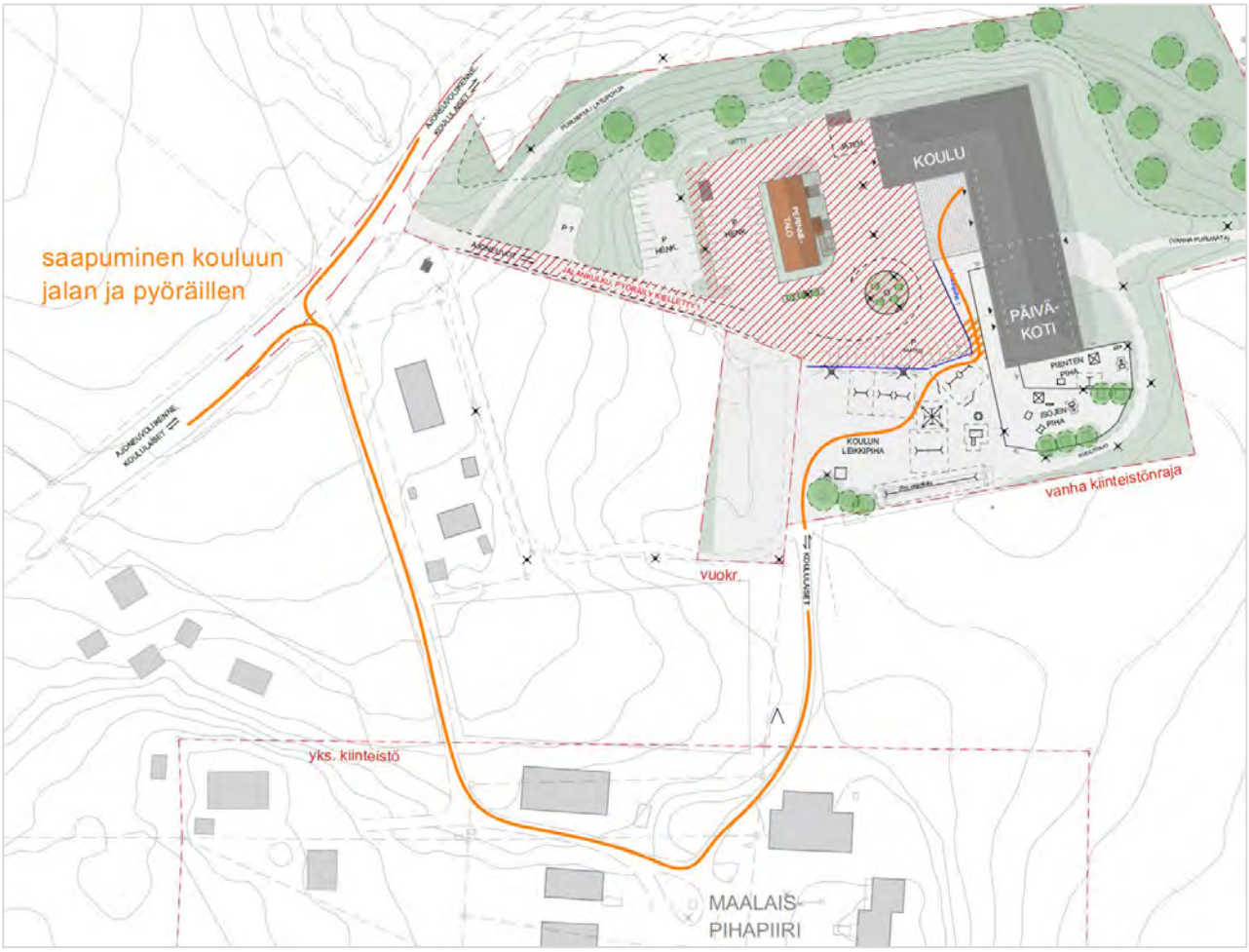
Kuva 21. *Koiviston kylän Museotie.*

Koiviston koulun oppilaiden koulutien liikenneturvallisuus Koivistonkyläntiellä on paikallisesti tärkeäksi koettu kehityskohta liikennejärjestelyiden osalta. Oppilaat kulkevat kävellen ja pyöräillen tien viertä, josta kulkee alueen asuin- ja työpaikkaliikenne, maatalouskoneita, sekä saattoliikenne ja huoltoajo kouluun ja päiväkotiin. Liikennenopeus ja maantien talvikunnossapito aiheuttaa jalankulkijoille vaarallisia olosuhteita. Tienpitäjänä Koivistonkyläntiellä on Keski-Suomen Elinvoimakeskus (ent. K-S ELY-keskus).
Koivistonkyläntielle on laadittu vuonna 2013 Museotien hoito- ja ylläpitosuunnitelma (ELY, Martti Piltz ja Laura Soosalu, 2013). Selvityksessä on taustoitettu tielinjan historiaa, arvioitu tiehen liittyviä kulttuurihistoriallisia arvoja museointihetken ympäristössä ja annettu suosituksia tienhoitoon ja tiealueen läheiseen maankäyttöön. Liikenteen kannalta selvityksessä on korostettu kulttuurimaisemaa tukevia ympäristönhoidollisia seikkoja, uusien liittymien rakentamisesta vetäytymistä, sekä liikenneturvallisuuden parantamista mutkittelevan tien varrella. Museotiestä linjataan:

> *”Tien hoidon tavoitteena on säilyttää vuoden 1998 museointiajankohdan tien luonne, sen linjaus, tasaus ja suhde ympäristöön. Koivistonkylän tien hoidon ja ylläpidon ensisijainen tavoite pidemmällä tähtäyksellä on säilyttää tie nykyisen kaltaisena. Luonnollisesti normaalit soratien hoitotoimet ja uudelleen ojittaminen ovat sallittuja. Kuitenkin niissä pitää toimia mahdollisimman hienovaraisesti tien luonnetta kunnioittaen.*
> *Tien valaistuksen ja mahdollisten kevytväylien kehittäminen eivät ole välttämättä vastakkaisia tien museaalisen säilyttämistavoitteen kanssa. Tien turvallisuuden parantamista valaistuksen jatkamisella kantatielle saakka tulee harkita. Uudet liittymät suositellaan toteutettavaksi mahdollisimman hienovaraisesti museotiehen sovittaen. Liittymät tulisi rakentaa tiiviinä välttämällä laajoja päällystettyjä pintoja. Uudet rakennuspaikat liitetään mieluiten olemassa oleviin liittymiin.”*

<u>Koulun alueen liikennejärjestelyt</u>

Koiviston koulun alueelle ajoneuvoliikenne kulkee liittymästä, jonka liikenneturvallisuus on koettu heikoksi näkymää peittävän kasvillisuuden, tien mutkan ja tiellä ajettavien ajonopeuksien vuoksi. Tie koululta risteykseen laskee jyrkästi. Oppilaita on ohjeistettu saapumaan läntisemmän tienhaaran liittymän kautta, joka on määritelty asuinkiinteistöille ajon sallivaksi kävelytieksi. Koululle johtavalla tiellä jalankulku ja pyöräily on kielletty liikennemerkein. Tällöin ajoneuvot ja koululaiset eivät kulje rinnakkain koululle nousevaa tietä, ja koulun risteys on saatu turvallisemmaksi.

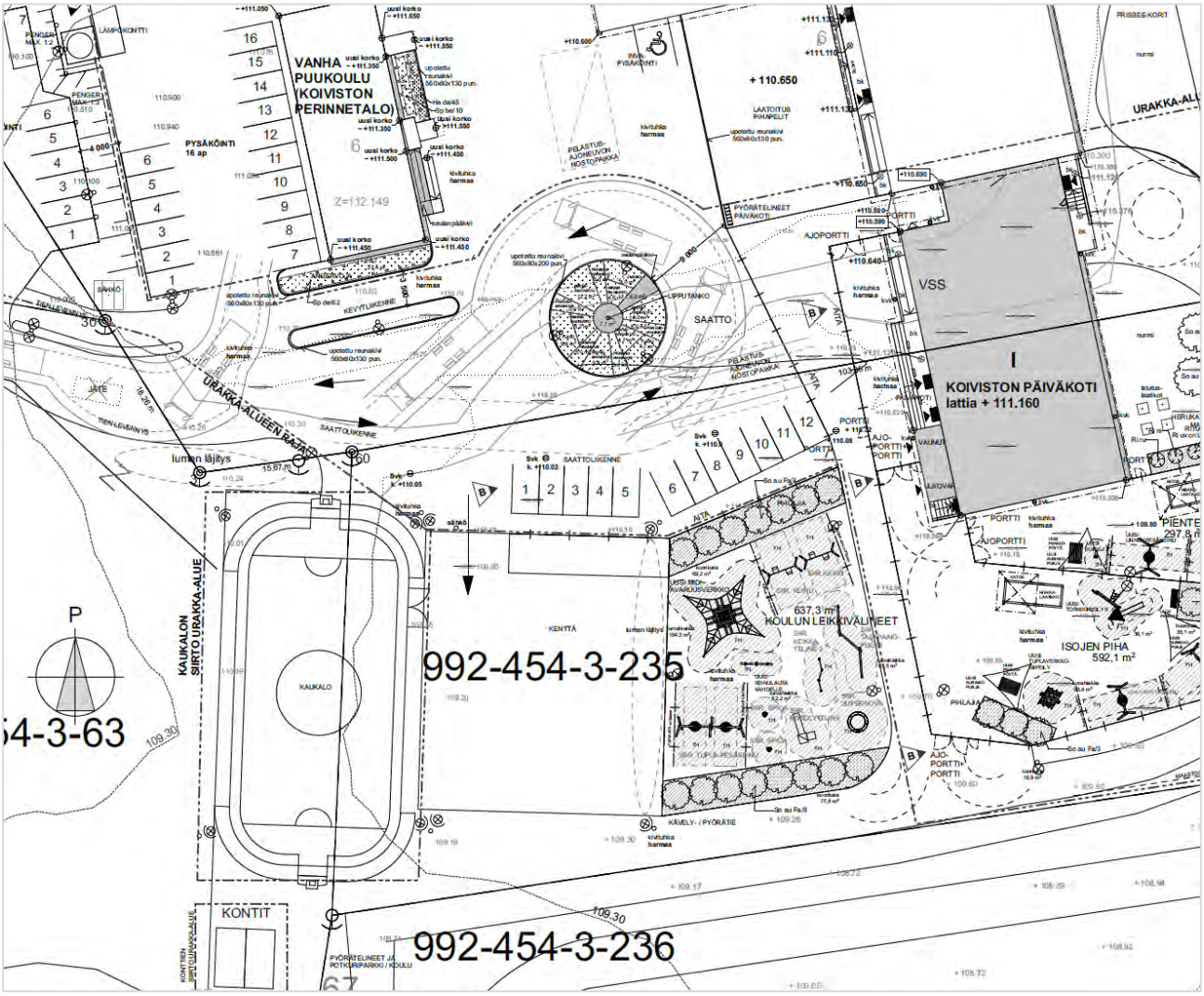
Kuva 22. *Koulun piha- ja liikennejärjestelyiden lähtötilanne. Koivistonkyläntieltä koululle johtavalla ajoneuvoliikenteelle varatulla pääkulkuväylällä (punainen viivoitus) on jalankulku ja pyöräily kielletty. Saattoliikenne ja huoltoajolle varattu tila vie koulun alueen pihapiiristä huomattavan osuuden.*

Jalankulku ja pyöräily on sovittu kulkemaan koulun alueelle etelästä käsin Harjulan maalaispihapiirin kautta. Asuinkiinteistöille johtava tie on määritelty kävelytieksi, jolla tontille ajo on sallittu. Tie pihapiiristä koululle jatkuu polkumaisena pellon viertä pitkin. Pääsaapumissuunnan kulkureitti on varattu kokonaan ajoneuvoliikenteelle, jonka vierellä jalankulku ja pyöräily on kielletty.

Koulun pihan saattoliikennejärjestely on koulun ja päiväkodin rakentumisen aikaan laadittu tiiviisti sille alalle, joka koululla on ympäristössään ollut käytettävissä. Saattoliikenteen kääntöympyrä on toteutunut suunnitelman mukaan kahden koulurakennuksen väliselle pihalle pysäköintipaikkoineen. Syvälle koulun pihalle ulottuva liikenne on eroteltu välituntipihan alueesta metalliaidalla, joka muodostaa 3,7 m leveän pullonkaulan välituntipihan ja koulun sisäänkäynnin kulkemiselle.

Kuva 23. *Koulun liittymä Koivistonkyläntielle.*

Kuva 24. *Ote päiväkodin rakentumisen aikaisesta pihasuunnitelmasta, jonka mukaan saattoliikenteen ratkaisu on toteutunut.*

Kunnallistekniikka

Kaava-alueella toimii vesijohtolinjojen osalta Koiviston vesihuolto-osuuskunta. Alueella ei ole kaukolämpöverkostoa. Sähköverkon toiminnoista ja sähkön jakelusta vastaa Elenia Oyj. Alueella ei ole kattavaa hulevesiverkostoa: hulevedet tulee imeyttää kiinteistön alueella.

Kuva 25. *Koivistonkyläntien ja koulun liittymän vierellä on sähkömuuntaja.*

3.4. Maanomistus

Koiviston koulun ympäristö on pääasiassa kaupungin omistuksessa. Rakentuneet yleiskaavassa osoitetut asuin- ja maatalousrakennusten rakennuspaikat ovat pääasiassa yksityisessä maanomistuksessa. Asemakaavaa laatiessa on neuvoteltu yksityisten maanomistajien maankäytöllisistä tavoitteista mahdollisesti koulutoiminnalle tarvittavilla alueilla.

4. SUUNNITTELUTILANNE

4.1. Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet ovat osa maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) mukaista alueidenkäytön suunnittelujärjestelmää. Niiden tehtävänä on mm. varmistaa valtakunnallisesti merkittävien seikkojen huomioon ottaminen maakuntien ja kuntien kaavoituksessa sekä valtion viranomaisten toiminnassa, auttaa saavuttamaan hyvä elinympäristö ja kestävä kehitys. Maankäyttö- ja rakennuslain mukaan tavoitteet on otettava huomioon ja niiden toteuttamista on edistettävä maakunnan suunnittelussa, kuntien kaavoituksessa ja valtion viranomaisten toiminnassa.

Valtioneuvoston 14.12.2017 päättämät valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet jakautuvat viiteen kokonaisuuteen:

1. Toimivat yhdyskunnat ja kestävä liikkuminen
2. Tehokas liikennejärjestelmä
3. Terveellinen ja turvallinen elinympäristö
4. Elinvoimainen luonto- ja kulttuuriympäristö sekä luonnonvarat
5. Uusiutumiskykyinen energiahuolto

4.2. Maakuntakaava

Kuva 26. *Ote tarkistetusta Keski-Suomen maakuntakaavasta. Suunnittelualueen sijainti on osoitettu nuolella.*

Keski-Suomen tarkistettu maakuntakaava on hyväksytty maakuntavaltuustossa 1.12.2017 ja se on tullut voimaan 26.1.2018. Koko Keski-Suomi on maakuntakaavassa osoitettu biotalouteen tukeutuvaksi alueeksi. Äänekosken ja Suolahden taajamat muodostavat alueen seutukeskuksen / kuntakeskuksen (ruskea ympyrä). **Koiviston kylä** sijoittuu ympyrän ulkopuolelle, ja on maakuntakaavassa osoitettu arvokkaaksi maisema-alueeksi (vihreä vaakaraidoitus) sekä kulttuuriympäristön vetovoima-alueeksi (ruskea vinoviivoitus). Alueen länsipuolelle sijoittuu valtatien 4 kehittämisakseli, uusi moottori- tai moottoriliikennetien merkintä sekä vähittäiskaupan suuryksikön merkintä (km).

Maakuntakaavassa annetaan koko maakuntaa koskettavia määräyksiä mm. kulttuuriympäristöstä ja luonnonvaroista. Kulttuuriympäristön osalta yksityiskohtaisessa suunnittelussa tulee ottaa huomioon

muinaisjäännökset ja merkittävän rakennetun kulttuuriympäristön kohteet sekä arvokkaat perinnemaisemat. Luonnonympäristön osalta pohjavesiluokitusten mukaisten alueiden toimenpiteet eivät saa vaikutukseltaan heikentää pohjaveden kemiallista tai määrällistä tilaa.

Keski-Suomen maakuntakaavan tarkastuksen 2017 alueluettelon mukaan suunnittelualue sijoittuu maakunnallisesti merkittävälle maisema-alueelle *44. Koivistonkylä* sekä käsittää kohteen Koiviston vanha puukoulu (nyk. Perinnetalo) maakunnallisesti merkittävästä rakennetusta kulttuuriympäristöstä *476. Koiviston vanha koulu, museotie ja Muhluniemi*.

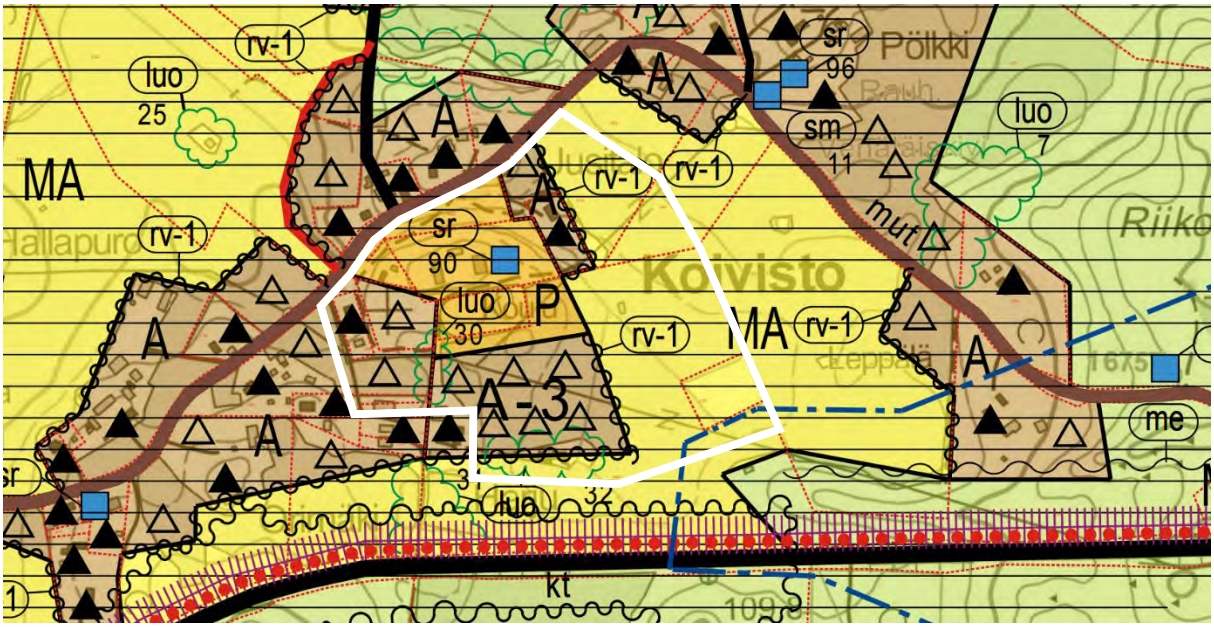
Keski-Suomen maakuntakaava 2040

Keski-Suomen liitto käynnisti maakuntakaavan päivityksen loppuvuodesta 2020. Päivitys koskee koko Keski-Suomen maakunnan aluetta, Kuhmoinen pois lukien. Maakuntakaava päivitetään Keski-Suomen liiton rullaavan maakuntakaavoituksen periaatteiden mukaisesti. Rullaavassa maakuntakaavoituksessa voimassa olevaa maakuntakaavaa muutetaan kertyneiden muutostarpeiden mukaan. Kaavasta käytetään nimeä Keski-Suomen maakuntakaava 2040. Maakuntavaltuusto hyväksyi 8.12.2023 § 21 kaavaehdotuksen, joka käsitteli seudullisesti merkittävää tuulivoimatuotantoa ja liikenteen muutostarpeita. Lisäksi tarkasteltiin hyvinvoinnin aluerakennetta. Maakuntakaava 2040 muuttaa ja täydentää voimassa olevaa maakuntakaavaa näiden teemojen osalta, muilta osin 28.1.2020 lainvoiman saanut Keski-Suomen maakuntakaava jää voimaan sellaisenaan. Maakuntavaltuuston 8.12.2023 hyväksymä Keski-Suomen maakuntakaava on lainvoimainen 1.10.2025 alkaen. Maakuntakaava 2040 kaavakartalla ei ole merkintöjä suunnittelualueelle.

4.3. Yleiskaava

Hirvaskankaan-Koiviston osayleiskaavan muutos on hyväksytty kaupunginvaltuustossa 11.6.2018 ja se on saanut lainvoiman elokuussa 2018.

Suunnittelualueelle on osayleiskaavassa osoitettu *palvelujen ja hallinnon aluetta* (P), *maisemallisesti arvokasta peltoaluetta* (MA) ja *asuntoalueita* (A, A-3). A-3 alueen osalta on tarkentava määräys; *Alueen tonttijärjestelyistä tulee laatia yksityiskohtaisempi suunnitelma, joka tulee saattaa kaupungin hyväksyttäväksi*. Asuntoalueiden peltoalaan rajoittuvilla laidoilla on puuston istutusta määräävä reunavyöhyke (kaariviiva, rv-1).

Kuva 27. *Ote Hirvaskankaan-Koiviston osayleiskaavasta. Suunnittelualueen likimääräinen rajaus on osoitettu valkoisella viivalla.*

Alueelle sijoittuu luonnon monimuotoisuuden kannata erityisen tärkeät kohdealueet 30. Kivirauniot ja 32. Suohautakosteikko, sekä suojeltava rakennus tai rakennettu ympäristö (sr 90, Koiviston koulut).

Alue on kauttaaltaan maisemallisesti arvokasta kulttuurimaisemaa (ma-1, vaakaviivoitus) ja sijoittuu museotien (mu, ruskea viiva) eteläpuolelle. Alue sijoittuu Koiviston ydinkylän alueelle (violetti viivoitettu alueviiva), joka on palvelujen sijainnin ja kunnallistekniikan toteuttamisen kannalta edullinen rakentamisalue. Alueen kaakkoiskulmaa sivuaa tärkeä tai vedenhankintaan soveltuva pohjavesialue (pv, sininen pistekatkoviiva) -merkintä. Suunnittelualueen ympäristössä lisäksi on maa- ja metsätalousvaltaista aluetta (M). Eteläpuolelle sijoittuu Suonenjoentie, kantatie 69 (kt), uusi kevyen liikenteen väylä (punainen palloviiva) sekä niitä ympäröivä melualue (me, kaariviiva).

4.4. Asemakaava

Alue on asemakaavoittamatonta aluetta. Lähin asemakaavoitettu alue on Äänekosken Hirvaskangas, jolla on ratkaistu yritystoiminnan maankäyttöä. Hirvaskankaalla asumista on asemakaavoitettu Hirvimäen alueelle, joka sijoittuu suunnittelualueelta linnuntietä noin 3,5 km lännen suuntaan aivan Hirvaskankaan liikekeskittymän kupeeseen.

4.5. Muut suunnitelmat ja selvitykset

Suunnittelualueelle on tehty luontoselvitys 2025 Äänekosken kaupungin toimeksiannosta (Latvasilmu osk). Suunnittelualueen aikaisempia suunnitelmia ja selvityksiä ovat Hirvaskangas-Koivisto osayleiskaavan (2018) aineisto. Vuodenvaiheessa 2025-2026 valmistui Äänekosken pohjavesien suojelusuunnitelman päivitystyö.

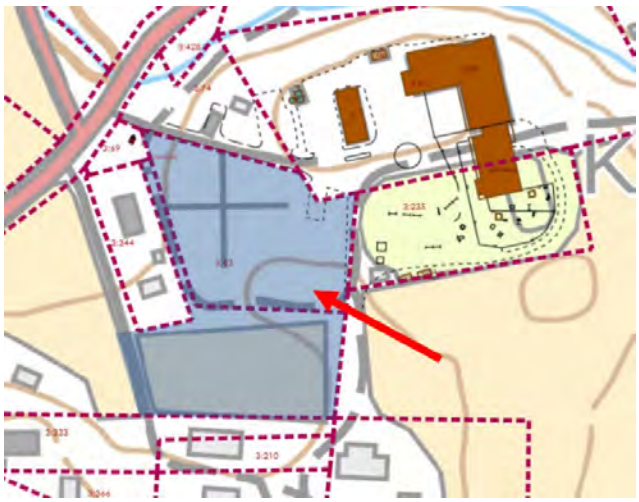
Rakennusjärjestys

Äänekosken kaupungin rakennusjärjestys on hyväksytty kaupunginvaltuustossa 11.12.2006.

Rakennuskiellot

Suunnittelualueen kiinteistöt 992-454-3-63 LEHTOLA sekä 992-454-3-345 MÄENPÄÄ (osa) ovat asetettu rakennuskieltoon asemakaavan laatimisen ajaksi. Rakennuskielto on asetettu, jotta voidaan varmistaa alueelle tulevan rakentamisen olevan yhteensopivaa kaavasuunnittelun tavoitteiden kanssa.

Rakennuskielto oli tarpeen asettaa kiinteistölle 992-454-3-63 (Lehtola) sekä osalle kiinteistöä 992-454-3-345 (Mäenpää) kuvassa 28 esitetyn mukaisesti. Äänekosken kaupunki on vuokrannut 1134 m² suuruisen alueen kiinteistöstä 992-454-3-63 Koiviston koulun välittömästä läheisyydestä. Joulukuussa vuonna 2020 allekirjoitettu vuokrasopimus on voimassa 31.12.2026 saakka.

Kuva 28. *Rakennuskieltoalue, KH 12.5.2025 §126 liitekartta.*

Rakennuskiellolla ja asemakaavan laatimisella pyritään varmistamaan Koiviston koulun alueen toimintojen sijoittaminen tarkoituksen mukaisella tavalla kouluympäristöön. Alueella on voimassa Hirvaskangas-Koiviston osayleiskaava, jossa koulun alueelle osoitettu palvelujen alue -merkintä (P), ei vuonna 2024 rakennetun päiväkodin jälkeen vastaa laajuudeltaan varhaiskasvatuksen tilatarpeita. Kaupungin tavoite on suunnitella tarkemmin Koiviston koulun ja päiväkodin toimintojen maankäytölliset aluevaraukset ja yhteensovittaa ne koulun ympäristöön yleiskaavassa osoitettujen erillispientalotonttien kanssa. Asemakaavatyössä tarkastellaan erillispientalotonttien kokoa, sijoittumista ja kulkuyhteyksien järjestämistä.

Pohjakartta

Äänekosken kaupunki ylläpitää asemakaavoitetun alueen pohjakarttaa. Pohjakartta on tarkastettu 19.5.2026.

5. ASEMAKAAVAN SUUNNITTELUN VAIHEET

5.1. Asemakaavan suunnittelun tarve

Asemakaavan laatiminen on käynnistynyt kaupungin omasta aloitteesta. Asemakaavan muutoksella tarkastellaan Koiviston koulun ja päiväkodin toiminnalle tarvittavien alueiden laajuus ja toimintojen sijoittelu. Asemakaavoituksella toteutetaan tarkentava suunnitelma rakentumattomille pientalotonttien kokonaisuudelle sekä alueiden kulkuyhteyksille.

5.2. Suunnittelun käynnistäminen ja sitä koskevat päätökset

Asemakaavan muutos on käynnistetty Äänekosken kaupungin aloitteesta. Kaupunginhallitus päätti käynnistää kaavahankkeen kokouksessaan 28.4.2025 § 107. Kaavoitushanke kuulutettiin vireille 7.5.2025 kaupungin sähköisellä ilmoitustaululla sekä *Pikkukaupunkilainen* ja *Äänekosken Kaupunkisanomat* -lehdissä.

5.3. Osallistuminen ja yhteistyö

Kaavahankkeen lähtökohtia, tavoitteita ja etenemistä kuvaava osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS) pidettiin AKL 62 §:n ja AKL 63 §:n mukaisesti nähtävillä 7.5. – 6.6.2025 välisen ajan. Osallistumis- ja arviointisuunnitelmaa päivitetään tarpeen mukaan kaavahankkeen aikana. Osallistumis- ja arviointisuunnitelma on kaavaselostuksen liitteenä (*Liite 1*). Kaavaprosessin aikaista tapahtunutta vuorovaikutusta osallisten ja viranomaisten kanssa on kuvattu kaavaselostuksen vuorovaikutusraportissa (*Liite 3*).

5.3.1. Osalliset

Osallisia ovat kaikki, jotka tuntevat itsensä osallisiksi. AKL 62 §:n mukaan osallisia ovat alueen maanomistajat ja ne, joiden asumiseen, työntekoon tai muihin oloihin kaava saattaa huomattavasti vaikuttaa, sekä ne viranomaiset ja yhteisöt, joiden toimialaa suunnittelussa käsitellään. Osallisilla on mahdollisuus osallistua kaavan valmisteluun, esimerkiksi arvioida kaavan vaikutuksia ja lausua kirjallisesti tai suullisesti mielipiteensä, tai jättää muistutuksia kaavaehdotuksesta.

Osallisiksi kaavahankkeen yhteydessä tunnistetut tahot on mainittu kaavaselostuksen liitteenä olevassa osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa.

5.3.2. Vireilletulo

Äänekosken kaupunginhallitus on 28.4.2025 § 107. päättänyt käynnistää uuden kaavahankkeen **Koiviston koulun ympäristön asemakaava**. Vireilletulosta kuulutettiin 7.5.2025 kaupungin sähköisellä ilmoitustaululla sekä *Pikkukaupunkilainen* ja *Äänekosken Kaupunkisanomat Äks* -lehdissä. Kaavan sisältöä ja laadintaa kuvaava osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS) oli nähtävillä 7.5. – 6.6.2025 välisen ajan AKL 63 § mukaisesti. Nähtävilläoloaikana hankkeesta ei saatu kirjallista palautetta.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelmaa päivitetään ja täydennetään tarvittaessa kaavaa valmisteltaessa.

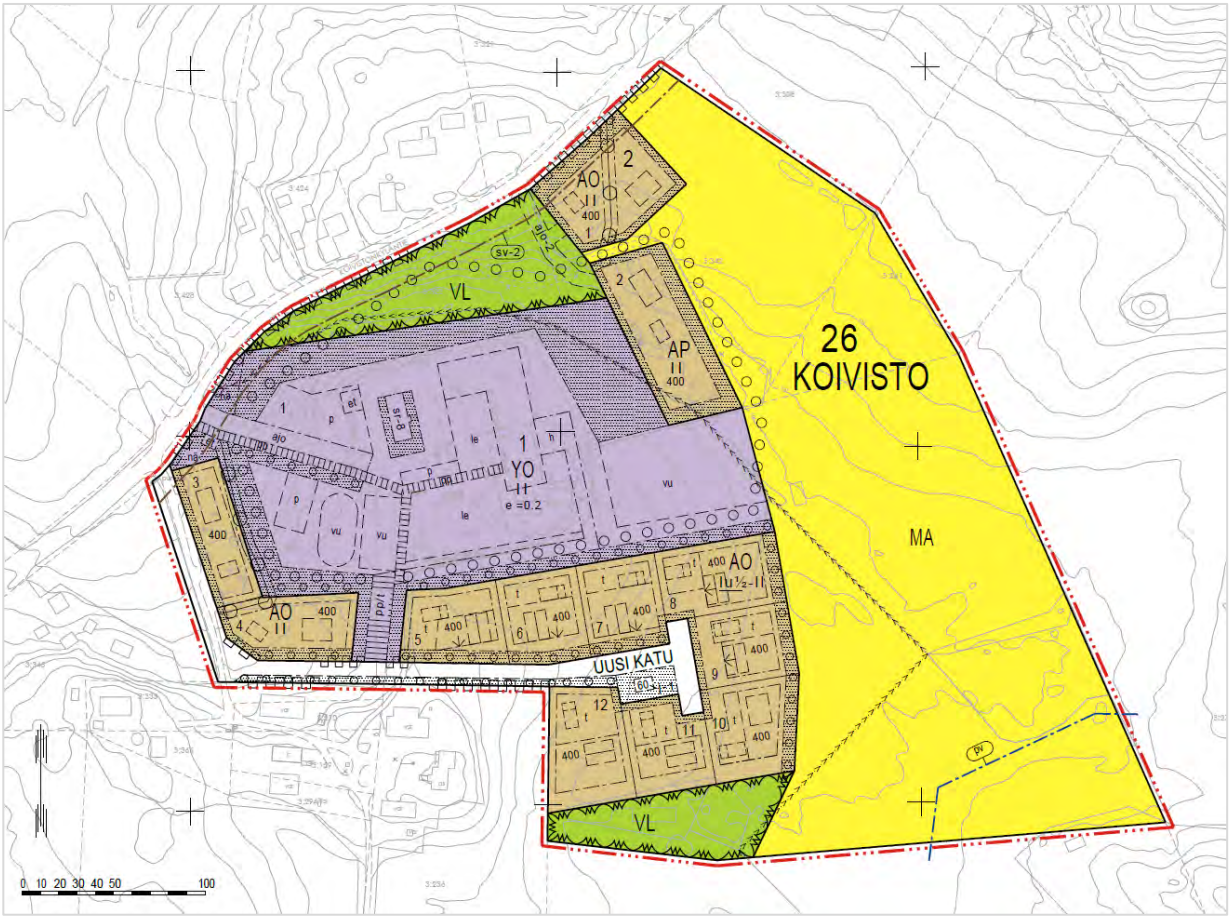
5.3.3. Osallistuminen ja vuorovaikutusmenettelyt

Asemakaavan laatimisesta järjestettiin Äänekosken kaupungin Kaavoitusiltapäivä 3.12.2025 Koiviston koululla. Paikalla olevat voivat esittää toiveita ja kysymyksiä alueelle laadittavasta ensimmäisestä asemakaavasta maankäyttöpalveluiden viranhaltijoilta ja valmistelijoilta. Tilaisuudessa esiin nousivat toiveet koululaisten koulutien liikenneturvallisuuden parantamisesta, jääkiekkokaukalon pikaisesta rakentamisesta sekä uuden asuinalueen ja Koiviston kylän markkinoinnista tulevaisuudessa.

Kaavaluonnosaineiston nähtävillä olosta osallisia ja kuntalaisia tiedotettiin kaupungin sähköisellä ilmoitustaululla sekä *Pikkukaupunkilainen* ja *Äänekosken kaupunkisanomat (ÄKS)* -lehdissä. Lisäksi suunnittelualueen maanomistajille lähetettiin kirje valmisteluaineiston nähtäville asettamisesta. Kaavaluonnos asetettiin julkisesti nähtäville AKL 62 § ja MRA 30 § mukaisesti 12.11. - 17.12.2025 väliseksi ajaksi. Osallisilla oli mahdollisuus jättää mielipiteensä kaava-aineistosta.

Kaavaluonnoksesta pyydettiin lausunnot viranomaisilta ja muilta toimijoilta.

Kaavaluonnoksesta tullut palaute ja palautteeseen laaditut vastineet on koottu kaavaselostuksen liitteenä olevaan vuorovaikutusraporttiin (*Liite 3*).

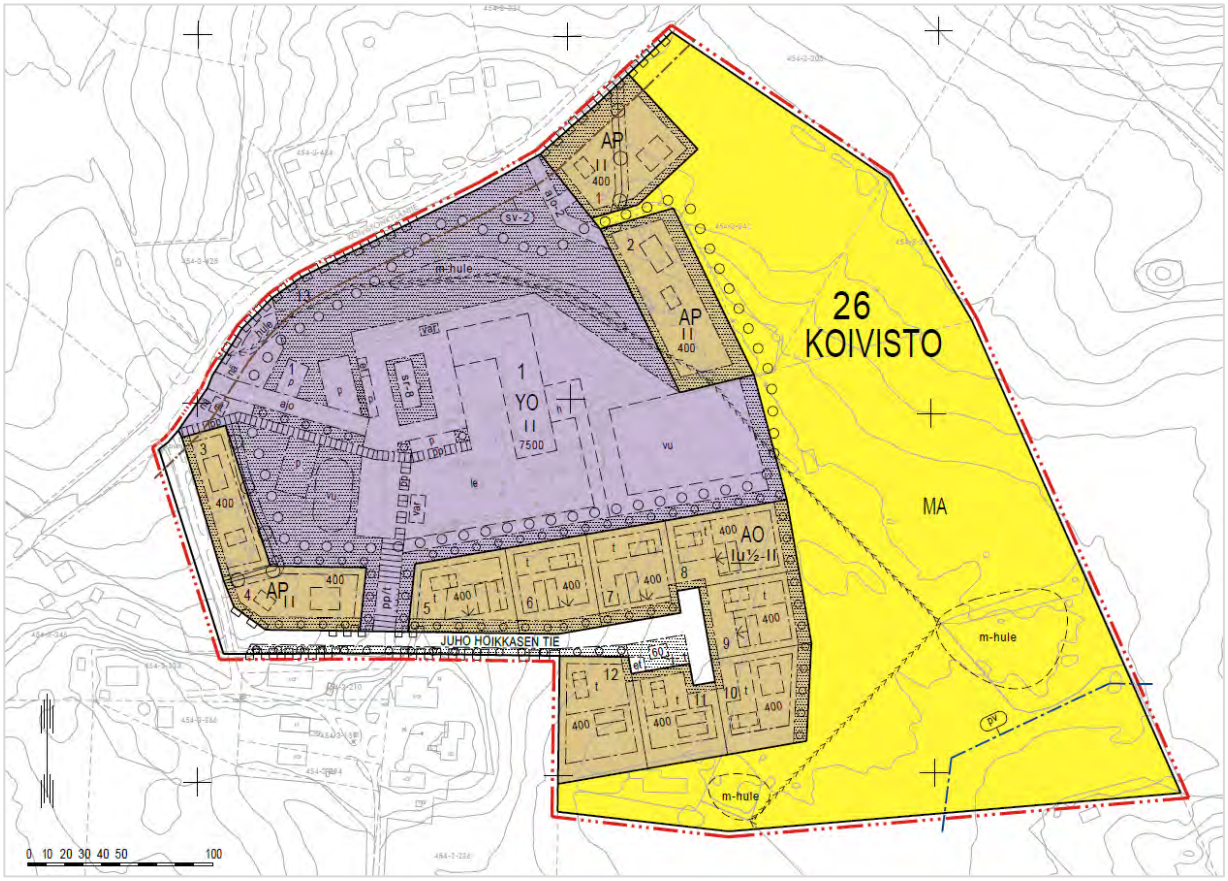
***Kuva 29**. Ote 3.11.2025 päivätystä, nähtävillä olleesta kaavaluonnoksesta.*

Luonnosvaiheen palaute:

Kaavaluonnoksesta vastaanotettiin 10 lausuntoa ja 2 mielipidettä. Lausunnoissa koulun alueen laajentumista pidettiin tarpeellisena, ja uuden asuinalueen asemakaavoitus kylän elinvoimaisuutta tukevana. Keski-Suomen ELY-keskuksen, -museon ja -maakunnan liiton lausunnon mukaan maakunnallisesti merkittävän kulttuurimaiseman ja arvokkaan koulurakennuksen asemaa tulisi vahvistaa asemakaavamääräyksin, ja uuden asuinalueen rakentumista ohjata rakentamistapaohjeella. Äänekosken kaupungin opetuslautakunta sekä paikallinen aktiivisesti virkistys- ja urheilutoimintaa järjestävä urheiluseura Koiviston kipinä kannatti lausunnossaan ja mielipiteessään koulun välitunti- ja liikunta-alueiden laajentamista sekä pihan liikenneratkaisun uudelleentarkastelua tarkoituksenmukaisen välituntipihan ja tapahtumatoimintaan sopivan pihapiirin muodostamiseksi. Kaupunkirakennelautakunta kannatti lausunnossaan nykyisen kaltaista liikennejärjestelyä. Vammais- ja vanhusneuvostot toivoivat lausunnoissaan ympäristön esteettömyyttä, turvallisuutta ja monisukupolvisuutta vahvistettavan.

Kaavaehdotus asetetaan julkisesti nähtäville 30 päivän ajaksi AKL 65 § ja MRA 27 § mukaisesti kaupunginhallituksen päätöksellä. Kaavaehdotuksen nähtäville asettamisesta kuulutetaan kaupungin kuulutuslehdissä sekä www-sivuilla. Lisäksi suunnittelualueen maanomistajille lähetetään kirje kaavaehdotuksen nähtäville asettamisesta. Kaavaehdotuksesta pyydetään lausunnot viranomaisilta ja muilta toimijoilta. Osallisilla on mahdollisuus jättää nähtävilläolon aikana muistutuksensa kaava-aineistosta.

Kaavaehdotusaineisto pidetään nähtävillä kokonaisuudessaan kaupungin kotisivuilla ja kaupungintalon ala-aulassa.

***Kuva 30**. Ote 6.1.2026 päivätystä kaavaehdotuksesta.*

Ehdotusvaiheen palaute: Kaavaehdotuksesta vastaanotettiin 5 lausuntoa ja 3 mielipidettä. Lausunnoissa kaavan laatimista pidettiin tarpeellisena, ja kaavan tuomia lisäalueita tarpeellisena koulutoiminnalle.

Kaavan hyväksymisestä päättää Äänekosken kaupungin hallintosäännön mukaan Äänekosken kaupunginvaltuusto. Kaavan hyväksymisestä kuulutetaan kaupungin ilmoitustaululla, ilmoituslehdissä sekä kaupungin kotisivuilla. Kaupunginvaltuusto on hyväksynyt asemakaavan kokouksessaan __. __.2026 § __.

5.3.4. Viranomaisyhteistyö

Aloitusvaiheen viranomaisneuvottelua ei ollut tarpeen järjestää, sillä kaavahanke ei ole maakunnallisesti tai valtakunnallisesti merkittävä. MRA 26 § mukaisen viranomaisneuvottelun tarve selviää hankkeen ehdotusvaiheen jälkeen. Kaavan valmisteluun on osallistunut Äänekosken kaupungin eri toimialojen viranhaltijoita.

5.4. Asemakaavan tavoitteet

Asemakaavalla pyritään vahvistamaan Koiviston kylän kehittymistä houkuttelevana maalaismaisena asuinympäristönä, jonka vilkkain keskus sijoittuu Koiviston koulun ja päiväkodin ympäristöön. Tavoitteena on sijoittaa uudisrakennukset mahdollisimman luontevasti maisemaan perinteistä rakennustapaa mukaillen sekä huolehtia kulttuurihistoriallisen maiseman ja -rakennuskannan arvojen säilymisestä alueella.

5.4.1. Lähtökohta-aineiston antamat tavoitteet

Koulu- ja vapaa-ajan toiminta

Koiviston koulun ympäristöön tulee osoittaa riittävä tilavaraus urheilukaukalolle, sekä muille urheilu- ja leikkitoiminnoille. Kun koulun tontti laajenee, sen sisäinen päivittäinen saattoliikenne ja jalankulku on

syytä huomioida vahvemmin oppilaiden välituntipihan tarkoituksenmukaisen kokonaisuuden ja turvallisen koulutien näkökulmasta. Uuden koulurakennuksen ja päiväkodin lisäosan rakennuttua alueen tiiviin pihasuunnitelman toteutus on jäänyt osittain toteuttamatta todetun tilanpuutteen takia. Pihan alueella on toteutettu välttämättömät leikkivälineet ja päiväkodin aidatut pihat, mutta viherympäristö ja muut koulun leikkialuetta ja liikennettä rajaavat ja viihtyisyyttä tuovat elementit ovat toistaiseksi jääneet toteuttamatta. Urheiluvälineet ja asentamattomat kiipeilytelineet ovat olleet tilapäisesti konttisäilytyksessä pihan reunalla. Koulun pihan muodostaminen tarkastellaan kokonaisvaltaisesti niin, että koulun ympäristön jäsentelyyn löytyy tarkoituksenmukainen ja pysyvämpi ratkaisu. Tavoitteena on, ettei päiväkodin saattoliikenne ja muut ajoneuvot risteäisi koululaisten koulutien kanssa alueen sisällä.

Asuinrakentaminen ja kulttuuriympäristö

Uudisrakentamisen tavoitteena on, että koulun eteläpuolelle sijoittuvat pientalotontit muodostuvat omaksi viihtyisäksi kokonaisuudeksi peltomaisemassa. Alueen rakentumista ohjaavaa yleiskaavan rakentamistapaohjetta täsmennetään ja päivitetään uudella asemakaavan yhteydessä laaditulla asuinaluekohtaisella rakentamistapaohjeella, joka mahdollistaa riittävän yhtenäisen, maisemaan sopivan ja nykyaikaisen asuinalueen rakentumisen näkyvällä paikalla kulttuurimaisemassa. Alueen luonto- ja kulttuuriarvot, sekä kyläkoulun läheisyys huomioidaan uudisalueen aluesuunnittelussa vahvoina rikastuttavina tekijöinä, ja vastavuoroisesti uusi asuinrakentaminen kylän elinvoimaa tukevana tekijänä.

Liikenne

Museotien hoito- ja ylläpitosuunnitelma huomioidaan liikennesuunnittelun lähtökohtana, vaikka tie ei sijoitu asemakaavoitettavan alueen sisäpuolelle. Liikenteellisesti Koivistonkylän Museotielle ei osoiteta uusia liittymiä. Museotien läheisyys tullaan huomioimaan riittävällä suojavyöhykkeellä tien vierellä. Koululaisten liikenneturvallisuutta parannetaan kaavallisesti osoittamalla koulun alueen sisäiset kävelyreitit ja riittävät näkemäalueet vilkkailla risteysalueilla. Uudella tonttikadun tieosuudella huomioidaan ympäristön maalaismaisuus, ja tutkitaan mahdollisuus istuttaa sen varrelle perinteinen koivukujanne.

5.4.2. Prosessin aikana syntyneet tavoitteet, tavoitteiden tarkentuminen

Luontoarvot

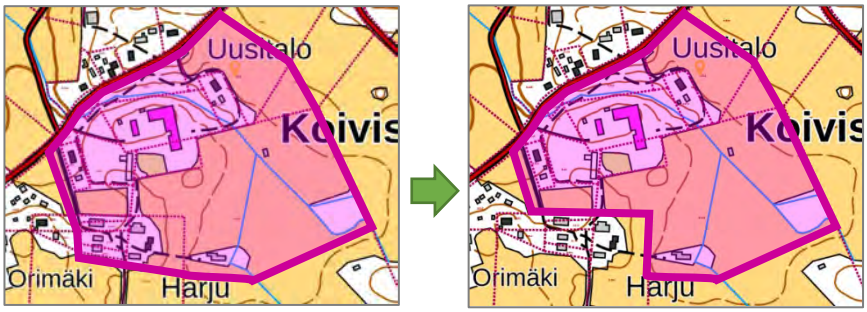
Kesällä 2025 tehtyyn luontoselvitykseen pohjautuen kaavakartalle ei ole arvotettu merkittäviä luontokohteita. Luonnon monimuotoisuutta tukevat kohteet *Koiviston puro* ja *Koiviston mutakuopat* on huomioitu osoittamalla alueet hyödynnettäväksi hulevesien imeytykseen, viivytykseen ja johtamiseen, sekä ohjeistamalla viherympäristön hoidon luonnetta. Koulun ja varhaiskasvatuksen retki-, opetus- ja urheilutoiminta mahdollistetaan koulun pohjoispuolelle sijoittuvalla metsäisellä alueella osoittamalla alue asemakaavassa osaksi koulun käyttötarkoitusaluetta.

Alueen muu rakennuskanta

Asemakaavoitettavalle alueelle sijoittuu kaksi rakentunutta erillispientaloa. Rakentumattoman asuinalueen peltoalueen reunalle sijoittuvien kahden kevytrakenteisen heinäladon tarkastuksen tuloksena rakennelmien ei oleteta säilyvän perustuen niiden heikkoon kuntoon ja todettaviin vinoumiin. Maanomistajana kaupungin tulee huomioida mahdollinen sortumisvaara. Kaavasuunnittelussa on valmisteltu vaihtoehto, jossa oletetaan maiseman avautuvan etelään nykyisen kolmesta osasta koostuvan heinäladon rakennuspaikan kohdalla.

Harjulan maalaispihapiiri

Asemakaavamuutoksen rajausta on täsmennetty jättämällä vireilletulovaiheessa aluerajaukseen sisältyvän Harjulan pihapiirin rakennukset yleiskaavan mukaisiksi rakentuneiksi asuintonteiksi maanomistajan toiveesta. Asemakaavoitusta ei katsota välttämättömäksi kiinteistön yleiskaavatilanteeseen ja pihapiirin maalaismaiseen luonteeseen perustuen.

Kuva 31. *Asemakaavan muutosalueen rajaus vireilletulo- ja luonnosvaiheessa.*

Koulun tontin tarpeet (luonnosvaihe)

Koiviston kouluhenkilöstön ja kaupungin liikuntatoimen kanssa käydyn neuvottelun tuloksena koulun asemakaavaluonnoksessa huomioidaan kiireinen tarve kaukalon rakennuspaikan osoittamiselle. Kaukalon sijoittuminen länteen rakennusaikaisten parakkien säilytyspaikalta pidettiin tilankäytöllisesti tarpeellisena. Sijoittuminen keskeisen aukean vierelle jättäisi tilaa suunnitellulle huoltoajo- ja kulkuyhteydelle sekä muusta leikkipihasta selkeästi erottuvalle palloilukentälle.

Kuva 32. *Ilmakuva suunnittelualueelta. Parakkien jättämän nykyisen aukean sijainti on soitettu nuolella.*

Luonnosvaiheen kaavasuunnittelussa huomioitiin kaukalon sijoitusvaihtoehdot sekä mahdollinen väliaikainen toteutus osoittamalla urheilutoiminnoille varattavat alueet koulun tontilla ohjeellisena. Määrääviä alueenosia ovat suojellun Perinnetalon ympäristö, ajoyhteys koululle, siitä erillinen ja leikkipihalle ohjautuva kevyen liikenteen väylä, sekä huoltoreitti päiväkodille.

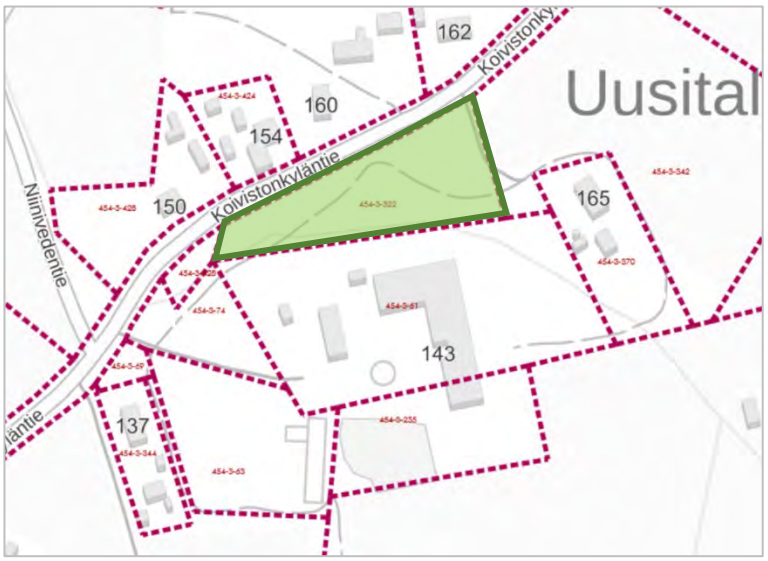
Rakennuskieltoalueen alainen kiinteistö 992-454-3-63 (Lehtola) osoittautui kaavasuunnittelussa tarpeelliseksi koulutoiminnalle, ja on kaavallisesti osoitettu kokonaisuudessaan opetustoiminnalle varatuksi alueeksi. Toistaiseksi rakentumatonta aluetta hyödynnetään suunnitelmassa turvallisen jalankulkureitin rakentamiseen, kaukalon perustamiseen, pysäköintialueen tilavarauksena sekä olevan valaistun ulkoilureitin alla. Kiinteistöllä 992-454-3-345 (Mäenpää, osa) säilyy yleiskaavan mukaisesti asuinrakennuspaikkana, joka osoitetaan asemakaavassa asuinpientalojen korttelialueeksi.

Kaavaluonnosta työstettäessä koulun pihan rakennustyöt olivat käynnistyneet. Leikkipihaa ja autoja erottava aita sekä pystyttämättä jääneet leikkivälineet pystytettiin syksyllä 2025. Pihalle toteutettiin myös kaukalon seinät rakennusparakilta vapautuneelle vuokratulle alueelle väliaikaiseksi ratkaisuksi.

Koulun kiinteistölle etelälaidalla osoitettavan lisäalueen ja asuintonttien raja tarkastettiin olevan kiinteistön reunalla. Lisäalue on varattu suojaavalle kasvillisuusvyöhykkeelle sekä huoltoreitin kulun- ja urheilutoimintaan tarkoitetun juoksusuoran tilantarpeelle. Kaavassa leikkialueelle varattu tila alueen toteutukseen ulottuu kiinteistön nykyiseen rajaan saakka, jonka sisäpuolella on mahdollista toteuttaa pihan toimintoja väljemmin kulkureitin siirtyessä. Koulun alueeksi on osoitettu myös pellon osa alueen itäreunalla. Lisäalue mahdollistaa mm. yleisurheilutoiminnan tai muun aukeaa tilaa vaativan toiminnan kehittämisen koulun ympäristössä.

Koulun tontin tarpeet (ehdotusvaihe)

Koulun ympäristön aluesuunnitelmaa ja pihan jäsentelyä työstettiin yhteistyössä koulu- ja liikuntatoimen edustajien kanssa sekä toteutuksesta vastaavien kaupunkirakennepalveluiden henkilöstön kanssa työpalaverissa. Pysyvän kaukalon perustaminen nähtiin tarpeellisena toteuttaa pidemmäs länteen sijoittuvalle metsäiselle alueelle, jotta koulun pihan ja kaukalon väliin jää riittävästi aukeaa kenttää pelailuun. Kesän 2026 ajaksi suunniteltu kaukalon toteutus huomioitiin kaavaehdotuksessa. Koulun leikkipihaa ja palloiluaukeaa erottavan yhdistetyn varasto-, luistinkoppi- ja katosrakennuksen sijaan suunnitelmiin vaihdettiin laajuudeltaan pienempi varasto- ja luistinkoppi, joka sijoittuisi kaukalon sivulle.

Kuva 33. *Koulun alueen pohjoispuolen kiinteistö 992-454-3-322 Uusitalo.*

Koulutoiminnalle varattavaa opetustoimintaa palvelevien rakennusten korttelialuetta YO on laajennettu asemakaavan luonnosvaiheen ja ehdotusvaiheen välillä alueen pohjoispuolella. Opetustoiminnalle osoitetun ko. metsäisen alueen maanomistajan kanssa on neuvoteltu kaavaluonnoksen ja -ehdotuksen välillä mahdollisesta rakennuspaikasta maanomistajan omasta pyynnöstä.

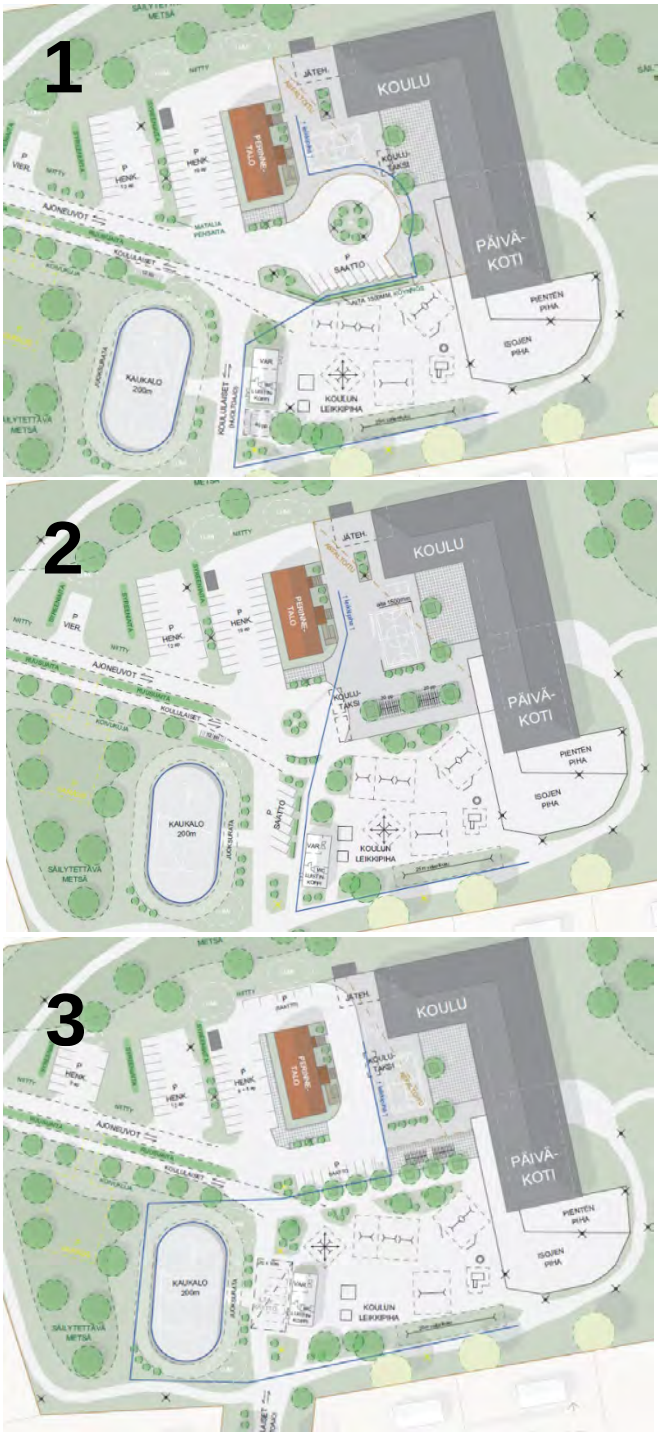
Tarkastelun mukaan laskevan rinteen ja maantielle määrätyn suoja-alueen leveyden mukaan rakentamiseen soveltuva rakennusala jää niin vähäiseksi, ettei siihen ole tarkoituksenmukaista osoittaa yleiskaavasta poikkeavasti uutta rakennuspaikkaa. Alue palvelee paremmin virkistystoiminnan- ja ulkoilureitin tarpeita luonnonmukaisena alueena.

Tarkastelun mukaan kiinteistön alainen rinteinen maasto on kaavaehdotuksessa osoitettu koulun-, päiväkodin- ja Perinnetalon kattavan opetustoiminnan korttelialueeksi YO. Alue oli aiemmin kaavaluonnoksessa esitetty lähivirkistysalueeksi VL. Metsäisellä alueella kulkee nykyisin valaistu ulkoilureitti, frisbeegolfrata ja latu. YO-käyttötarkoitusalueen laajentamisella turvataan käyttö yleiseen virkistystoimintaan ja mahdollistetaan lehtoisen metsän käyttö myös opetustoiminnassa ja varhaiskasvatuksessa. Ratkaisulla myös selkeytetään koulun ympäristön ja urheilureitin hoitoon ja rakentamiseen liittyviä erityiskysymyksiä. Turvallisen ulkoilureitin ylläpito ja alueella todettujen vieraslajien torjuntatyö on jatkossa mahdollista toteuttaa tehokkaasti, kun alue on kaupungin maanomistuksessa. Koiviston koulun ja varhaiskasvatuksen toiveesta asemakaavalla mahdollistetaan myös alueelle toteutettavan laavu, nuotiopaikka tai muu päiväretkikohde.

5.5. Vaihtoehtojen arviointi ja vertailu

Koiviston koulun pihasuunnitelman vaihtoehdot, luonnosvaihe

Koiviston koulun piha-alueen toiminnoista valmisteltiin viitesuunnitelmaluonnoksia asemakaavoituksen tausta-aineistoksi. Vaihtoehdoilla on tutkittu rakennettavan kaukalon ja päiväkodin saattoliikenteen sijoittelun vaikutusta muuhun piha-alueeseen. Ehdotuksissa on huomioitu koulukuljetusten ja pelastusajoneuvojen kääntösäteet ja pelastustie.

Kuva 34. *Viitesuunnitelmat 1-3 koulun pihan toiminnoista.*

Vaihtoehto 1
Nykyisen toteutuksen mukainen ratkaisu: saattoliikenteelle rakennettu pihan liikenneympyrä sijoittuu koulujen väliselle aukealle, ja päiväkodin saattoliikenteelle varattu pysäköintitila sijoittuu vasten leikkialueelle rakennettavaa suoja-aitaa.
Koulun välituntipihan alue (sininen viiva) väistää saattoliikenteelle varattua tilaa, ja muodostuu aitojen muodostaman pullonkaulan jälkeen nykyiselle paikalleen nykyisen laajuisena. Rakennettava kaukalo sijoittuu kävely- ja huoltoliikenteelle varatun kulkuyhteyden länsipuolelle. Leikkipihan ja kulkureitin välille on suunniteltu tilavaraus piharakennukselle, joka tarjoaisi aukealle leikkialueelle varjoisen kohdan, sadesuojaa, varastotilaa leikki- ja urheiluvälineille sekä aiempaa konttia korvaavan kiinteän luistinkopin.

Vaihtoehto 2
Vaihtoehdossa 2 on esitetty saattoliikenteen kääntöpaikan siirtoa aikaisemmaksi alueelle saavuttaessa. Koulun välituntipiha laajentuu koulujen väliselle alueelle nykyisen leikkialueen lisäksi. Saattoliikenteelle on suunniteltu mahdollisuus pysäköidä kaukalon vierelle ja reitti poistumiselle järjestyy koulun alueelta etelään uuden tonttikadun kautta.

Vaihtoehto 3
Saattoliikenteen kääntöympyrästä on luovuttu, ja saattoliikenne kiertää olevaa ajoväylää Perinnetalon ympärillä. Ratkaisu mahdollistaa koululaisten risteämättömän koulutien, sekä välituntipihan laajennusta koulujen välisen suoran varrelle. Päiväkodin saattoliikenteelle on pysäköintitilaa, ja koululaisten jättö onnistuu keskipihalle muodostuvan suoran varrella. Perinnetalon vastaiset pysäköintipaikat on siirretty laajennettavalle pysäköintialueelle koulun länsilaidalla. Koulun välituntipihalle vapautuu suurin alue, eikä liikenne risteä oppilaiden kävelyreitistön kanssa lainkaan.

Koiviston koulun pihasuunnitelma, ehdotusvaihe

Koiviston koulun alueen vaihtoehtojen vertailun tuloksena kaava-aineiston liitteeksi lisätty koulun ympäristön pihasuunnitelma (Liite 5). Pihasuunnitelma on laadittu vaihtoehto 3:n mukaisen saattoliikenteelle esitetyn muutoksen mukaisesti kaavaluonnoksesta vastaanotettuihin lausuntoihin pohjaten.

Pihasuunnitelmassa on viitesuunnitelmatasoisesti tutkittu koulun ympäristöön toivottujen koulu- ja harrastustoimintaa palvelevien toimintojen sijoittuminen alueella. Pihasuunnitelma on luonteeltaan toteutusta ohjaava aluesuunnitelma, joka huomioi alueen eteläpuolelle rakentuvan omakotitaloalueen maankäytölliset vaikutukset koulun alueen jäsentelyyn ja liikenneratkaisuun. Velvoittavat suunnitteluperiaatteet on tuotu asemakaavakartalle kaavamerkinnöillä ja yleismääräyksillä.

Pihasuunnitelma

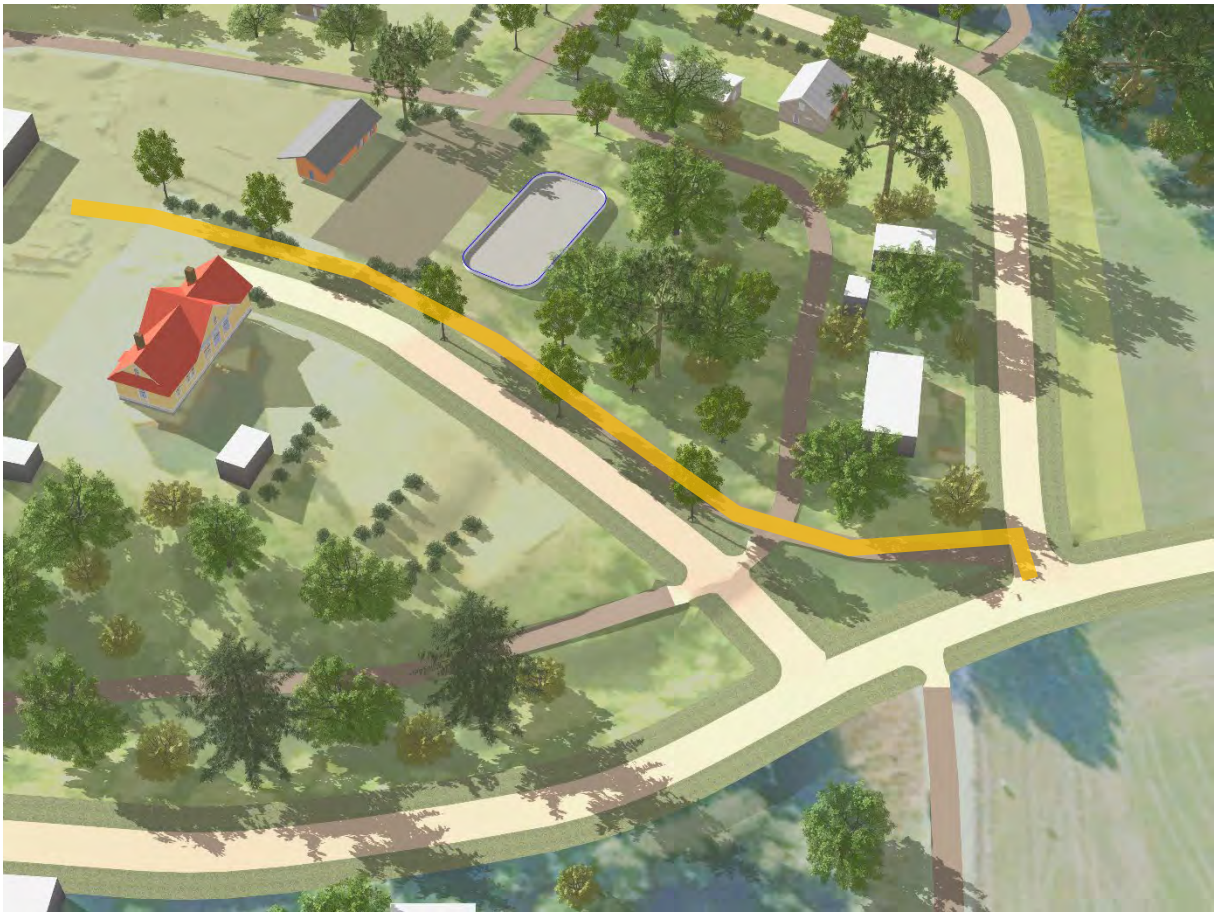

Kuva 35. *Koiviston koulun ympäristön pihasuunnitelma. Pihasuunnitelma on kaavaselostuksen* ***Liite 5****.*

Koululaisten jalankulku alueen sisällä ei risteä ajoneuvoliikenteen kanssa. Turvallinen ja luonteva kävelyreitti koululle järjestyy kasvillisuudella eroteltuna pihan muista toiminnoista. Välituntipiha ja tontin eteläpuoli muodostuu toiminnoiltaan väljemmäksi. Keskipiha ja koulun välitön edusta rauhoittuu ajoneuvoliikenteeltä. Pihasuunnitelmassa on huomioitu mahdollisuus saattaa lapset kouluun ja päiväkotiin pyörällä varaamalla tilaa porttien edustalle ja leikkipihan touhuista selkeästi erilliselle kulkureitille.

Välituntipihasta muodostuu luonteva ja helppokulkukuinen virkistyskokonaisuus, joka palvelee Koiviston kylän alueen urheilu- ja vapaa-ajan harrastustoimintaa. Saattoliikenteen muutoksen tuoma väljyys mahdollistaa liikenteen ja pihan toimintojen erottelun viherympäristön aiheilla, jolloin metalliaidat eivät ole enää välttämättömiä. Monilajisten viheraiheiden toteutus tuo leikkialueen laidoille ja hiekka-aukiolle lähiluontoa ja edistää ympäristökasvatusta. Kasvillisuus lisää alueen viihtyisyyttä vähentämällä pihan paahteisuutta ja pölyisyyttä, ja sitoo laajan aluekokonaisuuden tarkoituksenmukaisiksi käyttöalueiksi. Koulun pohjoispuolen lähimetsää on mahdollista hyödyntää opetuksellisena luontoretkikohteena ja kehittää sinne toteutunutta urheilu- ja virkistystoimintaa.

Koulurakennusten muodostaman pihapiirin käytettävyys vahvistuu saattoliikenteen siirtyessä, ja koulun oppilaiden välituntitoiminta muodostuu koulun edustan pääkäyttötarkoitukseksi. Saattoliikenteen muutoksella vaikutetaan Perinnetalon ympäristöön kohentavasti, kun viereltä siirrettävät autopaikat siirtyvät rakennuksen viereltä pysäköintialueen laajennuksille. Rakennuksen lähiympäristö on mahdollista toteuttaa edustuksellisesti rakennuksen asettuessa molempien saapumissuuntien näkemän päätteeksi.

Kuva 36. *Kuva pihasuunnitelmanmukaisesta liikennejärjestelystä. Oppilaiden kulku (korostettu oranssilla) on mahdollista järjestää toiseen risteykseen, jolloin saattoliikenne ei risteä jalankulun ja pyöräilyn kanssa alueen sisällä.*

Asuinalueen vaihtoehdot, luonnosvaihe

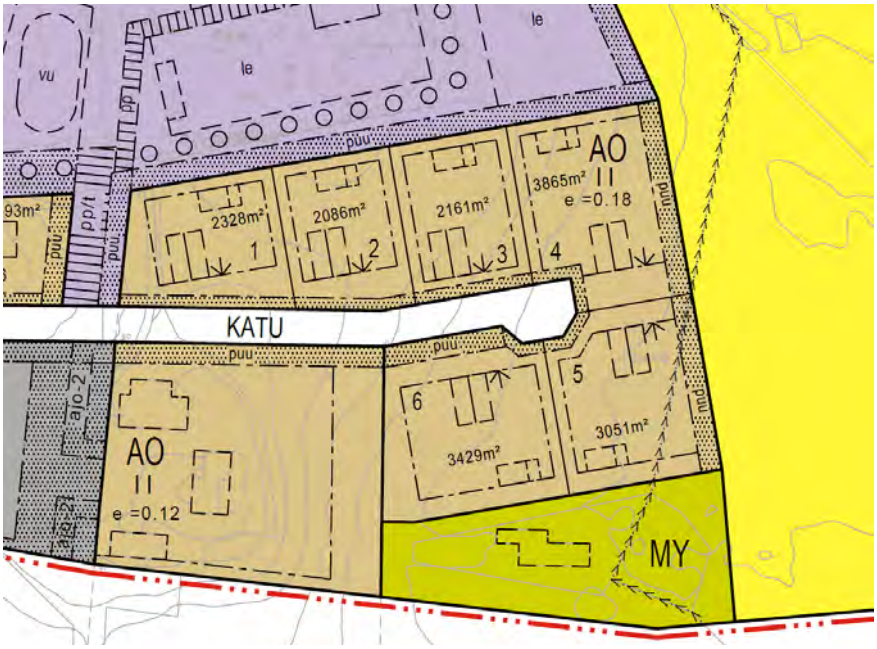
Erillispientalojen korttelialueen ja katuyhteyden toteuttamista tarkasteltiin yleiskaavan mukaiselle A-3 alueelle.

Maalaismaisten omakotitonttien sovittamista kaukomaisemaan tavoiteltiin eheänä ja maisemallisesti korkeatasoisena kokonaisuutena. Tonttien laajuuden lähtökohtana pidettiin yleiskaavan ohjeistamaa 3000 m^2. Maisemallisesti merkittävällä paikalla tonttien sovittamisessa maastoon tavoiteltiin yhtenäisyyttä ja tarkistettiin pihan laajuuden tarkoituksenmukaisuutta.

Vaihtoehto 1

Yleiskaavan mukaiset 6 rakennuspaikkaa sijoittuu uuden tonttikadun varrelle. Koulun tilatarpeelle vaadittu yleiskaavan mukainen 1 rakennuspaikka jää ”käyttämättä”. Kuudesta erillispientalotontista 3 tonttia rajoittuu aavaan peltomaisemaan. Päärakennukset keskittyvät kadun varrelle ja asettuvat porrastettuun linjaan lyhyeltä julkisivultaan. Harjasuunta on ohjattu samansuuntaiseksi maisemaa ja alueen sisäisiä näkemiä ajatellen.

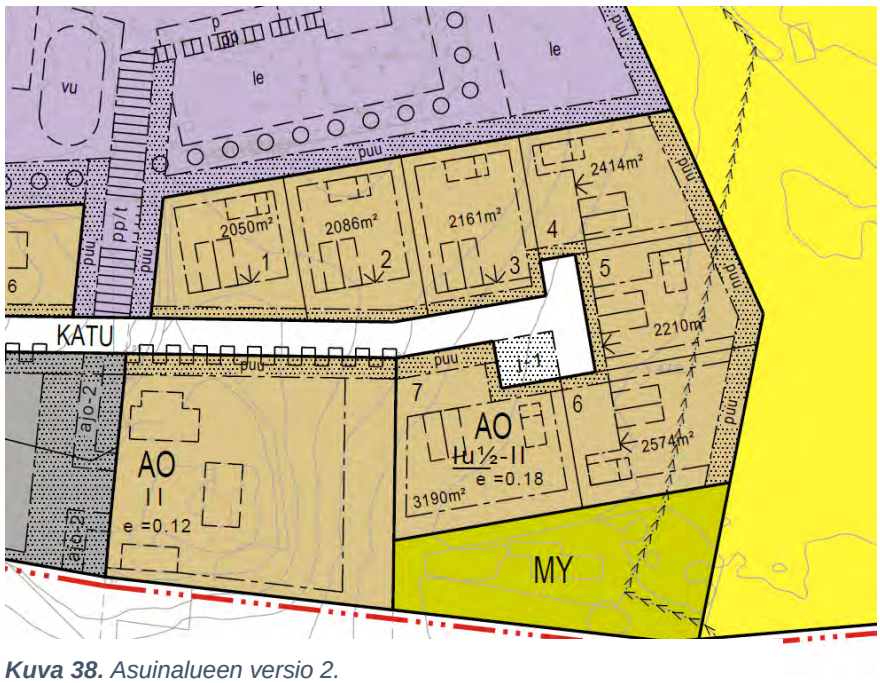
Tontit ovat kooltaan n. 2100 - 3500 m^2**.** Suuremmat tontit rajoittuvat peltoalaan.

Kuva 37. *Asuinalueen versio 1.*

Vaihtoehto 2

Yleiskaavan mukaiseen 6 rakennuspaikkaan on siirretty lisäksi koulutoiminnan vaatinut rakennuspaikka. Kadun varrelle muodostuu seitsemän erillispientalotonttia, joista 4 rajoittuu aavaan peltomaisemaan. Uusi tonttikatu päättyy T-muotoon, jonka yhteyteen on mahdollista sijoittaa yhteiskeräyspiste tai tilavaraus muulle alueen asumista palvelevalle toiminnolle. Koulun vastaisilla tonteilla päärakennukset noudattavat maisemaan porrastettua linjaa, ja kadun päätteenä rakennukset asettuvat kadun varrelle yhteen linjaan maisemallisesti yhdeksi kokonaisuudeksi. Päärakennusten harjasuuntaa ohjaamalla rakennukset jättävät alueen sisälle näkemiä kaukomaisemaan. Tontit ovat kooltaan n. 2000 - 3500 m^2**.** Suuremmat tontit rajoittuvat peltoalaan.

Kuva 38. *Asuinalueen versio 2.*

Vaihtoehto 3

Rakennuspaikkojen määrää on tarkasteltu tarkemmin 3D-massamallilla. Aavaan maisemaan sijoittuvien erillispientalojen yhtenäistämiseksi valmisteltiin myös yhdellä rakennuspaikalla tiiviimpi kylämäinen vaihtoehto.

Kuva 39. *Havainnekuva vaihtoehdosta 3, jossa kadun päähän asettuu kahdeksan erillispientalotonttia.*

Uuden tonttikadun varrelle muodostuu kahdeksan rakennuspaikkaa, joista 5 rajoittuu aavaan peltomaisemaan. Tonttien koko on n. 2200 m^2 ja kulmatonteilla n. 2500 - 2800 m^2.
Päärakennusten sijoittelua on vapautettu etelän puoleisilla tonteilla, jotta rakentuessa pihapiiriä voi muodostaa maaseutuperinteeseen nojautuen.
Kaukomaisemassa asuinalueesta muodostuu pieni kylämäinen kokonaisuus, joka on ratkaisullisesti idyllisempi vaihtoehto tienvarsiratkaisuun nähden.

Kuva 40. *Asuinalueen versio 3.*

Kaavaluonnos on valmisteltu **Vaihtoehto 3**:n mukaan.

Rakennustapaohje

Asemakaavan yhteydessä hyväksytään *Koiviston koulun ympäristön rakennustapaohje*, joka on sitova uuden tonttikadun varrelle maakunnallisesti merkittävään kulttuurimaisemaan näkyvälle paikalle sijoittuvilla pientalotonteilla. Rakennustapaohjeella edistetään yhdenmukaisen ja maisemaan sopivan viihtyisän asuinalueen rakentumista. Rakennustapaohje on asemakaavaselostuksen **Liite 6**. Rakennustapaohje havainne-aineistoineen on valmisteltu kaavan ehdotusvaiheeseen.

Kuva 41. *Ote rakennustapaohjeen asuinalueen viitesuunnitelmasta.*

Kaavamääräyksiä täsmentäen rakennustapaohjeessa määrätään mm. julkisivun pituudesta ja talousrakennusten toteuttamisesta erillisenä päärakennuksesta. Tavoitteena on sopeuttaa uudisrakennukset ympäristöönsä ja olevaan rakennuskantaan mittasuhteiltaan, materiaaleiltaan ja väreiltään, mutta sallia toteutukseen alueen yleiskuvaa rikastuttavaa yksilöllisyyttä.

Rakennustapaohjeessa annetut määräykset ovat:

Rakentamistapaohjeen ympäristömääräykset

Viherympäristö

Tontin rakentamattomasta pinta-alasta suurin osa tulee olla vettä läpäisevää viheraluetta kuten nurmea, istutuksia, kasvimaata tai puustoa. Ajoteiden pintamateriaalina tulee ensisijaisesti suosia hiekkapintaa ja ulkolaatoituksia.

Peltoalaan rajoittuvalle tontin laidalle tulee istuttaa suojaava lehtipuurivi väh. 1 puu / 20m tiheydellä.

Piha-alueet tulee rajata toisistaan ensisijaisesti ojin ja pihaistutuksin. Aidattaessa pihaa aitauksen, näkösuojan tai muun rakennelman tulee sijoittua tontille vähintään 4 m etäisyydelle tontin rajasta.

Rakentamistapaohjeen rakentamismääräykset

Uuden omakotitaloalueen tulee muodostaa yhtenäinen, korkealaatuinen ja kulttuuriarvoja tukeva kokonaisuus maisemallisesti arvokkaalla sijainnilla. Rakennuskannan tulee olla arkkitehtuuriltaan korkealaatuista ja sopusuhtaista.

Rakennusmassa
Asuinrakennusten tulee olla ulkoiselta rakennusmassaltaan vähintään puolitoistakerroksisia. Yksitasoinen pientalo on mahdollista toteuttaa käyttöullakolla tai korkeilla sisäkattopinnoilla ja parvella. Käyttöullakko on mahdollista hyödyntää tilavarauksena myöhemmin toteutettavaksi asuintilaksi.

Päärakennuksessa tulee olla vähintään kaksi ikkunaa tai ikkunallinen ovi kullakin julkisivulla. Rakennusten yhtäjaksoinen seinäpinta voi olla enintään 9 m. Tätä pidempää julkisivua tulee jakaa sisäänvedoilla tai ulkonevilla osilla, kuten katoksella, ikkunaerkkerillä tai kuistilla.

Kattomuodot
Rakennusten tulee olla harjakattoisia. Aluekokonaisuutta rikastuttavat yksilölliset piirteet kuten mansardikatot, poikkipäädyt ja kattolyhdyt ovat sallittuja. Vesikaton päämuodon poikkeutukset tai ikkuna-aiheet tulee olla alisteisia pääkattomuodolle. Vesikaton kaltevuus tulee olla 1:3 (18°) tai jyrkempi. Pulpetti-, tasa- tai loivia aumakattoja ei sallita päärakennuksen pääkattomuotona. Vesikaton väri tulee olla vaalea, harmaa, ruskea tai musta. Viherkatot ovat sallittuja.

Talousrakennukset
Talousrakennukset tulee toteuttaa erillisenä päärakennuksesta eikä niitä tule liittää yhteen katoksin. Talousrakennusten ja pihan rakennelmien tulee olla korkeudeltaan, laajuudeltaan ja lukumäärältään alisteisia asuinrakennuksille. Rakennukset tulee lähtökohtaisesti sijoittaa pihapiirimäisesti toisiinsa nähden.

Julkisivumateriaali
Rakennusten julkisivuväritys tulee sopia kaukomaisemaan ja Koiviston koulun ympäristössä käytettyihin perinnesävyihin. Luonnonvärit ja murretut perinnesävyt ovat sallittuja peittomaalilla tai kuultokäsittelynä toteutettuna. Mustavalkoisia, kauttaaltaan mustia tai -tummanharmaita julkisivuvärityksiä ei sallita. Maisemasta tai rakentuneesta aluekokonaisuudesta poikkeavia kirkkaita värejä (punaiset, siniset, kirkkaat keltaiset) tulee käyttää vain harkiten.
Rakennusten ulkoverhous tulee olla valtaosin puuta tai hirsipintaa. Suositeltavia ovat yhtenäinen puupanelointi, pystyrimalaudoitus tai höylähirsipinta. Tiiliverhoilua, pitkänurkkaista pyöröhirttä tai rappausta ei sallita päärakennuksen pääasiallisena julkisivumateriaalina.
Kaavallisesti asuinalueelle saa rakentaa vähintään puolitoistakerroksisia asuinrakennuksia. Talousrakennukset tulee toteuttaa koulun vastaisella sivulla tontin pohjoispuolelle pihaa rajaten. Tonttien peltoalaan rajoittuville sivuille tulee istuttaa lehtipuurivi vähintään 1 puu / 20m tiheydellä.

Rakennustaiteelliset yksityiskohdat
Rakennuskannan tulee toteuttaa nykyaikaista pientalorakentamista, joka sopii maakunnallisesti merkittävään kulttuurimaisemaan. Kaukonäkymään suuntaavat julkisivut tulee suunnitella tasapainoisiksi ja sopusuhtaisiksi.
Perinteikkyyttä ja nykyaikaista rakentamistapaa yhdistävää rakenteellisuutta on mahdollista tuoda esiin esimerkiksi näkyvin hirsiliitoksin tai vesikattoa kannattelevilla räystäs- tai palkkiaiheilla. Myös vuori- ja ikkunanpielilautojen klassinen valkoinen väritys välittää ympäristöön sopivaa maalaisperinnettä. Harkitut yksityiskohdat kuten viistämällä kevennetyt avoräystäät luovat hienovaraisia viittauksia rakennusperinteeseen muutoin modernissa pientalossa. Historismiin taipuvasta erillisestä julkisivukoristelusta on kuitenkin syytä jättäytyä.

Talotekniset yksityiskohdat
Julkisivuille asennettava talotekniikka tulee suunnitella osaksi vähemmän näkyvää julkisivua, julkisivun sisennykseen tai rimaseinäkkeen taakse. Vesikatolle asennettavat varusteet on sovitettava katemateriaalin sävyyn. Katon väriin sopivia aurinkopaneeleita tai -keräimiä voidaan toteuttaa rakennusten vesikaton lappeille, jos ne eivät korostu uudisasuinalueella kaukomaisemassa katseltuna. Tonttikadulla lähietäisyydellä kateltaessa laajoja paneelipintoja tulee välttää.

Maatalous ja pienteollisuus
Aktiivinen maatalous ylläpitää Koiviston kylälle ominaista arvokasta kulttuurimaisemaa. Asuinpihojen puutarhat, pienviljelysalat ja kasvihuoneet sekä talousrakennukset ovat maalaismaisten pientalojen pihojen luonnollisia toimintoja. Asuinalueella ei kuitenkaan sallita kooltaan asuinrakennuksiin rinnastuvaa tai ulkonäöltään teollisuustyylistä halli-, eläinsuoja- tai konesuojarakentamista.

Kuva 42. *Havainnekuva asuinalueesta maisemassa.*

Yhteiskeräyspiste

Uuden tonttikadun varrelle on osoitettu aluevaraus j-1 ja rakennusoikeutta. Tonttikadun varrelle varatulle alueen osalle voi toteuttaa tien asukkaita palvelevan yhteiskeräyspisteen, joka voi palvella myös muuta asuinalueen yhteiskäyttöä. Rakennukselle on laadittu rakennuspiirustukset. Yhteiskeräyspisteen toteuttamisesta tulee sopia erikseen kaupungin kanssa.

Kuva 43. *Havainnekuva.yhteiskeräyspisteestä.*

Kuva 44. *Julkisivukuvat.*

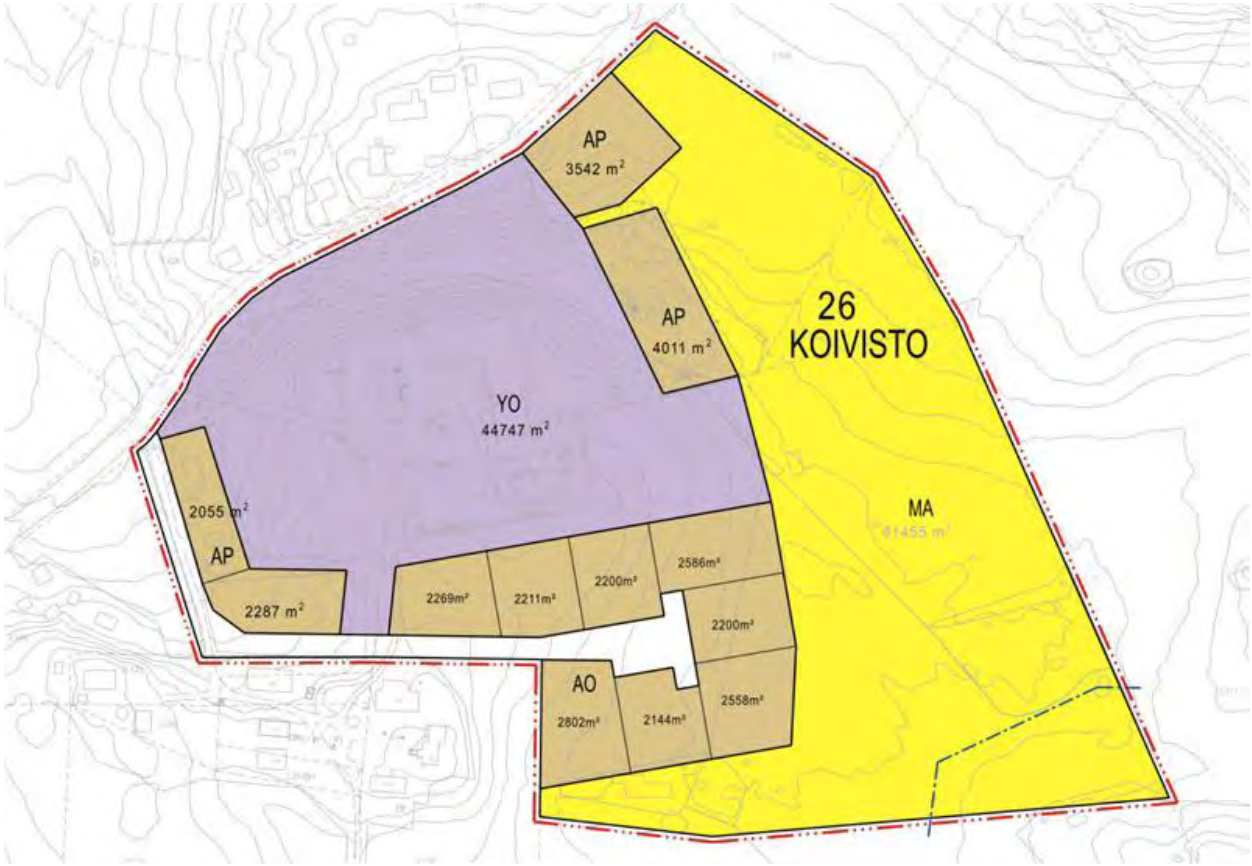
ASEMAKAAVAN KUVAUS

5.6. Kaavan rakenne

Asemakaavoitettavan alueen maankäyttösuunnitelmat perustuvat alueen koulutoiminnan tilatarpeeseen sekä tarkemman suunnitelman laatimiseen yleiskaavan mukaisille rakennuspaikoille maisemallisesti näkyvällä paikalla. Rakentamattomien asuinrakennuspaikkojen sijoittumista on tarkasteltu omana kokonaisuutena. Uutta tierakennustarvetta muodostuu olevaan liittymään liitettävän uuden tonttikadun osalta.

5.6.1. Mitoitus

Asemakaavahankkeessa laaditaan uutta asemakaavaa noin 14,3 ha suuruisella alueella.

***Kuva 45**. Kaavaluonnoksen alueiden ja tonttien pinta-alat. Pinta-alat tarkentuvat kaavaehdotusvaiheessa.*

Alla olevassa taulukossa on esitetty alueiden pinta-alat ja muodostuvat rakennusoikeudet.

Alue	p-a (ha)	(k-m^2)
YO	4,47	7500
AP	1,19	400
AO	1,90	4400
MA	6,15	-
Kadut	0,56	60
Yhteensä	**14,27**	**12 360**

5.7. Ympäristön laatua koskevien tavoitteiden toteutuminen

Asemakaavan keskeisimpänä tavoitteena on tarkastella koulutoiminnan tilantarve ja ratkaista yleiskaavan mukaisten asuintonttien sijoittelu. Tavoitteena on täydentää Koiviston kylän koulun ympäristön maalaismaista kylärakennetta.

Kaavaratkaisussa yleiskaavan mukaisista erillispientalotonteista tarkentuu laadukkaan väljiä asemakaavoitettuja omakotitontteja, joiden rakennettavuus on tasaisen maaston myötä ihanteellinen. Tavoitellusta maalaismaisuudesta on pidetty kiinni osoittamalla riittävästi tilaa pihan toiminnoille, kuitenkin tarkoituksenmukaisesti tiivistäen. Paikalla on edellytykset muodostua laadultaan edustukselliseksi ja idylliseksi asuinalueeksi, joka liittyy välittömästi Koiviston kyläkoulun virkistystoimintoihin ja ulkoilureitille. Kaavaratkaisussa on huomioitu taloudellisten aspektien lisäksi vaikutus Koivistonkylän maakunnallisesti merkittävän kulttuurimaiseman arvoihin. Luontoarvot tulevat huomioiduksi opetus- ja varhaiskasvatustoimintaan kytkeytyen.

5.8. Aluevaraukset

Asemakaavalla osoitetaan asumisen aluevarauksia sekä niihin liittyviä katu- ja viheralueita.

Korttelialueet

AP — *Asuinpientalojen korttelialue*

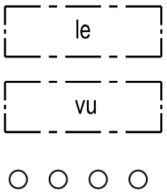
Alueen muut kuin koulun edustalle sijoittuvat pientalotontit on osoitettu AP -käyttötarkoitusmerkinnällä. Kerrosluvuksi on osoitettu II ja rakennusoikeus kokonaisluvulla 400 m^2.

AO — *Erillispientalojen korttelialue*

Alueen maaunnallisesti merkittävän kulttuurimaiseman keskiöön sijoittuvat pientalotontit on osoitettu AO -käyttötarkoitusmerkinnällä. Kerrosluvuksi on osoitettu Iu½-II ja II sekä kaikille tonteille rakennusoikeus kokonaisluvulla 400 m^2. Osalle tonteista on erikseen osoitettu rakentamisalueen raja, jolle päärakennuksen sivu on sijoitettuva (nuolimerkintä) sekä alueen osa talousrakennuksen rakentamiselle. AO-käyttötarkoitusalueella tulee noudatettavaksi kaavan yhteydessä hyväksyttävää sitovaa rakentamistapaohjetta.

YO — *Opetustoimintaa palvelevien rakennusten korttelialue*

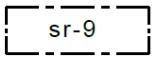
Koiviston koulun- ja päiväkodin toiminnallinen ympäristö on osoitettu YO -käyttötarkoitusmerkinnällä. Alueella sijaitsee myös arvokas kansakoulurakennus Perinnetalo, jonka tiloissa toimii mm. käsityöluokat. Perinnetalo on osoitettu suojeltuna rakennuksena (sr-8). Perinnetalon ympäristö ja koulun alueen kulkuyhteydet on osoitettu määräävin osa-aluemerkinnöin. Pihan muille toiminnoille muodostetut tilavaraukset on osoitettu sijainniltaan ohjeellisina. Kaavaratkaisu mahdollistaa saattoliikenteen muutoksen koulun pihapiirin- ja turvallisen ja viihtyisän kulkemisen vahvistamiseksi.

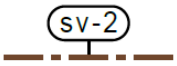
Leikki- ja oleskelualueeksi varattu alueen osa.

Urheilu- ja virkistyspalvelujen alueen osa.

Ulkoilureitti.

Suojeltu rakennus. Koiviston kylän Perinnetalo on maakunnallisesti merkittävävanha kansakoulurakennus. Rakennusta ei saa purkaa. Korjaukset tai muutokset eivät saa heikentää rakennuksen kulttuurihistoriallista arvoa. Rakennuksiin kohdistuvissa korjaus- ja muutostoimenpiteissä on pyydettävä museoviranomaisen lausunto.

Suojavyöhyke. Koiviston museotien ympäristö. Tien ympäristössä tulee noudattaa Museotien hoito- ja ylläpitosuunnitelmaa (2013, ELY). Uudet liittymät tulee liittää oleviin tieliittymiin tai sopeuttaa museotiehen hienovaraisesti. Suoja-alueen puuston ja pensaston raivaaminen liikenneturvallisuuden ja näkemien kannalta sallitaan. Suojavyöhykkeen maaperään kohdistuvissa toimenpiteissä ja tietä koskevista suunnitelmista on pyydettävä museoviranomaisen lausunto.

Koulun alueelle sijoittuu *le*- ja *vu*- alueen osia, jotka ovat sijainniltaan ohjeellisia. Leikkialueen varauksella *le* on osoitettu tavoitteellinen koulun ja päiväkodin toiminnalle varattu alue. Urheilutoimintojen tilavaraukset kaukalolle (200m) sekä palloilukentälle (20 m x 40 m) on osoitettu *vu* -merkinnällä ja aluevarauksena.

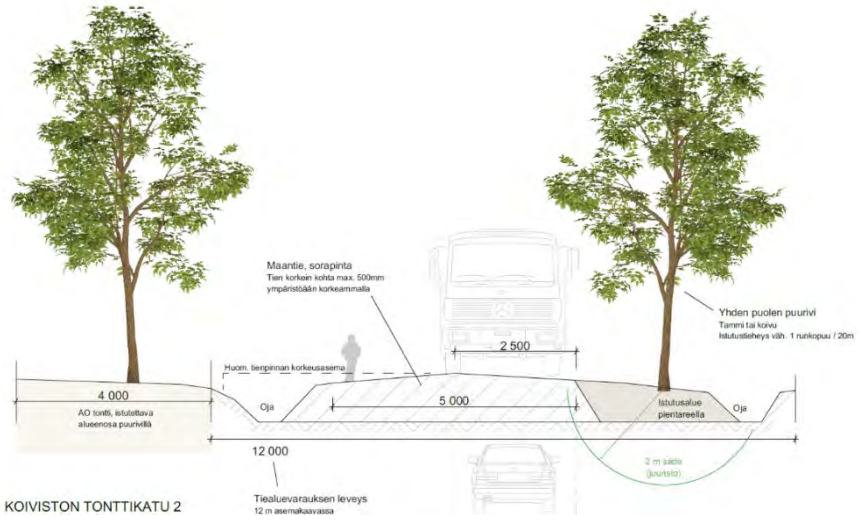
Koulun sekä sen viereisen lähivirkistysalueen ja peltoalueen käyttötarkoitusalueella kulkee ulkoilureitin merkintä (palloviiva). Linjaus noudattaa rakennettua valaistua ulkoilureittiä, ja osoittaa uuden paikan muutostarpeisissa kohdissa.

Maakunnallisesti merkittävälle kulttuurihistorialliselle rakennuskohteelle Koiviston puukoululle (Perinnetalo) on annettu rakennussuojelumääräys ***sr-9***, sekä asemakaavoitettavan alueen viereiselle Koivistonkyläntien museotielle suojavyöhyke ***sv-2***. Suojavyöhykkeen leveys perustuu tielle kiinteistörekisterissä määritettyyn maantien suoja-alueeseen ja on leveydeltään n. 12 m.

Katu- ja liikennealueet

Katuratkaisut pohjautuvat pääasiassa toteutettuun verkkoon. Uutta tarvetta tonttikadun rakentamiselle muodostuu yhden kadunvarren verran. Katu voidaan toteuttaa sorapintaisena. Koulun alueen sisäisiä kulkuyhteyksiä osoitetaan erillisin jalankulkureitein ja ajoyhteyksin. Uuden kadun varrelle on osoitettu keskitetylle jätteiden keräykselle osa-alue merkinnällä *j-1*. Kadun varrelle on osoitettu istutettavaksi puurivi, jonka toteuttamisella tavoitellaan maaseutumaisen ympäristön kokonaisuutta.

Kuva 46. *Luonnos tonttikadun tieprofiilista.*

5.9. Kaavamerkinnät ja –määräykset

Asemakaavassa on annettu erityisiä kaavamääräyksiä ohjaamaan rakentamista. Määräykset on katsottu soveltuvin osin huomioiden Äänekosken kaupungin alueella yhtenäistä käytäntöä.

YLEISMÄÄRÄYKSET

Ympäristö ja rakennustapa

Alue on keskeinen osa maakunnallisesti merkittävää Koiviston kylän maisema-aluettta. Uudisrakennuksien muotokieli, julkisivumateriaalit ja -väritys tulee sopeuttaa Koiviston kylän historialliseen rakennuskantaan ja kaukomaisemaan.
Rakentamisesta vapaat tontin osat tulee istuttaa ja pitää huolitellussa kunnossa. Leikki- ja oleskelualueet sekä tontin autopaikoitus on erotettava muusta piha-alueesta istutuksin. Autopaikan edessä tulee olla vähintään 5 metriä vapaata tilaa omalla tontilla. Alueiden toteutuksessa tulee huomioida esteettömyys. Pihasuunnitelma on esitettävä rakennusluvan hakemisen yhteydessä

Rakennustapaohje
Korttelin 1 erillispientalotonteilla 5-12 on voimassa sitova rakentamistapaohje. Rakentamistapaohje on ohjeellinen muilla koulun ympäristön pientalotonteilla.

Hulevedet
Hulevesien imeytys tulee hoitaa kiinteistökohtaisilla järjestelyillä tontin omalla alueella. Tontin piha- ja hulevesisuunnitelma on esitettävä rakennusluvan hakemisen yhteydessä.

Peltoalueet
Maisemallisesti arvokkaat peltoalueet tulee säilyttää avonaisena ja lähtökohtaisesti viljelyskäytössä. Pellolle saa talvisin ajaa hiihtoladun yleiseen käyttöön.

Pysäköinti
Autopaikkojen vähimmäismäärät:

-	AO ja AP-tontit	2 ap/tontti
-	YO-tontti	1 ap/50 k-m^2/ tai 1 ap/työntekijä

Korttelialueet
YO-korttelialue
Koulun piha ja ympäristö tulee pitää hoidettuna, avonaisena ja turvallisena. Koulua kiertävä ulkoilureitti tulee valaista. Toteutuksessa tulee pyrkiä ympäristön esteettömyteen. Oppilaiden saapuminen jalan ja pyörillä tulee järjestää risteämättä pihan ajoneuvoliikenteen kanssa. Leikki- ja urheilualueet tulee selkeästi erottaa saattoliikenteen vaatimasta alueesta istutuksin. Leikkialueilla tulee säilyttää tai istuttaa nurmea, puita ja pensaita. Koulun ja erillispientalotonttien väliselle sivuille tulee istuttaa suojaava lehtipuurivi vähintään 1 puu/20 m tiheydellä.

Laajat istutettavat alueenosat tulee säilyttää puustoisena, aluskasvillisuudeltaan matalana ja luonnon monimuotoisuutta tukevina viheralueina. Hyväkuntoiset suuret puut tulee lähtökohtaisesti säilyttää.
YO-käyttötarkoitusalueella istutettavilla alueenosilla saa toteuttaa yleistä-, urheilu- sekä opetus- ja kasvatustoimintaa palvelevia virkistys- ja urheilutoimintoja sekä toiminnalle tarpeellisia rakennuksia ja rakenteita. Koulun pihapiiriin liittyvien rakennusten ja rakennelmien tulee olla ulkoasultaan huoliteltuja ja ympäristöön sopivia.

AO-korttelialueet
Asuinrakennusten tulee muodostaa yhtenäinen aluekokonaisuus. Rakennuskannan tulee sopia väritykseltään ja muodonannollisesti Koiviston kylän kulttuurimaisemaan. Tonttien rakentuessa uuden tonttikadun varrelle tulee istuttaa lehtipuukuja. Tonttien peltoalaan rajoittuville sivuille tulee istuttaa suojaava lehtipuurivi vähintään 1 puu/20 m tiheydellä.

Koiviston kylän Perinnetalo (korttelin 1 tontti 13)
Perinnetalo on maakunnallisesti merkittävä vanha kansakoulurakennus. Korjaukset tai muutokset eivät saa heikentää rakennuksen kulttuurihistoriallista arvoa.
Rakennus tulee säilyttää maisemallisesti korostettuna ja arvokkaasti hoidettuna maiseman pääte- ja kiintopisteenä. Rakennuksen liittyminen ympäristöönsä tulee suunnitella rakennustyylille sopivasti ja kestävin materiaalein. Rakennuksen ympäristö ja viereiset istutettavat alueet tulee toteuttaa perinteisin kasvilajein. Koulun pihapiirissä rakennusten tulee muodostaa pihapiiri, jossa päätoiminto on koulun välituntitoiminta. Rakennuksen ympäristöön liittyvien piharakenteiden muutosta koskevista suunnitelmista tulee pyytää lausunto museoviranomaiselta.

5.10. Nimistö

Nimistötoimikunnan 25.5.2026 tekemällä päätöksellä uusi tonttikatu on nimeltään ”Juho Hoikkasen tie” Koivistossa vaikuttaneen historiallisen henkilön mukaan.

6. KAAVAN VAIKUTUKSET

Kaavaa laadittaessa selvitetään suunnitelman toteutumisen aiheuttamia vaikutuksia. Vaikutusten arviointia tehdään läpi kaavaprosessin sitä täydentäen ja tarkentaen. Vaikutusten arvioinnissa lähtökohtana on kaavan toteuttamisen vaikutusten vertailu nykytilaan. Vaikutusten selvittäminen perustuu alueelta käytössä oleviin perustietoihin, alueella suoritettuihin maastokäynteihin, aluetta koskeviin selvityksiin ja suunnitelmiin, osallisilta saataviin lähtötietoihin, lausuntoihin ja muistutuksiin sekä laadittavien suunnitelmien ympäristöä muuttavien ominaisuuksien analysointiin.

6.1. Ihmisten elinoloihin ja elinympäristöön

Suunnittelualue sijoittuu kokonaisuudessaan asemakaavoittamattomalle alueelle Koiviston kylään. Alueen nykyinen rakennettu ympäristö palvelee vahvasti koulu- ja vapaa-ajan toimintaa. Alueella on yleiskaava, joka ohjaa rakentamista haja-asutusluonteiseen asuinrakentamiseen ja mahdollistaa maataloustoimintaa kulttuurimaisemassa.

Asemakaavamuutoksen vaikutus ihmisten elinoloihin koulutoiminnan, vapaa-ajan toimintojen, asumisen ja maatalouden harjoittamisen kannalta on toimintaa tukevaa ja vahvistavaa. Koulutoiminnalle osoitetaan lisätilaa pihaympäristön toimintojen sijoitteluun, alueen valaistun ulkoilureitin linjaus varmistetaan kaavallisesti, parannetaan koulun ympäristön liikenneturvallisuutta, toteutetaan yleiskaavan mukaisen asuinalueen tarkempi suunnitelma ja huomioidaan maatalouteen kytkeytyvä ympäröivä maakunnallisesti merkittävä kulttuurimaisema alueen viihtyisyyttä tukevana tekijänä.

6.2. Rakennettu ympäristö ja yhdyskuntarakenne

Koiviston koulun ympäristö on vanhan tielinjan varrelle rakentunut Koiviston kylän osa-alue, jonka ympäröivä peltoala on aktiivisessa maanviljelyskäytössä. Koulutoiminta muodostaa alueen tiiviimmän keskuksen, jonka yhteyteen sovitetaan yleiskaavan mukaisia asuinrakennuspaikkoja. Alueella on koulurakennusten lisäksi kaksi rakentunutta erillispientaloa. Yleiskaavan mukaisia rakentamattomia rakennuspaikkoja sijoittuu alueen länsi-eteläsivuille yhteensä 8 kpl.

Koiviston kylä on aiemmin asemakaavoittamatonta aluetta. Uutta katualuetta osoitetaan yhden uuden tonttikadun verran hyödyntäen alueelle johtavan yksityistien osuutta. Uuden kadun varrelle on kaavaluonnoksessa esitetty sijoittuvan yhteensä yhdeksän erillispientalotonttia. Yhdeksän rakentamatonta tonttia muodostuu yleiskaavan kuudesta A-3 alueen rakennuspaikasta, koulutoiminnan alueelta siirretystä yleiskaavan mukaisesta rakennuspaikasta, uuden tieosuuden alkuun sijoittuvasta yleiskaavan mukaisesta asuinrakennuspaikasta sekä yhdestä vaihtoehtotarkastelun tuloksena lisätystä erillispientalotontista.

Asemakaavoituksella ohjataan yleiskaavatyössä kaavailtua uudisrakentamisen keskusta tarkemmalla ympäristön arvoja huomioivalla suunnittelulla. Rakennusmäärällisesti kaavaluonnoksessa ollaan osoittamassa alueen yleiskaavaa kahdella rakennuspaikalla tiiviimpi kokonaisuus yleiskaavan A-3 -alueelle. Koska asuinalue on maisemallisesti keskeisellä paikalla, on tonttikoolla ja tiiviydellä haluttu ohjata rakentamista painottumaan asumistoimintaan ja muodostamaan hoidettavia pihapiirejä. Suuri tonttikoko mahdollistaisi potentiaalisesti pihalle metsäisempiä alueenosia, tai maaseudulle tyypillistä talli tai -hallirakentamista, mikä ei ole toivottavaa avoimessa kulttuurimaisemassa koulun edustalla. Yhdyskuntarakenteen tiivistämistavoitteet puoltavat tonttimäärän lisäämistä. Asumiselle saavutetaan laadukkaan väljiä erillispientalotontteja.

Maisemallisesti keskeiselle uudisasuinrakennusten kokonaisuudelle laaditaan kaavan yhteydessä sitova rakennustapaohje, joka täsmentää Hirvaskankaan-Koiviston osayleiskaavan yhteydessä laadittua rakennustapaohjetta.

6.3. Maisema-, kulttuuri- ja luonnonympäristö

Asemakaavan toteutumisella on vaikutusta Koiviston kylän maisemaan. Yleiskaavatyössä asuinalue sijoittuu näkyvälle paikalle Koiviston koulun edustalle kantatieltä 69 katsottaessa.

Kulttuurimaiseman ominaispiirteiden säilymistä varjellaan uudisasuinalueelle laadittavalla rakentamistapaohjeella, joka ohjaa omakotirakentamista huomioimaan Koiviston puukoulun ja viereisen maalaispihapiirin Harjulan ominaispiirteitä. Rakennustapaohjeella annetaan säännöksiä julkisivujen rytmittämisestä ja enimmäispituudesta, sekä rakennuksen julkisivumateriaaleista ja -värityksestä. Tavoitteena on ohjata uudisasuinrakentamista toteuttamaan rakennusperinteelle luontevia mittasuhteita ja materiaaleja, sekä edistää erillisillä talous- ja autotallirakennuksilla maalaismaisten pihapiirien muodostusta. Asemakaava ohjaa asuinrakennusten kerrosluvulla rakentamista huomioiden uudisrakennusten soveltumisen mm. Harjulan naapurustoon.

Koiviston puukoululle asetetaan asemakaavassa suojelumääräys, joka kieltää rakennuksen purkamisen ja määrää mahdolliset korjaus- tai muutostyöt museoviranomaiselle lausuttavaksi. Suojelumääräystä täsmentää kaavan yleismääräysosio ”Koiviston kylän Perinnetalo”. Asemakaavalla turvataan maakunnallisesti merkittävän kulttuurihistoriallisen rakennuksen säilyminen ja keskeinen asema ympäristössään.

Arkeologisen kulttuuriperinnön osalta asemakaavan laatiminen ei tuo muutosta vuoden 2018 Koiviston-Hirvaskanakaan osayleiskaavatyön aikaiseen muinaisjäännösinventointiin perustuviin kiinteisiin muinaisjäännöksiin, joita ei sijoitu asemakaavoitettavalle alueelle. Kaava-alueen ulkopuolelle sijoittuva museotie Koivistonkyläntie huomioidaan suoja-aluevyöhykkeellä, joka lisää tietoisuutta historiallisen tielinjan mahdollisten jäänteiden suojelutavoitteesta ja kulttuuriympäristökohteelle laaditusta yksityiskohtaisesta tienhoitosuunnitelmasta.

Alueen luonnonympäristöä hyödynnetään ensikädessä koulutoiminnan opetus-, urheilu- ja virkistyskäyttötarpeisiin. Metsäisille alueille sijoittuu matalimpaan luokkaan arvotettuja luonnon monimuotoisuutta tukevia kohteita, jotka on huomioitu kaavatyössä säilyttäen. Alueilla esiintyy haitallisia vieraslajeja, jotka edellyttävät säännöllistä ympäristönhoitoa. Luonnonmukainen hoidettu alue palvelee paremmin myös asuinalueiden lähivirkistysalueena.

6.4. Liikenne

Kaavan toteutuessa liikenneturvallisuuden edellytykset Koiviston koulun ympäristössä paranee. Rakentuessaan uuden tonttikadun varren erillispientalotontit lisäävät hieman olevan risteyksen liikennevirtaa Koivistonkyläntiellä.

Koululaisten sekä päiväkodin saattoliikenne esitetään kaavassa ratkaistavaksi tavalla, jossa jalankulku- ja pyöräilyliikenne ei risteä saattoliikenteen kanssa koulun alueella. Rakennettava kulkuyhteys uuden tonttikadun ja koulun alueen välillä on tarkoitettu ensisijaisesti jalankulku- ja pyöräliikenteelle.

6.5. Sosiaaliset vaikutukset

Kaavaratkaisulla vahvistetaan Koiviston koulun koululuokkien ja varhaiskasvatuksen toimintaedellytyksiä. Leikki-, urheilu- ja virkistystoimintojen lisääntyminen alueella vaikuttaa alueen ihmisten elinoloihin ja hyvinvointiin myönteisesti. Pientalorakentaminen soveltuu maaseutumaisen kyläkeskuksen täydennysrakennustavaksi arvokkaassa maakunnallisesti merkittävässä kulttuurimaisemassa. Kaavatyöllä voidaan edistää Koiviston kylän elinvoimaisuutta ja tarjota maankäytöllistä tukea kylän elinolojen parantamiseen ja yhteisöjen toimintaan.

6.6. Ilmastonmuutos / ilmastonmuutoksen huomioiminen

Kaavaratkaisulla täydennysrakennetaan maaseutumaista kylärakennetta. Ilmastonmuutoksen tuomiin haasteisiin voidaan varautua huomioimalla mahdolliset sään ääri-ilmiöt. Alueen hulevesien hallintaa on tarkasteltu peltomaastossa osoittamalla peltoalaa jakavan ojalinjan siirto hallitusti samaan ojalinjaan, jossa sade- ja sulamisvedet viivyttyy Koiviston puronvarren kautta. Lähivirkistysalueella on mahdollista toteuttaa hulevesiä viivyttäviä rakenteita ja kasvistoa.

6.7. Taloudelliset vaikutukset

Kaavaratkaisulla on jonkin verran taloudellisia vaikutuksia. Uutta katuverkkoa tulee rakennettavaksi yhteensä noin 250 metriä. Uusi katulinja palvelee myös toisena ajoyhteytenä koulun tontille. Uusi tienosa

on alueelle ominaisesti hiekkapintainen tonttikatu, jolle istutetaan lehtipuukuja. Tonttikadulle sijoittuu yhteensä 9 rakentamatonta asuinrakennuspaikkaa, ja palvelee mahdollisesti kolmen rakentuneen pientalon ajoyhteystarvetta. Asemakaavassa osoitettu tonttikatu tulee kaavan vahvistuttua kaupungin ylläpidettäväksi. Osa katurakentamisen kustannuksista saadaan katettua tonttimyynnillä. Investointi tie- ja tonttirakentamiseen osin turvaa koulurakentamiseen tehtyä investointia ja Koiviston kylän kehittämistä pitkällä aikavälillä.

7. ASEMAKAAVAN TOTEUTUS

Kaavan toteuttaminen voidaan aloittaa kaavan saatua lainvoiman. Osalle pientalotontteja kohdistuu noudatettavaksi rakennustapaohjeet. Kaava toteutuu vaiheittain.

Tonttikatu ja liikenneratkaisut

Tavoitteellisesti koulun ajoväylän viereinen erillinen jalankulku- ja pyöräilyväylä tulee toteuttaa ennen asemakaavalla osoitetun uuden tonttikadun rakentumista. Tonttikadun rakentuminen mahdollistaa asuinalueen pientalorakentamisen käynnistymisen. Rakentamisen alkaessa väliaikainen kulkureitti koululle tontin eteläpuolelta voi muodostua turvattomaksi työmaa-alueen ja kasvaneen liikennemäärän takia rakentamisen aikana. Katujen maanrakennustöissä tulee pyrkiä kesän- tai koulutoiminnan sulkujen aikaisiin urakoihin, jotta minimoidaan ajoneuvojen ja maansiirtotöiden mahdollisesti aiheuttama vaara koululaisille Koivistonkyläntiellä.

Koulun pihasuunnitelman yhteydessä luonnosteltu toteutukselle tavoiteaikataulu. Esitetty aikataulu ei ole luonteeltaan velvoittava.

Vaiheistus ja tavoiteaikataulu

Koiviston koulun ympäristön kehittämiselle on laadittu tavoiteaikataulu asemakaavan voimaantulosta seuraavaa toteutusta ohjaavaksi. Vaiheistuksessa on neljä ajallista vaihetta 1-4 ja arvio mahdollisista toteutusvuosista kaavan hyväksymiskäsittelystä alkaen.

1. Koulun alueen pihatyöt, 0 - 2 vuotta

Asemakaavan voimaantulo vuodenvaihteessa 2027

- Asennustyö, koulun pihan leikkivälineet ja urheilurakenteet: kaukalon perustaminen ja pystytys pysyvälle paikalleen, juoksusuoran toteutus, asentamattomien leikkivälineiden asennukset
- Luistinkoppi- ja varastorakennuksen tekniikkavarauksen toteutus. Rakennuksen toteutusaikataulu vapaa/pikainen.
- Koulun piha-alueen ja ympäröivän virkistysreitin hoito- ja vihertyöt: turvallisen näkemäalueen avaus risteysalueella Koivistonkyläntien liittymäalueella, vieraslajien torjuntatyötä viheralueilla
- Erillisen turvallisen jalankulku- ja pyöräilyreitin toteuttaminen koululaisille pääajoväylän vierelle. HUOM! Oltava käytettävissä ennen vaihetta 2. Asuinalueen esirakentaminen
- Koulun pihan akuutit ja opetustoiminnalle tarpeelliset rakennus- ja asennustyöt valmiit, esim. pihan valaistus
- Uuden tonttikadun katusuunnitelman laatiminen

2. Asuinalueen esirakentaminen, 3 - 5 vuotta

- Tonttikadun toteutus kaavan mukaisesti: olevan tieosan leventäminen ja uuden katuosuuden rakentaminen. Tonttiojat, tekniikkavaraukset ja katupuut toteutetaan tierakentamisen yhteydessä. HUOM! Koululaisten kauttakulku etelästä koululle ei mahdollista työmaa-aikana.
- Koulun vastaisen tonttiojan kaivuu ja koulun tontin suojapuurivien istutus
- Koulun pihan piha- ja vihertyöt valmiit: leikkialue rajataan kentästä ja erotetaan läpikululle/huoltoajolle varattavasta väylästä kestävillä ja turvallisilla viheraiheilla
- Vieraslajien torjuntatyötä
- Valmistuva ajankohtainen ja uusi asuinalue markkinoitavissa

3. Asuinalueen rakentaminen, 5 - 7 vuotta

- Omakotitalot voivat alkaa rakentua. Alueella on voimassa rakentamistapaohje.
- Tonttikadun levikkeelle toteutetaan asuinalueen yhteiskeräyspiste omakotitalojen rakentuessa

4. **7 + vuotta / jatkuva kehittäminen: Ympäristön laadullinen parantaminen**

- **Koulun ja päiväkodin saattoliikenteen muutos:** pihan metalliaitauksen muodostaman ”pullonkaulan” poistaminen ja saattoliikenteen toteutus aiemmas koulun pihalla. Koulun välituntipiha ja saapuminen jalan ja pyörällä helpottuu. Lasten asema ja pihapiirimäisyys koulun pihalla paranee.
- **Perinnetalon ympäristön parantaminen:** rakennuksen vierelle toteutetaan tyyliin sopivat kiveykset, istutukset ja pysäköintipaikkojen siirto rakennuksen kivijalan välittömästä läheisyydestä. Pysäköintialuita on tarpeen mukaan laajennettava. Rakennuksesta tulee arvokkaasti edustava ja näkyvä alueen kiintopiste, jonka ympäristö on huoliteltua.
- **Koululle itälaitaan varatun peltoalan hyödyntäminen:** alue varataan opetus-, varhaiskasvatus-, urheilu- tai virkistystoimintaan. Peltoalaa voidaan viljellä toistaiseksi, tai alue voidaan hoitaa koulun pihaan liittyvänä nurmikenttänä tai niittynä. Alue voidaan muuttaa tasaiseksi pelailukentäksi jos koulun leikkipihan ja viherympäristön tilantarve kasvaa nykyisestä.
- **Ulkoilureitistön linja:** jos reitille toteutetaan merkittäviä parannustöitä tai yksityinen kiinteistönomistaja niin vaatii, ulkoilureitin linja tulee toteuttaa kaupungin maalle aiemmin toteutunutta linjaa korjaten.
- **Laavu koulun viheralueelle:** Koulun pohjoispuoleiselle luonnonmukaiselle alueelle voidaan toteuttaa laavu, kota tai muu luontoretkikohde palvelemaan varhaiskasvatusta ja opetustoimintaa. Kohde voidaan pitää myös yleisesti virkistyskäytössä Koiviston kylän yhteisenä toimintona.

- **Muita toimenpiteitä:**
    - Asuinalueen ja koulun tuntumaan kaupungin omistamalle alueelle sijoittuvien heinälatojen purku, jos huomataan sortumisvaaraa. Toimenpiteitä suunniteltaessa on tarkistettava, onko rakenteessa luonnonsuojelulain turvaamia lepakoiden lisääntymis- ja levähdyspaikkoja.
    - Vieraslajien torjuntatyön tehostaminen, jos alueella vieraslajitilanne on leviämässä tai muotoutumassa vaikeaksi.

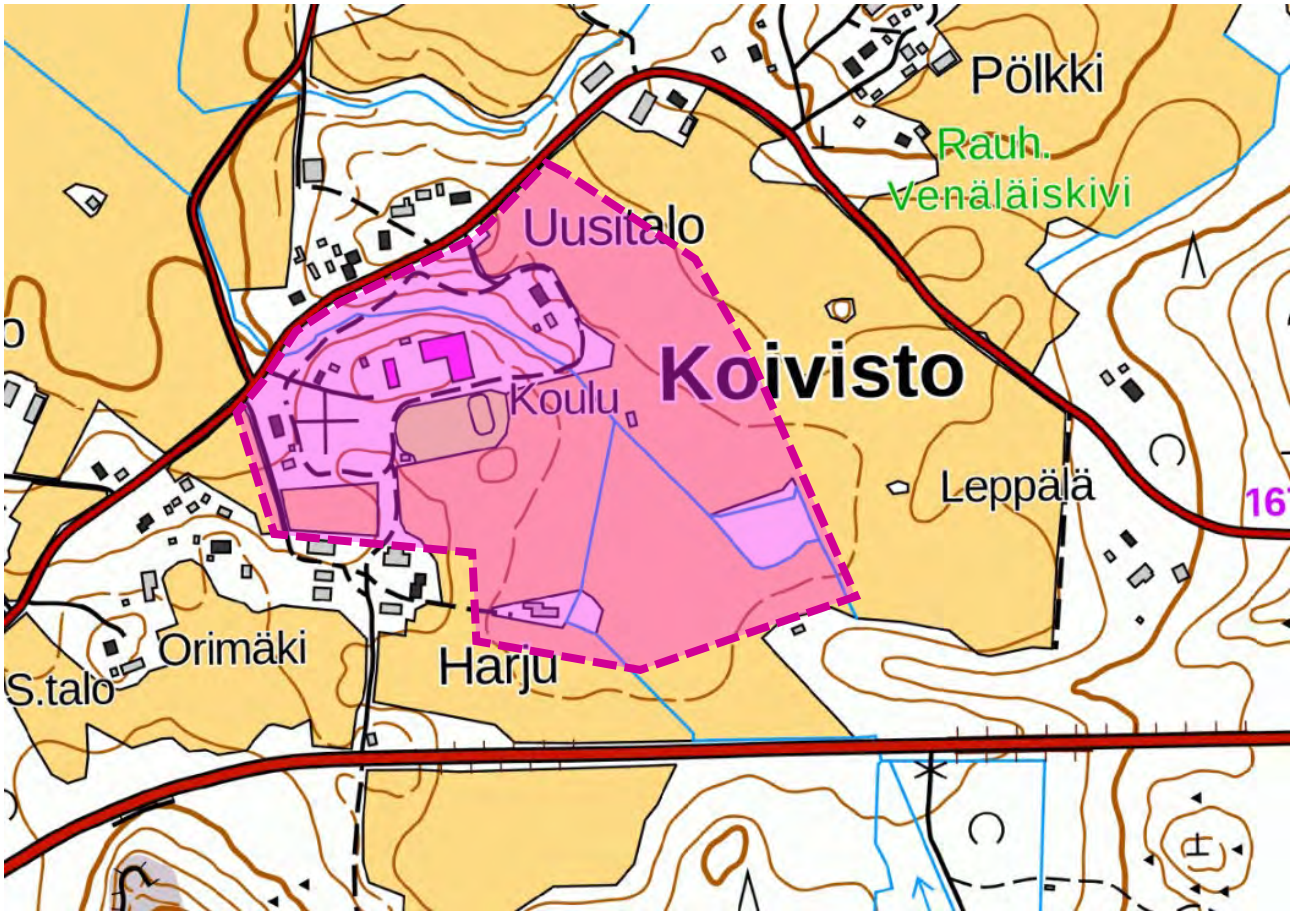
ÄÄNEKOSKI
Tulevaisuus asuu täällä

KOIVISTON KOULUN YMPÄRISTÖN ASEMAKAAVA

OSALLISTUMIS- JA ARVIOINTISUUNNITELMA (AKL 63 §)

28.4.2025 / 3.11.2025 / 1.6.2026

1. SUUNNITTELUALUE

Suunnittelualueena on Äänekosken Koiviston kylällä sijaitseva Koiviston koulun ja päiväkodin lähiympäristön alue. Suunnittelualue sijaitsee noin 15 km Äänekosken keskustasta etelään, kantatien 69 pohjoispuolella. Alue sijoittuu Hirvaskankaan palvelukeskittymästä koilliseen n. 3 km etäisyydelle. Suunnittelualue rajautuu pohjoisosastaan museotieksi määriteltyyn Koivistonkyläntiehen. Koulun ja päiväkodin rakennusten lisäksi suunnittelualueella on maaseutumaista pientalokantaa, viljelysalaa ja metsäpalstoja. Koulun lähiympäristössä on lisäksi osayleiskaavan mukaisia rakentamattomia pientalotontteja. Suunnittelualueen pinta-ala on noin 14,3 ha, mikä tarkentuu suunnittelun edetessä. Suunnittelualueen sijainti ja rajaus on esitetty kansilehdellä. Rajaus voi täsmentyä suunnittelun edetessä.

2. SUUNNITTELUN LÄHTÖKOHDAT JA TAVOITTEET

Asemakaavan laatimisen tavoitteena on tarkastella kyläkoulun ja päiväkodin ympäristön kehittämistä ja aluevarauksen riittävyyttä eri toimintojen toteuttamiselle. Koulun lähiympäristöön osayleiskaavassa osoitettujen pientalotonttien ja kulkuyhteyksien tarkempi suunnittelu on osa asemakaavatyötä. Asemakaavan tavoitteena on ratkaista tonttien koko ja sijoittuminen siten, että koulun ympäristöön kaikki tarpeelliset toiminnot olisivat sijoitettavissa. Kulkuyhteydet tonteille ja koulun saattoliikenteen sujuvuus ratkaistaan asemakaavoituksella.

Kaavan liitteeksi laaditaan tarkempi suunnitelma osayleiskaavan mukaisesta A-3 asuntoalueesta.

3. SUUNNITTELUTILANNE

3.1. Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

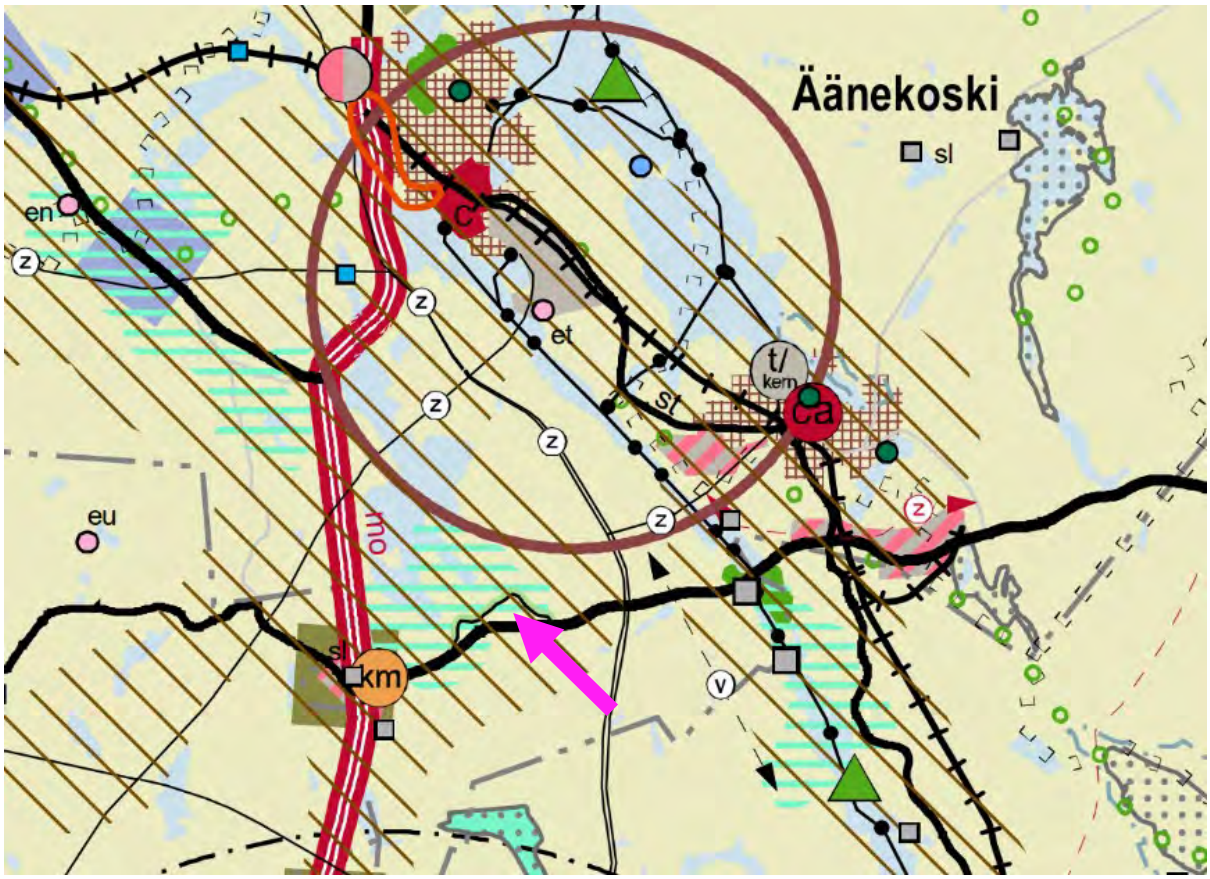
Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet ovat osa alueidenkäyttölain mukaista suunnittelujärjestelmää. Tavoitteilla varmistetaan, että valtakunnallisesti merkittävät asiat huomioidaan kaavoituksessa ja valtion viranomaisten toiminnassa. Alueidenkäyttötavoitteiden avulla taitetaan yhdyskuntien ja liikenteen päästöjä, turvataan luonnon monimuotoisuutta ja kulttuuriympäristön arvoja sekä parannetaan elinkeinojen uudistumismahdollisuuksia. Niillä myös sopeudutaan ilmastonmuutoksen seurauksiin ja sään ääri-ilmiöihin.

Valtioneuvoston 14.12.2017 päättämät valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet jakautuvat viiteen kokonaisuuteen:

1. Toimivat yhdyskunnat ja kestävä liikkuminen
2. Tehokas liikennejärjestelmä
3. Terveellinen ja turvallinen elinympäristö
4. Elinvoimainen luonto- ja kulttuuriympäristö sekä luonnonvarat
5. Uusiutumiskykyinen energiahuolto

3.2. Maakuntakaava

Keski-Suomen tarkistettu maakuntakaava on hyväksytty maakuntavaltuustossa 1.12.2017 ja se on tullut voimaan 26.1.2018. Koko Keski-Suomi on maakuntakaavassa osoitettu biotalouteen tukeutuvaksi alueeksi. Äänekosken ja Suolahden taajamat muodostavat alueen seutukeskuksen / kuntakeskuksen (ruskea ympyrä). **Koiviston kylä** sijoittuu ympyrän ulkopuolelle, ja on maakuntakaavassa osoitettu arvokkaaksi maisema-alueeksi (vihreä vaakaraidoitus) sekä kulttuuriympäristön vetovoima-alueeksi (ruskea vinoviivoitus). Alueen länsipuolelle sijoittuu valtatien 4 kehittämisakseli, uusi moottori- tai moottoriliikennetien merkintä sekä vähittäiskaupan suuryksikön merkintä (km).

Kuva 1. *Ote tarkistetusta Keski-Suomen maakuntakaavasta. Suunnittelualueen sijainti on osoitettu nuolella.*

Maakuntakaavassa annetaan koko maakuntaa koskettavia määräyksiä mm. kulttuuriympäristöstä ja luonnonvaroista. Kulttuuriympäristön osalta yksityiskohtaisessa suunnittelussa tulee ottaa huomioon muinaisjäännökset ja merkittävän rakennetun kulttuuriympäristön kohteet sekä arvokkaat perinnemaisemat. Luonnonympäristön osalta pohjavesiluokitusten mukaisten alueiden toimenpiteet eivät saa vaikutukseltaan heikentää pohjaveden kemiallista tai määrällistä tilaa.

Keski-Suomen maakuntakaavan tarkastuksen 2017 alueluettelon mukaan suunnittelualue sijoittuu maakunnallisesti merkittävälle maisema-alueelle *44. Koivistonkylä* sekä käsittää kohteita maakunnallisesti merkittävästä rakennetusta kulttuuriympäristöstä *476. Koiviston vanha koulu, museotie ja Muhluniemi*.

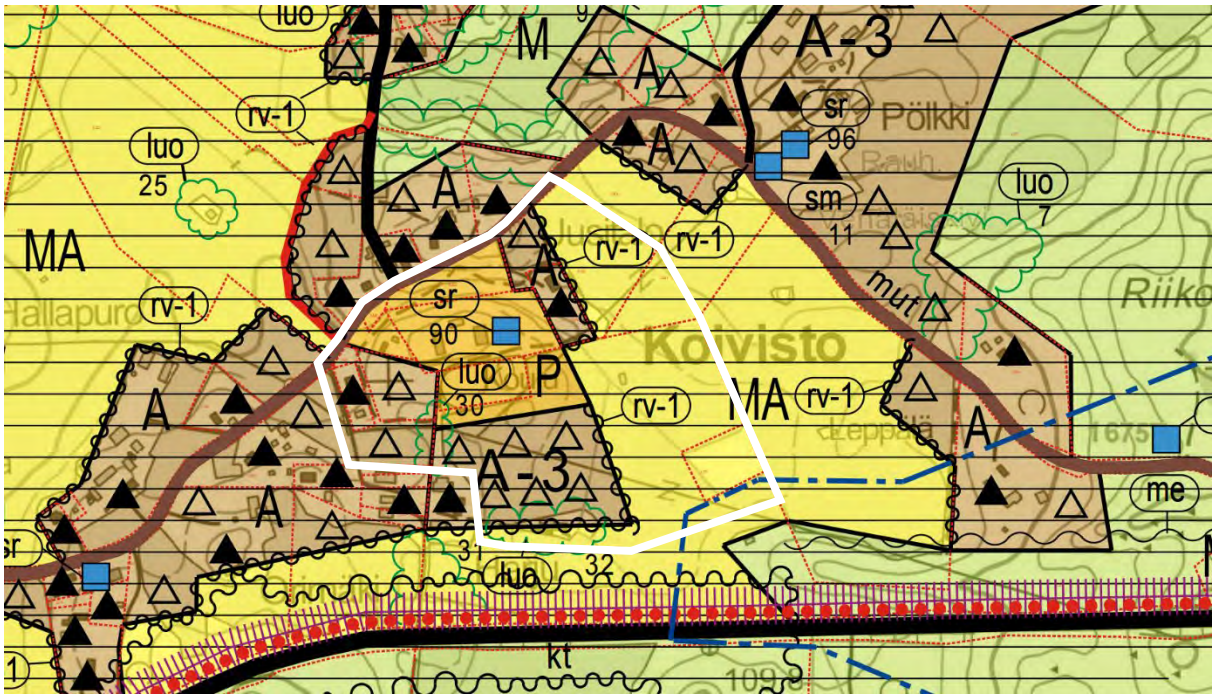
<u>Keski-Suomen maakuntakaava 2040</u>

Keski-Suomen liitto käynnisti maakuntakaavan päivityksen loppuvuodesta 2020. Päivitys koskee koko Keski-Suomen maakunnan aluetta, Kuhmoinen pois lukien. Maakuntakaava päivitetään Keski-Suomen liiton rullaavan maakuntakaavoituksen periaatteiden mukaisesti. Rullaavassa maakuntakaavoituksessa voimassa olevaa maakuntakaavaa muutetaan kertyneiden muutostarpeiden mukaan. Kaavasta käytetään nimeä Keski-Suomen maakuntakaava 2040. Maakuntavaltuusto hyväksyi 8.12.2023 § 21 kaavaehdotuksen, joka käsitteli seudullisesti merkittävää tuulivoimatuotantoa ja liikenteen muutostarpeita. Lisäksi tarkasteltiin hyvinvoinnin aluerakennetta. Maakuntakaava 2040 muuttaa ja täydentää voimassa

olevaa maakuntakaavaa näiden teemojen osalta, muilta osin 28.1.2020 lainvoiman saanut Keski-Suomen maakuntakaava jää voimaan sellaisenaan. 8.12.2023 hyväksytty Keski-Suomen maakuntakaava 2040 on lainvoimainen 1.10.2025 alkaen. Maakuntakaava 2040 kaavakartalla ei ole merkintöjä suunnittelualueelle.

3.3. Yleiskaava

Hirvaskankaan-Koiviston osayleiskaavan muutos on hyväksytty kaupunginvaltuustossa 11.6.2018 ja se on saanut lainvoiman elokuussa 2018. Suunnittelualueelle on osayleiskaavassa osoitettu *palvelujen ja hallinnon aluetta* (P), *maisemallisesti arvokasta peltoaluetta* (MA) ja *asuntoalueita* (A, A-3). A-3 alueen osalta on tarkentava määräys; *Alueen tonttijärjestelyistä tulee laatia yksityiskohtaisempi suunnitelma, joka tulee saattaa kaupungin hyväksyttäväksi*. Asuntoalueiden peltoalaan rajoittuvilla laidoilla on puuston istutusta määräävä reunavyöhyke (kaariviiva, rv-1). Alueelle sijoittuu luonnon monimuotoisuuden kannata erityisen tärkeät kohdealueet 30. Kivirauniot ja 32. Suohautakosteikko, sekä suojeltava rakennus tai rakennettu ympäristö (sr 90, Koiviston koulut). Alue on kauttaaltaan maisemallisesti arvokasta kulttuurimaisemaa (ma-1, vaakaviivoitus) ja sijoittuu museotien (mu, ruskea viiva) varrelle. Alue sijoittuu Koiviston ydinkylän alueelle (violetti viivoitettu viiva), joka on palvelujen sijainnin ja kunnallistekniikan toteuttamisen kannata edullinen rakentamisalue. Alueen kaakkoiskulmaa sivuaa tärkeä tai vedenhankintaan soveltuva pohjavesialue (pv, sininen pistekatkoviiva) -merkintä.

Kuva 2. *Ote Hirvaskankaan-Koiviston osayleiskaavasta. Suunnittelualueen likimääräinen rajaus on osoitettu valkoisella viivalla.*

Suunnittelualueen ympäristössä lisäksi on maa- ja metsätalousvaltaista aluetta (M). Eteläpuolelle sijoittuu Suonenjoentie, kantatie 69 (kt), uusi kevyen liikenteen väylä (punainen palloviiva) sekä niitä ympäröivä melualue (me, kaariviiva).

3.4. Asemakaava

Alue on asemakaavoittamatonta aluetta. Lähin asemakaavoitettu alue sijaitsee Hirvaskankaalla, joka ohjaa yritystoiminnan maankäyttöä. Asumista on asemakaavoitettu Hirvimäen alueelle, joka sijoittuu suunnittelualueelta linnuntietä noin 3,5 km lännen suuntaan aivan Hirvaskankaan liikekeskittymän kupeeseen.

3.5. Muut selvitykset ja suunnitelmat

Aiemmat selvitykset ja suunnitelmat

- Hirvaskankaan-Koiviston osayleiskaavan muutoksen aineisto

Kaavatyön aikana tehtävät selvitykset

- Luontoselvitys (kevät-kesä 2025)

4. VAIKUTUSTEN ARVIOINTI

Valtion ja kuntien viranomaisten tulee toiminnassaan ottaa huomioon valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet ja edistää niiden toteutumista. Viranomaisten on myös arvioitava toimenpiteidensä vaikutuksia valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden kannalta. Valtakunnallisista alueidenkäyttötavoitteista ja alueen erityispiirteistä arvioidaan tätä kaavahanketta koskevat tavoitteet.

Kaavan vaikutukset kohdistuvat naapurikiinteistöihin, sosiaalisiin ja yhdyskuntataloudellisiin vaikutuksiin sekä ympäristöllisiin ja liikenteellisiin vaikutuksiin. Vaikutusten esiintyminen ja arviointi tapahtuu asiantuntijoiden, viranomaisten, maanomistajien, asukkaiden ja suunnittelijoiden kanssa yhteistyössä ja vuorovaikutuksessa. Kaavan tulee perustua riittäviin tutkimuksiin ja selvityksiin. Lähtökohtana ovat aiemmat suunnitelmat ja inventoinnit sekä kartat. Vaikutusten arvioinnissa verrataan kaavan mukaista tilannetta ja sen asetettuja tavoitteita nykytilanteeseen. Vaikutusten arviointia tehdään läpi kaavaprosessin.

Kaavan vaikutuksia arvioidaan seuraavien ominaisuuksien osalta:

1) Ihmisten elinoloihin ja elinympäristöön
2) Rakennettu ympäristö ja yhdyskuntarakenne
3) Maisema-, kulttuuri- ja luonnonympäristö
4) Liikenne
5) Ilmastonmuutos / ilmastonmuutoksen huomioiminen
6) Sosiaaliset vaikutukset
7) Taloudelliset vaikutukset

Vaikutusten arviointi suoritetaan kaavaselostuksessa kaavoittajan toimesta.

5. OSALLISET

Osallisia ovat alueen maanomistajat, asukkaat ja yrittäjät sekä muut, joiden asumiseen, työntekoon tai muihin oloihin kaava saattaa huomattavasti vaikuttaa. Osallisia ovat myös viranomaiset ja yhteisöt, joiden toimialaa kaavoitus käsittelee. Osallisilla on oikeus ottaa osaa kaavan valmisteluun, arvioida sen vaikutuksia ja lausua kaavasta mielipiteensä (AKL 62 §).

Kaavahankkeessa osallisia ovat:

- Suunnittelualueen ja lähiympäristön maanomistajat, yritykset, yhdistykset, vuokramiehet ja asukkaat sekä muut asianosaiset
- Asiantuntijaviranomaiset ja verkonjakajat:
    - Keski-Suomen elinvoimakeskus EVK
    - Lupa- ja valvontavirasto LVV
    - Keski-Suomen liitto
    - Keski-Suomen museo
    - Keski-Suomen pelastuslaitos
    - Äänekosken Energia Oy
    - Koiviston vesihuolto-osuuskunta
    - Elenia Oy
    - Kaupunkirakennelautakunta
    - Ympäristölautakunta
    - Kulttuuri- ja liikuntalautakunta
    - Opetus- ja kasvatuslautakunta
    - Vanhusneuvosto

  - Vammaisneuvosto
  - Jyväskylän seudun ympäristöterveys

- Seurat ja yhdistykset, mm:
  - Koiviston kyläyhdistys ry
  - Koiviston kipinä r.y.

6. OSALLISTUMISEN JA VUOROVAIKUTUKSEN JÄRJESTÄMINEN

Tiedottaminen

Kaavan vireille tulosta ja nähtävillä oloista tiedotetaan kaupungin kotisivuilla ja mahdollisuuksien mukaan kaupungin ilmoituslehdissä (*Pikkukaupunkilainen* ja *Äänekosken Kaupunkisanomat Äks*) sekä erillistiedoksiannolla suunnittelualueen maanomistajille.

Kaavaluonnos

Kaavan luonnosaineisto (kaavakartta ja kaavaselostus liitteineen) asetetaan nähtäville MRA 30 §:n mukaisesti kaupungin kotisivuille (www.aanekoski.fi) ja Äänekosken kaupungintalon ala-aulaan.

Luonnosvaiheen aikana osallisilla on mahdollisuus esittää mielipiteensä kaavasta kirjallisesti kuulutuksessa ilmoitettuun määräaikaan mennessä. Kaavasta pyydetään tarvittavat lausunnot viranomaisilta.

Kaavaehdotus

Kaavaehdotus pidetään virallisesti nähtävillä MRA 27 §:n mukaisesti 30 päivää kaupungin kotisivuilla ja Äänekosken kaupungintalon ala-aulassa.

Osallisilla on mahdollisuus jättää muistutus kaavaehdotuksesta. Kaavaehdotuksesta annettu muistutus tulee toimittaa kirjallisena kuulutuksessa ilmoitettuun määräaikaan mennessä. Muistutuksen tehneille, jotka ovat ilmoittaneet osoitteensa, ilmoitetaan kaupungin perusteltu kannanotto (vastine) esitettyyn muistutukseen. Kaavasta pyydetään tarvittavat lausunnot viranomaisilta.

Hyväksyminen

Kaupunginvaltuusto hyväksyy kaavaehdotuksen. Kaupunginvaltuuston päätöksestä voi valittaa Hämeenlinnan hallinto-oikeuteen.

7. KAAVAN LAATIJA JA AIKATAULU

Asemakaavahanke laaditaan kaupungin omana työnä. Kaavoitustyö käynnistetään ja saatetaan vireille keväällä 2025. Kevään 2025 aikana alue ja alueen rakennuskanta valokuvataan ja kaavaluonnosta valmistellaan nähtäville asetettavaksi. Kaavaluonnoksen nähtäville asettaminen ajoittuu syyskaudelle 2025. Kaavaehdotus on tavoitteena asettaa nähtäville keväällä 2026, jolloin kaavan hyväksyminen ajoittuisi syyskaudelle 2026.

8. YHTEYSTIEDOT

Äänekosken kaupunki / Kaavoitus
Hallintokatu 4
44100 ÄÄNEKOSKI

Kaavoituspäällikkö Nina Marjoniemi, p. 040 717 7479
Kaavasuunnittelija Vilhelmiina Schroderus, p. 0400 115 240
Kaavasuunnittelija Carita Kosonen, p. 0400 115 241

Sähköpostiosoitteemme ovat muotoa. etunimi.sukunimi@aanekoski.fi

KAAVOITUSPROSESSI

Kaavoitusta säätelee alueidenkäyttölaki (AKL) sekä maankäyttö- ja rakennusasetus (MRA). Äänekosken kaupungin hallintosäännön mukaan kaavoituksen käynnistämisestä päättää kaupunginhallitus. Asemakaavan ja yleiskaavan hyväksymisestä päättää kaupunginvaltuusto. Vähäiset asemakaavan muutokset hyväksyy kaupunginhallitus. Osallistumis- ja arviointisuunnitelmaa päivitetään kaavoitustyön edetessä.

Asemakaavan seurantalomake
Asemakaavan perustiedot ja yhteenveto

Kunta	Äänekoski	**Täyttämispvm**	3.9.2026
Kaavan nimi	Koiviston koulun ympäristön asemakaava		
Hyväksymispvm		**Ehdotuspvm**	1.6.2026
Hyväksyjä	V - kunnanvaltuusto	**Vireilletulosta ilm. pvm**	29.4.2025
Pysyvä kaavatunnus		**Kunnan kaavatunnus**	992 26/1
Kaava-alueen pinta-ala [ha]	14,2691	**Uusi asemakaavan pinta-ala [ha]**	14,2891
Maanalaisten tilojen pinta-ala [ha]		**Asemakaavan muutoksen pinta-ala [ha]**	

Ranta-asemakaava

Rantaviivan pituus [km]			
Rakennuspaikat [lkm]	**Omarantaiset**	**Ei-omarantaiset**	
Lomarakennuspaikat [lkm]	**Omarantaiset**	**Ei-omarantaiset**	

Aluevaraukset	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m²]	Tehokkuus [e]	Pinta-alan muut. [ha ±]	Kerrosalan muut. [k-m² ±]
Yhteensä	**14,2692**	**100,00**	**12360**	**0,09**	**14,2692**	**12360**
A yhteensä	3,0864	21,6	4800	0,16	3,0864	4800
P yhteensä						
Y yhteensä	4,4747	31,4	7500	0,17	4,4747	7500
C yhteensä						
K yhteensä						
T yhteensä						
V yhteensä						
R yhteensä						
L yhteensä	0,5626	3,9	60	0,01	0,5626	60
E yhteensä						
S yhteensä						
M yhteensä	6,1455	43,1			6,1455	
W yhteensä						

Maanalaiset tilat	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m²]	Pinta-alan muut. [ha ±]	Kerrosalan muut. [k-m² ±]
Yhteensä	**0,0000**	**0,00**	**0**	**0,0000**	**0**

Rakennussuojelut	Suojellut rakennukset		Suojeltujen rakennusten muutos	
	[lkm]	[k-m²]	[lkm ±]	[k-m² ±]
Yhteensä	**1**	**254**	**1**	**254**

Alamääräykset tai -merkinnät

Aluevaraukset	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m²]	Tehokkuus [e]	Pinta-alan muut. [ha ±]	Kerrosalan muut. [k-m² ±]
Yhteensä	**14,2692**	**100,00**	**12360**	**0,09**	**14,2692**	**12360**
A yhteensä	3,0864	21,6	4800	0,16	3,0864	4800
AP	1,1895	38,5	1600	0,13	1,1895	1600
AO	1,8969	61,5	3200	0,17	1,8969	3200
P yhteensä						
Y yhteensä	4,4747	31,4	7500	0,17	4,4747	7500
YO	4,4747	100,0	7500	0,17	4,4747	7500
C yhteensä						
K yhteensä						
T yhteensä						
V yhteensä						
R yhteensä						
L yhteensä	0,5626	3,9	60	0,01	0,5626	60
Kadut	0,5626	100,0	60	0,01	0,5626	60
E yhteensä						
S yhteensä						
M yhteensä	6,1455	43,1			6,1455	
MA	6,1455	100,0			6,1455	
W yhteensä						

Rakennussuojelut	Suojellut rakennukset		Suojeltujen rakennusten muutos	
	[lkm]	[k-m²]	[lkm ±]	[k-m² ±]
Yhteensä	**1**	**254**	**1**	**254**
Asemakaava	1	254	1	254

ÄÄNEKOSKI
Tulevaisuus asuu täällä

KOIVISTON KOULUN YMPÄRISTÖN ASEMAKAAVA

Vuorovaikutusraportti 14.9.2026

OAS nähtävillä:	KH 28.4.2025 § 107	7.5. – 6.6.2025
Luonnos nähtävillä:	KH 3.11.2025 § 298	12.11. – 12.12.2025
Ehdotus nähtävillä:	KH 1.6.2026 § 168	16.6. – 20.7.2026
Hyväksyminen KH:	KH __.__.2026 § __	
Hyväksyminen KV:	KV __.__.2026 § __	

ÄÄNEKOSKI
Tulevaisuus asuu täällä

SISÄLLYSLUETTELO

1. Tiivistelmä kaavaprosessin kulusta 3

2. Viranomaisneuvottelut ja palaverit 3

3. Osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS) 3

4. Luonnosvaiheen vuorovaikutus 4

4.1. Kaavaluonnoksesta saatu palaute 4

4.2. Viranomaisten ja yhteisöjen lausunnot ja niihin laaditut vastineet 6

4.3. Yksityishenkilöiden mielipiteet ja niihin laaditut vastineet 32

5. Ehdotusvaiheen vuorovaikutus 33

5.1. Kaavaehdotuksesta saatu palaute 33

5.2. Viranomaisten ja yhteisöjen lausunnot ja niihin laaditut vastineet 34

5.3. Yksityishenkilöiden muistutukset ja niihin laaditut vastineet 50

Yhteystiedot

Kaavan laatija:
Äänekosken kaupunki
Maankäyttöpalvelut
Hallintokatu 4, 44100 Äänekoski

Kaavoituspäällikkö Nina Marjoniemi
puh. 040 717 7479
nina.marjoniemi@aanekoski.fi

Kaavasuunnittelija Vilhelmiina Schroderus
puh. 0400 115 240
vilhelmiina.schroderus@aanekoski.fi

Kaavasuunnittelija Carita Kosonen
puh. 0400 115 241
carita.kosonen@aanekoski.fi

1. Tiivistelmä kaavaprosessin kulusta

Asemakaavan muutos on käynnistetty Äänekosken kaupungin aloitteesta ja se sisältyy kaupungin kaavoitusohjelmaan 2025-28. Kaavatyö kuulutettiin vireille 7.5.2025.

Kaikista kaavatyön vaiheista on tiedotettu Äänekosken kaupungin verkkosivuilla ja kaupungin virallisella ilmoitustaululla ja ilmoituslehdessä (*Pikkukaupunkilainen*).

Kaavahankkeen lähtökohtia, tavoitteita ja etenemistä kuvaava osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS) on pidetty AKL 62 §:n ja AKL 63 §:n mukaisesti nähtävillä 7.5.2025 alkaen kaavan laadinnan ajan kaupungintalolla ja kaupungin verkkosivuilla. OAS:sta pyydettiin erikseen kirjallista palautetta ajalla 7.5. – 6.6.2025. OAS:sta ei saatu palautetta eikä lausuntoja.

Aloitusvaiheen viranomaisneuvottelua (MRL 66 §) ei ollut tarpeen järjestää.

Kaupunginhallitus päätti kokouksessaan 3.11.2025 § 298 asettaa kaavaluonnosaineiston nähtäville AKL 62 § ja MRA 30 § mukaisesti. Kaavaluonnosaineisto pidettiin nähtävillä kaupungintalon ala-aulassa ja kaupungin kotisivuilla 12.11. – 12.12.2025 välisen ajan (AKL 62 §, MRA 30 §). Luonnoksesta saatiin yhteensä 10 lausuntoa ja kaksi (2) mielipidettä.

Kaupunginhallitus päätti kokouksessaan 1.6.2026 § 168 asettaa kaavaehdotusaineiston MRA 27 §:n mukaisesti nähtäville 30 vuorokauden ajaksi. Kaavaehdotus oli virallisesti nähtävillä 16.6. - 20.7.2026 välisen ajan kaupungintalon ala-aulassa ja kaupungin kotisivuilla. Ehdotuksesta saatiin yhteensä 3 muistutusta ja 5 lausuntoa.

Äänekosken kaupunginvaltuusto hyväksyi asemakaavan __.__.2026 pitämässään kokouksessa (__ §).

2. Viranomaisneuvottelut ja palaverit

AKL 66 §:n ja MRA 26 §:n mukaista aloitusvaiheen viranomaisneuvottelua ei ollut tarpeen järjestää. Kaavoituksen edetessä selviää, onko tarpeen järjestää MRA 26 § mukaista viranomaisneuvottelua ehdotusaineiston nähtävilläolon jälkeen.

TYÖPALAVERIT

Työpalaveri 13.5.2026	Maankäyttöpalvelut, kaupunkirakennepalvelut, Koiviston koulun ja päiväkodin rehtorit, kulttuuri- ja liikuntapalvelut

3. Osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS)

Koiviston koulun ympäristön asemakaavahankkeesta laadittu osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS) asetettiin nähtäville 7.5.2025 alkaen (AKL 62 §, AKL 63§). OAS on nähtävillä koko kaavaprosessin ajan kaupungin kotisivuilla ja sitä täydennetään kaavoituksen edetessä. OAS:sta pyydettiin erikseen kirjallista palautetta ajalla 7.5.-6.6.2025. OAS:sta ei saatu lausuntoja eikä mielipiteitä.

4. Luonnosvaiheen vuorovaikutus

Kaavaluonnos asetettiin nähtäville 12.11. – 17.12.2025 väliseksi ajaksi kaupungintalon ala-aulaan ja kaupungin kotisivuille. Kaavaluonnoksesta pyydettiin lausunnot Keski-Suomen ELY-keskukselta, Keski-Suomen liitolta, Keski-Suomen museolta, Äänekosken Energia Oy:ltä, Elenia Oyj:ltä, Keski-Suomen pelastuslaitokselta, kaupunkirakennelautakunnalta, ympäristölautakunnalta, vanhusneuvostolta, vammaisneuvostolta, Koiviston kyläyhdistys ry:ltä, Koiviston kipinä ry:ltä, Koiviston vesihuolto-osuuskunnalta, Jyväskylän seudun ympäristöterveydeltä, opetus- ja kasvatuslautakunnalta sekä kulttuuri- ja liikuntalautakunnalta. Kaikkia kaava-alueen maanomistajia tiedotettiin henkilökohtaisella kirjeellä luonnosaineiston nähtäville asettamisesta.

Kaavoitusiltapäivä Koiviston kylällä

Kaavaluonnosaineistoa ja Koiviston koulun alueen viitesuunnitelmaluonnoksia esiteltiin nähtävilläolon aikana kaavoitusiltapäivässä 3.12.2025 Koiviston koululla. Vuorovaikutustilaisuudessa vastattiin alueen kaavoitusta koskeviin kysymyksiin ja kerättiin toiveita alueen kehittämisestä ja palautetta asemakaavaluonnoksesta.

Koiviston kaavassa puhuttavia aiheita olivat etenkin Koivistonkyläntien eli kylän lasten koulutien liikenneturvallisuus. Tien museotieluokitus koettiin osin hyvänä ja osin pitkään toivotun liikenneturvallisuuden parantamista rajoittavana tekijänä. Toimenpiteeksi ehdotettiin kevyen liikenteen väylän rakentamista mutkittelevan hiekkatien varrelle sekä katuvalaistuksen paikkaamista puuttuvien valaisimien osalta tien varrella.

Koulua kiertävän pururadan rakentamisessa, sekä alueen latujen ja urheilutoiminnan järjestämisessä korostui kylän oma-aloitteinen ote ja paikallisaktiivisuus, jolla ollaan saavutettu lapsille, nuorille ja muille kyläläisille harrastusmahdollisuuksia. Uuden kyläkoulun ja päiväkodin rakentaminen ovat konkreettisia kylän yhteishengellä ja aktivisuudella saavutettuja kehitysaskelia. Rakentamisen osalta asemakaavaan toivottiin uuden asuinalueen sovittamisesta perinnemaisemaan. Rakennustapaohjeen laatimista sitovana pidettiin tarpeellisena maisemassa perinnetalon, hirsikoulun ja peltomaiseman etualalle sijoittuvalle asuinalueelle.

Koululle varattavia alueita pidettiin tarpeellisena, ja uusi kyläkoulu nähtiin valttina asuinalueen houkuttelevuudelle. Kaupungin markkinoinnin toivottiin tuovan Koiviston koulua ja kylää entistä vahvemmin esiin kauniina ja kehittyvänä maalaismaisena asuinalueena vt 4:n saavutettavuuden ja palveluiden piirissä. Koulun uuden asuinalueen ohella puhutti Muhluniemen kauppaa tekevät yleiskaavan varaiset erillispientalotontit, joille tulijat muuttavat usein toiselta paikkakunnalta ensi kertaa Äänekoskelle. Tonttitarjonnalla toivottiin olevan kylän lapsimäärää lisäävä vaikutus pidemmällä aikavälillä.

4.1. Kaavaluonnoksesta saatu palaute

Kaavaluonnoksesta kaupungille toimitettiin määräaikaan mennessä kymmenen lausuntoa. Kirjallisia mielipiteitä saatiin kaksi (2), joista toinen nähtävilläolon jälkeen. Tulleisiin lausuntoihin ja mielipiteisiin on laadittu kaavoittajan vastine.

Seuraavissa luvuissa on käsitelty luonnosvaiheessa saadut lausunnot ja mielipiteet. Luku 4.2. (sivut 6-31) sisältää kopiot alkuperäisistä viranomaisten ja yhteisöjen lausunnoista, niiden tiivistelmät ja lausuntoihin laaditut vastineet. Luku 4.3. (sivu 32) sisältää tiivistelmät mielipiteistä ja niihin laaditut vastineet.

Saapuneet lausunnot:

Lausunto 1: Äänekosken Energia, 11.11.2025

Lausunto 2: Opetus- ja kasvatuslautakunta, 20.11.2025

Lausunto 3: Kaupunkirakennelautakunta, 4.12.2025

Lausunto 4: Keski-Suomen ELY-keskus, 11.12.2025

Lausunto 5: Keski-Suomen pelastuslaitos, 11.12.2025

Lausunto 6: Keski-Suomen museo, 8.12.2025

Lausunto 7: Keski-Suomen liitto, 11.12.2025

Lausunto 8: Jyväskylän seudun ympäristöterveys, 11.12.2025

Lausunto 9: Vanhusneuvosto, 15.12.2025

Lausunto 10: Vammaisneuvosto, 15.12.2025

Saapuneet mielipiteet:

Yksityinen mielipide; 16.12.2025

Yksityinen mielipide; 22.1.2026

4.2. Viranomaisten ja yhteisöjen lausunnot ja niihin laaditut vastineet

Kopio lausunnosta 1

Äänekosken kaupunginhallitukselle

Äänekosken kaupunginhallitus
Hallintokatu 4
44100 Äänekoski

LAUSUNTO: KOIVISTON KOULUN YMPÄRISTÖN ASEMAKAAVASTA

Äänekosken Energia Oy:llä ei ole lausuttavaa asemakaavasta.

Äänekoskella 11.11.2025
Äänekosken Energia Oy

Peter Rinne
tuotantopäällikkö

Tiivistelmä lausunnosta 1

Tiivistelmä	Vastine
Ei lausuttavaa.	Merkitään tiedoksi.

Kopio lausunnosta 2

Lausuntopyyntö Koiviston koulun ympäristön asemakaavasta

OPEKAS 20.11.2025 § 60
305/10.02.03/2025

Äänekosken kaupunginhallitus on 3.11.2025 § 298 asettanut Koiviston koulun ympäristön asemakaavan valmisteluaineiston julkisesti nähtäville kuulemista varten sekä pyytänyt tarvittavat lausunnot (liite).

Äänekosken kaavoituspalvelut on siten pyytänyt 5.11.2025 päivätyllä kirjeellään opetus- ja kasvatuslautakunnan lausuntoa Koiviston koulun ympäristön asemakaavan laatimisesta (liite). Lausunto tulee toimittaa kaupunginhallitukselle 15.12.2025 mennessä. Asemakaavan laatimisella tarkastellaan kyläkoulun ja päiväkodin ympäristön kehittämistä ja aluevarauksen riittävyyttä eri toimintojen toteuttamiselle. Asemakaavalla toteutetaan myös tarkempi suunnitelma yleiskaavan mukaisten pientalotonttien ja kulkuyhteyksien sijoittumisesta koulun ympäristöön.

Luonnosaineisto on nähtävillä 12.11.–17.12.2025 osoitteessa https://www.aanekoski.fi/asuminen-ja-ymparisto/kaavoitus/vireilla-olevat-kaavat/koiviston-koulun-ympariston-asemakaava

Opetus- ja kasvatusjohtaja on pyytänyt edelleen Koiviston koulun rehtori Matti Kuusiselta ja Koiviston päiväkodin johtaja Marika Vuoriselta asiasta lausuntoa. He ovat lausuneet seuraavaa:

"Koivistonkylällä vuonna 2018 peruskorjattu Perinnetalo, vuonna 2019 valmistunut hirsikoulu ja vuonna 2024 hirsikoulun yhteyteen rakennettu päiväkoti muodostavat kokonaisuuden, joka on harvinaislaatuinen koko Suomessa. Siinä missä pieniä kouluja on lakkautettu ympäri Suomea, uusi kyläkoulu ja sen yhteydessä oleva päiväkoti ovat osoitus Äänekosken kaupungin merkittävästä panostuksesta Koiviston alueelle. Koulun oppilasmäärä on ennusteiden mukaan kuitenkin laskeva vuodesta 2029 alkaen. Koulun ja päiväkodin välittömään läheisyyteen kaavoitettu pientaloalue onkin erittäin tärkeä tekijä lapsimäärän kasvattamisessa ja alueen elinvoimaisuuden turvaamisessa.

Etelän suuntaan nykyiselle peltoalueelle kaavailtu asuinalue on aivan koulun välittömässä läheisyydessä ja tarjoaa oivalliset leikki- ja liikuntapaikat tuleville asukkaille, kun koulun pihan jatkokehittäminen urheilukentän ja kaukalon osalta saadaan toteutettua. Pientaloalueen houkuttelevuutta sekä koulun ja päiväkodin käyttöä palvelisi myös koulua ympäröivän valaistun pururadan kunnostaminen ja parantaminen esimerkiksi esteettömyyden kannalta. Asuinrakennusmallin suhteen näemme, että pientalojen lisäksi myös muita asumismuotoja ja omistusmalleja olisi hyvä puntaroida, jotta uusi asuinalue ja Koivisto alueena vastaisivat paremmin kysyntään. Koivistolla ei esimerkiksi juuri ole tarjolla vuokra-asuntoja tai edullisempia rivitaloasuntoja.

Koulun ja päiväkodin maankäytöllinen alue on päiväkodin valmistumisen jälkeen jäänyt pieneksi ja uusi kaava korjaa tilannetta mielestämme juuri oikealla tavalla. Idän suuntaan peltoalueelle sijoitettu urheilukenttä on erittäin tarpeellinen, sillä esimerkiksi yleisurheilun, pallopelien ja muiden tilaa tarvitsevien aktiviteettien suorittamiselle ei ole aiemmin ollut tilaa. Koululta on jouduttu matkustamaan linja-autolla suorituspaikoille, mikä vie aikaa ja rahaa. Urheilukentän sijainti on hyvä myös päiväkodin kannalta, sillä se on lähellä ja

tarjoaa hyvät mahdollisuudet myös pienten päiväkotilasten liikunnalle ympäri vuoden (tasainen alusta esimerkiksi hiihtoharjoittelulle).

Koulun leikkipihaa on syksyllä 2025 saatu kehitettyä ja se palvelee nyt hyvin koulun toimintaa. Koulun pihan kaava-alueella lännessä sijaitseva jääkiekkokaukalon sijoittelu on hyvä ja sen yhteydessä oleva uusi huoltorakennus on tarpeellinen niin koulun ja päiväkodin kuin iltakäyttäjien ja urheiluseuran tarpeisiin. Koulun pihan monipuoliset liikunnalliset toiminnot paitsi edistävät pientaloalueen houkuttelevuutta, myös tukevat koulun opetussuunnitelmaan kirjattua vaatimusta liikunnallisen elämäntavan opetuksesta. Kaukalon ja urheilukentän sijainti omassa pihapiirissä tuo myös Koiviston koulun tasa-arvoiseen asemaan muiden koulujen kanssa.

Kaavaan merkattua oppilaiden kulkuväylää koululle johtavalla mäellä autotien vieressä on syytä tarkastella lisää turvallisuuden kannalta. Jyrkkä mäki on pyöräilijöille mahdollisesti vaarallinen, kun mäen alla on risteävää autoliikennettä. Näkyvyys risteysalueella on myös paikoin huono ja tästä syntyy vaaratilanteita jo nykyisin ilman risteysalueella kulkevia oppilaita. Kulkuväylien suhteen näemme, että turvallisin reitti kouluun oppilaille on kaavaan merkittyä uutta katua ja huoltotietä pitkin koulun pihaan etelän suunnasta. Tässä ratkaisussa turvallisuutta lisäisi autotiestä erillinen kulkuväylä oppilaille tai leveämpi tie.

Kaavassa esitetään myös eri vaihtoehtoja koulun ja päiväkodin piha-alueen tarkempien liikennejärjestelyjen, saattoliikenteen, pysäköinnin, varastorakennuksen, viheralueiden ja istutusten suhteen. Näiden osalta koulu ja päiväkoti toivovat jatkosuunnittelua ja parhaan vaihtoehdon miettimistä yhteistyössä kaavoituspalveluiden kanssa. Koulun piha-aluetta on syytä kehittää monipuolisesti huomioiden luontoarvot sekä puiden ja istutusten luoma viihtyisyys ja varjo muuten hyvin aurinkoiselle pihalle. Luontoarvot on sinänsä hyvin otettu huomioon luontoselvityksessä ja kaavaselostuksessa."

Tiivistelmä lausunnosta 2

Tiivistelmä	Vastine
Koivistonkylän koulukokonaisuus on harvinaislaatuinen koko Suomessa. Uusi kyläkoulu ja sen yhteydessä oleva päiväkoti ovat osoitus merkittävästä panostuksesta alueelle. Koulun oppilasmäärän ennuste on laskeva vuodesta 2029 alkaen. Koulun ja päiväkodin välittömään läheisyyteen kaavoitettu pientaloalue onkin erittäin tärkeä tekijä lapsimäärän kasvattamisessa ja alueen elinvoimaisuuden turvaamisessa. Etelän suuntaan nykyiselle peltoalueelle kaavailtu asuinalue on aivan koulun välittömässä läheisyydessä ja tarjoaa oivalliset leikki- ja liikuntapaikat tuleville asukkaille, kun koulun pihan jatkokehittäminen urheilukentän ja kaukalon osalta saadaan toteutettua. Pientaloalueen houkuttelevuutta sekä koulun ja päiväkodin käyttöä palvelisi myös koulua ympäröivän valaistun pururadan kunnostaminen ja parantaminen esimerkiksi esteettömyyden kannalta. Asuinrakennusmallin suhteen näemme, että pientalojen lisäksi myös muita asumismuotoja ja omistusmalleja olisi hyvä puntaroida, jotta uusi asuinalue ja Koivisto alueena vastaisivat paremmin kysyntään. Koivistolla ei esimerkiksi juuri ole tarjolla vuokra-asuntoja tai edullisempia rivitaloasuntoja. Urheilukentän sijainti on hyvä myös päiväkodin kannalta, sillä se on lähellä ja Koulun ja päiväkodin maankäytöllinen alue on päiväkodin valmistumisen jälkeen jäänyt pieneksi ja uusi kaava korjaa tilannetta mielestämme juuri oikealla tavalla. Idän suuntaan peltoalueelle sijoitettu urheilukenttä on erittäin tarpeellinen, sillä esimerkiksi yleisurheilun, pallopelien ja muiden tilaa tarvitsevien aktiviteettien suorittamiselle ei ole aiemmin ollut tilaa. Koululta on jouduttu matkustamaan linja-autolla suorituspaikoille, mikä vie aikaa ja rahaa. Urheilukentän sijainti tarjoaa hyvät mahdollisuudet myös pienten päiväkotilasten liikunnalle ympäri vuoden (tasainen alusta esimerkiksi hiihtoharjoittelulle).	Merkitään tiedoksi. Koiviston kylän kulttuurimaisemassa rakennuskantaa on kaavallisesti ohjattu muodostamaan metsän laidalle sijoittuvia maalaispihapiirejä ja muodostamaan alueittain tiiviimpiä kylämäisiä rakennuskokonaisuuksia. Tätä tiiviimmän taajamarakenteen kaavoituksessa tulisi huomioida laajemmin välttämättömien palveluiden sijoittumista myös lähialueelle. Koiviston alueen nykyinen asumistottumus ja palveluverkko perustuu pääasiassa erillispientaloihin ja valtatien 4 läheisiin monipuolisiin palveluihin, jotka ovat parhaiten saavutettavissa henkilöautolla. Lausunnon pohjalta Koiviston koulun ympäristöön sijoittuvien yksittäisten erillispientalotonttien korttelialueiden määritelmä on muutettu erillispientalojen (omakotitalojen) korttelialueesta AO asuinpientalojen korttelialueeksi AP, joka sallii mm. paritalot ja muut kytketyt asuinpientalomallit. Kaavamerkinnän muutos AP:ksi voi mahdollistaa monisukupolvista asumista ja mahdollisesti vuokra-asuntojen synnyttämistä muutoin omakotitalovaltaisella alueella. Kaukomaiseman kannalta herkemmällä peltoalueelle sijoittuvalla asuinalueella säilytetään korttelialueen merkintä AO ja rakentamista ohjeistava rakennustapaohje.

Koulun leikkipihaa on syksyllä 2025 saatu kehitettyä ja se palvelee nyt hyvin koulun toimintaa. Koulun pihan kaava-alueella lännessä sijaitseva jääkiekkokaukalon sijoittelu on hyvä ja sen yhteydessä oleva uusi huoltorakennus on tarpeellinen niin koulun ja päiväkodin kuin iltakäyttäjien ja urheiluseuran tarpeisiin. Koulun pihan monipuoliset liikunnalliset toiminnot paitsi edistävät pientaloalueen houkuttelevuutta, myös tukevat koulun opetussuunnitelmaan kirjattua vaatimusta liikunnallisen elämäntavan opetuksesta. Kaukalon ja urheilukentän sijainti omassa pihapiirissä tuo Koiviston koulun tasa-arvoiseen asemaan muiden koulujen kanssa. Kaavaan merkattua oppilaiden kulkuväylää koululle johtavalla mäellä autotien vieressä on syytä tarkastella lisää turvallisuuden kannalta. Jyrkkä mäki on pyöräilijöille mahdollisesti vaarallinen, kun mäen alla on risteävää autoliikennettä. Näkyvyys risteysalueella on myös paikoin huono ja vaaratilanteita on jo nykyisin ilman risteysalueella kulkevia oppilaita. Kulkuväylien suhteen näemme, että turvallisin reitti kouluun oppilaille on kaavaan merkittyä uutta katua ja huoltotietä pitkin koulun pihaan etelän suunnasta. Tässä ratkaisussa turvallisuutta lisäisi autotiestä erillinen kulkuväylä oppilaille tai leveämpi tie. Kaavassa esitetään myös eri vaihtoehtoja koulun ja päiväkodin piha-alueen tarkempien liikennejärjestelyjen, saattoliikenteen, pysäköinnin, varastorakennuksen, viheralueiden ja istutusten suhteen. Näiden osalta koulu ja päiväkoti toivovat jatkosuunnittelua ja parhaan vaihtoehdon miettimistä yhteistyössä kaavoituspalveluiden kanssa. Koulun piha-aluetta on syytä kehittää monipuolisesti huomioiden luontoarvot sekä puiden ja istutusten luoma viihtyisyys ja varjo muuten hyvin aurinkoiselle pihalle. Luontoarvot on sinänsä hyvin otettu huomioon luontoselvityksessä ja kaavaselostuksessa.	Merkitään tiedoksi, että koululle kaavaluonnoksessa osoitetut lisäalueet ovat tarpeellisia. Kaavaluonnoksessa osoitettujen kulkureittien liikenneturvallisuutta tullaan arvioimaan lausunnon pohjalta etenkin Koivistonkyläntien risteysalueilla. Museotien hoidosta ja liikenneturvallisuudesta vastaa alueellinen elinvoimakeskus, mutta alueen sisäisäinen liikenne voidaan ratkaista niin, ettei ajoneuvoliikenne risteä koulutien kanssa. On huomattava, että Museotien hoitosuunnitelman (2013) mukaan soratien ylläpitotoimet, liikenneturvallisuuden parantaminen ja kevyen liikenteen väylän toteuttaminen eivät vaaranna museotien kulttuurihistoriallisia arvoja. Asemakaavan laatiminen ja koulun ympäristön pientaloalueen asemakaavoitus puoltaa Koivistonkyläntien liikenneturvallisuuden parantamista etenkin koulun ja tonttikadun risteysalueella. Ehdotusta valmisteltaessa käydään kaavaratkaisua läpi yhteistyössä koulun, päiväkodin, kaupunkirakennepalveluiden ja kulttuuritoimen kanssa.

Kopio lausunnosta 3

KAURAK 04.12.2025 § 66
305/10.02.03/2025

Koiviston koulun ympäristön asemakaavan laatimiseen liittyvä suunnittelualue sijaitsee Koiviston kylällä, jossa toimii kyläkoulu ja päiväkoti. Koulussa opiskelee luokka-asteilla 1–6 noin 75 oppilasta ja päiväkotiin voidaan ottaa 50 lasta. Henkilöstön määrä on enimmillään yli 20. Hirsinen koulurakennus on valmistunut vuonna 2019 ja päiväkoti koulun yhteyteen vuonna 2024. Nyt tässä esillä oleva suunnittelualue kattaa Koiviston kyläkoulun ja päiväkodin toiminnallisen alueen sekä niiden lähiympäristön. Alueen koko on yli 14 hehtaaria, mikä tarkentuu suunnittelun edetessä. Kaavan valmistelua varten on toteutettu mm. luontoselvitys sekä rakennusinventointia.

Asemakaavan laadinnan tavoitteena on tarkastella kyläkoulun ja päiväkodin ympäristön kehittämistä sekä aluevarauksen riittävyyttä eri toimintojen toteuttamiselle. Tavoitteena on ratkaista tonttien koko ja sijoittuminen siten, että koulun ympäristöön voidaan sijoittaa kaikki tarpeelliset toiminnot. Tavoite pyritään saavuttamaan tarkastelemalla kyläkoulun ja päiväkodin ympäristön kehittämistä ja aluevarauksen riittävyyttä eri toimintojen toteuttamiselle. Asemakaavan kautta toteutetaan tarkempi suunnitelma yleiskaavan mukaisten pientalotonttien ja kulkuyhteyksien sijoittumisesta koulun ympäristöön. Asemakaavan laadinta on käynnistynyt kaupungin omasta aloitteesta.

Kaavan laatimista on pidettävä tärkeänä, koska päiväkodin rakentamisen jälkeen on havaittu haasteita liikunnallisten toimintojen sijoittamisessa koulun alueelle. Koulun lähiympäristössä on rakentunutta pientalorakentamista, viljelysalaa ja metsäpalstoja. Suunnittelualueella on myös osayleiskaavan mukaisia rakentamattomia pientalotontteja. On siis hyvä, että aluevarauksen riittävyyttä ja eri toimintojen sijoittumista tarkastellaan kokonaisuutena.

Kaupunginhallitus on tehnyt päätöksen 29.4.2025 kaavahankkeen vireilletulosta. Hanketta kuvaava osallistumis- ja arviointisuunnitelma oli nähtävillä 7.5.2025 – 6.6.2025 välisen ajan. Kaupunginhallitus hyväksyi 3.11.2025 § 298 Koiviston koulun ympäristön asemakaavan valmisteluvaiheen kuulemisen järjestämisen. Kaavaluonnos on nähtävillä 12.11. - 12.12.2025 välisen ajan. Kaupunginhallitus on pyytänyt kaupunkirakennelautakunnalta lausuntoa

asemakaavaluonnoksesta. Lausunto tulee toimittaa Äänekosken kaupunginhallitukselle 15.12.2025 mennessä.

Koiviston koulun ympäristö on pääosin kaupungin omistuksessa. Rakennettujen yleiskaavassa osoitettujen asuin- ja maatalousrakennusten rakennuspaikat ovat pääasiassa yksityisessä omistuksessa. Koulun länsipuolella sijaitseva rakentumaton asuinrakennuspaikka on yksityisessä omistuksessa. Koiviston koulun alueelle tulee osoittaa riittävä tilavaraus urheilukaukalolle sekä muille urheilu- ja leikkitoiminnoille.

Koulun tontin sisäinen päivittäinen saattoliikenne tulee huomioida suunnittelussa oppilaiden välituntipihan tarkoituksenmukaisuuden ja turvallisuuden näkökulmasta. Uuden koulurakennuksen ja päiväkodin lisäosan valmistumisen jälkeen tiiviin pihasuunnitelman toteutus on jäänyt osittain toteuttamatta tilanpuutteen vuoksi. Pihan alueelle on toteutettu välttämättömät leikkivälineet ja päiväkodin aidatut pihat, mutta viherympäristö sekä muut koulun leikkialuetta ja liikennettä rajaavat ja viihtyisyyttä lisäävät elementit ovat edelleen toteuttamatta. Urheiluvälineet ja asentamattomat kiipeilytelineet ovat tilapäisesti varastoituina pihan reunalla. Koulun pihan muodostaminen tarkastellaan kokonaisvaltaisesti, jotta koulun ympäristön jäsentelyyn löydetään tarkoituksenmukainen ja pysyvä ratkaisu. Tavoitteena on, että päiväkodin saattoliikenne ja muu ajoneuvoliikenne eivät risteä koululaisten koulutien kanssa alueen sisällä.

Asuinrakentamisen ja kulttuuriympäristön osalta uudisrakentamisen tavoitteena on muodostaa koulun eteläpuolelle pientalotonteista viihtyisä kokonaisuus peltomaisemaan. Alueen rakentamista ohjaavaa yleiskaavan rakentamistapaohjetta täsmennetään ja päivitetään uuden asemakaavan yhteydessä laadittavalla asuinaluekohtaisella rakentamistapaohjeella. Tämän avulla mahdollistetaan riittävän yhtenäinen, maisemaan sopeutuva ja nykyaikainen asuinalue kulttuurimaisemassa. Alueen luonto- ja kulttuuriarvot sekä kyläkoulun läheisyys huomioidaan uudisalueen suunnittelussa keskeisinä rikastuttavina tekijöinä. Uusi asuinrakentaminen tukee kylän elinvoimaisuutta.

Liikennesuunnittelussa Museotien hoito- ja ylläpitosuunnitelma toimii lähtökohtana, vaikka tie ei sijoitu asemakaavoitettavan alueen sisäpuolelle. Koivistonkylän Museotielle ei osoiteta uusia liittymiä. Museotien läheisyys huomioidaan riittävällä suojavyöhykkeellä tien vierellä. Koululaisten liikenneturvallisuutta parannetaan osoittamalla koulun alueen sisäiset kävelyreitit ja riittävät näkemäalueet vilkkailla risteysalueilla. Uuden tonttikadun tieosuudella huomioidaan neuvottelujen tulokset ympäristön, Koiviston koulun henkilöstön ja kaupungin liikuntatoimen kanssa. Koulun asemakaavaluonnoksessa huomioidaan kiireellinen tarve kaukalon rakennuspaikan osoittamiselle. Kaukalon sijoittaminen parakkien säilytyspaikalta tilankäytöllisesti

pitkäaikaisemmaksi vaihtoehdoksi kuin väliaikainen toteutus vuokratulle alueelle. Sijoittaminen keskeisen aukean viereen jättää tilaa suunnitellulle huoltoajolle ja kulkuyhteydelle sekä selkeästi muusta leikkipihasta erottuvalle palloilukentälle. Kaukalon sijoitusratkaisua parakkikoulun jättämälle aukealle rakentamisen myötä on todennäköisesti arvioitava pysyväksi ratkaisuksi. Kaavasuunnittelussa on huomioitu kaukalon sijoittamisen vaihtoehdot sekä mahdollinen väliaikainen toteutus osoittamalla urheilutoiminnoille varattavat alueet koulun tontilla ohjeellisina. Määrääviä alueenosia ovat suojellun Perinnetalon ympäristö, ajoyhteys koululle, siitä erillinen ja leikkipihalle ohjautuva kevyen liikenteen väylä sekä huoltoreitti päiväkodille. Koulun alueelle sijoittuvat sekä leikkialueen (le) että urheilualueen (vu) osat. Leikkialueen varauksella le osoitetaan välituntipihan ja päiväkodin aidattujen pihojen kokonaisuus. Urheilutoiminnoille on varattu tilaa kaukalolle (200 metriä) sekä palloilukentälle (20 m x 40 m), jotka on merkitty vu-merkinnällä.

Rakennuskieltoalueen alainen kiinteistö 992-454-3-63 (Lehtola) on osoittautunut kaavasuunnittelussa tarpeelliseksi koulutoiminnalle ja on kaavassa osoitettu kokonaisuudessaan opetustoiminnalle varatuksi alueeksi. Toistaiseksi rakentumatonta aluetta hyödynnetään suunnitelmassa turvallisen jalankulkureitin rakentamiseen, kaukalon perustamiseen, pysäköintialueen tilavarauksena sekä olevan ulkoilureitin alla. Kiinteistöllä 992-454-3-345 (Mäenpää, osa) säilyy yleiskaavan maalaismaisuus.

Koulun, viereisen lähivirkistysalueen sekä peltoalueen käyttötarkoitusalueella kulkee ulkoilureitti, joka on merkitty palloviivalla. Reitin linjaus noudattaa olemassa olevaa valaistua ulkoilureittiä ja osoittaa mahdollisissa muutostarpeissa uuden sijainnin.

Kulttuurihistoriallisesti merkittäville kohteille, kuten Koiviston puukoululle (Perinnetalo), on annettu rakennussuojelumääräys sr-8. Asemakaavoitettavan alueen vieressä kulkevalle Koivistonkyläntien museotielle on osoitettu suojavyöhyke sv-2. Suojavyöhykkeen leveys perustuu kiinteistörekisterissä määriteltyyn maantien suoja-alueeseen ja on noin 12 metriä.

Asemakaavassa osoitetaan asumisen aluevaraukset sekä niihin liittyvät katu- ja viheralueet.
Katu- ja liikennejärjestelyt perustuvat pääosin nykyiseen verkkoon. Uuden tonttikadun rakentamistarve koskee yhtä kadunvartta, ja se voidaan toteuttaa sorapintaisena. Koulun alueen sisäiset kulkuyhteydet on osoitettu erillisillä jalankulku- ja ajoyhteyksillä. Uuden kadun varrelle on osoitettu keskitetyn jätteiden keräyksen alue j-1-merkinnällä sekä puurivi, jonka tavoitteena on korostaa maaseudun ympäristön kokonaisilmettä.

Vaihtoehtojen arviointi ja vertailu on tehty viitesuunnitelmaluonnosten avulla asemakaavoituksen tausta-aineistoksi. Eri vaihtoehdoissa on tarkasteltu rakennettavan kaukalon ja päiväkodin saattoliikenteen sijoittelun vaikutuksia piha-alueeseen. Ehdotuksissa on otettu huomioon koulukuljetusten ja pelastusajoneuvojen kääntösäteet sekä pelastustie.

Vaihtoehto 1: Koulun välituntipihan aluetta on siirretty saattoliikenteelle varatun alueen tieltä, ja se sijoittuu nykyiselle paikalleen säilyttäen nykyisen laajuutensa pullonkaulan muodostavien aitojen jälkeen. Uusi kaukalo rakennetaan kävely- ja huoltoliikenteelle varatun kulkuyhteyden länsipuolelle. Leikkipihan ja kulkureitin väliin on varattu tila uudelle piharakennukselle, joka tarjoaa leikkialueelle varjoa, sadesuojan, varastotilaa leikki- ja urheiluvälineille sekä kiinteän luistinkopin, joka korvaa aiemmin käytössä olleen kontin.

Vaihtoehto 2: Tässä vaihtoehdossa saattoliikenteen kääntöpaikka siirretään lähemmäs alueen sisäänkäyntiä. Koulun välituntipiha laajenee koulujen väliselle alueelle nykyisen leikkialueen lisäksi. Saattoliikenteelle mahdollistetaan pysäköinti kaukalon viereen, ja poistumisreitti kulkee koulun alueelta etelään uuden tonttikadun kautta.

Vaihtoehto 3: Tässä ratkaisussa saattoliikenteen kääntöympyrä poistetaan, ja liikenne ohjataan olemassa olevaa ajoreittiä pitkin Perinnetalon ympäri. Tämä mahdollistaa koululaisille risteämättömän koulutien sekä välituntipihan laajentamisen koulujen väliselle suoralle. Päiväkodin saattoliikenteelle varataan pysäköintitilaa, ja koululaisten jättö onnistuu keskipihan suoralle. Perinnetalon vastaiset pysäköintipaikat siirretään laajennettavalle pysäköintialueelle koulun länsireunalle. Näin välituntipihalle vapautuu suurin mahdollinen alue ilman, että liikenne risteää oppilaiden kulkureittien kanssa.
Myös uuden kadun ympärille on esitetty tonttien sijoittumiseksi eri vaihtoehtoja. Erillispientalojen korttelialuetta ja katuyhteyksiä on tarkasteltu yleiskaavan mukaisella A-3-alueella. Maalaismaisten omakotitonttien sijoittamisessa on pyritty yhtenäiseen ja maisemallisesti korkeatasoiseen kokonaisuuteen. Tonttien kokoa suunniteltaessa lähtökohtana on käytetty yleiskaavan suositusta, eli 3000 m². Maisemallisesti merkittävissä kohdissa tonttien sijoittelussa on tavoiteltu yhtenäisyyttä ja arvioitu pihan laajuuden tarkoituksenmukaisuutta. Kolmen esitetyn, eri vaihtoehdon välillä, ei ole kaupunkirakennepalveluiden näkökulmasta mitään eroa.

Kaupunkirakennepalvelut korostavat asemakaavan laatimisessa kyläkoulun ja päiväkodin toimintaedellytysten sekä alueen turvallisten ja toimivien kulkuyhteyksien huomioimisen tärkeyttä. Kaavaluonnoksessa esitetyt pientalotontit tukevat alueen elinvoimaisuutta ja mahdollistavat kylämäisen asutuksen kehittämisen.

	Kaupunkirakennepalvelut haluavat painottaa, että jatkosuunnittelussa kaavan ehdotusvaiheessa tulee kiinnittää erityistä huomiota kevyen liikenteen toteuttamisessa, sen yhteyksiin koulun ja päiväkodin ympäristössä sekä liikenneturvallisuuden parantamiseen erityisesti koulu- ja päiväkotiliikenteen osalta. On myös tärkeää huomioida, että tonttien ja yleisten alueiden rajaukset mahdollistavat tarvittavat laajennukset tulevaisuudessa. Yleisesti voidaankin todeta, että kaupunkirakennepalvelut pitää asemakaavaluonnosta perusteltuna ja kannatettavana.
Valmistelija	Tekninen johtaja, Tommi Rautjärvi, puh. 0400 543 587
Esittelijä	Tekninen johtaja, Tommi Rautjärvi
Päätösehdotus	Koulun piha-alueen suunnittelua jatketaan vaihtoehdon yksi mukaisesti. Muilta osin kaupunkirakennelautakunnalla ei ole huomauttamista kaavaluonnoksesta muuten kuin, mitä esittelytekstissä toivotaan kaavan seuraavassa vaiheessa suunnittelun osalta, tulisi huomioida.
Päätös	Hyväksyttiin. - - - - -

Tiivistelmä lausunnosta 3

Tiivistelmä	Vastine
Kaavan laatimista on pidettävä tärkeänä, koska päiväkodin rakentamisen jälkeen on havaittu haasteita liikunnallisten toimintojen sijoittamisessa koulun alueelle. On hyvä, että aluevarauksen riittävyyttä ja eri toimintojen sijoittumista tarkastellaan kokonaisuutena. Koiviston koulun alueelle tulee osoittaa riittävä tilavaraus urheilukaukalolle sekä muille urheilu- ja leikkitoiminnoille. Koulun tontin sisäinen päivittäinen saattoliikenne tulee huomioida suunnittelussa oppilaiden välituntipihan tarkoituksenmukaisuuden ja turvallisuuden näkökulmasta. Uuden koulurakennuksen ja päiväkodin lisäosan valmistumisen jälkeen tiiviin pihasuunnitelman toteutus on jäänyt osittain toteuttamatta tilanpuutteen vuoksi. Pihan alueelle on toteutettu välttämättömät leikkivälineet ja päiväkodin aidatut pihat, mutta viherympäristö sekä muut koulun leikkialuetta ja liikennettä rajaavat ja viihtyisyyttä lisäävät elementit ovat edelleen toteuttamatta. Urheiluvälineet ja asentamattomat kiipeilytelineet ovat tilapäisesti varastoituina pihan reunalla. Koulun pihan muodostaminen tarkastellaan kokonaisvaltaisesti, jotta koulun ympäristön jäsentelyyn löydetään tarkoituksenmukainen ja pysyvä ratkaisu. Tavoitteena on, että päiväkodin saattoliikenne ja muu ajoneuvoliikenne eivät risteä koululaisten koulutien kanssa alueen sisällä. *[kuvausta kaavan ratkaisuista ja merkinnöistä]* Kaukalon sijoittaminen parakkien säilytyspaikalta tilankäytöllisesti pitkäaikaisemmaksi vaihtoehdoksi kuin väliaikainen toteutus vuokratulle alueelle.	Merkitään tiedoksi. Kaavalla huomioidaan maankäytöllisesti koulu- ja varhaiskasvatustoiminnan mahdolliset laajenemistarpeet, sekä parannetaan koulun ympäristön virkistyskohteiden toimintaedellytyksiä. Koulun pihasuunnitelma valmistellaan yhteistyössä Koiviston koulun ja liikuntapalveluiden henkilöstön ja toteutuksesta vastaavan kaupunkirakennepalveluiden henkilöstön kanssa. Pihasuunnitelma perustuu turvallisimpaan liikenneratkaisuun ja pitkällä aikajänteellä tavoiteltavaan toimivaan ja viihtyisään pihajärjestelyyn.

Sijoittaminen keskeisen aukean viereen jättää tilaa suunnitellulle huoltoajolle ja kulkuyhteydelle sekä selkeästi muusta leikkipihasta erottuvalle palloilukentälle. Kaukalon sijoitusratkaisua parakkikoulun jättämälle aukealle rakentamisen myötä on todennäköisesti arvioitava pysyväksi ratkaisuksi. Rakennuskieltoalueen alainen kiinteistö 992 ‑ 454 ‑ 3 ‑ 63 (Lehtola) on osoittautunut kaavasuunnittelussa tarpeelliseksi koulutoiminnalle ja on kaavassa osoitettu kokonaisuudessaan opetustoiminnalle varatuksi alueeksi. Toistaiseksi rakentumatonta aluetta hyödynnetään suunnitelmassa turvallisen jalankulkureitin rakentamiseen, kaukalon perustamiseen, pysäköintialueen tilavarauksena sekä olevan ulkoilureitin alla. *[kuvausta kaavan ratkaisuista]* Katu- ja liikennejärjestelyt perustuvat pääosin nykyiseen verkkoon. Uuden tonttikadun rakentamistarve koskee yhtä kadunvartta, ja se voidaan toteuttaa sorapintaisena. Koulun alueen sisäiset kulkuyhteydet on osoitettu erillisillä jalankulku- ja ajoyhteyksillä. Uuden kadun varrelle on osoitettu keskitetyn jätteiden keräyksen alue j-1-merkinnällä sekä puurivi, jonka tavoitteena on korostaa maaseudun ympäristön kokonaisilmettä. Vaihtoehtojen arviointi ja vertailu on tehty viitesuunnitelmaluonnosten avulla asemakaavoituksen tausta-aineistoksi. Eri vaihtoehdoissa on tarkasteltu rakennettavan kaukalon ja päiväkodin saattoliikenteen sijoittelun vaikutuksia piha-alueeseen. Ehdotuksissa on otettu huomioon koulukuljetusten ja pelastusajoneuvojen kääntösäteet sekä pelastustie. *[kuvailu koulun alueen viitesuunnitelmista 1-3]* Myös uuden kadun ympärille on esitetty tonttien sijoittumiseksi eri vaihtoehtoja. Erillispientalojen kortteliaaluetta ja katuyhteyksiä on tarkasteltu yleiskaavan mukaisella A-3-alueella. Maalaismaisten omakotitonttien sijoittamisessa on pyritty yhtenäiseen ja maisemallisesti korkeatasoiseen kokonaisuuteen. Tonttien kokoa suunniteltaessa lähtökohtana on käytetty yleiskaavan suositusta, eli 3000 m². Maisemallisesti merkittävissä kohdissa tonttien sijoittelussa on tavoiteltu yhtenäisyyttä ja arvioitu pihan laajuuden tarkoituksenmukaisuutta. Kolmen esitetyn, eri vaihtoehdon välillä, ei ole kaupunkirakennepalveluiden näkökulmasta mitään eroa. Kaupunkirakennepalvelut korostavat asemakaavan laatimisessa kyläkoulun ja päiväkodin toimintaedellytysten sekä alueen turvallisten ja toimivien kulkuyhteyksien huomioimisen tärkeyttä. Kaavaluonnoksessa esitetyt pientalotontit tukevat alueen elinvoimaisuutta ja mahdollistavat kylämäisen asutuksen kehittämisen. Kaupunkirakennepalvelut haluavat painottaa, että jatkosuunnittelussa kaavan ehdotusvaiheessa tulee kiinnittää erityistä huomiota kevyen liikenteen toteuttamisessa, sen yhteyksiin koulun ja päiväkodin ympäristössä sekä liikenneturvallisuuden parantamiseen erityisesti koulu- ja päiväkotiliikenteen osalta. On myös tärkeää huomioida, että tonttien ja yleisten alueiden rajaukset mahdollistavat tarvittavat laajennukset tulevaisuudessa. Yleisesti voidaankin todeta, että kaupunkirakennepalvelut pitää asemakaavaluonnosta perusteltuna ja kannatettavana. Koulun piha-alueen suunnittelua jatketaan vaihtoehdon yksi mukaisesti. Muilta osin kaupunkirakennelautakunnalla ei ole huomauttamista kaavaluonnoksesta muuten kuin, mitä esittelytekstissä toivotaan kaavan seuraavassa vaiheessa suunnittelun osalta, tulisi huomioida.	

Kopio lausunnosta 4: Keski-Suomen ELY-keskus

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

Lausunto 1 (3)
KESELY/2800/2025

9.12.2025

Äänekosken kaupunginhallitus
kirjaamo@aankoski.fi

Lausuntopyyntö Koiviston koulun asemakaava

Lausunto ko. asemakaavan luonnosvaiheen kuulemisessa

Suunnittelualueena on Äänekosken Koiviston kylällä sijaitseva Koiviston koulun ja päiväkodin lähiympäristön alue. Suunnittelualue sijaitsee noin 15 km Äänekosken keskustasta etelään, kantatien 69 pohjoispuolella. Asemakaavan laatimisen tavoitteena on tarkastella kyläkoulun ja päiväkodin ympäristön kehittämistä ja aluevarauksen riittävyyttä eri toimintojen toteuttamiselle. Koulun lähiympäristöön osayleiskaavassa osoitettujen pientalotonttien ja kulkuyhteyksien tarkempi suunnittelu on osa asemakaavatyötä.

Keski-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY-keskus) on tutustunut asemakaavamuutoksen luonnokseen ja lausuu siitä seuraavaa:

Luontoasiat

Kaava-alueen läpi koulun pohjoispuolelta virtaa puro, joka on luontoselvityksessä nostettu esiin luonnon monimuotoisuudelle tärkeänä alueena ja on lisäksi todettu lepakoiden ruokailualueeksi. Kyseisen alueen kaavamerkinnäksi voisi harkita kaavakartalle luo-merkintää.

Jos kaava-alueelta on tarkoitus purkaa rakennuksia, purettavien rakennusten lepakkotilanne tulee selvittää etukäteen, koska lepakoista on runsaasti havaintoja luontoselvityksessä, ja rakennuksissa on todennäköisesti luonnonsuojelulain turvaamia lisääntymis- ja levähdyspaikkoja.

Haitalliseksi säädetyt vieraslajit

Luontoselvityksessä todettu jättiputkiesiintymä kaava-alueen etelärajalla aiheutuu mahdollisia terveysriskejä ja torjuntakustannuksia tuleville asukkaille. Lisäksi jättiputken leviämisriski lisääntyy huomattavasti rakentamisen vaatiman maa-ainesten käsittelyn myötä. Jättiputken torjuntaan on syytä ryhtyä jo kaavaprosessin aikana. Jos maa-aineksia siirrellään, maa-ainekset tulee käsitellä siten, ettei juurenpaloista tai siemenistä voi levitä haitalliseksi säädettyjä vieraslajeja uusille kasvupaikoille. Ohjeet vieraslajikasveja sisältävän maa-aineksen käsittelyyn löytyvät täältä https://vieraslajit.fi/info/i-5278. Jättiputken

tehokas torjunta kestää yhdellä kasvupaikalla noin 10 vuotta, jättipalsamista pääsee eroon noin viidessä vuodessa, jos torjunta on tehokasta. Jättipalsamiesiintymä soveltuu hyvin myös kyläläisten ja koululaisten torjuntakohteeksi.

Maisema-asiat

Suunnittelualue sijaitsee Koivistonkylän maakunnallisesti arvokkaalla maisema-alueella. Alueelle vuonna 2004 laaditussa maisemaselvityksessä suunnittelualueen on osoitettu kuuluuvan osittain kulttuurimaiseman ydinalueeseen ja suunnittelualueen suuntaan aukeaa tärkeä näkemä sen eteläpuoliselta tiealueelta (Kantatie 69).

Maiseman osalta kaavaluonnos noudattaa melko hyvin lainvoimaista Hirvaskankaan-Koiviston osayleiskaavan muutosta. Maisemallisesti merkittävät peltoalueet, MA, on huomioitu hyvin yleismääräyksissä: ”Maisemallisesti arvokkaat peltoalueet tulee säilyttää avonaisena ja viljelyskäytössä. Pellolle saa talvisin ajaa hiihtoladun yleiseen käyttöön.”

Selostusluonnoksen mukaan alueen rakentumista ohjaavaa yleiskaavan rakentamistapaohjetta täsmennetään ja päivitetään uudella asemakaavan yhteydessä laaditulla asuinaluekohtaisella rakentamistapaohjeella, joka mahdollistaa riittävän yhtenäisen, maisemaan sopivan ja nykyaikaisen asuinalueen rakentumisen näkyvällä paikalla kulttuurimaisemassa.

Maisema-arvojen huomioimisen kannalta kaavaa varten laadittava rakennustapaohje on yksi tärkeimmistä ohjauskeinoista. Luonnosvaiheen kaava-aineistossa ei rakennustapaohjetta ole vielä kokonaisuudessaan saatavilla. Uudisrakennukset tulee sopeuttaa olemassa olevaan rakennuskantaan mittasuhteiltaan, materiaaleiltaan ja väreiltään.

Tämä lausunto on valmisteltu ELY-keskuksen ympäristö- ja luonnonvarat – vastuualueen ympäristöyksikössä. Lausunnon valmisteluun on osallistunut lisäksi luontoyksikkö.

Asiakirjan hyväksyminen

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty. Asian on esitellyt ylitarkastaja Juha Romula ja ratkaissut ylitarkastaja Eero Manerus. Merkintä hyväksynnästä on asiakirjan lopussa.

Tiivistelmä lausunnosta 4

Tiivistelmä	Vastine
Luontoasiat Kaava-alueen läpi koulun pohjoispuolelta virtaa puro, joka on luontoselvityksessä nostettu esiin luonnon monimuotoisuudelle tärkeänä alueena ja on lisäksi todettu lepakoiden ruokailualueeksi. Kyseisen alueen kaavamerkinnäksi voisi harkita kaavakartalle luo-merkintää. Jos kaava-alueelta on tarkoitus purkaa rakennuksia, purettavien rakennusten lepakkotilanne tulee selvittää etukäteen, koska lepakoista on runsaasti havaintoja luontoselvityksessä, ja rakennuksissa on todennäköisesti luonnonsuojelulain turvaamia lisääntymis- ja levähdyspaikkoja. Haitalliseksi säädetyt vieraslajit Luontoselvityksessä todettu jättiputkiesiintymä kaava-alueen etelärajalla aiheutuu mahdollisia terveysriskejä ja torjuntakustannuksia tuleville asukkaille. Jättiputken torjuntaan on syytä ryhtyä jo kaavaprosessin aikana. Jos maa-aineksia siirrellään, maa-ainekset tulee käsitellä siten, ettei juurenpaloista tai siemenistä voi levitä haitalliseksi säädettyjä vieraslajeja uusille kasvupaikoille. Maisema-asiat Suunnittelualue sijaitsee Koivistonkylän maakunnallisesti arvokkaalla maisema-alueella. Alueelle vuonna 2004 laaditussa maisemaselvityksessä suunnittelualueen on osoitettu kuuluvan osittain kulttuurimaiseman ydinalueeseen ja suunnittelualueen suuntaan aukeaa tärkeä näkemä sen eteläpuoliselta tiealueelta (Kantatie 69). Maiseman osalta kaavaluonnos noudattaa melko hyvin lainvoimaista Hirvaskankaan-Koiviston osayleiskaavan muutosta. Maisemallisesti merkittävät peltoalueet, MA, on huomioitu hyvin yleismääräyksissä. Selostusluonnoksen mukaan alueen rakentumista ohjaavaa yleiskaavan rakentamistapaohjetta täsmennetään ja päivitetään uudella rakentamistapaohjeella, joka mahdollistaa riittävän yhtenäisen, maisemaan sopivan ja nykyaikaisen asuinalueen rakentumisen näkyvällä paikalla kulttuurimaisemassa. Maisema-arvojen huomioimisen kannalta kaavaa varten laadittava rakennustapaohje on yksi tärkeimmistä ohjauskeinoista. Uudisrakennukset tulee sopeuttaa olemassa olevaan rakennuskantaan mittasuhteiltaan, materiaaleiltaan ja väreiltään.	Merkitään tiedoksi. Koulun käyttötarkoitusalueen pohjoisen puoleinen alue osoitetaan metsäisenä säilytettäväksi osana. Purolinja on nostettu esiin hulevesireittinä. Merkitään tiedoksi vieraslajien torjunta ja välitetään kaupunkirakennepalveluille tiedoksi mahdollisia toimenpiteitä varten. Merkitään tiedoksi kaavaehdotuksen liitteeksi laadittavan rakennustapaohjeen tarkoitus huomioida rakennusten maisemaan sovittaminen.

Kopio lausunnosta 5: Keski-Suomen pelastuslaitos

KESKI-SUOMEN PELASTUSLAITOS

LAUSUNTO 1 975 sivu 1 / 1

09.12.2025

Vastaanottaja

Äänekosken kaupunginhallitus
kirjaamo(at)aanekoski.fi

Kohde
Koiviston koulun ympäristön asemakaava

Koiviston koulun ympäristön asemakaava (luonnosvaihe)
Asemakaavan laatimisella tarkastellaan kyläkoulun ja päiväkodin ympäristön kehittämistä ja aluevarauksen riittävyyttä eri toimintojen toteuttamiselle. Asemakaavalla toteutetaan myös tarkempi suunnitelma yleiskaavan mukaisten pientalotonttien ja kulkuyhteyksien sijoittumisesta koulun ympäristöön.

Lausunto
Keski-Suomen pelastuslaitoksen osalta ilmoitamme, että asemakaavalle ei ole henkilö- ja paloturvallisuuden kannalta esteitä edellyttäen, että huomioidaan seuraavaa:

1. Vesihuoltoverkostoa uudistettaessa tulee ottaa huomioon kunnan velvollisuudet järjestää sammutus- ja pelastustoimien turvaamiseksi pelastustoimen käyttöön soveltuvia maapaloposteja ja/tai sammutusvesiasemia tai luonnon sammutusvedenottopaikkoja (Pelastuslaki 379/2011; 30 §) pelastusviranomaisten antamien ohjeiden mukaisesti. Kaavoituksen edetessä sammutusveden järjestämistä koskevat ehdot tulee välittää tiedoksi alueen vesihuollosta vastaavalle toimijalle.
Vesihuoltolaitoksen tulee lisäksi toimittaa tiedot Keski-Suomen pelastuslaitokselle liitettäväksi sammutusvesisuunnitelmaan.

2. Koiviston koulun ja päiväkodin pihan pelastustie ja nostolavan petauspaikat tulee huomioida pihan viitesuunnitelmissa, kuten ne on esitetty 1.3.2023 pelastustieasemapiirroksessa (rakennusvalvonta hyväksynyt 18.4.2024).

NURMIVAARA PANU 91215342C
Allekirjoittaja NURMIVAARA PANU 91215342C
DN: cn=NURMIVAARA PANU 91215342C, o=Pelastustoimi, ou=Keski-Suomen pelastuslaitos, email=panu.nurmivaara@pelastustoimi.fi
Päivämäärä: 2025.12.09 09:54:26 +02'00'

paloinsinööri
Panu Nurmivaara

Tiivistelmä lausunnosta 5

Tiivistelmä	Vastine
Asemakaavalle ei ole henkilö- ja paloturvallisuuden kannalta esteitä edellyttäen, että huomioidaan seuraavaa: 1. Vesihuoltoverkostoa uudistettaessa tulee ottaa huomioon kunnan velvollisuudet järjestää sammutus- ja pelastustoimien turvaamiseksi pelastustoimen käyttöön soveltuvia maapaloposteja ja/tai sammutusvesiasemia tai luonnon sammutusvedenottopaikkoja (Pelastuslaki 379/2011; 30 §) pelastusviranomaisten antamien ohjeiden mukaisesti. Kaavoituksen edetessä sammutusveden järjestämistä koskevat ehdot tulee välittää tiedoksi alueen vesihuollosta vastaavalle toimijalle. Vesihuoltolaitoksen tulee lisäksi toimittaa tiedot Keski-Suomen pelastuslaitokselle liitettäväksi sammutusvesisuunnitelmaan. 2. Pelastustie ja nostolavan petauspaikat tulee huomioida pihan viitesuunnitelmissa, kuten ne on esitetty 1.3.2023 pelastustieasemapiirroksessa (rakennusvalvonta hyväksynyt 18.4.2024).	Merkitään tiedoksi.

Kopio lausunnosta 6: Keski-Suomen museo

Jyväskylän kaupunki **LAUSUNTO**

Asia: JyväskyläDno-2025-4530

Valmistelijat intendentti Saija Silen saija.silen@jyvaskyla.fi ; arkeologi Noora Hemminki, noora.hemminki@jyvaskyla.fi,

Äänekosken kaupunki
kirjaamo@aanekoski.fi

Lausuntopyyntö 5.11.2025

Koivoston koulun ympäristön asemakaavan muutosluonnos

Keski-Suomen museo on saanut lausuntopyynnön Äänekosken kaupungilta liittyen Koiviston koulun ympäristöä koskevaan asemakaavan muutokseen. Asemakaavan tavoitteena on edistää kyläkoulun ja päiväkodin ympäristön kehittämistä ja tutkia aluevarauksen riittävyyttä eri toimintojen toteuttamiselle. Koulun lähiympäristöön osayleiskaavassa osoitettujen pientalotonttien ja kulkuyhteyksien suunnittelu on osa asemakaavaa. Asemakaavan tavoitteena on ratkaista tonttien koko ja sijoittuminen koulun ympäristöön tarvittavin kulkuyhteyksin ja koulun saattoliikenne huomioiden.

Rakennettu kulttuuriympäristö
Koiviston kylä on historiallisesti merkittävää kyläaluetta, jolla on monitasoisia kulttuurihistoriallisia arvoja. Aluetta leimaa pitkäikäinen maataloushistoria sekä monipuolinen, perinteiseen rakentamistapaan nojaava rakennusperintö, joka on aikojen saatossa täydentynyt uudemmalla rakennuskannalla. Asemakaavan muutosalueelle sijoittuu maakunnallisesti merkittävä maisema-alue ja maakunnallisesti arvokas rakennettu kulttuuriympäristö (Keski-Suomen liitto, Keski-Suomen maakuntakaavan tarkistus, 2017. Maakunnallisesti arvokkaat rakennetut kulttuuriympäristöt 2016 sekä Keski-Suomen maakunnallisesti arvokkaiden maisema-alueiden ja perinnemaisemien päivitys- ja täydennysinventointi 2004–2005).

Suunnittelualue kokonaisuudessaan sijoittuu Keski-Suomen liiton maakuntakaavan tarkistuksessa 2017 osoitetulle maakunnallisesti merkittävälle kokonaisuudelle nimeltä ”Koiviston vanha koulu, museotie ja Muhluniemi”. Kyseinen tieto ja maakuntakaavan kuvaus puuttuu asemakaavan selostuksesta. Se tulee lisätä sekä asemakaavan selostukseen, että tuoda esiin asemakaavassa.

Keski-Suomen maakuntakaavan suunnittelualuetta koskeva kuvaus on seuraavanlainen:

> ”Muhluniemeen perustettiin ensimmäinen asumus jo vuonna 1553. Nykyinen kunnostettu Muhlun päärakennus on vuodelta 1787. Talossa on ollut yksi sisämaan ensimmäistä postikonttoreista 1700- luvun lopulla. Koiviston kylän läpi kulkee vanha maantie, joka on edelleen historiallisella paikallaan. Koiviston kylätie on arvokas museotie, jolle on tehty erillinen hoitosuunnitelma tien ja tiemaiseman historiallisten piirteiden säilymiseksi jälkipolville. Tien

KESKI-SUOMEN MUSEO
Alvar Aallon katu 7
PL 634, 40101 Jyväskylä
puh. 050 568 7072
keski-suomenmuseo.toimisto@jyvaskyla.fi

KESKI-SUOMEN MUSEO

varteen rakennettiin koulu vuonna 1913 kruunun viljamakasiinin hirsistä. Rakennus on vuorattu satulakattoinen hirsitalo, jonka ulkoasussa on jugend- ja kertaustyylin piirteitä. Pihapiiriin valmistui vuonna 1951 suurten ikäluokkien tarvitsema uusi koulu. Se on oman aikansa tyypillinen rapattu tiilirakennus, jossa on kaksi kerrosta ja satulakatto."

Maakunnalliseen kokonaisuuteen kuulunut 1950-luvun koulurakennus on sittemmin purettu.

Koivistonkylän maakunnallinen kulttuurimaisema-arvo (M), jonka maisemavaikutuksista lausuu Keski-Suomen ELY-keskus, on huomioitu maakuntakaavan osuudessa. Keski-Suomen museo kuitenkin huomauttaa, että kaavaselostuksessa on syytä tuoda laajemmin esiin maisemaan liittyvät tiedot, jotta uudisrakentaminen ja sen ohjaus voidaan sopeuttaa maakunnallisesti arvokkaaseen kokonaisuuteen heikentämättä sen arvoja. Erityistä maakunnallista arvoa on syytä siten korostaa myös mahdollisesti kaavakartassa, sekä rakentamisen vaikutuksia maisemaan selvittäen riittävällä tavalla. (https://keskisuomi.fi/wp-content/uploads/2020/09/666-perinnemaisemat04-05.pdf)

Yksittäiskohteina merkittävimmät asemakaavan laadinnan suhteen ovat Koiviston vanha koulu sekä valtakunnallistakin erityisarvoa omaava Koiviston historiallinen tie. Koiviston kulttuurimaisema vaikuttaa erityisesti uudisrakentamisen ohjaukseen alueella sekä rakentamisen tavan, korkeuden ja maisemavaikutuksien osalta. Kaavan yhteydessä laaditaan rakentamistapaohjeistus uudisrakentamiselle. Alue on osoitettu puurakentamisen alueeksi, jossa mustat ja tummat värit ovat kiellettyjä. Muotokieltä uudisrakennuksissa ohjataan lähinnä huomioimaan historialliset tyylit vapaasti käsiteltynä. Keski-Suomen museo pitää hyvänä, jos esimerkiksi värityksessä määritellään mitä ovat jollakin tavoin ohjaten "perinnevärit". Lisäksi julkisivuihin, tornimaisiin tai parvekeaiheisiin sekä vastaavilla ohjeistuksilla sekä aurinkopaneeleihin liittyvillä määräyksillä on hyvä ohjata uudisrakentamista keskisuomalaiseen kulttuurimaisemaan sopiviin ratkaisuihin. Uudisrakentaminen tulee vaikuttamaan maakunnallisesti merkittävään rakennettuun kulttuuriympäristöön sekä maakunnallisesti arvokkaaseen maisema-alueeseen. Onnistuessaan hyvin, uudisrakentaminen tukee ja vahvistaa alueen maisema-arvoja sekä kehittää kulttuuriympäristöä positiivisella tavalla elävää ja viihtyisää ympäristöä synnyttäen.

Keski-Suomen museo katsoo, että Koiviston historialliselle tielle tehtävien uusien liittymien määrä tulee pitää mahdollisimman vähäisenä ja mahdollisuuksien mukaan hyödyntää jo olemassa olevia yhteyksiä. Tien profiiliin tai tien käsittelyyn tulee kohdentaa mahdollisimman vähän toimenpiteitä.

Kulttuurihistoriallisesti merkittävän koulun maisemallinen merkitys tulee säilyttää, eikä rakentamista tule osoittaa koulun eteen tai muutoin tavoilla, jotka heikentävät rakennuksen historiallista luonnetta tai vaarantavat rakennuksen säilymisen. Tämä tulee huomioida piha-alueen muutoksissa ja esimerkiksi kaukalon tai palloilualueen rakentamisessa. Myös saattoliikenteen ratkaisu, jos se osoitetaan suojellun rakennuksen ympäri (vaihtoehto3) vaarantaa suojellun rakennuksen ja heikentää mahdollisesti sen kuntoa lisäämällä lika- ja kosteuskuormaa sekä mahdollisella mekaanisella rasituksella. Lisäksi liikennöinti koulujen välisessä tilassa rikkoo koulurakennuksien pihapiirimäisen vuoropuhelun ja asettaa vanhan, kulttuurihistoriallisesti arvokkaan ja paikalla ensin sijainneen koulun alisteiseen asemaan muuhun kouluympäristöön nähden. Tältä osin saattoliikennevaihtoehto 3 ei ole rakennuksen kulttuurihistoriallista arvoa tukeva ratkaisu. Keski-Suomen museo katsoo, ettei liikennöintiä tule ohjata rakennuksen ympäri.

Keski-Suomen museo katsoo vaihtoehdon 1 tai 2 olevan siltä osin mahdollinen liikenneratkaisu ja koulurakennuksien muodostama kokonaisuus tulee olla selkeästi yhteydessä toisiinsa. Lisäksi Keski-Suomen museo edellyttää asemakaavakarttaan lisättäväksi vihersuoja-aluetta myös rakennuksen toiseen

KEMU
KESKI-SUOMEN MUSEO

päätyyn ohjaamaan tontin toimintaa ja mahdollista ympäristörakentamista riittävän eräälle suojellusta rakennuksesta.

Koiviston vanha koulu on osoitettu suojelumerkinnällä sr-8, jonka määräys kuuluu: "Suojeltu rakennus. Rakennusta ei saa purkaa. Rakennuksiin kohdistuvissa korjaus- ja muutostoimenpiteissä on pyydettävä museoviranomaisen lausunto."

Vanhaa Koiviston koulua koskevaan asemakaavan suojelumääräystä sr-8 Keski-Suomen museo edellyttää täydennettäväksi siten, että kaavamääräyksestä ilmenee rakennuksen maakunnallinen kulttuurihistoriallinen arvo. Lisäksi kaavamääräyksessä tulee ilmetä, etteivät korjaukset tai muutokset saa heikentää rakennuksen kulttuurihistoriallista arvoa ja korjaustöissä tulee käyttää alkuperäisiä tai niitä vastaavia materiaaleja. Keski-Suomen museon edellyttämät täydennykset ovat vähimmäisedellytykset maakunnallisesti merkittävän rakennetun ympäristön yksittäiskohteen kulttuurihistoriallisten arvojen säilyttämiseksi. Edellä mainitut lisäykset ovat maakunnallisesti merkittävissä kohteissa asemakaavamääräyksissä vähimmäisedellytykset täyttäviä, jotta arvot säilyvät ja niitä voidaan ohjata oikeusvaikutteisesti riittävällä tavalla korjaus- ja muutoshankkeissa.

Koiviston museotiehen liittyy suojavyöhyke, sv-2, jonka asemakaavamääräys kuuluu: "Suojavyöhyke. Koiviston museotien ympäristö. Tien ympäristössä tulee noudattaa Museotien hoito- ja ylläpitosuunnitelmaa (2013, ELY). Uudet liittymät tulee liittää oleviin tieliittymiin tai sopeuttaa museotiehen hienovaraisesti. Suoja-alueen puuston ja pensaston raivaaminen liikenneturvallisuuden ja näkemien kannalta sallitaan. Suojavyöhykkeen maaperään kohdistuvissa toimenpiteissä ja tietä koskevista suunnitelmista on pyydettävä museoviranomaisen lausunto." Museotien suojavyöhykettä koskeva asemakaavamääräys on Keski-Suomen museon näkökulmasta riittävä suojaamaan museotien kulttuurihistorialliset arvot.

Lisäksi Keski-Suomen museo esittää tutkittavaksi myös maakunnallisen maisema-arvon ja maakunnallisen kulttuuriympäristön tuomista esiin asemakaavan yleismääräyksissä tai korttelimääräyksissä. Perusteluina on, että alue kokonaisuudessaan sijoittuu näiden kahden maakunnallisen arvoalueen keskelle ja ne arvot tulee tunnistaa kaikessa alueelle tehtävässä rakentamisessa tai ympäristön suunnittelussa. Tarvittaessa myös ympäristöä koskevissa suunnitelmissa tulee pyytää lausuntoa museoviranomaisilta ja/tai maisema-alueista vastaavilta tahoilta.

Keski-Suomen museolla ei ole muuta huomautettavaa rakennetun kulttuuriympäristön osalta Koiviston koulun ympäristön asemakaavan muutosluonnokseen.

Arkeologinen kulttuuriperintö, muinaisjäännökset

Kaavaselostuksessa todetaan, että kaava-alueella ei ole muinaisjäännöksiä, ja Keski-Suomen museo tarkasti lausuntoa valmistellessa, että alueella ei ole myöskään julkisesti näkymättömiä kansalaislöytöpaikkoja (ns. Ilppari-kohteet). Kaava-alueen läheisyydessä on molempia kohteita, ja kaavaselostuksessa on mainittu lähimmät kohteet asianmukaisesti kaikkine tietoineen ja vaikutukset niihin on myös arvioitu. Keski-Suomen museo pitää kaavaa huolellisesti laadittuna arkeologisen kulttuuriperinnön osalta. Keski-Suomen museon näkemys on, että kaavahankkeessa ei ole tarpeen teettää arkeologista inventointia alueen aikaisemman maankäytön vuoksi, ja osaksi myös sen takia että metallinilmaisinharrastajat ovat selkeästi haravoineet jo alueen. Keski-Suomen museo haluaa huomauttaa ainoastaan siitä, että aikaisempien inventointien lisäksi kannattaa aina tarkistaa muinaisjäännösten osalta ajantasainen tilanne myös muinaisjäännösrekisteristä, jotta mahdolliset inventoinnin jälkeen löytyneet kohteet voidaan myös huomioida suunnittelussa.

KEMU
KESKI-SUOMEN MUSEO

ajantasainen tilanne myös muinaisjäännösrekisteristä, jotta mahdolliset inventoinnin jälkeen löytyneet kohteet voidaan myös huomioida suunnittelussa.

Keski-Suomen museo
8.12.2025
Hanna-Kaisa Melaranta

Tiivistelmä lausunnosta 6

Tiivistelmä	Vastine
<u>Rakennettu kulttuuriympäristö</u> Muutosalueelle sijoittuu maakunnallisesti merkittävä maisema-alue ja maakunnallisesti arvokas rakennettu kulttuuriympäristö. Suunnittelualue kokonaisuudessaan sijoittuu Keski-Suomen liiton maakuntakaavan tarkistuksessa 2017 osoitetulle maakunnallisesti merkittävälle kokonaisuudelle nimeltä ”Koiviston vanha koulu, museotie ja Muhluniemi”. Ko. tieto ja maakuntakaavan kuvaus puuttuu selostuksesta. Se tulee lisätä sekä asemakaavan selostukseen, että tuoda esiin asemakaavassa. Kaavaselostuksessa on syytä tuoda esiin maisemaan liittyvät tiedot, jotta uudisrakentaminen ja sen ohjaus voidaan sopeuttaa maakunnallisesti arvokkaaseen kokonaisuuteen heikentämättä sen arvoja. Erityistä maakunnallista arvoa on syytä siten korostaa myös mahdollisesti kaavakartassa, sekä rakentamisen vaikutuksia maisemaan selvittäen riittävällä tavalla.	Tarkennetaan maakuntakaavan kuvausta selostuksen kohdissa 3.3. Rakennettu ympäristö sekä 4.2. Maakuntakaava: *”Alue sijoittuu maakunnallisesti merkittävälle maisema-alueelle 44. Koivistonkylä sekä käsittää kohteita maakunnallisesti merkittävästä rakennetusta kulttuuriympäristöstä 476. Koiviston vanha koulu, museotie ja Muhluniemi”*, sekä huomioidaan maakunnallinen merkittävyys kaavasuunnittelussa.
Yksittäiskohteista merkittävimmät ovat Koiviston vanha koulu sekä valtakunnallistakin erityisarvoa omaava Koiviston historiallinen tie. Koiviston kulttuurimaisema vaikuttaa erityisesti uudisrakentamisen ohjaukseen alueella sekä rakentamisen tavan, korkeuden ja maisemavaikutuksien osalta. Kaavan yhteydessä laaditaan rakentamistapaohjeistus uudisrakentamiselle. Alue on osoitettu puurakentamisen alueeksi, jossa mustat ja tummat värit ovat kiellettyjä. Muotokieltä uudisrakennuskissa ohjataan lähinnä huomioimaan historialliset tyylit vapaasti käsiteltynä. Keski-Suomen museo pitää hyvänä, jos esimerkiksi värityksessä määritellään mitä ovat perinnevärit. Julkisivuihin, tornimaisiin tai parvekeaiheisiin sekä vastaavilla ohjeistuksilla sekä aurinkopaneeleihin liittyvillä määräyksillä on hyvä ohjata uudisrakentamista keskisuomalaiseen kulttuurimaisemaan sopiviin ratkaisuihin. Uudisrakentaminen tulee vaikuttamaan maakunnallisesti merkittävään rakennettuun kulttuuriympäristöön sekä maakunnallisesti arvokkaaseen maisema-alueeseen. Uudisrakentaminen tukee ja vahvistaa alueen maisema-arvoja sekä kehittää kulttuuriympäristöä positiivisella tavalla elävää ja viihtyisää ympäristöä synnyttäen.	Vahvistetaan uudisrakentamisen ohjausta kaavamääräyksin siten, että rakentaminen sopii ympäristöön ja tukee alueen maisema-arvoja. Rakennustapaohjeessa huomioidaan esitetyt tarkennukset perinnemaisemaan sopivasta värityksestä, rakennusten arkkitehtuurista ja aurinkokeräimien sijoittelusta.

Koiviston historialliselle tielle tehtävien uusien liittymien määrä tulee pitää mahdollisimman vähäisenä ja mahdollisuuksien mukaan hyödyntää jo olemassa olevia yhteyksiä. Tien profiilin tai tien käsittelyyn tulee kohdentaa mahdollisimman vähän toimenpiteitä.	Merkitään tiedoksi. Kaavaratkaisu hyödyntää museotiellä jo olevia liittymiä, eikä uusia liittymiä ole tarpeen tehdä. Museotielle annettu kaavamääräys suojavyöhyke **sv-2** velvoittaa noudattamaan Koiviston museotien hoito- ja ylläpitosuunnitelmaa.
Kulttuurihistoriallisesti merkittävän koulun maisemallinen merkitys tulee säilyttää, eikä rakentamista tule osoittaa koulun eteen tai muutoin tavoilla, jotka heikentävät rakennuksen historiallista luonnetta tai vaarantavat rakennuksen säilymisen. Tämä tulee huomioida piha-alueen muutoksissa ja esimerkiksi kaukalon tai palloilualueen rakentamisessa. Saattoliikenteen ratkaisu, jos se osoitetaan suojellun rakennuksen ympäri (ve 3) vaarantaa suojellun rakennuksen ja heikentää mahdollisesti sen kuntoa lisäämällä lika- ja kosteuskuormaa sekä mahdollisella mekaanisella rasituksella. Liikennöinti koulujen välisessä tilassa rikkoo koulurakennuksien pihapiirimäisen vuoropuhelun ja asettaa vanhan, kulttuurihistoriallisesti arvokkaan ja paikalla ensin sijainneen koulun alisteiseen asemaan muuhun kouluympäristöön nähden. Saattoliikennevaihtoehto 3 ei ole rakennuksen kulttuurihistoriallista arvoa tukeva ratkaisu. Liikennöintiä ei tule ohjata rakennuksen ympäri. K-S museo katsoo, että vaihtoehdon 1 tai 2 olevan siltä osin mahdollinen liikenneratkaisu ja koulurakennuksien muodostama kokonaisuus tulee olla selkeästi yhteydessä toisiinsa. K-S museo edellyttää asemakaavakarttaan lisättäväksi vihersuoja-aluetta myös rakennuksen toiseen päätyyn ohjaamaan tontin toimintaa ja mahdollista ympäristörakentamista riittävän etäälle suojellusta rakennuksesta.	Merkitään tiedoksi. Kaavaehdotusta tarkastetaan ja täydennetään määräyksillä historiallisen koulurakennuksen aseman vahvistamiseksi ympäristössään. Pihapiirin päätehtävä on kyläkoulun toiminta, ja sen vaatima turvallinen leikki- ja oppimisympäristö. Perinnetalon osalta saattoliikenteen ratkaisu vaihtoehdon 3 myötä ei merkittävästi lisää liikehdintää koulun ympäristössä olevasta. Perinnetalo on nykyisin ympäriajettavissa ja sitä toteutuu jäte- ja huoltoajon myötä. Myös pysäköintipaikoitusta sijoittuu nykyisin rakennuksen kivijalkaa kohden. Koulun ympäristössä liikenteen nopeus on erittäin maltillista, eikä pihan määrältään kohtuullinen liikehdintä muodosta akuuttia uhkaa arvokkaalle koulurakennukselle. Ratkaisulla saavutetaan pihajärjestely, jossa ajoneuvot ja koulutie eivät risteä, oikeanpuoleinen ajoliikenne sujuu ja koulupihalla lasten asema paranee. Nykyisin koulujen välinen pihapiiri ei ole arkisin käytettävissä, ja lasten kulku leikkipihalle tapahtuu metalliaidoin rajatusta kapeasta kujanteesta. Lausunnon mukaan kaavaehdotuksessa istutettavan alueenosan leveyttä on laajennettu rakennuksen vierillä, jotta mahdollinen ympäriajettavuus ei toteudu liian läheltä. Pihasuunnittelussa rakennuksen vierusta voidaan toteuttaa rakennuksen arvolle sopivasti, ja tätä ohjeistetaan kaavan yleismääräyksin. Samalla turvataan riittävät näkemät, ja kehotetaan pysäköintipaikkoja siirrettävän rakennuksen välittömältä vierustalta. Ratkaisu parantaa pihan turvallisuutta, ja vahvistaa ja selkeyttää ryhdikkään rakennuksen maisemallista asemaa. Kaavasuunnittelussa on huomioitu, että Perinnetalo on koulun alueen näkemän ensimmäinen kiintopiste molemmilta saapumisteiltä katsottuna. Uusi kulkuyhteys Koululle eteläpuolelta on myös linjattu Harjulan pihapiirin kannalta sopivammalle kohtaa yhtyen 69-tielle vievän koivukujan linjaan. Kaavaehdotus mahdollistaa Koiviston koulun ja paikallisten asukkaiden kauan toivotun muutoksen pihan ajoneuvoliikenteen ja jalankulun vaaratilaan. Ratkaisu rauhoittaa oppilaiden välituntipihaa, eikä peruuttavat ja kääntyvät ajoneuvot ulotu niin syvälle koulun piha-aluetta. Kaavaehdotuksen pohjalta voidaan toteuttaa liikenneratkaisu varhaisemmalla kääntöympyrällä (VE2) tai rakennusta kiertävällä vaihtoehdolla (VE3), jossa saattoliikenne kiertää Perinnetalon takaisen ajoreitin. Lähtötilanteeseen nähden rakennuksen asema ympäristössään paranee kummassakin pihatoteutuksessa nykyisestään.

Koiviston vanha koulu on osoitettu suojelumerkinnällä sr-8. K-S museo edellyttää, että kaavamääräyksestä ilmenee rakennuksen maakunnallinen kulttuurihistoriallinen arvo. Kaavamääräyksessä tulee ilmetä, etteivät korjaukset tai muutokset saa heikentää rakennuksen kulttuurihistoriallista arvoa ja korjaustöissä tulee käyttää alkuperäisiä tai niitä vastaavia materiaaleja. Täydennykset ovat vähimmäisedellytykset maakunnallisesti merkittävän rakennetun ympäristön yksittäiskohteen kulttuurihistoriallisten arvojen säilyttämiseksi, jotta arvot säilyvät ja niitä voidaan ohjata oikeusvaikutteisesti riittävällä tavalla korjaus- ja muutoshankkeissa.	Täydennetään kaavamääräyksiä. Rakennuskohtaisen sr-8 suojelumääräyksen tueksi rakennuksen maakunnallinen merkittävyys tuodaan ilmi kaavan yleismääräyksellä: ”Koiviston kylän Perinnetalo Perinnetalo on maakunnallisesti merkittävä vanha kansakoulurakennus. Korjaukset tai muutokset eivät saa heikentää rakennuksen kulttuurihistoriallista arvoa. Korjaustöissä tulee käyttää alkuperäisiä tai niitä vastaavia materiaaleja. Rakennus tulee säilyttää maisemallisesti korostettuna ja arvokkaasti hoidettuna maiseman pääte- ja kiintopisteenä. Rakennuksen liittyminen ympäristöönsä tulee suunnitella rakennustyylille sopivasti ja kestävin materiaalein. Koulun pihapiirissä rakennusten tulee muodostaa pihapiiri, jossa päätoiminto on koulun välituntitoiminta. Rakennuksen ympäristöön liittyvien piharakenteiden muutosta koskevista suunnitelmista tulee pyytää lausunto museoviranomaiselta. Rakennuksen ympäristö ja viereiset suoja-alueet tulee istuttaa perinteisin kasvilajein. Kasvillisuutta ei sallita istutettavan 1,5 m välittömälle etäisyydelle rakennuksen kivijalasta. Pihan kallistukset tulee suunnata rakennuksesta pois, ja säilyttää rakennuspaikka pihan korkeimpana kohtana. Lumenläjitystä ei sallita rakennuksen vierillä.”
Koiviston museotiehen liittyy suojeluvyöhyke, sv-2. Asemakaavamääräys on riittävä suojaamaan museotien kulttuurihistorialliset arvot.	Merkitään tiedoksi.
K-S museo esittää tutkittavaksi myös maakunnallisen maisema-arvon ja maakunnallisen kulttuuriympäristön tuomista esiin asemakaavan yleismääräyksissä tai korttelimääräyksissä, sillä alue kokonaisuudessaan sijoittuu näiden kahden maakunnallisen arvoalueen keskelle ja ne arvot tulee tunnistaa kaikessa alueelle tehtävässä rakentamisessa tai ympäristön suunnittelussa. Tarvittaessa myös ympäristöä koskevissa suunnitelmissa tulee pyytää lausuntoa museoviranomaisilta ja/tai maisema-alueista vastaavilta tahoilta.	Merkitään tiedoksi.
<u>Arkeologinen kulttuuriperintö, muinaisjäännökset</u> Kaavaselostuksessa todetaan, että kaava-alueella ei ole muinaisjäännöksiä. Alueella ei ole myöskään julkisesti näkymättömiä kansalaislöytöpaikkoja. Kaava-alueen läheisyydessä on molempia kohteita, ja kaavaselostuksessa on mainittu lähimmät kohteet asianmukaisesti kaikkine tietoineen ja vaikutukset niihin on myös arvioitu. K-S museo pitää kaavaa huolellisesti laadittuna arkeologisen kulttuuriperinnön osalta. Kaavahankkeessa ei ole tarpeen teettää arkeologista inventointia alueen aikaisemman maankäytön vuoksi.	Merkitään tiedoksi.

Kopio lausunnosta 7: Keski-Suomen liitto

Viite: Lausuntopyyntönne 5.11.2025 Koiviston koulun ympäristön asemakaavan luonnoksesta

KESKI-SUOMEN LIITON LAUSUNTO

Koiviston koulun asemakaava koskee kyläkoulun ja päiväkodin ympäristön kehittämistä. Asemakaavalla toteutetaan myös tarkempi suunnitelma yleiskaavan mukaisten pientalotonttien ja kulkuyhteyksien sijoittumisesta koulun ympäristöön. Alueella on voimassa elokuussa 2018 lainvoiman saanut Hirvaskankaan-Koiviston osayleiskaava.

Keski-Suomen maakuntakaavat on huomioitu kaavaselostuksessa. Kaavamuutosalue sijoittuu Koivistonkylän maakunnallisesti arvokkaalle maisema-alueelle. Koiviston koulun aluetta sivuava museotie on maakuntakaavassa osoitettu maisema-/matkailutienä. Maakuntakaavassa on merkintöjen ja niitä koskevien määräysten lisäksi koko maakuntaa koskevia määräyksiä, joista Koiviston koulun asemakaava-aluetta koskevat erityisesti Kulttuuriympäristö- ja Luonnonvarat -määräykset.

Maakuntakaavan mukaiset suunnitteluperiaatteet on tunnistettu myös asemakaavamuutoksen lähtökohtina. Keski-Suomen liitolla ei ole maakuntakaavoista johtuvaa huomautettavaa Koivistonkylän asemakaavan luonnoksesta. Koivistonkylän maisemallisten ja kulttuuriperintöarvojen säilymisen ja vahvistumisen näkökulmasta on tärkeää, että asemakaava riittävällä tavalla ohjaa kokonaisuuden rakentumista.

Liisa Bergius
maakunta-arkkitehti
Keski-Suomen liitto

Tämä viesti on lähetetty Keski-Suomen liiton asiankäsittelyjärjestelmästä, tähän viestiin ei voi vastata sähköpostilla. Lisätietoja antaa tarvittaessa asian käsittelijä.

Tiivistelmä lausunnosta 7

Tiivistelmä	Vastine
K-S maakuntakaavat on huomioitu kaavaselostuksessa. Maakuntakaavan suunnitteluperiaatteet on tunnistettu asemakaavan lähtökohtina. K-S liitolla ei ole maakuntakaavoista johtuvaa huomautettavaa Koivistonkylän asemakaavan luonnoksesta. Koivistonkylän maisemallisten ja kulttuuriperintöarvojen säilymisen ja vahvistumisen näkökulmasta on tärkeää, että asemakaava riittävällä tavalla ohjaa kokonaisuuden rakentumista.	Merkitään tiedoksi.

Kopio lausunnosta 8: Jyväskylän seudun ympäristöterveys

JYVÄSKYLÄN KAUPUNKI **LAUSUNTO**

Jyväskylän seudun ympäristöterveys Dno-2025-4530

Äänekosken kaupunginhallitus

LAUSUNTO KOIVISTON KOULUN YMPÄRISTÖN ASEMAKAAVASTA, ÄÄNEKOSKI

Äänekosken kaupunki pyytää Jyväskylän seudun ympäristöterveyden lausuntoa Koiviston koulun ympäristön asemakaavan valmisteluvaiheen suunnitelmista.

Jyväskylän seudun ympäristöterveyslautakunta on päättänyt 28.5.2025 kokouksessaan (§ 9) siirtää toimivaltaansa kuuluvien lausuntojen antamisen ympäristöterveyden viranhaltijoiden toimivaltaan, ellei asian luonne tai laajuus vaadi lautakunnan käsittelyä.

Jyväskylän seudun ympäristöterveys antaa seuraavan lausunnon

Jyväskylän seudun ympäristöterveydellä ei ole pääosin huomioitavaa Koiviston koulun ympäristön asemakaavan valmisteluvaiheen suunnitelmista. VU-alueelle lähelle AO-alueita sijoitettava kiekkokaukalo voi aiheuttaa ajoittain häiriötä asutukselle riippuen kaukalon aktiivisesta käytöstä etenkin iltaisin ja viikonloppuisin. Ympäristöterveyteen on tullut talvisin yhteydenottoja kiekkokaukalon laitoihin kiekosta aiheutuvasta impulssimaisesta äänestä, joka erottuu terävänä taustaäänistä.

Jyväskylä 11.12.2025

Ari Laitinen
ympäristöterveystarkastaja

Tiivistelmä lausunnosta 8

Tiivistelmä	Vastine
Jyväskylän seudun ympäristöterveydellä ei ole pääosin huomioitavaa asemakaavan valmisteluvaiheen suunnitelmista. VU-alueelle lähelle AO-alueita sijoitettava kiekkokaukalo voi aiheuttaa ajoittain häiriötä asutukselle riippuen kaukalon aktiivisesta käytöstä etenkin iltaisin ja viikonloppuisin. Ympäristöterveyteen on tullut talvisin yhteydenottoja kiekkokaukalon laitoihin kiekosta aiheutuvasta impulssimaisesta äänestä, joka erottuu terävänä taustaäänistä.	Merkitään tiedoksi.

Kopio lausunnosta 9: Vanhusneuvosto

ÄÄNEKOSKEN VANHUSNEUVOSTON LAUSUNTO
Koiviston koulun ympäristön asemakaavaluonnos 3.11.2025

Äänekosken vanhusneuvosto pitää Koiviston koulun ympäristön asemakaavaluonnosta hyvin valmisteltuna ja alueen kehittämistä kylämäistä ja kulttuurihistoriallisesti arvokasta ympäristöä kunnioittavana.

Kaavatyön tavoitteet tukevat monipuolista ja elinvoimaista kylärakennetta, jonka keskiössä ovat koulu ja päiväkoti. Vanhusneuvosto korostaa kuitenkin, että suunnittelussa on tärkeää huomioida ikäystävällinen, esteetön ja monimuotoinen asumisympäristö, joka palvelee kaikenikäisiä asukkaita ja mahdollistaa eri sukupolvien luontevan kohtaamisen.

1. Liikkuminen ja saavutettavuus
- Kevyen liikenteen väylien ja turvallisten jalankulku- ja pyöräilyreittien toteuttaminen koulun, päiväkodin, asuinalueiden ja lähivirkistysalueiden välillä on ensiarvoisen tärkeää.
- Museotien turvallisuuteen ja valaistukseen tulee kiinnittää erityistä huomiota myös senioreiden ja koululaisten näkökulmasta.
- Jalankulun esteettömyys ja penkkien sekä levähdyspaikkojen sijoittelu tulee huomioida jo katu- ja vihersuunnitteluvaiheessa.

2. Asuinympäristön ja yhteisöllisyyden vahvistaminen
- Uusien pientalotonttien sijoittaminen koulun läheisyyteen tarjoaa mahdollisuuksia eri-ikäisten asukkaiden yhteisölliseen elämään.
- Kaavassa tulisi tarkastella mahdollisuutta monimuotoisen asumisen toteuttamiseen, esimerkiksi pienempien, esteettömien asumisratkaisujen tai yhteisöasumisen muodossa. Tämä mahdollistaisi ikääntyneiden asumisen kyläympäristössä ja tukisi heidän arjen osallisuuttaan.
- Lähivirkistysalueet ja ulkoilureitit tulisi toteuttaa esteettöminä ja helposti saavutettavina, ja niiden kunnossapito sekä turvallisuus on turvattava myös talvikaudella.

3. Koiviston koulu alueen keskuksena
- Koulun ja päiväkodin ympäristö toimii luonnollisena kylän keskuksena. Vanhusneuvosto esittää, että kaavassa varaudutaan siihen, että koulun tiloja ja piha-aluetta voitaisiin jatkossa hyödyntää monikäyttöisesti myös kyläläisten ja ikäihmisten yhteisölliseen toimintaan, esimerkiksi harrastus-, liikunta- tai kohtaamispaikkana. Tämä tukisi kylän elinvoimaa, sukupolvien välistä vuorovaikutusta ja edistäisi alueen hyvinvointia.

4. Luonto- ja kulttuuriarvot
- Kaava huomioi ansiokkaasti alueen kulttuurihistorialliset arvot ja luonnon monimuotoisuuden. Vanhusneuvosto korostaa, että ympäristöä tulee hoitaa pitkäjänteisesti niin, että alue säilyy viihtyisänä ja esteettisesti houkuttelevana myös tuleville sukupolville.
- Koiviston lähivirkistysalueiden hoitoon voidaan liittää yhteisöllisiä talkoita ja luontokasvatusta, mikä vahvistaisi sukupolvien välistä toimintaa ja yhteisöllisyyttä.

5. Liikenneturvallisuus ja palvelujen saavutettavuus

- Koulun ja päiväkodin saattoliikenteen järjestelyissä on varmistettava, etteivät ne vaaranna kevyen liikenteen reittejä tai muuta liikkumista.
- Joukkoliikenneyhteyksiä Hirvaskankaan suuntaan tulee kehittää, jotta myös ikääntyneet voivat asioida ja osallistua palveluihin ilman omaa autoa.

Yhteenveto

Vanhusneuvosto kannattaa asemakaavan etenemistä ja pitää tärkeänä, että jatkosuunnittelussa:

- varmistetaan esteettömyys ja turvalliset liikkumisreitit,
- mahdollistetaan monimuotoinen ja ikäystävällinen asuminen,
- kehitetään koulua ja sen ympäristöä alueen yhteisöllisenä keskuksena,
- turvataan lähivirkistysalueiden helppo saavutettavuus ja hoito,
- sekä vahvistetaan yhteyksiä Hirvaskankaan palveluihin ja joukkoliikenteeseen.

Laadukas, esteetön ja yhteisöllinen ympäristö tukee kaikkien asukkaiden – myös ikäihmisten – hyvinvointia ja itsenäistä elämää Koivistossa.

Tiivistelmä lausunnosta 9

Tiivistelmä	Vastine
Äänekosken vanhusneuvosto pitää Koiviston koulun ympäristön asemakaavaluonnosta hyvin valmisteltuna ja alueen kehittämistä kyläMäistä ja kulttuurihistoriallisesti arvokasta ympäristöä kunnioittavana. Kaavatyön tavoitteet tukevat monipuolista ja elinvoimaista kylärakennetta, jonka keskiössä ovat koulu ja päiväkoti. Vanhusneuvosto korostaa, että suunnittelussa on tärkeää huomioida ikäystävällinen, esteetön ja monimuotoinen asumisympäristö, joka palvelee kaikenikäisiä asukkaita ja mahdollistaa eri sukupolvien luontevan kohtaamisen. 1. Liikkuminen ja saavutettavuus. Kevyen liikenteen väylien ja turvallisten jalankulku- ja pyöräilyreittien toteuttaminen koulun, päiväkodin, asuinalueiden ja lähivirkistysalueiden välillä on ensiarvoisen tärkeää. Museotien turvallisuuteen ja valaistukseen tulee kiinnittää erityistä huomiota myös senioreiden ja koululaisten näkökulmasta. Jalankulun esteettömyys ja penkkien sekä levähdyspaikkojen sijoittelu tulee huomioida jo katu- ja vihersuunnitteluvaiheessa. 2. Asuinympäristön ja yhteisöllisyyden vahvistaminen. Uusien pientalotonttien sijoittaminen koulun läheisyyteen tarjoaa mahdollisuuksia eri-ikäisten asukkaiden yhteisölliseen elämään. Kaavassa tulisi tarkastella mahdollisuutta monimuotoisen asumisen toteuttamiseen, esimerkiksi pienempien, esteettömien asumisratkaisujen tai yhteisöasumisen muodossa. Tämä mahdollistaisi ikääntyneiden asumisen kyläympäristössä ja tukisi heidän arjen osallisuuttaan. Lähivirkistysalueet ja ulkoilureitit tulisi toteuttaa esteettöminä ja helposti saavutettavina, ja niiden kunnossapito sekä turvallisuus on turvattava myös talvikaudella. 3. Koiviston koulu alueen keskuksena. Koulun ja päiväkodin ympäristö toimii luonnollisena kylän keskuksena. Vanhusneuvosto esittää, että kaavassa varaudutaan siihen, että koulun tiloja ja piha-aluetta voitaisiin jatkossa hyödyntää monikäyttöisesti myös kyläläisten ja ikäihmisten	Merkitään tiedoksi. Kaavasuunnittelussa tutkitaan mahdollisuus parantaa koululle johtavan tien ja Koivistonkyläntien risteysaluetta etenkin koululaisten näkökulmasta. Tutkitaan myös mahdollisuus kytkettyjen asumismuotojen mahdollistamiseksi. Kaavakartalle lisätään tarkennuksia ympäristön toteuttamisesta esteettömästi. Huomioidaan tulevaisuuden tarpeet koulun ympäristössä mahdollisesti Koiviston alueen kyläkeskuksena.

yhteisölliseen toimintaan, esimerkiksi harrastus-, liikunta- tai kohtaamispaikkana. Tämä tukisi kylän elinvoimaa, sukupolvien välistä vuorovaikutusta ja edistäisi alueen hyvinvointia. 4. Luonto- ja kulttuuriarvot. Kaava huomioi ansiokkaasti alueen kulttuurihistorialliset arvot ja luonnon monimuotoisuuden. Vanhusneuvosto korostaa, että ympäristöä tulee hoitaa pitkäjänteisesti niin, että alue säilyy viihtyisänä ja esteettisesti houkuttelevana myös tuleville sukupolville. Koiviston lähivirkistysalueiden hoitoon voidaan liittää yhteisöllisiä talkoita ja luontokasvatusta, mikä vahvistaisi sukupolvien välistä toimintaa ja yhteisöllisyyttä. 5. Liikenneturvallisuus ja palvelujen saavutettavuus. Koulun ja päiväkodin saattoliikenteen järjestelyissä on varmistettava, etteivät ne vaaranna kevyen liikenteen reittejä tai muuta liikkumista. Joukkoliikenneyhteyksiä Hirvaskankaan suuntaan tulee kehittää, jotta myös ikääntyneet voivat asioida ja osallistua palveluihin ilman omaa autoa. Yhteenveto. Vanhusneuvosto kannattaa asemakaavan etenemistä ja pitää tärkeänä, että jatkosuunnittelussa: varmistetaan esteettömyys ja turvalliset liikkumisreitit, mahdollistetaan monimuotoinen ja ikäystävällinen asuminen, kehitetään koulua ja sen ympäristöä alueen yhteisöllisenä keskuksena, turvataan lähivirkistysalueiden helppo saavutettavuus ja hoito, sekä vahvistetaan yhteyksiä Hirvaskankaan palveluihin ja joukkoliikenteeseen. Laadukas, esteetön ja yhteisöllinen ympäristö tukee kaikkien asukkaiden – myös ikäihmisten – hyvinvointia ja itsenäistä elämää Koivistossa.	

Kopio lausunnosta 10: Vammaisneuvosto

Äänekosken kaavoituspalvelut on pyytänyt 5.11.2025 päivätyllä kirjeellään vammaisneuvoston lausuntoa Koiviston koulun ympäristön asemakaavan laatimisesta. Asemakaavan laatimisella tarkastellaan kyläkoulun ja päiväkodin ympäristön kehittämistä ja aluevarauksen riittävyyttä eri toimintojen toteuttamiselle. Asemakaavalla toteutetaan myös tarkempi suunnitelma yleiskaavan mukaisten pientalotonttien ja kulkuyhteyksien sijoittumisesta koulun ympäristöön.

Kaavoituspäällikkö Nina Marjoniemi esitteli Koiviston koulun ympäristön asemakaavaa vammaisneuvoston kokouksessa 21.11.2025. Vammaisneuvostossa kiinnitettiin erityisesti huomiota koulun ympäristön esteettömyyteen, valaistukseen ja turvallisuuteen.

Erityistä huomiota tulisi kiinnittää kulkuväylän turvallisuuteen, jota oppilaat käyttävät kouluun tulleessaan ja poistuessaan. Koulu sijaitsee mäen päällä ja pihaan johtava tie on jyrkkä ja täten myös vaarallinen varsinkin pyöräilijöille, kun mäen alla on risteävää autoliikennettä. Oppilaille olisi hyvä saada autotiestä erillinen kulkuväylä kouluun. Risteysalueen näkyvyyttä tulisi samassa yhteydessä parantaa.

Ympäristön valaistukseen on hyvä kiinnittää huomiota, niin että se takaa hyvän näkyvyyden ja tuo alueelle turvallisuutta.

Kävelyväylien leveyteen ja materiaaleihin on hyvä kiinnittää huomiota, jotta ne ovat tarpeeksi leveät pyörätuolille myös kohtaamistilanteissa. Kulkuväylien pinnoitteissa on hyvä huomioida liikuntarajoitteisten ja näkövammaisten ihmisten kulkeminen niin kävellen kuin pyörätuolilla.

Alueen kasvillisuudessa on hyvä huomioida turvallisuus ja esteetön näkyvyys. Kasvillisuus ei kasvaessaan saa muodostaa haittaa kulkemiselle, näkyvyydelle ja turvallisuudelle. Alueen kasvillisuuden on hyvä olla myrkyttömiä ja vähätuoksuisia.

Tiivistelmä lausunnosta 10

Tiivistelmä	Vastine
Erityisesti kiinnitettiin huomiota koulun ympäristön esteettömyyteen, valaistukseen ja turvallisuuteen. Huomiota tulisi kiinnittää kulkuväylän turvallisuuteen, jota oppilaat käyttävät kouluun tulleessaan ja poistuessaan. Koulu sijaitsee mäen päällä ja pihaan johtava tie on jyrkkä ja täten myös vaarallinen varsinkin pyöräilijöille, kun mäen alla on risteävää autoliikennettä. Oppilaille olisi hyvä saada autotiestä erillinen kulkuväylä kouluun. Risteysalueen näkyvyyttä tulisi samassa yhteydessä parantaa. Ympäristön valaistukseen on hyvä kiinnittää huomiota. Kävelyväylien leveyteen ja materiaaleihin on hyvä kiinnittää huomiota. Pinnoitteissa on hyvä huomioida liikuntarajoitteisten ja näkövammaisten ihmisten kulkeminen niin kävellen kuin pyörätuolilla. Alueen kasvillisuudessa on hyvä huomioida turvallisuus ja esteetön näkyvyys. Kasvillisuus ei kasvaessaan saa muodostaa haittaa kulkemiselle, näkyvyydelle ja turvallisuudelle. Alueen kasvillisuuden on hyvä olla myrkyttömiä ja vähätuoksuisia.	Merkitään tiedoksi. Tutkitaan kaavaehdotuksessa mahdollisuutta parantaa koululle johtavan tien ja Koivistonkyläntien risteysaluetta etenkin koululaisten näkökulmasta.

4.3. Yksityishenkilöiden mielipiteet ja niihin laaditut vastineet

Tiivistelmä mielipiteestä 1	Vastine mielipiteeseen 1
Esittäisin joitain tarkennuksia lähivirkistysalueeksi merkitylle alueelle: - Tielinja kiinteistöllä sijaitsee käytännössä rajan molemmin puolin - Ulkoilureitti kulkee osittain ehkä vähän alempana - Alueelle voisi myös ajatella rakennuspaikkaa naapurikiinteistön vieressä, johon olisi jo tielinja valmiina - Koska alueen käyttö lähivirkistysalueena rajoittaa tietenkin maanomistajan maankäyttöä, olisi mielestäni syytä tehdä maankäyttösopimus, myös Kuntaliitto käsittääkseni näin esittää.	Suunnittelualueen pohjoisosaan kaavaluonnoksessa ehdotettu lähivirkistysaluetta, joka alainen kiinteistö on yksityisessä omistuksessa. Kiinteistön alueella kulkee valaistu ulkoilureitti, ja sen kautta on osoitettu ajoyhteys kahdelle yleiskaavan varaiselle pientalotontille, joista toinen on rakentunut. Toive asemakaavalla osoitettavasta rakennuspaikasta kiinteistön alueelle on tutkittu kaavaehdotusta varten. Soveltuessa rakentamiseen yksi rakennuspaikka lisää kiinteistön pohjoiskulmalla voisi täydentää paikalla olevaa asuinrakennusten kokonaisuutta. Tarkastuksen mukaan rakennettavuutta haastaa jyrkästi laskeva maasto, sekä viereisen Koivistonkyläntien Museotien suoja-alue sv-2. Kaavaan esitetyn suoja-alueen leveys perustuu kiinteistörekisteriin perustettuun maantien suoja-alueen leveyteen, joka on oleva rasite tiehen rajoittuvilla kiinteistöillä. Alueelle ei saa rakentaa rakennuksia tai rakennelmia ilman tienpitäjän (K-S Elinvoimakeskuksen) lupaa. Tontin rakennettava alue muodostuisi suoja-alueen myötä rinteeseen eikä maastossa olevalle paremmin rakennettavalle tasaiselle alueelle. Paikalle ei siksi ole kannattavaa osoittaa rakennuspaikkaa. Kaavaehdotuksessa metsäinen alue on osoitettu osaksi koulun tonttia yleiskaavan kanssa yhtenevästi. Ratkaisu on perusteltu kaavaselostuksessa 5.3.2. Prosessin aikana syntyneet tavoitteet, tavoitteiden tarkentuminen kohdassa ”Koulun tontin tarpeet (ehdotusvaihe)”
Tiivistelmä mielipiteestä 2	**Vastine mielipiteeseen 2**
Kävin Koiviston koulun kaavatilaisuudessa Koiviston Kipinän talkoolaisena ja kyläläisenä ja keskustelimme koulun alueen suunnitelmista myös Kipinän kantilta. Piirtelin oheiseen versioon asioita teille mietittäväksi ja toivottavasti huomioitavaksi. *[liitteenä kopio suunnitelmasta VE3. Kaukaloa ympäröivän juoksuradan jatkeeksi esitetään pituushyppypaikkaa, joka hyödyntää juoksurataa vauhdinottoalueena. Ulkorakennuksen jatkoksi esitetään kylmää ulkovarastoa, jonka molemmissa päissä olisi pariovet, lattiana lankkulattia raoilla, valo, varasto Kipinän urheiluvarusteille ja moottorikelkalle, jolla ajetaan koulun ladut]* VE 3 vaihtoehto Koiviston koulun alueesta olisi mielestäni toimivin muutoinkin. Antaa eniten tilaa leikkikentälle ja urheilualueelle ja mahdollistaa kuitenkin koulun piha-alueen paremman käytön esim. tapahtumissa kuin muut versiot.	Merkitään tiedoksi, että paikallisen urheiluseuran näkökannalta koulun alueen vaihtoehdoista VE3 olisi sopivin. Huomioidaan ehdotetut lisäykset mahdollisuuksien mukaan pihasuunnitelmassa ja soveltuvin osin kaavamääräyksissä.

5. Ehdotusvaiheen vuorovaikutus

Kaavaehdotus asetettiin nähtäville 16.6. – 20.7.2026 väliseksi ajaksi kaupungintalon ala-aulaan, Äänekosken kirjastolle ja kaupungin kotisivuille.

Kaavaehdotuksesta pyydettiin lausunnot Keski-Suomen Elinvoimakeskukselta, Lupa- ja valvontavirastolta, Keski-Suomen liitolta, Keski-Suomen museolta, Äänekosken Energia Oy:ltä, Elenia Oy:ltä, Keski-Suomen pelastuslaitokselta, kaupunkirakennelautakunnalta, ympäristölautakunnalta, opetus- ja kasvatuslautakunnalta, kulttuuri- ja liikuntalautakunnalta, vanhusneuvostolta, vammaisneuvostolta, Koiviston kyläyhdistys ry:ltä, Koiviston kipinä ry:ltä, Koiviston vesihuolto-osuuskunnalta sekä Jyväskylän seudun ympäristöterveydeltä. Kaikkia kaava-alueen maanomistajia tiedotettiin henkilökohtaisella kirjeellä ehdotusaineiston nähtäville asettamisesta.

Työpalaveri 13.5.2026

Koiviston koulun alueen pihasuunnitelmasta ja kaavaehdotuksesta järjestettiin toimialojen työpalaveri, jossa käsiteltiin kaavaehdotusta sekä pihasuunnitelman kehittämistä. Paikalla oli Koiviston koulun opetus- kasvatushenkilöstöä sekä liikuntapalveluiden-, kaavoituksen- ja kaupunkirakennepalveluiden henkilöstöä. Palaverin aiheena oli mm. oppilaiden turvallisen kulkuyhteyden suunnittelu koulun alueelle ja liikennejärjestelyt uuden tonttikadun rakentamisen aikana.

Koulutien osalta ratkaisu, jossa pääajoreitistä erillinen kävelyn- ja pyöräilyn reitti liittyisi toiseen paikalla olevaan liittymään vaikutti turvallisemmalta. Erillinen kulkureitti mukailee maastossa olevaa polkua. Reitti tulisi toteutettavaksi ennen kuin tonttikadun rakentaminen alkaa, jotta oppilaiden ei tarvitse kulkea työmaan viereltä.

Kaavallisesti koulun alueen laajentamista pohjoispuolen lähivirkistysalueelle sekä peltoaukealle itäpuolella pidettiin selkeänä ja tarpeellisena. Koulun urheilukaukalon perustamiselle ja huoltorakennukselle toivottiin pikaista toteutusta lopulliselle paikalleen. Kaukalon perustamisen toteutuessa jäisi pihalle aukeaa pelailukenttää. Tilavaraus koulun alueen itäreunalla mahdollistaisi aukean toteutuksen sinne, jos leikkipihaa kehitettäisiin myöhemmin viihtyisämmäksi.

5.1. Kaavaehdotuksesta saatu palaute

Kaavaehdotuksesta kaupungille toimitettiin määräaikaan mennessä 5 lausuntoa. Kirjallisia mielipiteitä saatiin 3. Keski-Suomen Elinvoimakeskus ja Äänekosken Energia Oy ilmoittivat, ettei heillä ole lausuttavaa asemakaavaehdotuksesta. Tulleisiin lausuntoihin ja mielipiteisiin on laadittu kaavoittajan vastine.

Seuraavissa luvuissa on käsitelty luonnosvaiheessa saadut lausunnot ja mielipiteet. Luku 5.2. (sivut 34 - 49) sisältää kopiot alkuperäisistä viranomaisten ja yhteisöjen lausunnoista, niiden tiivistelmät ja lausuntoihin laaditut vastineet. Luku 5.3. (sivu 50-51) sisältää tiivistelmät mielipiteistä ja niihin laaditut vastineet.

Saapuneet lausunnot:

Lausunto 1: Keski-Suomen liitto, 18.6.2026

Lausunto 2: Keski-Suomen museo, 25.6.2026

Lausunto 3: Kaupunkirakennelautakunta, 13.8.2026

Lausunto 4: Lupa- ja valvontavirasto, 21.8.2026

Lausunto 5: Opetus- ja kasvatuslautakunta, 27.8.2026

Saapuneet muistutukset:

Yksityinen mielipide; 26.6.2026

Yksityinen mielipide; 1.7.2026

Yksityinen mielipide; 17.8.2026

5.2. Viranomaisten ja yhteisöjen lausunnot ja niihin laaditut vastineet

Kopio lausunnosta 1: Keski-Suomen liitto

KESKI-SUOMEN LIITON LAUSUNTO

Koiviston koulun asemakaava koskee kyläkoulun ja päiväkodin ympäristön kehittämistä. Alueella on voimassa elokuussa 2018 lainvoiman saanut Hirvaskankaan-Koiviston osayleiskaava.

Keski-Suomen maakuntakaavat on esitetty kaavaselostuksessa. Keski-Suomen maakuntakaava on saanut lainvoiman 28.1.2020 ja erityisesti tuulivoimaa käsittelevä Maakuntakaava 2040 on saanut lainvoiman 25.10.2025. Kaavamuutosalue sijoittuu Koivistonkylän maakunnallisesti arvokkaalle maisema-alueelle. Koiviston vanha koulu, museotie ja Muhluniemi ovat maakunnallisesti merkittävää rakennettua kulttuuriympäristöä. Koiviston koulun aluetta sivuava museotie on maakuntakaavassa osoitettu maisema-/matkailutienä.

Maakuntakaavan tavoitteet on tunnistettu asemakaavaehdotuksessa. Keski-Suomen liitolla ei ole maakuntakaavoista johtuvaa huomautettavaa Koivistonkylän asemakaavan ehdotuksesta.

Liisa Bergius
maakunta-arkkitehti
Keski-Suomen liitto

Tiivistelmä lausunnosta 1

Tiivistelmä	Vastine
Maakuntakaavan tavoitteet on tunnistettu asemakaavaehdotuksessa. Ei huomautettavaa.	Merkitään tiedoksi.

Kopio lausunnosta 2: Keski-Suomen museo

Äänekoski, Koiviston koulun ympäristön asemakaavaehdotus

Keski-Suomen museolle on tullut lausuntopyyntö Äänekosken kaupungilta otsikon mukaisesta kaavahankkeesta. Noin 14,3 hehtaarin suunnittelualue sijaitsee Äänekosken kaupungissa, Koiviston kylällä. Tarkemmin suunnittelualueena on Koiviston koulun ja päiväkodin ympäristö. Asemakaavan laatimisen tavoitteena on tarkastella kyläkoulun ja päiväkodin ympäristön kehittämistä ja aluevarauksen riittävyyttä eri toimintojen toteuttamiselle. Asemakaavan ehdotuksen tavoitteena on ratkaista tonttien koko ja sijoittuminen siten, että kaikki tarpeelliset toiminnot olisivat sijoitettavissa koulun ympäristöön. Kulkuyhteydet tonteille ja koulun saattoliikenteen sujuvuus ratkaistaan asemakaavoituksella.

Arkeologinen kulttuuriperintö

Kaavaselostuksessa on käsitelty asianmukaisesti muinaisjäännöksiin liittyvät asiat, ja aineistosta käy ilmi, että kaavahankkeella ei ole vaikutusta muinaisjäännöksiin. Keski-Suomen museolla ei ole huomautettavaa kaavaehdotukseen arkeologisen kulttuuriperinnön osalta.

Rakennettu kulttuuriympäristö

Asemakaavan luonnosvaiheen jälkeen asemakaava-aineistoa on olennaisella tavalla täydennetty ja muutettu suunnittelun edetessä. Keski-Suomen museo oli luonnosvaiheen lausunnossa esittänyt erityisen huolen maakunnallisesti merkittävän rakennuksen, vanhan kansakoulun (Perinnetalo) suojeluarvojen heikentymisestä ja säilymisedellytyksistä. Nyt asemakaavan ehdotusvaiheessa on löydetty rakennuksen kulttuurihistoriallisia arvoja paremmin säilyttävä ratkaisu, joka ei myöskään vaaranna rakennuksen teknistä kuntoa tai huollettavuutta. Asemakaavan selostuksessa kuvataan, että ehdotusvaiheeseen tehdyllä saattoliikenteen muutoksella vaikutetaan Perinnetalon ympäristöön kohentavasti, kun viereltä siirrettävät autopaikat siirtyvät rakennuksen viereltä pysäköintialueen laajennuksille. Rakennuksen lähiympäristö on mahdollista toteuttaa edustuksellisesti rakennuksen asettuessa molempien saapumissuuntien näkemän päätteeksi. Keski-Suomen museo katsoo, että ehdotusvaiheeseen tehdyt

muutokset ovat kehittäneet asemakaavaa positiivisella tavalla, huomioiden rakennetun kulttuuriympäristön erityisarvot luonnosvaihetta paremmin. Myös Koiviston kylän kulttuurimaisema, kaukomaisemaan liittyvät muutokset ja Koiviston kylän perinteiseen kulttuuriympäristöön liittyvät ominaispiirteet sekä arvot on ehdotusvaiheen kaavassa paremmin huomioitu.

Perinnetaloa eli maakunnallisesti arvokasta rakennettua kulttuuriympäristöä koskee kaavakartassa suojelumääräys sr-8, jonka määräys kuuluu:

> ”Suojeltu rakennus. Rakennusta ei saa purkaa. Rakennuksiin kohdistuvissa korjaus- ja muutostoimenpiteissä on pyydettävä museoviranomaisen lausunto.”

Lisäksi asemakaavan yleismääräyksissä sitä koskee oma kohtansa, jolla on tarkennettu suunnittelua kulttuurihistoriallista erityisarvoa tukevaksi. Yleismääräys kuuluu:

”Koiviston kylän Perinnetalo
Perinnetalo on maakunnallisesti merkittävä vanha kansakoulurakennus. Korjaukset tai muutokset eivät saa heikentää rakennuksen kulttuurihistoriallista arvoa. Korjaustöissä tulee käyttää alkuperäisiä tai niitä vastaavia materiaaleja. Rakennuksen ympäristö ja viereiset istutettavat alueet tulee toteuttaa perinteisin kasvilajein. Rakennus tulee säilyttää maisemallisesti korostettuna ja arvokkaasti hoidettuna maiseman pääte- ja kiintopisteenä. Rakennuksen liittyminen ympäristöönsä tulee suunnitella rakennustyylille sopivasti ja kestävin materiaalein. Koulun pihapiirissä rakennusten tulee muodostaa pihapiiri, jossa päätoiminto on koulun välituntitoiminta. Rakennuksen ympäristöön liittyvien piharakenteiden muutosta koskevista suunnitelmista tulee pyytää lausunto museoviranomaiselta.”

Keski-Suomen museo kuitenkin edelleen muistuttaa luonnosvaiheen lausunnon mukaisesti, että jos Äänekoskella asemakaavoituksessa käytetään asemakaavaindeksiä sr-8 maakunnallisesti merkittävien kohteiden määräyksenä, tulee niihin silloin aina lisätä täydentävä yleismääräys. Esitetyssä muodossa suojelumerkintänä sr-8 määräys ei ole riittävä turvaamaan maakunnallisesti merkittävän rakennuksen erityisarvoja, eikä sellaisenaan edes paikallisesti merkittävän kohteen kulttuurihistoriallisia arvoja ilman täydentäviä kaavakartalle lisättyjä määräyksiä. Edellä mainitun sr-8 määräyksen sisällöllisten lähtökohtien takia, asemakaavan yleismääräyksellä on kaavassa erityisen tärkeä merkitys. Asemakaavassa yleismääräyksellä on vahvempi merkitys rakennuksen suojelulla ja säilymisen ohjauksella kuin suojelumerkinnällä. Lähtökohtaisesti Keski-Suomen museo pitää suojelumääräystä yleensä paikkana, jossa nimenomaan suojelun tavoitteet määrätään. Kaavamääräyksen kannalta ratkaisu on tältä osin poikkeuksellinen. Keski-Suomen museo jättää asemakaavojen toteuttamisen seurannasta vastaavan lupa- ja valvontaviraston harkintaan suojelumääräyksen ja yleismääräyksen määräävyyden hierarkkisen rakenteen pohdinnan.

Arvokkaaseen kulttuurimaisemaan sekä Koivistonkylän rakennettuun kulttuuriympäristöön liittyen Keski-Suomen museo huomautti asemakaavan luonnosvaiheessa rakennustapaohjeiden ja asemakaavamääräyksien väljyydestä suhteessa arvokokonaisuuteen. Asemakaavaselostuksessa kuvataan, että asemakaavan yhteydessä hyväksytään Koiviston koulun ympäristön rakennustapaohje, joka on sitova uuden tonttikadun varrelle maakunnallisesti merkittävään kulttuurimaisemaan näkyvälle paikalle sijoittuvilla pientalotonteilla. Rakennustapaohjeiden tueksi on laadittu kaavaselostukseen myös havainnekuvat. Rakennustapaohje on asemakaavaselostuksen liite 6. Rakennustapaohjeissa kannustetaan käyttämään historiallisesta rakennusperinnöstä kumpuavia teemoja modernilla otteella, esimerkiksi mansardikattoina tai tietynlaisina räystäinä. Rakennustapaohjeen tärkein tavoite löytyy kaukomaisemanäkymän vaikutuksista ja maaseudun kulttuuriperintöä huomioivasta suunnittelusta, jota

muun muassa väritys tukee rakennusmateriaalien lisäksi. Rakennustapaohjeet ovat silti varsin väljät ja mahdollistavat monenlaiset ratkaisut ja vahvan yksilöllisyyden leiman alueella. Erityisen hyvänä Keski-Suomen museo pitää sitä, että osa moderneista rakennustavan suosituista aiheista on saatu rajattua tältä alueelta pois AO- tonttien osalta. Erityisesti mustat ja harmaat kappalemaiset massat sekä suuret ikkunapinnat eivät ole maaseudun kulttuurimaiseman piirteitä, rakennustavassa Koiviston kulttuurihistoriallisesti merkittävällä alueella tuleekin vaalia maaseudun rakentamisen ominaispiirteitä.

Keski-Suomen museo yleisesti ottaen pitää hyvänä Äänekosken kaupungin tekemää työtä Koiviston koulurakennuksen (Perinnetalon) suojeluarvojen vaalimisen edistämisessä ja rakennetun kulttuuriympäristön kehittämisessä asemakaavaprosessin aikana. Keski-Suomen museolla ei ole muuta huomautettavaa rakennetun kulttuuriympäristön osalta.

Keski-Suomen museo
23.6.2026
Hanna-Kaisa Melaranta

Tiivistelmä lausunnosta 2

Tiivistelmä	Vastine
Arkeologinen kulttuuriperintö; Kaavaselostuksessa on käsitelty asianmukaisesti muinaisjäännöksiin liittyvät asiat, ja aineistosta käy ilmi, että kaavahankkeella ei ole vaikutusta muinaisjäännöksiin. Keski-Suomen museolla ei ole huomautettavaa kaavaehdotukseen arkeologisen kulttuuriperinnön osalta.	Merkitään tiedoksi.
Rakennettu kulttuuriperintö; Kaava-aineistoa on olennaisella tavalla täydennetty ja muutettu suunnittelun edetessä. K-S museolla on huoli maakunnallisesti merkittävän rakennuksen, vanhan kansakoulun suojeluarvojen heikentymisestä ja säilymisedellytyksistä. Kaavaehdotuksessa on löydetty rakennuksen kulttuurihistoriallisia arvoja paremmin säilyttävä ratkaisu, joka ei myöskään vaaranna rakennuksen teknistä kuntoa tai huollettavuutta. Selostuksessa kuvataan, että saattoliikenteen muutoksella vaikutetaan Perinnetalon ympäristöön kohentavasti, kun viereltä siirrettävät autopaikat siirtyvät pysäköintialueen laajennuksille. Rakennuksen lähiympäristö on mahdollista toteuttaa edustuksellisesti rakennuksen asettuessa molempien saapumissuuntien näkemän päätteeksi. Muutokset ovat kehittäneet asemakaavaa positiivisella tavalla, huomioiden rakennetun kulttuuriympäristön erityisarvot. Perinnetaloa eli maakunnallisesti arvokasta rakennettua kulttuuriympäristöä koskee kaavakartassa suojelumääräys sr-8. Lisäksi yleismääräyksissä sitä koskee oma kohtansa, jolla on tarkennettu suunnittelua kulttuurihistoriallista erityisarvoa tukevaksi.	Merkitään tiedoksi.
Jos Äänekoskella asemakaavoituksessa käytetään asemakaavaindeksiä sr-8 maakunnallisesti merkittävien kohteiden määräyksenä, tulee niihin silloin aina lisätä täydentävä yleismääräys. Esitetyssä muodossa sr-8 määräys ei ole riittävä turvaamaan maakunnallisesti merkittävän rakennuksen erityisarvoja, eikä sellaisenaan edes paikallisesti merkittävän kohteen kulttuurihistoriallisia arvoja ilman täydentäviä määräyksiä. Edellä mainitun sr-8 määräyksen sisällöllisten lähtökohtien takia, asemakaavan yleismääräyksellä on kaavassa erityisen tärkeä merkitys. Asemakaavassa yleismääräyksellä on vahvempi merkitys rakennuksen suojelulla ja säilymisen ohjauksella kuin suojelumerkinnällä. Lähtökohtaisesti Keski-Suomen museo pitää suojelumääräystä yleensä paikkana, jossa nimenomaan suojelun tavoitteet määrätään. Kaavamääräyksen kannalta ratkaisu on tältä osin poikkeuksellinen.	Muutetaan yksinomaan Perinnetalon rakennusta koskettavat suojelumääräykset yleismääräyksestä kaavaindeksille. sr-8 kaavaindeksin vaihdetaan numeroksi sr-9 kaavateknisenä korjauksena. Suojelumääräyksen sisältö säilyy ennallaan. Tieto maakunnallisesta merkittävyydestä sisällytetään sekä yleismääräykseen että kaavan indeksimääräykseen.
Selostuksessa kuvataan, että asemakaavan yhteydessä hyväksytään Koiviston koulun ympäristön rakennustapaohje, joka on sitova uuden tonttikadun pientalotonteilla. Rakennustapaohjeiden tueksi on laadittu kaavaselostukseen havainnekuvat. Rakennustapaohjeissa kannustetaan käyttämään historiallisesta rakennusperinnöstä kumpuavia teemoja modernilla otteella, esimerkiksi mansardikattoina tai tietynlaisina räystäinä. Rakennustapaohjeet ovat varsin väljät ja mahdollistavat monenlaiset ratkaisut ja vahvan yksilöllisyyden leiman alueella. Erityisen hyvänä Keski-Suomen museo pitää sitä, että osa moderneista rakennustavan suosituista aiheista on saatu rajattua tältä alueelta pois AO- tonttien osalta. Erityisesti mustat ja harmaat kappalemaiset massat sekä suuret ikkunapinnat eivät ole maaseudun kulttuurimaiseman piirteitä, rakennustavassa Koiviston kulttuurihistoriallisesti merkittävällä alueella tuleekin vaalia maaseudun rakentamisen ominaispiirteitä. Keski-Suomen museo pitää hyvänä Äänekosken kaupungin tekemää työtä Koiviston koulurakennuksen (Perinnetalon) suojeluarvojen vaalimisen edistämisessä ja rakennetun kulttuuriympäristön kehittämisessä asemakaavaprosessin aikana. Keski-Suomen museolla ei ole muuta huomautettavaa rakennetun kulttuuriympäristön osalta.	Merkitään tiedoksi, että Keski-Suomen museo tunnistaa ohjeen tärkeimmäksi tavoitteeksi kaukomaiseman maaseudun kulttuuriperinnön suojelun ja asettaa toteutussuunnittelulle reunaehtoja, sekä tietää rakentamistapaohjeen mukaisen toteutuksen sallivan sopivissa määrin yksilöllisyyttä omakotitaloa rakentaville.

Kopio lausunnosta 3: Kaupunkirakennelautakunta

KAURAK 13.08.2026 § 42
305/10.02.03/2025

Äänekosken kaupungin kaavoituspalvelut on pyytänyt kaupunkirakennelautakunnalta lausuntoa Koiviston koulun ympäristöä koskevasta asemakaavaehdotuksesta. Kaupunginhallitus on 1.6.2026 § 168 päättänyt asemakaavan ehdotusvaiheen kuulemisen järjestämisestä. Kaavaehdotus on ollut julkisesti nähtävillä 16.6.–20.7.2026.

Asemakaavatyön tavoitteena on arvioida Koiviston koulun ja päiväkodin ympäristön kehittämistarpeita, aluevarausten riittävyyttä eri toimintojen näkökulmasta sekä tarkentaa osayleiskaavan mukaisten pientalotonttien ja kulkuyhteyksien sijoittumista koulun ympäristössä. Lisäksi tavoitteena on turvata koulun ja päiväkodin toimintaedellytykset pitkällä aikavälillä sekä mahdollistaa alueen hallittu kehittäminen kyläympäristön ominaispiirteet huomioon ottaen.

Luonnosvaiheessa kaavasta saatiin kymmenen lausuntoa ja kaksi mielipidettä. Palaute kohdistui erityisesti koulun ja päiväkodin toimintaedellytyksiin, liikunta- ja virkistysalueiden kehittämiseen, liikenneturvallisuuteen, kevyen liikenteen yhteyksiin, esteettömyyteen sekä alueen maisema-, kulttuuriympäristö- ja luontoarvoihin. Lisäksi palautteessa korostui uuden asuinalueen merkitys Koiviston kylän elinvoiman ja väestöpohjan vahvistamisessa.

Kaupunkirakennepalveluiden mukaan luonnosvaiheessa esiin tuodut näkökohdat on huomioitu kaavaehdotuksen valmistelussa pääosin asianmukaisesti. Ehdotus tukee koulun ja päiväkodin toimintaedellytysten kehittämistä, mahdollistaa piha-alueen toimintojen laajentamisen sekä luo edellytyksiä liikunta- ja virkistystoimintojen järjestämiselle. Samalla se mahdollistaa uuden asuinalueen toteuttamisen osayleiskaavan tavoitteiden mukaisesti.

Kaavaehdotuksen yhteydessä laaditussa pihasuunnitelmassa on tarkasteltu koulun, päiväkodin, liikunta- ja harrastustoimintojen sekä uuden asuinalueen tarpeita yhtenä kokonaisuutena. Suunnitelma tarjoaa myös lähtökohdat koulun alueen nykyisten tilankäyttöhaasteiden ratkaisemiselle. Tällä hetkellä saattoliikenne, pysäköinti ja välituntipiha sijoittuvat tiiviisti samalle alueelle, mikä rajoittaa piha-alueen toiminnallisuutta. Koulun käyttöön osoitettavat lisäalueet mahdollistavat piha-alueiden, liikuntapaikkojen ja liikennejärjestelyjen kehittämisen nykyistä tarkoituksenmukaisemmalla tavalla.

Kaavatyön aikana liikenneturvallisuus on noussut yhdeksi keskeisimmistä kehittämiskohteista. Nykyisessä tilanteessa koululle johtavalla pääyhteydellä jalankulku ja pyöräily on liikennemerkein kielletty, minkä vuoksi oppilaiden kulku koululle on jouduttu järjestämään vaihtoehtoista reittiä pitkin. Ehdotuksen yhteydessä laaditussa pihasuunnitelmassa jalankulun ja pyöräilyn yhteydet on järjestetty pääosin erilleen saattoliikenteestä ja muusta ajoneuvoliikenteestä. Ratkaisu vastaa hyvin luonnosvaiheessa esiin tuotuihin liikenneturvallisuutta ja esteettömyyttä koskeviin huomioihin sekä parantaa koulun, päiväkodin ja uuden asuinalueen välisiä yhteyksiä.

Pihasuunnitelmassa esitetty saattoliikenteen ratkaisu muodostaa toimivan lähtökohdan jatkosuunnittelulle. Suunnitelma selkeyttää alueen liikennejärjestelyjä ja mahdollistaa eri käyttäjäryhmien tarpeiden huomioon ottamisen nykyistä paremmin. Jatkossa on kuitenkin tarpeen tarkentaa erityisesti suojellun Perinnetalon ympäristöön sijoittuvan ajoneuvoliikenteen järjestämistä sekä varmistaa, että ajoneuvo- ja jalankulkuliikenteen risteämiskohdat voidaan toteuttaa turvallisella tavalla. Samalla tulee huolehtia siitä, että koulun, päiväkodin ja uuden asuinalueen väliset yhteydet ovat esteettömiä ja helposti käytettäviä.

Luonnosvaiheessa esitettyihin saattoliikennejärjestelyihin suhtauduttiin osin varauksellisesti. Silloisessa arvioinnissa korostuivat liikennejärjestelyjen toimivuus, liikenneturvallisuus sekä mahdolliset muutostarpeet jo toteutettuihin järjestelyihin ja niistä aiheutuvat kustannukset. Ehdotusvaiheen pihasuunnitelmassa kokonaisuutta on kehitetty saadun palautteen perusteella siten, että koulun, päiväkodin, liikunta-alueiden ja uuden asuinalueen tarpeet sovittuvat aiempaa toimivammin yhteen.

Kaupunkirakennepalvelut arvioi, että asemakaava mahdollistaa alueen kehittämisen hallitusti ja vaiheittain. Kaavan toteuttaminen ei edellytä kaikkien toimenpiteiden samanaikaista käynnistämistä, vaan kehittämistoimia voidaan ajoittaa käytettävissä olevien resurssien ja todettujen tarpeiden perusteella. Ensimmäisenä toimenpiteenä on perusteltua toteuttaa turvallinen jalankulku- ja pyöräily-yhteys koulun alueelle. Tämän jälkeen voidaan edetä piha-alueiden, liikennejärjestelyjen, saattoliikenteen, pysäköinnin ja liikuntapaikkojen kehittämiseen vaiheittain. Tällainen etenemistapa tukee investointien tarkoituksenmukaista kohdentamista ja mahdollistaa kustannusten jakautumisen useammalle vuodelle. Näillä perusteilla esitettyä kokonaisratkaisua voidaan pitää perusteltuna.

Kaavaehdotuksen vahvuutena voidaan pitää sitä, ettei alueen toteuttaminen lähtökohtaisesti edellytä uusien liittymien rakentamista. Ratkaisu tukee myös Koiviston museotien hoito- ja ylläpitosuunnitelmassa asetettuja tavoitteita. Museotien liikenneturvallisuutta, valaistusta ja mahdollisia kevyen liikenteen järjestelyjä voidaan edelleen kehittää alueen kulttuurihistorialliset ominaispiirteet huomioon ottaen. Uusien liittymien rakentamista tulee kuitenkin välttää ja tukeutua ensisijaisesti olemassa oleviin liittymäjärjestelyihin. Museotietä koskevat liikenne- ja turvallisuusratkaisut on perusteltua valmistella yhteistyössä Keski-Suomen elinvoimakeskuksen kanssa.

Kaavaehdotuksessa on huomioitu maakunnallisesti arvokkaan kulttuurimaiseman ominaispiirteet, Koiviston Perinnetalon suojelutavoitteet sekä alueen keskeiset luontoarvot. Rakentamistapaohjeilla voidaan ohjata uuden asuinalueen toteutusta siten, että rakentaminen sopeutuu ympäröivään kylä- ja kulttuurimaisemaan. Jatkosuunnittelussa tulee lisäksi varmistaa hulevesien hallinta niin, ettei koulun ympäristön purouoman ja sen lähiympäristön luontoarvoja heikennetä.

	Jatkosuunnittelussa on perusteltua kiinnittää huomiota liikunta- ja virkistysalueiden toteuttamiseen, esteettömyyteen, valaistukseen, turvallisiin näkemäalueisiin sekä ympäristön hoitoon. Kaukalon yhteyteen suunniteltava huolto- ja varastorakennus tulee sijoittaa kaukalon eteläpuolelle. Ratkaisu tukee liikuntapaikan käyttöä ja kunnossapitoa sekä mahdollistaa alueen tarkoituksenmukaisen käytön osana koulun ja liikunta-alueiden kokonaisuutta. Kokonaisuutena arvioiden asemakaavaehdotus vastaa sille asetettuihin tavoitteisiin. Se turvaa koulun ja päiväkodin toimintaedellytyksiä, parantaa liikenneturvallisuutta, mahdollistaa uuden asumisen sijoittumisen alueelle sekä ottaa huomioon ympäristö-, maisema- ja kulttuuriarvot. Kaava muodostaa tasapainoisen lähtökohdan alueen tulevalle kehittämiselle ja antaa riittävät edellytykset jatkosuunnittelulle sekä toteutuksen vaiheittaiselle etenemiselle.
Valmistelija	Tekninen johtaja Tommi Rautjärvi, puh. 0400 543 587
Esittelijä	Tekninen johtaja Tommi Rautjärvi
Päätösehdotus	Kaupunkirakennelautakunta päättää antaa Koiviston koulun ympäristön asemakaavaehdotuksesta valmistelutekstin mukaisen lausunnon ja puoltaa asemakaavaehdotuksen hyväksymistä.
Päätös	Hyväksyttiin.

Tiivistelmä lausunnosta 3

Tiivistelmä	Vastine
Kaupunkirakennepalveluiden mukaan luonnosvaiheessa esiin tuodut näkökohdat on huomioitu kaavaehdotuksen valmistelussa pääosin asianmukaisesti. Ehdotus tukee koulun ja päiväkodin toimintaedellytysten kehittämistä, mahdollistaa piha-alueen toimintojen laajentamisen sekä luo edellytyksiä liikunta- ja virkistystoimintojen järjestämiselle. Samalla se mahdollistaa uuden asuinalueen toteuttamisen osayleiskaavan tavoitteiden mukaisesti. Pihasuunnitelmassa on tarkasteltu koulun, päiväkodin, liikunta- ja harrastustoimintojen sekä uuden asuinalueen tarpeita yhtenä kokonaisuutena. Suunnitelma tarjoaa lähtökohdat koulun alueen nykyisten tilankäyttöhaasteiden ratkaisemiselle. Saattoliikenne, pysäköinti ja välituntipiha sijoittuvat tiiviisti samalle alueelle, mikä rajoittaa piha-alueen toiminnallisuutta. Koulun käyttöön osoitettavat lisäalueet mahdollistavat piha-alueiden, liikuntapaikkojen ja liikennejärjestelyjen kehittämisen nykyistä tarkoituksenmukaisemmalla tavalla. Kaavatyön aikana liikenneturvallisuus on noussut yhdeksi keskeisimmistä kehittämiskohteista. Nykyisessä tilanteessa koululle johtavalla pääyhteydellä jalankulku ja pyöräily on liikennemerkein kielletty, minkä vuoksi oppilaiden kulku koululle on jouduttu järjestämään vaihtoehtoista reittiä pitkin. Ehdotuksen yhteydessä laaditussa pihasuunnitelmassa jalankulun ja pyöräilyn yhteydet on järjestetty pääosin erilleen saattoliikenteestä ja muusta ajoneuvoliikenteestä. Ratkaisu vastaa hyvin luonnosvaiheessa esiin tuotuihin liikenneturvallisuutta ja esteettömyyttä koskeviin huomioihin sekä parantaa koulun, päiväkodin ja uuden asuinalueen välisiä yhteyksiä. Pihasuunnitelmassa esitetty saattoliikenteen ratkaisu muodostaa toimivan lähtökohdan jatkosuunnittelulle. Suunnitelma selkeyttää alueen liikennejärjestelyjä ja mahdollistaa	Merkitään tiedoksi.

eri käyttäjäryhmien tarpeiden huomioon ottamisen nykyistä paremmin. Jatkossa on kuitenkin tarpeen tarkentaa erityisesti suojellun Perinnetalon ympäristöön sijoittuvan ajoneuvoliikenteen järjestämistä sekä varmistaa, että ajoneuvo- ja jalankulkuliikenteen risteämiskohdat voidaan toteuttaa turvallisella tavalla. Samalla tulee huolehtia, että koulun, päiväkodin ja uuden asuinalueen väliset yhteydet ovat esteettömiä ja helposti käytettäviä. Luonnosvaiheessa esitettyihin saattoliikennejärjestelyihin suhtauduttiin osin varauksellisesti. Silloisessa arvioinnissa korostuivat liikennejärjestelyjen toimivuus, liikenneturvallisuus sekä mahdolliset muutostarpeet jo toteutettuihin järjestelyihin ja niistä aiheutuvat kustannukset. Ehdotusvaiheen pihasuunnitelmassa kokonaisuutta on kehitetty saadun palautteen perusteella siten, että koulun, päiväkodin, liikunta-alueiden ja uuden asuinalueen tarpeet sovittuvat aiempaa toimivammin yhteen. Kaupunkirakennepalvelut arvioi, että asemakaava mahdollistaa alueen kehittämisen hallitusti ja vaiheittain. Kaavan toteuttaminen ei edellytä kaikkien toimenpiteiden samanaikaista käynnistämistä, vaan kehittämistoimia voidaan ajoittaa käytettävissä olevien resurssien ja todettujen tarpeiden perusteella. Ensimmäisenä toimenpiteenä on perusteltua toteuttaa turvallinen jalankulku- ja pyöräily-yhteys koulun alueelle. Tämän jälkeen voidaan edetä piha-alueiden, liikennejärjestelyjen, saattoliikenteen, pysäköinnin ja liikuntapaikkojen kehittämiseen vaiheittain. Tällainen etenemistapa tukee investointien tarkoituksenmukaista kohdentamista ja mahdollistaa kustannusten jakautumisen useammalle vuodelle. Näillä perusteilla esitettyä kokonaisratkaisua voidaan pitää perusteltuna. Kaavaehdotuksen vahvuutena voidaan pitää sitä, ettei alueen toteuttaminen lähtökohtaisesti edellytä uusien liittymien rakentamista. Ratkaisu tukee myös Koiviston museotien hoito- ja ylläpitosuunnitelmassa asetettuja tavoitteita. Museotien liikenneturvallisuutta, valaistusta ja mahdollisia kevyen liikenteen järjestelyjä voidaan edelleen kehittää alueen kulttuurihistorialliset ominaispiirteet huomioon ottaen. Uusien liittymien rakentamista tulee kuitenkin välttää ja tukeutua ensisijaisesti olemassa oleviin liittymäjärjestelyihin. Museotietä koskevat liikenne- ja turvallisuusratkaisut on perusteltua valmistella yhteistyössä Keski-Suomen elinvoimakeskuksen kanssa. Kaavaehdotuksessa on huomioitu maakunnallisesti arvokkaan kulttuurimaiseman ominaispiirteet, Koiviston Perinnetalon suojelutavoitteet sekä alueen keskeiset luontoarvot. Rakentamistapaohjeilla voidaan ohjata uuden asuinalueen toteutusta siten, että rakentaminen sopeutuu ympäröivään kylä- ja kulttuurimaisemaan. Jatkosuunnittelussa tulee lisäksi varmistaa hulevesien hallinta niin, ettei koulun ympäristön purouoman ja sen lähiympäristön luontoarvoja heikennetä. Jatkosuunnittelussa on perusteltua kiinnittää huomiota liikunta- ja virkistysalueiden toteuttamiseen, esteettömyyteen, valaistukseen, turvallisiin näkemäalueisiin sekä ympäristön hoitoon. Kaukalon yhteyteen suunniteltava huolto- ja varastorakennus tulee sijoittaa kaukalon eteläpuolelle. Ratkaisu tukee liikuntapaikan käyttöä ja kunnossapitoa sekä mahdollistaa alueen tarkoituksenmukaisen käytön osana koulun ja liikunta-alueiden kokonaisuutta. Kokonaisuutena arvioiden asemakaavaehdotus vastaa sille asetettuihin tavoitteisiin. Se turvaa koulun ja päiväkodin toimintaedellytyksiä, parantaa liikenneturvallisuutta, mahdollistaa uuden asumisen sijoittumisen alueelle sekä ottaa huomioon ympäristö-, maisema- ja kulttuuriarvot. Kaava muodostaa tasapainoisen lähtökohdan alueen tulevalle kehittämiselle ja antaa riittävät edellytykset jatkosuunnittelulle sekä toteutuksen vaiheittaiselle etenemiselle. Kaupunkirakennelautakunta päättää antaa Koiviston koulun ympäristön asemakaavaehdotuksesta valmistelutekstin mukaisen lausunnon ja puoltaa asemakaavaehdotuksen hyväksymistä.	

Kopio lausunnosta 4: Lupa- ja valvontavirasto

Lausuntopyyntö 3.6.2026

Lausunto asemakaavaehdotuksesta, Koiviston koulun ympäristö, Äänekoski

Äänekosken kaupunki on pyytänyt Lupa- ja valvontavirastolta lausuntoa Koiviston koulun ympäristön asemakaavan asemakaavaehdotuksesta 26.8.2026 mennessä.

Keski-Suomen ELY-keskus on lausunut asemakaavan valmisteluvaiheen aineistosta 9.12.2025.

Suunnittelualueella on voimassa oikeusvaikutteinen Hirvaskankaan-Koiviston osayleiskaavan muutos, joka on saanut lainvoiman 11.6.2018.

Luonnonsuojelu

Kaavaluonnoksesta poiketen suunnittelualueella sijaitseva arvokas puro ja lepakoiden ruokailualue on asemakaavaehdotuksessa osoitettu YO-korttelialueen istutettavan alueen osaksi ja huleveden viivytykseen hyödynnettävissä olevaksi metsäiseksi painanteeksi (m-hule). Lupa- ja valvontaviraston näkemyksen mukaan kaavamerkinnät ja -määräykset huomioivat alueen lain edellyttämällä tavalla, mutta suosittelee kaavakarttaan lisättäväksi alueen ominaispiirteet tarkemmin huomioon ottavan kaavamerkinnän.

Kulttuuriympäristö

Keski-Suomen maakuntakaavan tarkastuksen 2017 alueluettelon mukaan suunnittelualue sijoittuu maakunnallisesti merkittävälle maisema-alueelle (Koivistonkylä) sekä kuuluu maakunnallisesti merkittävään rakennetun kulttuuriympäristön kokonaisuuteen Koiviston vanha koulu, museotie ja Muhluniemi.

Asemakaavan yhteydessä päätetään alueen pientalorakentamista ohjaavan rakentamistapaohjeen hyväksymisestä. Rakentamistapaohje on esitetty kohdennettavaksi 26. kaupunginosan korttelin 1. tonteille 5–12. Rakentamistapaohje edesauttaa maakunnallisesti merkittävän kulttuuriympäristön ja maisema-alueen arvojen turvaamista.

Yleiskaavassa suojellulle maakunnallisesti merkittävälle Koiviston kylän perinnetalolle, esitetään asemakaavassa merkintää sr-8 suojeltu rakennus: Rakennusta ei saa purkaa. Rakennuksiin kohdistuvissa korjaus- ja muutostoimenpiteissä on pyydettävä museoviranomaisen lausunto. Asemakaavan yleismääräyksessä Koiviston kylän perinnetaloon kohdennetaan täydentäviä määräyksiä. Lupa- ja valvontavirasto katsoo, että rakennuksen korjausta sekä maakunnallista arvoa koskevat määräykset tulee yleismääräyksen sijaan osoittaa indeksimääräyksellä. Yleismääräyksessä on mahdollista

käsitellä suojellun rakennuksen ympäristön hoitoon ja käsittelyyn liittyviä seikkoja, jotka koskevat koko kaavan aluetta tai sen osa-alueita. Jos yleismääräys koskee vain tiettyjä kortteleita, määräyksessä tulee mainita, mitä kortteleita se koskee.

Liikennejärjestelmän ja maanteiden osalta lausunnonantaja on Keski-Suomen Elinvoimakeskus.

Tiivistelmä lausunnosta 4

Tiivistelmä	Vastine
Luonnonsuojelu: Kaavaluonnoksesta poiketen suunnittelualueella sijaitseva arvokas puro ja lepakoiden ruokailualue on asemakaavaehdotuksessa osoitettu YO-korttelialueen istutettavan alueen osaksi ja huleveden viivytykseen hyödynnettävissä olevaksi metsäiseksi painanteeksi (m-hule). Lupa- ja valvontaviraston näkemyksen mukaan kaavamerkinnät ja -määräykset huomioivat alueen lain edellyttämällä tavalla, mutta suosittelee kaavakarttaan lisättäväksi alueen ominaispiirteet tarkemmin huomioon ottavan kaavamerkinnän.	Merkitään tiedoksi. Alueen ominaispiirteet huomioidaan kaavan yleismääräyksellä; *YO-korttelialue. (…) Laajat istutettavat alueenosat tulee säilyttää puustoisena, aluskasvillisuudeltaan matalana ja luonnon monimuotoisuutta tukevina viheralueina. Hyväkuntoiset suuret puut tulee lähtökohtaisesti säilyttää.* YO-korttelialueen yleismääräys turvaa puronvarren alueen luontoselvityksessä todettuja luontoarvoja, parantaa sen edellytyksiä toimia opetus- ja kasvatustyössä hyödynnettävänä lähiluontokohteena ja selkeyttää hoidon tarpeita alueen vieraslajitilanteen kannalta.
Kulttuuriympäristö: Asemakaavan yhteydessä päätetään alueen pientalorakentamista ohjaavan rakentamistapaohjeen hyväksymisestä. Rakentamistapaohje on esitetty kohdennettavaksi 26. kaupunginosan korttelin 1. tonteille 5–12. Rakentamistapaohje edesauttaa maakunnallisesti merkittävän kulttuuriympäristön ja maisema-alueen arvojen turvaamista. Yleiskaavassa suojellulle maakunnallisesti merkittävälle Koiviston kylän perinnetalolle, esitetään asemakaavassa merkintää sr-8 suojeltu rakennus: Rakennusta ei saa purkaa. Rakennuksiin kohdistuvissa korjaus- ja muutostoimenpiteissä on pyydettävä museoviranomaisen lausunto. Asemakaavan yleismääräyksessä Koiviston kylän perinnetaloon kohdennetaan täydentäviä määräyksiä. Lupa- ja valvontavirasto katsoo, että rakennuksen korjausta sekä maakunnallista arvoa koskevat määräykset tulee yleismääräyksen sijaan osoittaa indeksimääräyksellä. Yleismääräyksessä on mahdollista käsitellä suojellun rakennuksen ympäristön hoitoon ja käsittelyyn liittyviä seikkoja, jotka koskevat koko kaavan aluetta tai sen osa-alueita. Jos yleismääräys koskee vain tiettyjä kortteleita, määräyksessä tulee mainita, mitä kortteleita se koskee.	Merkitään tiedoksi. Muutetaan yksinomaan Perinnetalon rakennusta koskettavat suojelumääräykset yleismääräyksestä kaavaindeksille kaavan hyväksymisvaiheessa. sr-8 kaavaindeksin numero on vaihdettu numeroksi sr-9 kaavateknisenä korjauksena. Suojelumääräyksen sisältö säilyy ennallaan. Tieto maakunnallisesta merkittävyydestä sisällytetään sekä yleis- että kaavan indeksimääräykseen.

Kopio lausunnosta 5: Opetus- ja kasvatuslautakunta

Lausuntopyyntö Koiviston koulun ympäristön asemakaavaehdotuksesta

OPEKAS 27.08.2026 § 55
305/10.02.03/2025

Äänekosken kaupunginhallitus on kokouksessaan 1.6.2026 § 168 päättänyt hyväksyä 1.6.2026 päivätyn kaavaehdotusaineiston AKL 65 §:n ja MRA 27 §:n mukaisesti julkisesti nähtäville asetettavaksi ja pyytää MRA 28 §:n perusteella tarpeelliset lausunnot. (liite).

Äänekosken kaavoituspalvelut on siten pyytänyt 3.6.2026 päivätyllä kirjeellään opetus- ja kasvatuslautakunnan lausuntoa Koiviston koulun ympäristön asemakaavan laatimisesta toimitettavaksi kaupunginhallitukselle. (liite). Asemakaavan laatimisella tarkastellaan kyläkoulun ja päiväkodin ympäristön kehittämistä ja aluevarauksen riittävyyttä eri toimintojen toteuttamiselle. Asemakaavalla toteutetaan myös tarkempi suunnitelma yleiskaavan mukaisten pientalotonttien ja kulkuyhteyksien sijoittumisesta koulun ympäristöön.

Kaavaehdotus on nähtävillä 16.6.–20.7.2026 osoitteessa https://www.aanekoski.fi/asuminen-ja-ymparisto/kaavoitus/vireilla-olevat-kaavat/koiviston-koulun-ymparistön-asemakaava

Opetus- ja kasvatusjohtaja on pyytänyt edelleen Koiviston koulun ja päiväkodin johtoryhmiä ja kuljetussuunnittelijaa lausumaan asiasta. Lausunnot ovat liiteenä.

Valmistelija — Koiviston koulun rehtori Matti Kuusinen, p. 0400 115 509, Koiviston päiväkodin johtaja Marika Vuorinen, p. 0400 914 911, kuljetussuunnittelija Aino Westersund puh.040 835 4720, opetus- ja kasvatusjohtaja Niina Rautanen, p. 040 514 8102.

Esittelijä — Opetus- ja kasvatusjohtaja Niina Rautanen, p. 040 514 8102

Päätösehdotus — Opetus- ja kasvatuslautakunta:

1) merkitsee tiedoksi Koiviston koulun ja päiväkodin johtoryhmien sekä kuljetussuunnittelijan antamat lausunnot ja hyväksyy niiden pohjalta muodostetun kokonaisuuden opetus- ja kasvatuslautakunnan lausunnoksi Koiviston koulun ympäristön asemakaavaehdotuksesta; ja

2) toimittaa lausunnon edelleen kaupunginhallitukselle.

Päätös — Hyväksyttiin.

Lausunnon 5 liite 1

Koiviston koulun ja päiväkodin vastaus lausuntopyyntöön Koiviston koulun ympäristön asemakaavan kaavaehdotuksesta 992 26/1

Koiviston koulun ja päiväkodin näkökulmasta asemakaavaehdotus mahdollistaa toteutuessaan koulun ja päiväkodin toimintaympäristön merkittävän kehittämisen. Erityisen tärkeänä pidämme sitä, että ympäristöä voidaan kehittää liikuntaa, ulkoilua ja lasten turvallista liikkumista tukevaksi kokonaisuudeksi. Alueen rakennetun ympäristön tulee tukea liikunnallista elämäntapaa, jonka edistämiseen myös lainsäädäntö ohjaa.

Koulun pihan kehittämistä tulee jatkaa kesällä 2026 tehtyjen toimenpiteiden jälkeen. Vanha kaukalon paikka on ympäröivää piha-aluetta korkeammalla, mikä haittaa suuresti alueen käyttöä osana urheilukenttää. Uuden kaukalon alle tulee hankkia uusi tekonurmi aiemmin hankitun, mutta säilytyksessä hukkaan joutuneen tilalle. Pihalle suunnitelluista liikuntapaikoista puuttuvat vielä juoksurata ja pituushyppypaikka. Osa jo hankituista leikkivälineistä on lisäksi asentamatta. Koulun ja päiväkodin yhteyteen olisi lisäksi tarkoituksenmukaista toteuttaa ulkokuntosali, joka voitaisiin sijoittaa leikkialueen reunalle. Se palvelisi koulutoiminnan lisäksi alueen asukkaita ja esimerkiksi vanhempia, jotka voisivat kuntoilla lasten leikkien aikana.

Uuden kesällä 2026 valmistuneen kaukaloalueen yhteyteen tarvitaan kiinteä piharakennus. Sen paras sijoituspaikka on koululle johtavan tien vieressä. Rakennuksessa tulee olla lämmitetty luistintenvaihtotila, WC sekä kylmää varastotilaa koulun liikunta- ja välituntivälineille. Rakennus palvelisi myös urheiluseuroja ja muita alueen liikuntapaikkojen käyttäjiä.

Oppilaiden uuden esitetyn kulkureitin turvallisuuteen tulee kiinnittää erityistä huomiota. Mäen vieressä kulkeva erillinen kevyen liikenteen väylä on hyvä ratkaisu, mutta jyrkässä alamäessä pyöräilijöiden vauhti helposti kiihtyy. Mäen alle tulisi toteuttaa esimerkiksi kierrettävä hidaste tai muu ratkaisu, joka hillitsee nopeutta ja ennaltaehkäisee vaaratilanteita risteysalueella.

Kannatamme koulun itälaitaan varatun peltoalueen hyödyntämistä sekä koulun että päiväkodin toiminnassa. Aluetta voidaan rakentaa tarjoamaan hyvät lisämahdollisuudet liikuntaan ja muuhun ulkotoimintaan. Toivomme kuitenkin, että alueen toteuttamista ei jätetä kaavaselostuksessa esitetyn yli seitsemän vuoden aikajänteen varaan, vaan toteutusta edistetään nopeammalla aikataululla.

Myös koulun pohjoispuolelle suunniteltu alueen laajentaminen on hyvä ratkaisu. Alueelle tulisi rakentaa laavu ja sen läheisyyteen kuntoportaat, jotka palvelisivat koulun ja päiväkodin lisäksi alueen asukkaita. Kuntoportaiden vieressä olisi myös hyvä paikka pulkkamäelle, mikä koulun pihapiiristä on puuttunut. Alueella jo olevaa frisbeegolfrataa tulee muokata kaavaehdotuksessa esitetty laavun sijoituspaikka huomioiden. Myös tämän alueen toteutuksessa toivomme ripeää etenemistä.

Koulun pihaa ympäröivää pururataa tulee kehittää esteettömyys ja toimivuus huomioiden. Nykyisen nurmipinnan sijaan pururadan pintamateriaalina tulisi olla purua, haketta tai muuta vastaavaa käyttöön soveltuvaa materiaalia.

Päiväkodin piha-alueen laajentamista tulee lisäksi kartoittaa, sillä nykyinen kahdelle ryhmälle suunniteltu alue on liian pieni päiväkodin lapsimäärään nähden.

Koulun ja päiväkodin viheralueiden hoidossa tulee huomioida koulun ja päiväkodin erityinen toimintaympäristö. Puut ja istutukset lisäävät pihan viihtyisyyttä ja tarjoavat suojaa muuten hyvin aurinkoiselle pihalle. Koulun lähimetsän harvennukseen sekä istutusten ja frisbeegolfradan säännölliseen hoitoon tulisi kiinnittää aiempaa enemmän huomiota, että käytettävyys, turvallisuus ja viihtyisyys säilyvät.

Kaavaselostuksessa piha-alueen suunnitelmista ensisijaisena esitetyssä vaihtoehdossa 3 näemme haasteita erityisesti linja-auto- ja huoltoliikenteen sujumisessa koulun pihapiirissä. Perinnetalon ympäristö olisi ahdas isojen kulkuneuvojen kulkemiselle. Henkilökunnan pysäköintialueen pienentäminen Perinnetalon läheisyydessä aiheuttaisi tarpeen uudelle pysäköintialueelle kauemmas mäkeen. Alue olisi kaukana ja mäki on talvella liukas lisäten liukastumisriskiä.

Kaavaselostuksessa esitetyistä koulu ja päiväkoti pitävät parhaana vaihtoehtoa 1. Sitä tulee kuitenkin vielä kehittää esim. siten, että huoltorakennus sijoitetaan kaukalon välittömään läheisyyteen tien viereen. Näin se ei katkaisisi leikkipihan ja kentän väliin jäävää laajaa avointa tilaa, jota käytettäisiin urheilukenttänä. Nykyisestä liikenneympyrästä ei tarvitsisi luopua, mutta saattoliikenteen järjestelyjä tulisi tarkastella edelleen. Saattoliikenteen autopaikkojen eteen tulisi jättää selkeästi rajattu tila jalankululle, jolloin lasten ei tarvitsisi kulkea pysäköityjen autojen takaa. Myös pysäköinti- ja kulkualueiden valaistusta tulisi lisätä.

Toivomme, että koulun ja päiväkodin käytännön kokemukset huomioidaan suunnittelun seuraavissa vaiheissa ja että lopulliset tarkemmat piha- ja liikennejärjestelyt suunnitellaan yhteistyössä koulun ja päiväkodin kanssa.

Äänekoskella 17.8.2026

Koiviston koulun ja päiväkodin johtoryhmät

Lausunnon 5 liite 2

Kuljetussuunnittelijan lausunto koskien Koiviston koulun ympäristön ja asemakaavan kaavaehdotusta 992 26/1

Tässä lausunnossa kommentoidaan osin myös Koiviston koulun ja päiväkodin johtoryhmien lausuntoa ko. kaavaehdotukseen.

Kaavaluonnoksessa (kuva alla) on merkitty kaksi istutusten erottamaa kulkuväylää: toinen ajoneuvoille ja toinen koululaisille. Tämä on toivottava parannus nykytilaan, jossa oppilaiden määritelty jalankuljettava reitti kiertää koululle omakotitalon piha-alueelle johtavaa tietä pitkin, mikä pidentää oppilaiden koulumatkaa. Tämän kiertotien käyttö on tehnyt noin 350 metrin pituisen pidemmän mittaustuloksen myös oppilaiden koulumatkamittaukseen.

Koiviston koulun ja päiväkodin johtoryhmien lausunnossa on esitetty oppilaiden jalankuljettava reitti koululle näin:

"Oppilaiden uuden esitetyn kulkureitin turvallisuuteen tulee kiinnittää erityistä huomiota. Mäen vieressä kulkeva erillinen kevyen liikenteen väylä on hyvä ratkaisu, mutta jyrkässä alamäessä pyöräilijöiden vauhti helposti kiihtyy. Mäen alle tulisi toteuttaa esimerkiksi kierrettävä hidaste tai muu ratkaisu, joka hillitsee nopeutta ja ennaltaehkäisee vaaratilanteita risteysalueella."

Tuleeko tästä jalankulkuväylästä koululaisille kävely- vai pyörätie?

Tieliikennelaki § 18 määrää seuraavasti: "Alle 12-vuotias saa ajaa polkupyörää jalkakäytävällä, jollei siitä aiheudu huomattavaa haittaa jalankululle." Koulussa opiskelee myös yli 12-vuotiaita.

Liittymäkohdasta koululle on loiva mäki, ja koululta poistuttaessa voi yllä esitetyn mukaisesti olla riski siinä, että oppilaiden tilannenopeus kaarteeseen tai tielle tultaessa on liian suuri. Tässä kohdassa olisi mielestäni kannattavaa miettiä tulevan kävely- ja/tai pyörätien jyrkkyysastetta sekä esimerkiksi pystyisikö istutuksilla, kuten puilla tai pensailla turvaamaan tien suuntaisen kaarteen turvallisuusnäkökulmaa. Alla olevassa kuvassa on ympyröity tämä kohta, jossa istutukset suojaisivat jalankulkuväylällä kulkevia.

Hidastetta tai kiertoestettä en suosittele, sillä ne itsessään aiheuttavat jo riskitekijän.

Liikennemerkillä koululta tultaessa, jossa lukisi esimerkiksi "hidasta" voisi myös edesauttaa maltillisempaa pyöräilynopeutta.

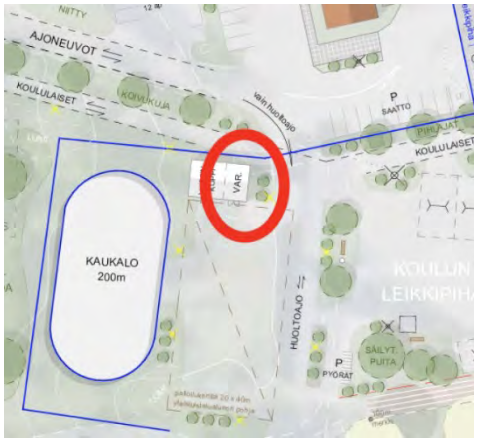
Selkeällä ja kattavalla ohjeistuksella oppilaille ja huoltajille päästään varmasti hyvään lopputulokseen.

Tiivistelmä lausunnosta 5, liitteestä 1 ja liitteestä 2

Tiivistelmä	Vastine
Äänekosken kaavoituspalvelut on siten pyytänyt 3.6.2026 päivätyllä kirjeellään opetus- ja kasvatuslautakunnan lausuntoa Koiviston koulun ympäristön asemakaavan laatimisesta toimitettavaksi kaupunginhallitukselle. (liite). Asemakaavan laatimisella tarkastellaan kyläkoulun ja päiväkodin ympäristön kehittämistä ja aluevarauksen riittävyyttä eri toimintojen toteuttamiselle. Asemakaavalla toteutetaan myös tarkempi suunnitelma yleiskaavan mukaisten pientalotonttien ja kulkuyhteyksien sijoittumisesta koulun ympäristöön. Opetus- ja kasvatusjohtaja on pyytänyt edelleen Koiviston koulun ja päiväkodin johtoryhmiä ja kuljetussuunnittelijaa lausumaan asiasta. Lausunnot ovat liitteenä.	Merkitään tiedoksi.
Liite 1: Koiviston koulun ja päiväkodin näkökulmasta asemakaavaehdotus mahdollistaa toteutuessaan koulun ja päiväkodin toimintaympäristön merkittävän kehittämisen. Erityisen tärkeänä pidämme sitä, että ympäristöä voidaan kehittää liikuntaa, ulkoilua ja lasten turvallista liikkumista tukevaksi kokonaisuudeksi. Alueen rakennetun ympäristön tulee tukea liikunnallista elämäntapaa, jonka edistämiseen myös lainsäädäntö ohjaa. Koulun pihan kehittämistä tulee jatkaa kesällä 2026 tehtyjen toimenpiteiden jälkeen. Vanha kaukalon paikka on ympäröivää piha-aluetta korkeammalla, mikä haittaa suuresti alueen käyttöä osana urheilukenttää. Uuden kaukalon alle tulee hankkia uusi tekonurmi aiemmin hankitun, mutta säilytyksessä hukkaan joutuneen tilalle. Pihalle suunnitelluista liikuntapaikoista puuttuvat vielä juoksurata ja pituushyppypaikka. Osa jo harkituista leikkivälineistä on lisäksi asentamatta. Koulun ja päiväkodin yhteyteen olisi lisäksi tarkoituksenmukaista toteuttaa ulkokuntosali, joka voitaisiin sijoittaa leikkialueen reunalle. Se palvelisi koulutoiminnan lisäksi alueen asukkaita ja esimerkiksi vanhempia, jotka voisivat kuntoilla lasten leikkien aikana. Uuden kesällä 2026 valmistuneen kaukaloalueen yhteyteen tarvitaan kiinteä piharakennus. Sen paras sijoituspaikka on koululle johtavan tien vieressä. Rakennuksessa tulee olla lämmitetty luistintenvaihtotila, WC sekä kylmää varastotilaa koulun liikunta- ja välituntivälineille. Rakennus palvelisi myös urheiluseuroja ja muita alueen liikuntapaikkojen käyttäjiä. Oppilaiden uuden esitetyn kulkureitin turvallisuuteen tulee kiinnittää erityistä huomiota. Mäen vieressä kulkeva erillinen kevyen liikenteen väylä on hyvä ratkaisu, mutta jyrkässä alamäessä pyöräilijöiden vauhti helposti kiihtyy. Mäen alle tulisi toteuttaa esimerkiksi kierrettävä hidaste tai muu ratkaisu, joka hillitsee nopeutta ja ennaltaehkäisee vaaratilanteita risteysalueella. Kannatamme koulun itälaitaan varatun peltoalueen hyödyntämistä sekä koulun että päiväkodin toiminnassa. Aluetta voidaan rakentaa tarjoamaan hyvät lisämahdollisuudet liikuntaan ja muuhun ulkoilutoimintaan. Toivomme kuitenkin, että alueen toteuttamista ei jätetä kaavaselostuksessa esitetyn yli seitsemän vuoden aikajänteen varaan, vaan toteutusta edistetään nopeammalla aikataululla. Myös koulun pohjoispuolelle suunniteltu alueen laajentaminen on hyvä ratkaisu. Alueelle tulisi rakentaa laavu ja sen läheisyyteen kuntoportaat, jotka palvelisivat koulun ja päiväkodin lisäksi alueen asukkaita. Kuntoportaiden vieressä olisi myös hyvä paikka pulkkamäelle, mikä koulun pihapiiristä on puuttunut. Alueella jo olevaa frisbeegolfrataa tulee muokata kaavaehdotuksessa esitetty laavun sijoituspaikka huomioiden. Myös tämän alueen toteutuksessa toivomme ripeää etenemistä. Koulun pihaa ympäröivää pururataa tulee kehittää esteettömyys ja toimivuus huomioiden. Nykyisen nurmipinnan sijaan pururadan pintamateriaalina tulisi olla purua, haketta tai muuta vastaavaa käyttöön soveltuvaa materiaalia. Päiväkodin piha-alueen laajentamista tulee lisäksi kartoittaa, sillä nykyinen kahdelle ryhmälle suunniteltu alue on liian pieni päiväkodin lapsimäärään nähden.	Merkitään tiedoksi.

Koulun ja päiväkodin viheralueiden hoidossa tulee huomioida koulun ja päiväkodin erityinen toimintaympäristö. Puut ja istutukset lisäävät pihan viihtyisyyttä ja tarjoavat suojaa muuten hyvin aurinkoiselle pihalle. Koulun lähimetsän harvennuksen sekä istutusten ja frisbeegolfradan säännölliseen hoitoon tulisi kiinnittää aiempaa enemmän huomioita, että käytettävyys, turvallisuus ja viihtyisyys säilyvät. Kaavaselostuksessa piha-alueen suunnitelmista ensisijaisena esitetyssä vaihtoehdossa 3 näemme haasteita erityisesti linja-auto ja huoltoliikenteen sujumiseen koulun pihapiirissä. Perinnetalon ympäristö olisi ahdas isojen kulkuneuvojen kulkemiselle. Henkilökunnan pysäköintialueen pienentäminen Perinnetalon läheisyydessä aiheuttaisi tarpeen uudelle pysäköintialueelle kauemmas mäkeen. Alue olisi kaukana ja mäki talvella liukas lisäten liukastumisriskiä. Kaavaselostuksessa esitetyistä koulu ja päiväkoti pitävät parhaana vaihtoehtona 1. Sitä tulee kuitenkin vielä kehittää esim. siten, että huoltorakennus sijoitetaan kaukalon välittömään läheisyyteen tien viereen. Näin se ei katkaisisi leikkipihan ja kentän väliin jäävää laajaa avointa tilaa, jota käytettäisiin urheilukenttänä. Nykyisestä liikenneympyrästä ei tarvitsisi luopua, mutta saattoliikenteen järjestelyä tulisi tarkastella edelleen. Saattoliikenteen autopaikkojen eteen tulisi jättää selkeästi rajattu tila jalankululle, jolloin lasten ei tarvitsisi kulkea pysäköityjen autojen takaa. Myös pysäköinti- ja kulkualueen valaistusta tulisi lisätä. Toivomme, että koulun ja päiväkodin käytännön kokemuksen huomioidaan seuraavissa vaiheissa ja että lopulliset piha- ja liikennejärjestelyt suunnitellaan yhteistyössä koulun ja päiväkodin kanssa.	
Liite 2: Tässä lausunnossa kommentoidaan osin myös Koiviston koulun ja päiväkodin johtoryhmien lausuntoa ko. kaavaehdotukseen. Kaavaluonnoksessa on merkitty kaksi istutusten erottamaa kulkuväylää: toinen ajoneuvoille ja toinen koululaisille. Tämä on toivottava parannus nykytilaan, jossa oppilaiden määritelty jalankuljettava reitti kiertää koululle omakotitalon piha-alueelle johtavaa tietä pitkin, mikä täydentää oppilaiden koulumatkaa. Tämän kiertotien käyttö on tehnyt noin 350 metrin pituisen pidemmän mittaustuloksen myös oppilaiden koulumatkamittaukseen. Koiviston koulun ja päiväkodin johtoryhmien lausunnossa on esitetty oppilaiden jalankuljettava reitti koululle: *”Oppilaiden uuden esitetyn kulkureitin turvallisuuteen tulee kiinnittää erityistä huomiota. Mäen vieressä kulkeva erillinen kevyen liikenteen väylä on hyvä ratkaisu, mutta jyrkässä alamäessä pyöräilijöiden vauhti helposti kiihtyy. Mäen alle tulisi toteuttaa esimerkiksi kierrettävä hidaste tai muu ratkaisu, joka hillitsee nopeutta ja ennaltaehkäisee vaaratilanteita risteysalueella.”* Tulisiko tästä jalankulkuväylästä koululaisille kävely vai pyöräilytie? Tieliikennelaki § 18 määrää seuraavasti: ”Alle 12-vuotias saa ajaa polkupyörällä jalkakäytävällä, jollei siitä aiheudu huomattavaa haittaa jalankululle”. Koulussa opiskelee myös yli 12-vuotiaita. Liittymäkohdasta koululle on loiva mäki, ja koululta poistuessa voi yllä esitetyn mukaisesti olla riski siinä, että oppilaiden tilannenopeus kaarteeseen tai tielle tultaessa on liian suuri. Tässä kohdassa olisi mielestäni kannattavaa miettiä tulevan kävely- ja/tai pyörätien jyrkkyysastetta sekä esimerkiksi pystyisikö istutuksilla, kuten puilla tai pensailla turvaamaan tien suuntaisen karteen turvallisuusnäkökulmaa. Alla olevassa kuvassa on ympyröity tämä kohta, jossa istutukset suojaisivat jalankulkuväylällä kulkevia. Hidastetta tai kaartoestettä en suosittele, sillä ne itsessään aiheuttavan jo riskitekijän. Liikennemerkillä koululta tultaessa, jossa lukisi esimerkiksi ”hidasta” voisi myös edesauttaa maltillisempaa pyöräilynopeutta. Selkeällä ja kattavalla ohjeistuksella oppilaille ja huoltajille päästään varmasti hyvään lopputulokseen.	Merkitään tiedoksi, että koululaisten koulumatkalla liikenneturvallisuus paranee kaavaratkaisulla. Oppilaiden koulutielle varattu alueen osa on asemakaavaehdotuksessa jalankululle- ja pyöräilylle varattu alueen osa. Kaava sallii sekä jalankulun- että pyöräilyn koululle vievälle ajoneuvoliikenteestä erotetulla kulkuväylällä. Merkitään tiedoksi ja viedään jatkosuunnitteluun, että kaarros ja risteysalue tulee suunnitella huolellisesti.

5.3. Yksityishenkilöiden muistutukset ja niihin laaditut vastineet

Tiivistelmä mielipiteestä 1	Vastine mielipiteeseen 1
Kaavaan en ole voinut vaikuttaa, mutta siskoni on ollut siinä aktiivinen. Hyvä, että mielipidettäni kysytään kuitenkin. Tärkeää, että luonto- ja maisema-arvot turvataan. Pellolla pesii kuovi, ja Kurki Harjun talon suolla. Tänä keväänä toukokuun ajan pelloilla oli enimmillään 26 laulujoutsenta. Tontti nro 2 aiheuttaa savuhaittoja erityisesti tontille 1. Purolaaksosta savu ei nouse, vaan kulkee purolaakson suuntaisesti. Tonttia 1 ei voi kaupunki myydä kertomatta tästä ostajille. Ongelma saattaa koskea myös uudempia tontteja. Noin lähekkäin olevat tontit eivät voi käyttää pääasiallisena muotona puunpolttoa. Tämä savuongelma koskee monia säätiloja. Pahimmillaan se on talvella korkeapaineella, kun savu ei liiku, vaan jää ”kellumaan” ikkunoiden korkeudelle. Tontti 2 lämmittää huomattavan paljon polttamalla ja tuottamalla savua. Puulla lämmittäminen on yleistä Koivistossa, mutta talot ovat usein kaksikerroksisia ja mäellä tai mäenrinteessä, jolloin piiput ovat korkealla. Tämä on varmaan ollut yllätys asukkaillekin, sillä harva on miettinyt ennen rakentamista, miten ilmavirrat kulkevat. Tarkoitukseni ei ole estää rakentamista vaan keroa tästä haitasta. Hyvä että asukkaita tulee. - kaava antaa hyvät mahdollisuudet koululle ja päiväkodille toimia - Juho Hoikkasen tie hyvä nimi - Tulee uusia asukkaita - maisema-arvot pysyvät	Merkitään tiedoksi. Alueella olevien pientalojen lämmitysmuotoon kaavalla ei voida vaikuttaa. Merkitään tiedoksi, että maaston muotojen takia puulämmitteisyys voi aiheuttaa ajoin savuhaittaa. Uudisasuinalueen osalta voidaan todeta, että uudiskohteissa usein puulämmitteisyys ei ole rakennuksen pääasiallinen lämmitysmuoto.
Tiivistelmä mielipiteestä 2	**Vastine mielipiteeseen 2**
Kiitos, hienoa nähdä että Koiviston koulun alue kehittyy ja asemakaavankin sisältö kehittyy ja huomioi ilmoitettuja tarpeita. Tähän viimeisimpään [pihasuunnitelmaan] onkin hienosti tullut toivottu juoksusuora, pituushyppypaikka ja tuo ”harjoitusladulle” merkitty alue on myös hyvä juttu. Nythän on tehty pienimmille latua tuohon ”tulevien talojen” alle. Kysymys: onko tuo punaisella ympyröity varasto vain koulun käyttöön? Toivoimme Kipinän nimissä, että tuota huoltorakennusta olisi jatkettu hiukan, jotta siitä järjestyisi varastotila myös kylän urheiluseuran välineille ja moottorikelkalle, jolla latuja tehdään myös koulun alueelle. Tilan ei tarvitse olla iso; sama syvyys riittää kuin olevassa kuvassa ja leveyttä joku 2500mm, pariovet ja läpiajo olisi plussaa. 	Välitetään palaute tiedoksi pihan toteutuksesta vastaavalle kaupunkirakennepalveluille. Koulun alueen monikäyttöisyyttä on syytä tukea alueen toimiessa kylän vapaa-ajan kohteena ja kokoontumispaikkana. Kaavaehdotus mahdollistaa laajemmankin huoltorakennuksen toteuttamisen urheiluseuran tilantarvetta varten.

Tiivistelmä mielipiteestä 3	Vastine mielipiteeseen 3
Kiitos postista. Kaavaan sisältyvä tonttimme osa on ollut 10.12.2012 alkaen omistuksessamme. Olemme ottaneet alueelta koivua polttopuuksi ja niin oli edelleenkin suunnitelmissa. Yllättäen, meiltä kysymättä sinne on rakennettu frisbeegolf-rataa. Jälkeenpäin asiasta soitti Matti Hämäläinen ja annoimme radan olla. Olimme siihen asti hoitaneet aluetta. Se sisältyy maksamaamme kiinteistöveroon. Ilmoittanette milloin ja miten asiassa edetään sähköpostilla. Toivomus olisi; rinteessä olevien paikoitusalueiden reunoihin jotain pensasaitaa, koska autojen valot valaisevat myös olo- ja makuuhuonettamme. Suojaisi myös harhautuvilta frisbeekiekoilta autojen valaisimia.	Kaavaehdotuksessa kiinteistön osa on esitetty koulun aluetta YO. Kaavan laatiminen ko. kiinteistönosalla tarkoittaa, että kaavaehdotus sallii toteuttaa alueella yleistä-, urheilu- sekä opetus- ja kasvatustoimintaa palvelevia virkistys- ja urheilutoimintoja sekä toiminnalle tarpeellisia rakennuksia ja rakenteita. Kaavassa alue on kuitenkin tarkoitettu metsäisenä säilytettäväksi. Ratkaisu tarkoittaa, että maanomistajan suostumuksella alueen osasta voidaan tehdä osa koulun kiinteistöä maakaupalla.

LUONTOSELVITYS KOIVISTON ALUEELLE

ÄÄNEKOSKI

2025

LUONTO PIHLAJA OY

Sisältö

1 Tausta ja tavoitteet ... 2
2 Aineistot ... 2
3 Maastotyöt ja menetelmät ... 3
3.1 Maastotöiden aikataulu ja toteutus ... 3
3.2 Kasvillisuus ja luontotyyppiselvitys ... 3
3.3 Liito-oravaselvitys ... 3
3.4 Viitasammakkoselvitys ... 3
3.5 Lepakkoselvitys ... 3
3.6 Linnustoselvitys ... 4
4 Luontokohteiden arvottamisen kriteerit ja arvoluokitus ... 4
5 Tulokset ... 5
5.1 Pintavedet ja pohjavedet ... 5
5.2 Maaperä ja geologiset aluevaraukset ... 5
5.3 Luonnonsuojelun alueet ... 6
5.4 Luontotyyppi- ja kasvillisuusselvitys ... 6
5.5 Vieraslajit ... 13
5.6 Liito-orava ... 14
5.7 Viitasammakko ... 14
5.8 Lepakot ... 14
5.9 Pesimälinnusto ... 15
6 Laji.fi havainnot ... 17
7 Johtopäätökset ... 17
8 Viitteet ... 18

Työn tilaaja: Äänekosken kaupunki / Carita Kosonen

Selvityksen laatija: Tuomo Pihlaja, Luonto Pihlaja Oy

Kuvien © Tuomo Pihlaja

Pohjakarttojen © MML 9/2025

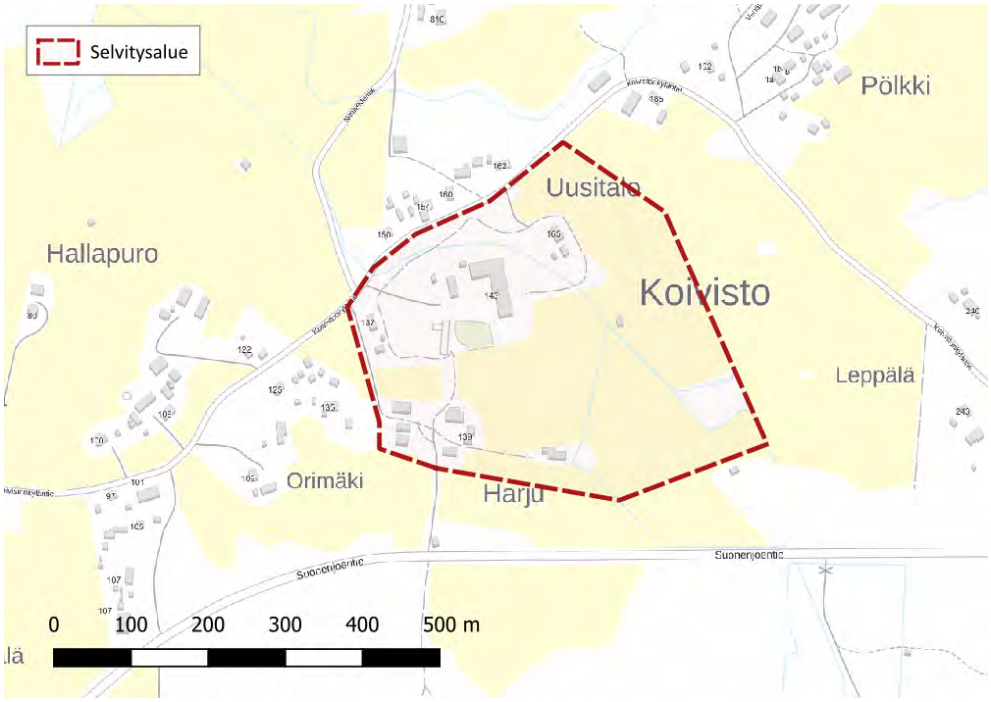
Raportin päiväys: 9.9.2025

1 Tausta ja tavoitteet

Toimeksiantona oli maankäytön suunnittelua tukevan asemakaavoitustasoisen luontoselvityksen tekeminen Äänekosken Koiviston alueelle.

Selvitysalue on laajuudeltaan noin 16 ha sijoittuen Koivistonkyläntien ja Suonenjoentien väliselle alueelle Koiviston koulun lähialueella. Selvitystä ei ulotettu tonttialueille eikä Harjun tilakeskuksen alueelle.

Selvityksen maastotyöt tehtiin touko-heinäkuussa 2025. Maastotyöt suoritti FM biologi Tuomo Pihlaja Luonto Pihlaja Oy:sta. Raportin laati Tuomo Pihlaja.

Kuva 1. *Selvitysalueen rajaus.*

2 Aineistot

Selvityksessä hyödynnettiin seuraavia tausta-aineistoja:

- Peruskartta ja ortoilmakuvat (MML)
- Kallio- ja maaperäkartat (GTK)
- Ympäristöhallinnon paikkatietoaineistot (Latauspalvelu LAPIO)
- Valtakunnan metsien inventoinnin vapaa paikkatietoaineisto (LUKE aineistonlatauspalvelu)
- Tiedot erityisen tärkeistä elinympäristöistä ja metsäkuvioista (Metsäkeskuksen avoin data)
- Laji.fi palvelun tiedot suojelullisesti merkittävistä lajeista 9.9.2025 (LUOMUS)

3 Maastotyöt ja menetelmät

3.1 Maastotöiden aikataulu ja toteutus

Maastotyöt suoritettiin 1.5.2025 ja 10.7.2025 välisenä aikana. Selvityksissä noudatettiin lajiryhmäkohtaisia ohjeistuksia oikeista inventointiajankohdista huomioiden kevään ja kesän etenemisen olosuhteet.

3.2 Kasvillisuus ja luontotyyppiselvitys

Selvitysalueen arvokkaat luontotyypit selvitettiin 16.6.2025. Selvitysalueen kaikki kasvillisuuskuviot käveltiin läpi. Luontotyypit ja merkittävien kasvilajien esiintymät rajattiin maastossa paikkatiedoksi. Kasvilajeista huomioitiin erityisesti direktiivilajit, rauhoitetut, erityissuojellut ja Suomen kansainväliset vastuulajit ja muuten harvinaiset lajit.

3.3 Liito-oravaselvitys

Liito-oravaselvitys toteutettiin papanakartoituksena 1.5.2025. Lajin esiintymisen kartoittamisessa käytetyt talviset ja keväiset papanat olivat selvityshetkellä hyvin havaittavissa. Kartoituksessa noudatettiin Suomen ympäristö 1/2017 julkaisun ohjeistusta (*Euroopan unionin luontodirektiivin liitteen IV lajien (pl. lepakot) esittelyt*).

Maastossa tarkistettiin kaikki liito-oravalle soveliaat elinympäristöt, joita ovat muun muassa varttuneet kuusimetsät ja kuusivaltaiset sekametsät, varttuneet lehtimetsät, metsäiset joen- ja puronvarret, rannat sekä pellonreunushaavikot. Kartoitettavilta kohteilta tarkastettiin haaparyhmät, nuoret haavikot (runkojen läpimitta vähintään 10 cm), järeät tervalepät, koivut sekä järeähköt ja järeät kuuset. Kartoitettavien kohteiden ennakkotunnistuksessa käytettiin apuna puusto- ja kasvupaikkatietoja. Lisäksi maastotyössä tehtiin lisätarkistuksia soveliailta näyttävillä kohteilla.

3.4 Viitasammakkoselvitys

Viitasammakoiden esiintymistä selvitettiin iltayöstä 6.5.2025. Selvitys ajoitettiin kevään etenemisen mukaan lajin aktiivisimpaan soidinkauteen. Kokemukset lajin soidinääntelystä ovat osoittaneet, että lajin luotettava havainnointi edellyttää selvityksen tekoa loppuillasta tai alkuyöstä, jolloin koiraiden ääntelyaktiivisuus on suurinta. Aamuyön tunnit ovat myös aktiivista ääntelyaikaa. Aamulla ja päivällä lajin ääntely on satunnaista. Selvityshetkellä sää oli vähätuulinen ja vesistöjen rannat kokonaan sulaneet. Parhaaseen soidinaikaan yöt olivat melko kylmiä. Selvityshetkellä lämpötila pysytteli kuitenkin selvästi nollan yläpuolella ollen noin +3°.

Lajin tyypillisiä esiintymispaikkoja ovat rehevät luhtaiset rantaosuudet ja monenlaiset pienkosteikot. Tässä selvityksessä alueen koko ojaverkosto kierrettiin läpi rauhallisesti kuunnellen. Soitimen käynnistämiseksi voitiin käyttää ääniatrappia.

3.5 Lepakkoselvitys

Lepakkojen esiintymistä selvitettiin yöaikaan 10.-11.7.2025. Menetelmänä käytettiin aktiividetektorilla tehtyä havainnointia. Kartoituksessa keskityttiin aiempien selvityskäyntien ja paikkatietoaineistojen perusteella mahdollisiksi lepakkoalueiksi tunnistettuihin kohteisiin. Selvitys tehtiin pimeän aikaan noin klo 23:00 ja 1:00 välillä. Sää oli selkeä (0/8), tyyni ja riittävän lämmin (+12°).

Selvityksessä lajipari viiksisiippa ja isoviiksisiippa on käsitelty yhteisnimellä viiksisiippa, koska lajien erottaminen toisistaan on mahdotonta ilman pyydystämistä.

3.6 Linnustoselvitys

Linnustokartoitus tehtiin 1.5.2025 ja 16.6.2025. Selvityksessä havaittu mahdollisesti huomionarvoinen pesimälajisto kirjattiin ylös ja lajiston sijoittuminen tallennettiin paikkatiedoksi. Selvityksessä etsittiin myös suurten petolintujen mahdollisia pesäpuita.

4 Luontokohteiden arvottamisen kriteerit ja arvoluokitus

Arvottamisessa selvityksessä tunnistetut luonnoltaan merkittävät kohteet sijoitetaan arvoluokkiin luonnonarvoihin perustuvien kriteerien pohjalta. Käytettyjä kriteerejä ovat:

- Uhanalaisten lajien esiintymät

Suomessa uhanalaisten ja alueellisesti uhanalaisten lajien luokittelu perustuu kansainvälisen luonnonsuojeluliiton (IUCN) kehittämään uhanalaisuusluokitukseen. Viimeisin luokitus on vuodelta 2019 (Hyvärinen et al. 2019). Silmälläpidettävät lajit eivät ole uhanalaisia, mutta nekin suositellaan huomioimaan. Osa uhanalaisista lajeista on luonnonsuojeluasetuksessa määritelty erityisesti suojeltaviksi lajeiksi, joiden tärkeät esiintymispaikat voidaan suojella luonnonsuojelulain nojalla (77 §).

- EU:n luontodirektiivin liitteissä IV a ja IV b mainittujen lajien esiintymät

Luontodirektiivin liitteessä IV a mainitut eläinlajit ja liitteessä IV b mainitut kasvilajit ovat tiukkaa suojelua edellyttäviä eliölajeja. Tiukkaa suojelua edellyttävään eläinlajiin kuuluvien yksilöiden lisääntymis- tai levähdyspaikkoja ei saa luonnonsuojelulain nojalla hävittää eikä heikentää (78 §).

- Luonnonsuojelulain suojeltujen luontotyyppien esiintymät

Luonnonsuojelulain luontotyyppisuojelu koskee sellaisia laissa lueteltuihin luontotyyppeihin (64 §) kuuluvia alueita, jotka ovat luonnontilaisia tai luonnontilaiseen verrattavia, ja jotka on suojellun luontotyypin säilymiselle tärkeitä. Lisäksi muutamia harvinaisia ja uhanalaisia luontotyyppejä ei saa hävittää eikä heikentää (65 §).

- Uhanalaisten luontotyyppien esiintymät

Luontotyyppien uhanalaisuusluokitus perustuu vuonna 2018 tehtyyn arviointiin (Kontula & Raunio 2018a). Selvitysalue kuuluu alueellisessa jaottelussa Etelä-Suomeen. Silmälläpidettävät luontotyypit eivät ole uhanalaisia, mutta nekin suositellaan huomioimaan.

- Vesilain suojeltavien luontotyypit esiintymät

Vesilain (Luku 2, 11 §) mukaisten kohteiden muuttaminen tai heikentäminen vaatii vesilain mukaisen lupamenettelyn. Lisäksi (Luku 3, 2 §) luvanvaraisia ovat hankkeet, jotka aiheuttavat luonnon ja sen toiminnan vahingollista muuttumista, melkoisesti vähentävät luonnon kauneutta tai vaarantavat puron uoman luonnontilan säilymisen.

- Ennalta tunnetut arvokkaat luontokohteet

Huomioitavia kohteita ovat luonnollisesti jo aiemmin tunnistetut ja mahdollisesti suojellut alueet. Näitä ovat erityisesti luonnonsuojelualueet ja Natura 2000 -verkoston alueet. Muita huomioitavia alueita ovat valtakunnallisissa selvityksissä arvokkaiksi arvioidut geologiset alueet kuten kalliot, kivikot, moreenimuodostumat ja tuuli- ja rantamuodostumat sekä pohjavesialueet, joilla on pohjavedestä suoraan riippuvaisia pintavesi- tai maaekosysteemejä. Merkittäviä ovat myös linnustolle erityisen tärkeiksi tunnistetut IBA-, FINIBA- ja MAALI-alueet.

- Muut arvokkaat kohteet

Muita huomioitavia kohteita voivat olla esimerkiksi harvinaisten lajien esiintymät tai METSO-ohjelman kohteiden valintakriteeristön täyttävät kohteet.

Edellä olevien kriteerien perusteella kohteet on arvotettu oppaan *Luontoselvitykset ja luontovaikutusten arviointi (*Mäkelä & Salo 2023) ohjeistuksen mukaan. Arvottamisen täydentäviä kriteerejä ovat luontotyyppi- tai lajiesiintymien merkittävyys ja niiden muodostamat kokonaisuudet. Kohteiden arvoluokitus on:

- luokka 1: Lainsäädännöllä turvatut kohteet
- luokka 2: Erityisen tärkeät kohteet
- luokka 3: Monimuotoisuutta turvaavat kohteet
- luokka 4: Monimuotoisuutta tukevat kohteet

5 Tulokset

5.1 Pintavedet ja pohjavedet

Selvitysalueella ei ole järviä tai lampia. Alueen halkoo etelästä tuleva purolinja. Alueen eteläosassa puro kulkee kaivettuna pelto-ojana. Koulurakennusten tuntumassa puro muuttuu ainakin osin luonnontilaisen kaltaiseksi. Kohde on kuvattu tarkemmin kasvillisuuskuvauksissa. Muut pintavedet ovat peltojen ojalinjoja.

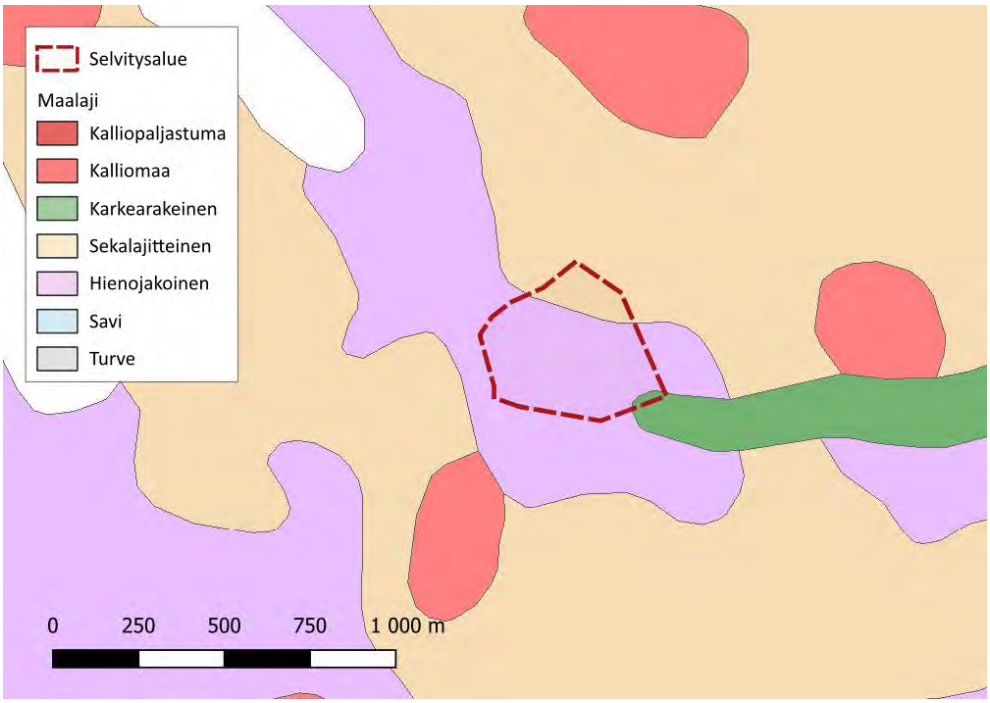
Kuva 2. *Purolinjaa koulun pohjoispuolella.*

Selvitysalueen itäkärkeen ulottuu Kapeenkylän pohjavesialue (0999201) joka on luokassa 2 Muu vedenhankintakäyttöön soveltuva pohjavesialue. Alueella on suojelusuunnitelma, joka tulee huomioida kaavan laadinnassa.

Selvitysalueella ei todettu lähteitä tai pohjavesivaikutteisia elinympäristöjä.

5.2 Maaperä ja geologiset aluevaraukset

Maaperä on selvitysalueen laaksossa hienojakoista ainesta. Pohjoisosassa alkaa moreenialue ja aivan itäkärkeen ulottuu Haukkavuoren harjujakson karkealajitteista ainesta.

Kuva 3. *Alueen maaperäkartta (GTK).*

Alueella tai sen läheisyydessä ei sijaitse valtakunnallisissa inventoinneissa tunnistettuja arvokkaita kallio- tai kivikkoalueita, tuuli- tai rantamuodostumia tai arvokkaita moreenimuodostumia. Näistä lähin Hitonhaudan kallioalue (KAO090150) sijaitsee noin 12.7 km etäisyydellä.

5.3 Luonnonsuojelun alueet

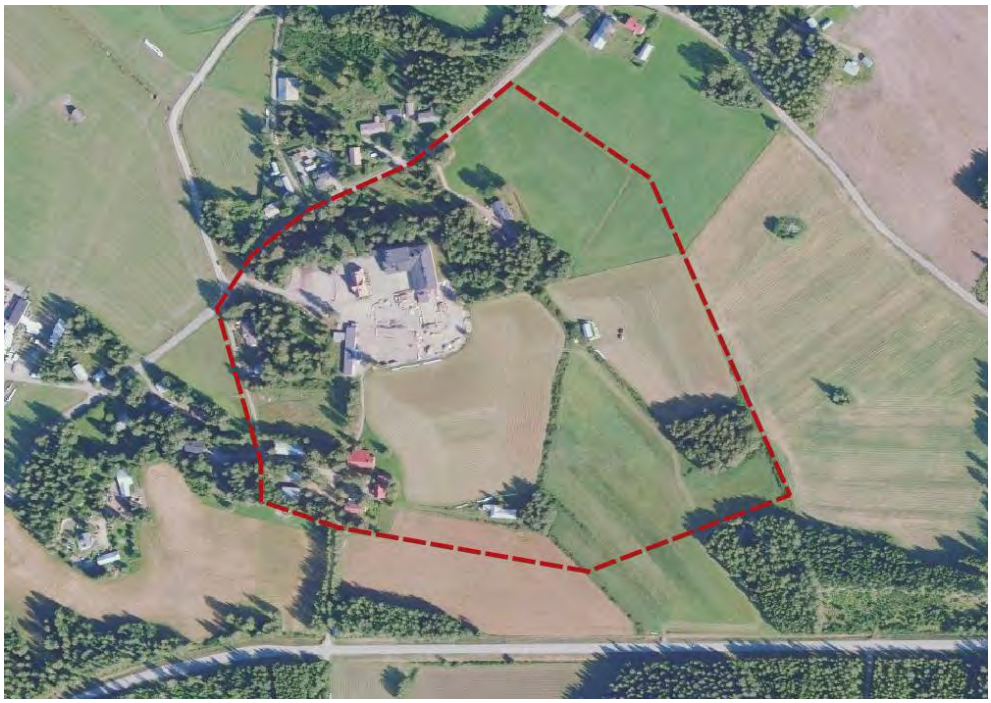
Selvitysalueella sen välittömällä lähialueella ei ole luonnonsuojelualueita, luonnonsuojeluohjelmien alueita tai Natura-ohjelman alueita. Lähimmät luonnonsuojelualueet sijoittuvat noin 2.8 km päähän ja Natura-alueet noin 2.5 kilometrin päähän.

5.4 Luontotyyppi- ja kasvillisuusselvitys

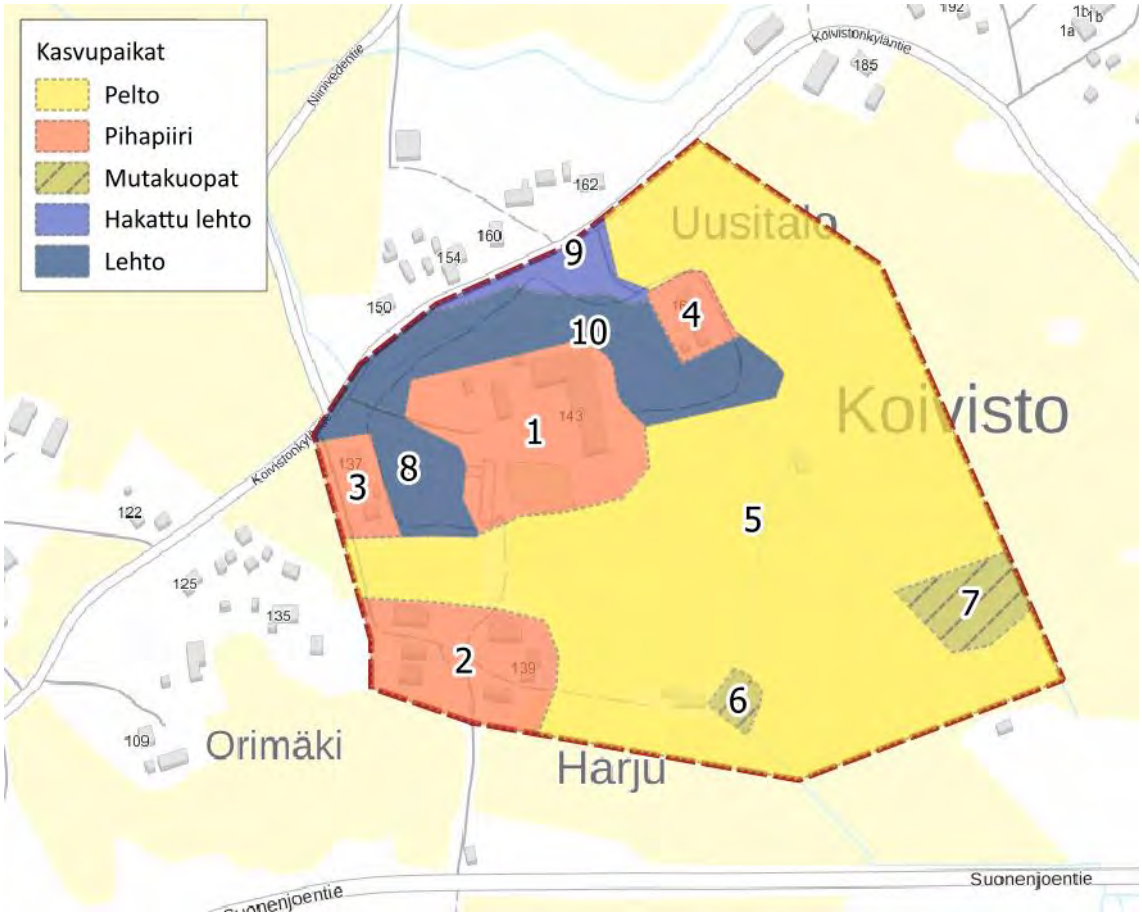
Selvitysalue on pitkäaikaisen ja intensiivisen ihmistoiminnan aluetta. Pääosa alueesta on peltoa ja huomattava osa muusta alueesta on erilaisia pihapiirejä. Puustoisia alueita on vain vähän lähinnä koulun lähialueella. Maaperä on kauttaaltaan jossain määrin muokattua ja täysin luonnontilaisia elinympäristöjä ei esiinny.

Alueelta ei ole tiedossa aiempia havaintoja huomionarvoisista kasvilajeista eikä selvityksessäkään havaittu uhanlaista kasvilajistoa. Vieraslajiongelma alueella on vaikea, ja etenkin jättipalsami on päässyt leviämään hallitsemattomasti.

Alueen kasvupaikat on esitelty seuraavassa kuvan 5 kartan mukaisesti numeroituna.

Kuva 4. *Selvitysalueen ortoilmakuva.*

Kuva 5. *Selvitysalueen kuviokartta.*

Kuviot 1–4. Rakennetut alueet. Koulukeskuksen alue rakennuksineen ja pihamaineen (1), Harjun tilakeskus (2) sekä alueen muut rakennetut omakotitontit (3 ja 4).

Kuva 6. *Vanhakoulu edustalla ja uusi rakennus taustalla.*

Kuvio 5. Selvitysalueen peltoaukea. Kostein peltolohko on alueen kaakkoisosassa.

Kuva 7. *Selvitysalueen peltoja kuvattuna Suonenjoentien suunnasta kohti koulukeskusta.*

Kuvio 6. Vanha mutakuoppa-alue tai muu tarkoituksella kaivettu allas. Altaan pohjalla kasvaa esimerkiksi korpikaislaa, mesiangervoa ja nokkosta. Ympäröivällä vallilla on mäntyjen ja koivujen muodostamaa varttuvaa sekapuustoa. Allas oli kesän selvityksessä täysin kuiva.

Kuva 8. *Kuvion 6 vanha allas.*

Kuvio 7. Edellistä laajempi melko tyypillinen vanha mudanottoalue ja todennäköinen entinen suo. Alueella on varttuvaa ja osin ikääntynyttäkin koivua. Lahopuuta on muodostunut hyvin runsaasti. Lajistossa esiintyy esimerkiksi korpiorvokkia, metsätähteä, käenkaalia, metsäkortetta, metsäalvejuurta, oravanmarjaa, tuomea, vehkaa, mustaherukkaa, sudenmarjaa, puna-ailakkia, metsäimarretta, kieloa, lillukkaa, korpi-imarretta, peltokortetta, mustikkaa, korpikaislaa, karhunputkea ja punaherukkaa. Vaikeasti tyypiteltävällä alueella kasvupaikka vaihtelee kuoppien pohjien kausikuivista allikoista ruohoturvekankaaseen ja paikoin tuoreeseen keskiravinteiseen lehtoon (OMaT).

Kohde arvotettiin arvokkaaksi luontoalueeksi alimmassa luokassa 4 Monimuotoisuutta tukevat kohteet. Kohteella ei ole luonnontilaisia luontotyyppejä. Kriteerinä on käytetty erityisesti koivulahopuun jo nyt huomattava määrä, joka tulee tulevaisuudessa vielä lisääntymään merkittävästi. Peltojen ympäröimät lehtimetsäsaarekkeet ovat myös lintutiheydeltään korkeita. Alueen luontoarvojen säilymisen ratkaisee metsänhoito.

Kuva 9. *Lahopuustoista koivikkoa kuviolla 7.*

Kuvio 8. Vanha koulun pihapiiriin sijoittuva vahvan kulttuurivaikutteinen metsäkuvio, jossa kasvupaikkana on lehtomaista kangasta (OMT), tuoretta keskiravinteista lehtoa (OMT) ja kuivaa keskiravinteista lehtoa (VRT). Puusto on varttuvaa ja osin iäkästäkin koivua. Kohde on tuoreelta hakattu hyvin harvaksi ja vanhat koivut on pääosin kaadettu. Yleisilme ennen hakkuuta on ollut hakamainen.

Kasvillisuudessa runsaita ovat vuohenputki, lillukka, metsäimarre, oravanmarja, käenkaali, ahomansikka, kultapiisku, rätvänä, särmäkuisma, mustikka, puolukka ja nurmitädyke.

Kuva 10. *Kuvion 8 hakattua lajistoltaan monimuotoista koivikkoa.*

Kuvio 9. Tien varren rinteen puoliavoimeksi hakattua lehtoa, jossa valoisuuden lisäännyttyä kasvillisuus on hyvin rehevää. Puusto on harvaa koivua. Alue on vanhaa peltomaata. Lajistossa runsaita ovat maitohorsma, mesiangervo ja vadelma.

Kuva 11. *Kuvion 9 vanhaa peltomaata, jossa on nyt rehevää puoliavointa lehtoa.*

Kuvio 10. Koulun pohjoispuolinen puroalue ja sitä ympäröivät metsät. Luonnontilaisen kaltaisinta puro on rajauksen länsilaidalla noin kuvion puoleen väliin asti. Tässä uoma on voimakkaasti kivikkoinen. Ylöspäin mentäessä uomaa on kaivettu ja vanha peltomaa on aikanaan myös ulottunut aivan puroon kiinni. Puron pohja uoma on hietainen. Voimakkaimmin muuttunut on puron kaakkoisosa, jossa on selkeät kaivuupenkat.

Puronvarren ympäristön lajistoa ovat harmaaleppä, tuomi, raita, mesiangervo, punaherukka, lehtokorte, korpi-imarre, metsäimarre, sudenmarja, vadelma, rönsyleinikki, käenkaali, ojakellukka, metsäkurjenpolvi, metsäkorte, huopaohdake, nokkonen ja maitohorsma. Aivan puron varressa kasvaa hiirenporrasta, korpikaislaa ja useissa kohdin purolitukkaa. Purolitukkaa on erityisen runsaasti puron yläjuoksun suunnassa. Lehtotyyppinä alueella on vallitsevasti kostea runsasravinteinen lehto (OFiT). Tiheikköistä tuoretta keskiravinteista lehtoa (OMaT) on myös puron yläjuoksun suunnassa uuden koulurakennuksen ja puron välissä. Puron itäpuolen lehdossa vanha peltovaikutus on voimakkaampaa. Lajistossa runsaita ovat metsäkorte, mesiangervo, metsäalvejuuri, rönsyleinikki, korpiorvokki, aitovirna ja rentukka. Puusto on varttuvaa ja varttunutta koivua.

Koulun kohdalla rinteessä on kulttuurivaikutteista vanhapuustoista sekametsää, jossa on mäntyä, haapaa ja koivua. Alueella on huomattavan järeitä haapayksilöitä. Lajistoa ovat mustikka, puolukka, lillukka, metsäkurjenpolvi, kultapiisku, käenkaali, keltanot ja kielo. Kasvupaikka on lähinnä lehtomaista kangasta (OMT) ja kuivaa keskiravinteista lehtoa (VRT).

Alueelle on toteutettu suunnittelultaan epäonnistunut frisbeegolfrata. Rehevän kasvillisuuden vuoksi radan käyttö kesäaikaan on mahdotonta.

Puroalue ja ympäröivä metsäalue rajattiin arvokkaana luontokohteena luokassa 4 Monimuotoisuutta tukevat kohteet. Kohteen edustavuutta alentavat alueella pitkän ajan kuluessa tehdyt maan ja purouoman muokkaukset. Tuoreempia vaikutuksia on aiheutunut vieraslaji jättipalsamin leviämisestä ja frisbeegolfradan rakentamisesta. Alueella on kuitenkin erityistä merkitystä koulun lähiluontokohteena. Jättipalsamin torjuntaan koulun läheisyys antaa mahdollisuuksia, koska työtä voisi olla mahdollista tehdä oppilaiden talkoina.

Alueen luontotyypeistä tuoreet keskiravinteiset lehdot ja kosteat runsasravinteiset lehdot on luokiteltu vaarantuneiksi (VU). Alue on lepakoiden paikallisesti merkityksellinen ruokailualue. Silmälläpidettävistä lajeista (NT) alueella oli käenpiian reviiri.

Kuva 12. *Puron keskiosan luonnontilaisen kaltaista osuutta.*

Kuva 13. *Voimakkaammin kaivettua puron yläjuoksunpuoleista osaa. Kuvan keskiosassa purolitukkakasvusto.*

Kuva 14. *Koulun rinteen sekametsää.*

Kuva 15. *Hyvin järeitä haapoja puronvarren tuntumassa.*

5.5 Vieraslajit

Koulun yläpuolisessa puronotkossa on hallitsematon jättipalsamiesiintymä, joka peittää jo huomattavia pinta-aloja ja todennäköisesti leviää edelleen nopeasti. Nopeat torjuntatoimet ovat tarpeen.

Harjun tilakeskuksen pohjoisreunalla todettiin jättiputken esiintymä.

Komealupiinia ei juuri esiinny. Kuvion 4 kiinteistöllä on pajuangervosta kasvatettu pensasaita.

Kuva 16. *Haitallisten vieraslajien todetut esiintymät. Vaikean jättipalsamitilanteen alue on rajattu punaisella.*

5.6 Liito-orava

Liito-orava on EU:n luontodirektiivin liitteessä IV(a) mainittu laji. Lajin lisääntymis- ja levähdyspaikkojen hävittäminen ja heikentäminen on luonnonsuojelulain nojalla kielletty.

Selvitysalueella ei havaittu merkkejä liito-oravista. Koulun pohjoispuolinen metsäkuvio vaikuttaa liito-oravalle erinomaisesti sopivalta. Esiintymistä voi rajoittaa metsäkuvion pienehkö koko ja toisaalta melko eristynyt sijainti peltovaltaisen alueen keskellä.

5.7 Viitasammakko

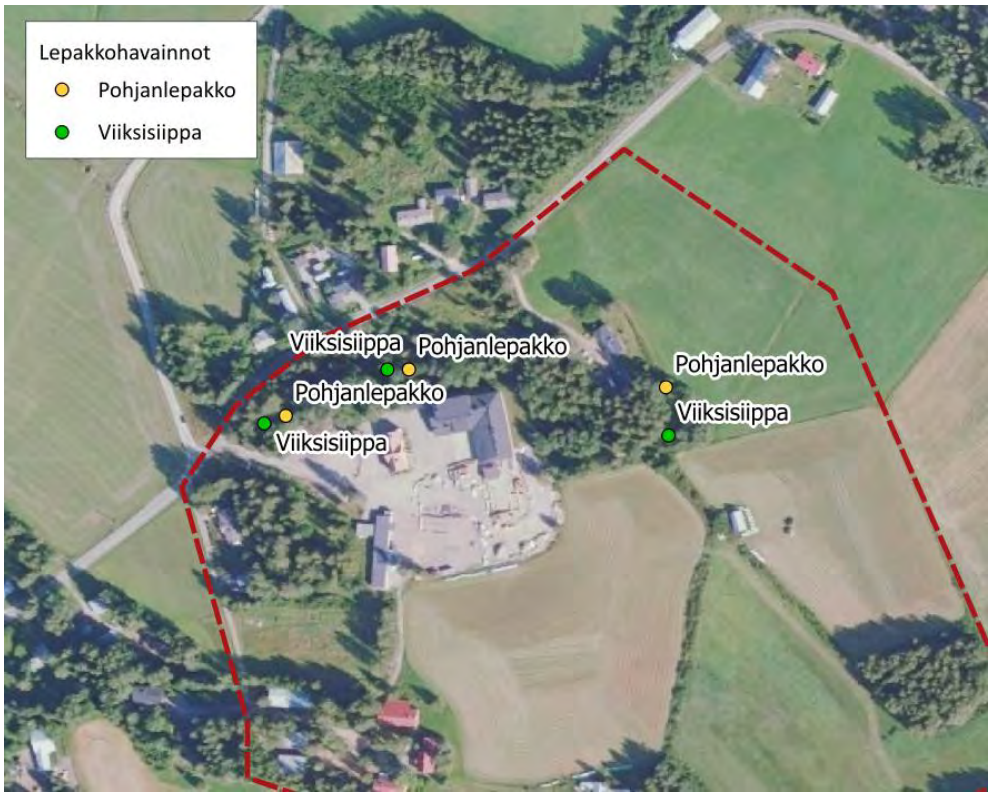
Viitasammakko on EU:n luontodirektiivin liitteessä IV(a) mainittu laji. Lajin lisääntymis- ja levähdyspaikkojen hävittäminen ja heikentäminen on luonnonsuojelulain nojalla kielletty.

Selvitysalueelta ei tehty havaintoja viitasammakoista. Selvitysalueen ojalinjasto oli melko virtaava ja toisaalta ilmeisesti kausikuiva ja siksi viitasammakoille huonosti sopiva. Vanhojen mutakuoppien alueella on keväällä vesialtaita, mutta nekin olivat kesällä täysin kuivia.

5.8 Lepakot

Lepakot EU:n luontodirektiivin liitteessä IV(a) mainittuja lajeja. Niiden lisääntymis- ja levähdyspaikkojen hävittäminen ja heikentäminen on luonnonsuojelulain nojalla kielletty.

Selvityksessä havaittiin lepakkoja koko koulun viereisen puronvarren alueella. Havaitut lajit olivat maantieteellisellä alueella yleisimmät pohjalepakko ja viiksisiippa. Molempia tavattiin yksi yksilö kolmessa kohtaa. Lepakot liikkuvat aktiivisesti koko puronvarren alueella, joten kokonaisyksilömäärää on vaikea arvioida. Todennäköisesti molempia lajeja oli alueella useampia yksilöitä.

Kuva 17. *Lepakkohavaintojen sijoittuminen selvitysalueen pohjoisosassa.*

Havainnot alkoivat nopeasti auringonlaskun jälkeen, mikä viittaa levähdyspaikkojen sijaintiin lähialueella. Selvitysalueella ja sen lähialueella on hyvin runsaasti lepakoille soveltuvia rakennuksia. Mahdollista on myös päivehtiminen puron varren varttuneen metsän alueella, jossa esimerkiksi hyvin järeissä haavoissa voi olla soveltuvia koloja.

Havaintojen perusteella varjoinen puronvarsi on lepakoiden aktiivisesti käyttämä ruokailualue ainakin kesän valoisimpina aikoina, jolloin se tarjoaa lepakoiden suosimaa hämärää.

5.9 Pesimälinnusto

Selvitysalue on viljelysmaata ja sen reunoille sijoittuvia lehtipuuvaltaisia metsiköitä. Tällaisissa ympäristöissä linnuston lajimäärä ja myös paritiheydet nousevat melko korkeiksi. Lajisto koostuu kulttuurialeuiden, peltojen, pensaikoiden ja lehtipuuvaltaisten metsien lajeista. Vaateliasta metsälajistoa ei havaittu.

Runsain laji oli pienenä koloniana purolehdossa pesinyt räkättirastas. Huomionarvoinen laji on purolehdossa reviiriä pitänyt käenpiika, joka on nykyisellään varsin harvalukuinen ja taantuva laji

Peltojen lajisto oli niiden kokoon nähden melko edustava koostuen kuovista, kiurusta ja ruisrääkästä.

Uhanalaisista lajeista havaittiin vain vaarantunut (VU) haarapääsky, jonka pesinnän sijoittumista ei saatu paikannettua. Laji viihtyy myös kulttuuriympäristöissä. Silmälläpidettäviä lajeja tavattiin useita

Taulukko 1. *Havaittu pesivä maalinnusto ja lajien uhanalaisuus.*

Havaitut lajit	Parimäärä	Uhanalaisuus
Ruisrääkkä	1	
Kuovi	1–2	NT
Metsäviklo	1	
Käenpiika	1	NT
Käpytikka	1	
Kiuru	1	NT
Haarapääsky	**1**	**VU**
Västäräkki	1	NT
Peukaloinen	1	
Rautiainen	1	
Punarinta	2	
Räkättirastas	6	
Punakylkirastas	1	
Viitakerttunen	1	
Lehtokerttu	1	
Pensaskerttu	1	
Pajulintu	2	
Kirjosieppo	1	
Sinitiainen	1	
Talitiainen	1	
Harakka	1	NT
Varis	1	
Pikkuvarpunen	1	
Peippo	3	
Tikli	1	
Vihervarpunen	1	
Punavarpunen	1	NT
Keltasirkku	1	

Kuva 18. *Huomionarvoisten ja harvalukuisten pesimälintujen sijoittuminen.*

6 Laji.fi havainnot

Alueelta on Laji.fi -aineistoissa suojelullisesti merkittävistä lajeista tietoja vain tuulihaukan säännöllisistä pesinnöistä ilmeisesti peltoalueen ladon päädyssä. Havaintoja on vuosilta 2000–2022. Tuulihaukka ei ole uhanlainen laji.

7 Johtopäätökset

Selvitysalue on pitkäaikaisen ihmistoiminnan aluetta. Täysin luonnontilaisia luontotyyppejä selvitysalueella ei ole lainkaan.

Selvitysalueelta rajattiin kaksi luonnon monimuotoisuudelle tärkeää aluetta. Koiviston puron alueella on uhanalaisiin luontotyyppeihin liittyviä arvoja, joskin sen edustavuutta heikentää aiempi maankäyttö. Alue on kuitenkin myös lepakoiden paikallisesti tärkeä ruokailualue. Koiviston mutakuoppien alue on sekundäärinen elinympäristö, jossa arvoa tuo alueen runsas lahopuusto.

Alueella ei tehty havaintoja luontodirektiivin liitteen IVa lajeista pois lukien alueella ruokailemassa havaitut lepakot.

Selvitysalueella ei havaittu erityisen huomionarvoista pesimälinnustoa.

Kuva 19. *Selvitysalueen arvokkaiksi tunnistetut alueet.*

8 Viitteet

Hyvärinen, E., Juslén, A., Kemppainen, E., Uddström, A. & Liukko, U.-M. (toim.) 2019. Suomen lajien uhanalaisuus − Punainen kirja 2019. Ympäristöministeriö & Suomen ympäristökeskus. Helsinki. 704 s.

Kontula, T. & Raunio, A. (toim.). 2018a. Suomen luontotyyppien uhanalaisuus 2018. Luontotyyppien punainen kirja − Osa 1: Tulokset ja arvioinnin perusteet. Suomen ympäristökeskus ja ympäristöministeriö, Helsinki. Suomen ympäristö 5/2018. 388 s.

Kontula, T. & Raunio, A. (toim.). 2018b. Suomen luontotyyppien uhanalaisuus 2018. Luontotyyppien punainen kirja − Osa 2: luontotyyppien kuvaukset. Suomen ympäristökeskus ja ympäristöministeriö, Helsinki. Suomen ympäristö 5/2018. 925 s

Luonnonsuojeluasetus (1066/2023).

Luonnonsuojelulaki (3/2023).

Metsälaki (12.12.1996/1093).

Mäkelä, K & Salo, P. 2023. Luontoselvitykset ja luontovaikutusten arviointi. Opas tekijälle, tilaajalle ja viranomaiselle. 2. korjattu painos. SYKE 43/2023

Neuvoston direktiivi luonnonvaraisten lintujen suojelusta (NDir 79/409/ETY).

Neuvoston direktiivi luontotyyppien sekä luonnonvaraisen eläimistön ja kasviston suojelusta (NDir 92/43/ETY).

Nieminen, M. & Ahola, A. (toim.) 2017: Euroopan unionin luontodirektiivin liitteen IV lajien (pl. lepakot) esittelyt. − Suomen ympäristö 1/2017: 1−278.

Rassi, P., Alanen, A., Kanerva, T. & Mannerkoski, I. (toim.) 2001. Suomen lajien uhanalaisuus 2000. Ympäristöministeriö & Suomen ympäristökeskus, Helsinki. 432 s.

Vesilaki (27.5.2011/587).

KOIVISTONKYLÄNTIE

AP

AP

AP

KOULUN
LÄHIMETSÄ

RETKIPAIKKA

PUROLINJA

METSÄISENÄ
SÄILYTETTÄVÄ
ALUE

METSÄISENÄ
SÄILYTETTÄVÄ
ALUE

PURURATA / LATUPOHJA

LUMI

NIITTY

JÄTEH.

KOIVISTON
KOULU

PERINNE-
TALO

SYREENIAITA

P
HENK.
9 ap

P
HENK.
12 ap

P
HENK.
9 ap

KOULU-
TAKSI

↑ leikkipiha ↑

P
PYÖRÄT
(saatto)

PÄIVÄ-
KOTI

VANHA PURURATA →

OMENAPUITA,
MARJAPENSAITA

HARJOITTELULATU

VAPAA
NÄKEMÄ

liivarous.
levike

AJONEUVOT

KOULULAISET

KOIVUKUJA

vain huoltoajo

P
SAATTO

PIHLAJAT

KOULULAISET

JALANKULKU TUTUSTA
LIITTYMÄSTÄ

P
VARAUS

SUOJA-
PUUSTOA

LUISTIN-
KOPPI

VAR.

KAUKALO
200m

KOULUN
LEIKKIPIHA

PIENTEN
PIHA

ISOJEN
PIHA

TILAVARAUS
LEIKKI, URHEILU, OPETUS,
VARHAISKASVATUS

(HUOLTOAJO)

HUOLTOAJO

P
PYÖRÄT

SÄILYT.
PUITA

25m vaijerijuoksu

100m juoksusuora

pituushyppy 30m

100m
merkki

vanha kiinteistönraja

UUSI PURURATA / LATUPOHJA →

ISTUTETTAVA SUOJAPUURIVI, 20m välein

pallokenttä 20 x 40m
yleisluistelualueen pohja

KOULULAISET
(HUOLTOAJO)

TALOUSRAKENNUKSET

AO
2269 m²

AO
2211 m²

AO
2200 m²

AO
2586 m²

PÄÄRAKENNUS

ISTUTETTAVA ALUEENOSA

AP
2287 m²

UUSI TONTTIKATU

KERÄYSPISTE

AO
2802 m²

AO
2144 m²

AO
2558 m²

MAALAIS-
PIHAPIIRI

POHJOINEN

0 50 m

Rakennuskohde
KOIVISTON KOULU
pihasuunnitelma
KOIVISTON KOULUN YMPÄRISTÖN
ASEMAKAAVA 992 26/1, LIITE 5

Mittakaava
1:800

Päiväys
22.5.2026

ÄÄNEKOSKI
Tulevaisuus asuu täällä

Äänekosken kaupunki, Maankäyttöpalvelut
Hallintokatu 4, 44100 Äänekoski
Vaihde p. 020 632 2000 kirjaamo@aanekoski.fi
Schroderus Vilhelmiina, p. 0400 115 240
Arkkitehti, kaavasuunnittelija

Havainnekuva asuinalueesta.

Rakentamistapaohje

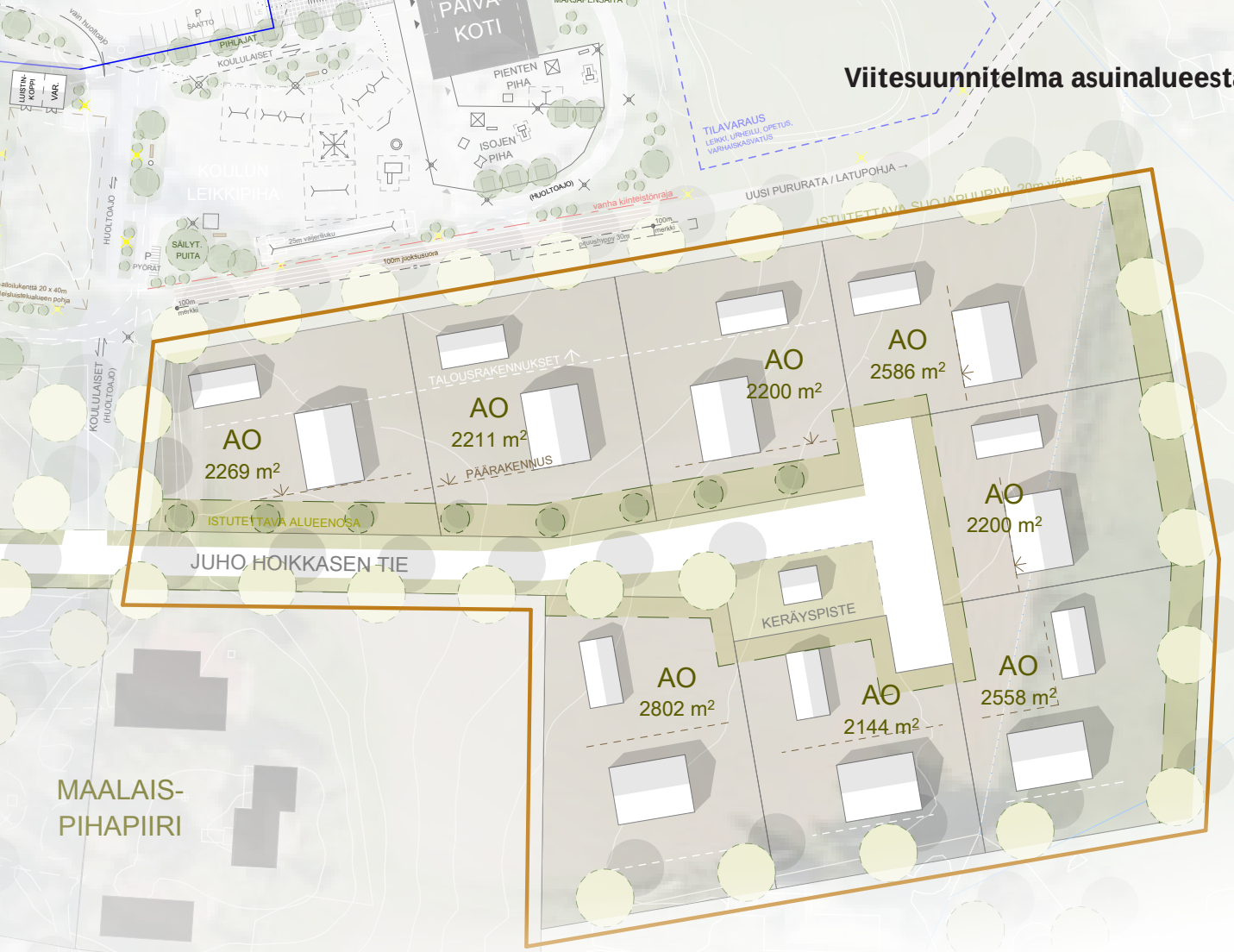
Koiviston koulun ympäristö

Äänekosken Koiviston kylä on osa maakunnallisesti merkittävää kulttuurimaisemaa, jossa erillliset asuinrakennukset ovat tyypillisesti rakentuneet aavaa peltomaisemaa rajaavien metsäpalstojen tuntumaan. Koiviston uusi hirsikoulu ja -päiväkoti muodostaa historiallisen Perinnetalon kanssa kylän keskipisteen, jonka ympäristöön sijoittuu asemakaavoitettuja maalaismaisia erillispientalotontteja.

Koiviston koulun ympäristön rakentamistapaohjeet täydentävät asemakaavan kaavamääräyksiä. Rakentamistapaohjeen tarkoituksena on ohjata alueen pientalorakentamista niin, että peltomaiseman laidalle rakentuu viihtyisä, yhtenäinen ja maisemallisesti korkeatasoinen asuinalue. Neuvontaa rakennussuunnitteluun sekä asemakaavan- ja rakennustapaohjeen tulkintaan antaa **Äänekosken kaupungin rakennusvalvonta**.

Rakentamistapaohje on hyväksytty Koiviston koulun ympäristön asemakaavan (992 26/1) yhteydessä ja on voimassa sitovana ***26. kaupunginosan korttelissa 1 tonteilla 5 - 12.*** *Määräykset soveltuvat käytettäväksi ohjeellisena myös muilla 26. kaupunginosan asemakaava-alueen erillispientalotonteilla.*

ÄÄNEKOSKI
Tulevaisuus asuu täällä

Viitesuunnitelma asuinalueesta.

Ympäröivä kulttuurimaisema.

Aluesuunnitelma ja kaavamääräykset

Uusi omakotitaloalue muodostaa yhtenäisen kokonaisuuden maisemallisesti arvokkaalla sijainnilla. Tontit rajataan aavasta peltomaisemasta suojaavalla puurivillä. Uudelle tonttikadulle istutetaan lehtipuukujanne.

Asemakaavassa päärakennuksen yksi sivu tulee sijoittua kaavakartalla nuolella osoitetulle linjalle. Pohjoisreunalla talousrakennukset rajaavat tonttien piha-aluetta koulun alueesta.

Rakentamistapaohjeen ympäristömääräykset

Viherympäristö

Tontin rakentamattomasta pinta-alasta suurin osa tulee olla vettä läpäisevää viheraluetta kuten nurmea, istutuksia, kasvimaata tai puustoa. Ajoteiden pintamateriaalina tulee ensisijaisesti suosia hiekkapintaa ja ulkolaatoituksia.

Peltoalaan rajoittuvalle tontin laidalle tulee istuttaa suojaava lehtipuurivi väh. 1 puu / 20m tiheydellä. Piha-alueet tulee rajata toisistaan ensisijaisesti ojin ja pihaistutuksin. Aidattaessa pihaa aitauksen, näkösuojan tai muun rakennelman tulee sijoittua tontille vähintään 4 m etäisyydelle tontin rajasta.

Rakentamistapaohjeen rakentamismääräykset

Uuden omakotitaloalueen tulee muodostaa yhtenäinen, korkealaatuinen ja kulttuuriarvoja tukeva kokonaisuus maisemallisesti arvokkaalla sijainnilla. Rakennuskannan tulee olla arkkitehtuuriltaan korkealaatuista ja sopusuhtaista.

Rakennusmassa

Asuinrakennusten tulee olla ulkoiselta rakennusmassaltaan vähintään puolitoistakerroksisia. Yksikerroksisen pientalo on mahdollista toteuttaa käyttöullakolla tai korkeilla sisäkattopinnoilla ja parvella. Käyttöullakko on mahdollista hyödyntää tilavarauksena myöhemmin toteutettavaksi asuintilaksi.

Päärakennuksessa tulee olla vähintään kaksi ikkunaa tai ikkunallinen ovi kullakin julkisivulla. Rakennusten yhtäjaksoinen seinäpinta voi olla enintään 9 m. Tätä pidempää julkisivua tulee jakaa sisäänvedoilla tai ulkonevilla osilla, kuten katoksella, ikkunaerkkerillä tai kuistilla.

Kattomuodot

Rakennusten tulee olla harjakattoisia. Aluekokonaisuutta rikastuttavat yksilölliset piirteet kuten mansardikatot, poikkipäädyt ja kattolyhdyt ovat sallittuja. Vesikaton päämuodon poikkeutukset tai ikkuna-aiheet tulee olla alisteisia pääakttomuodolle. Vesikaton kaltevuus tulee olla 1:3 (18°) tai jyrkempi. Pulpetti-, tasa- tai loivia aumakattoja ei sallita päärakennuksen pääkattomuotona. Vesikaton väri tulee olla vaalea, harmaa, ruskea tai musta. Viherkatot ovat sallittuja.

Talousrakennukset

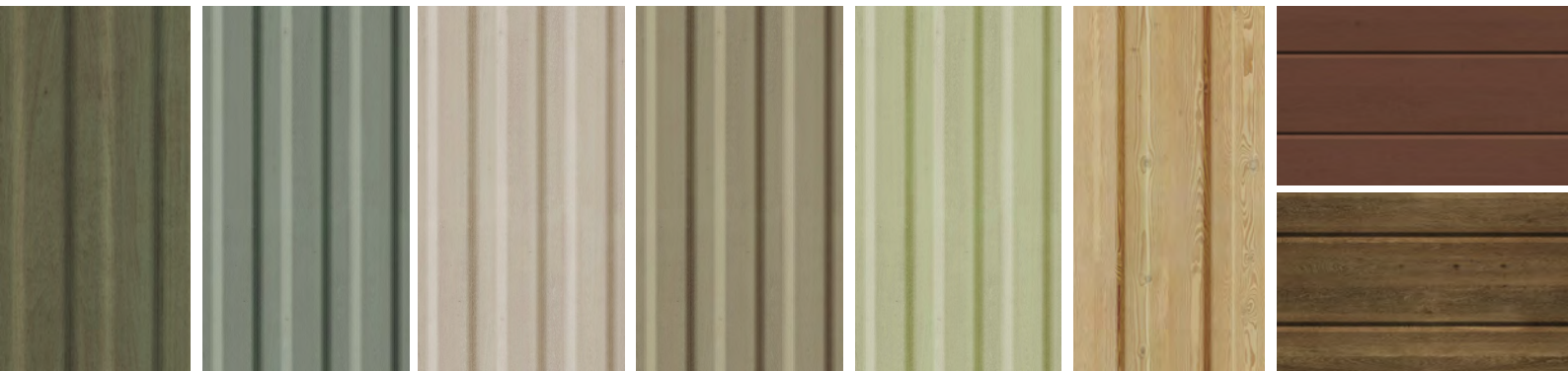
Talousrakennukset tulee toteuttaa erillisenä päärakennuksesta eikä niitä tule liittää yhteen katoksin. Talousrakennusten ja pihan rakennelmien tulee olla korkeudeltaan, laajuudeltaan ja lukumäärältään alisteisia asuinrakennuksille. Rakennukset tulee lähtökohtaisesti sijoittaa pihapiirimäisesti toisiinsa nähden.

Julkisivumateriaali

Rakennusten julkisivuväritys tulee sopia kaukomaisemaan ja Koiviston koulun ympäristössä käytettyihin perinnesävyihin. **Luonnonvärit ja murretut perinnesävyt** ovat sallittuja peittomaalilla tai kuultokäsittelynä toteutettuna. Mustavalkoisia, kauttaaltaan mustia tai -tummanharmaita julkisivuvärityksiä ei sallita. Maisemasta tai rakentuneesta aluekokonaisuudesta poikkeavia kirkkaita värejä (punaiset, siniset, kirkkaat keltaiset) tulee käyttää vain harkiten.

Rakennusten ulkoverhous tulee olla valtaosin **puuta tai hirsipintaa**. Suositeltavia ovat yhtenäinen puupanelointi, pystyrimalaudoitus tai höylähirsipinta. Tiiliverhoilua, pitkänurkkaista pyöröhirttä tai rappausta ei sallita päärakennuksen pääasiallisena julkisivumateriaalina.

Värimalleja alueelle sopivista julkisivumateriaaleista.

Pientalomalleja.

Rakennustaiteelliset yksityiskohdat

Rakennuskannan tulee toteuttaa **nykyaikaista pientalorakentamista,** joka sopii maakunnallisesti merkittävään kulttuurimaisemaan. Kaukonäkymään suuntaavat julkisivut tulee suunnitella tasapainoisiksi ja sopusuhtaisiksi.

Perinteikkyyttä ja nykyaikaista rakentamistapaa yhdistävää rakenteellisuutta on mahdollista tuoda esiin esimerkiksi näkyvin hirsiliitoksin tai vesikattoa kannattelevilla räystäs- tai palkkiaiheilla. Myös vuori- ja ikkunanpielilautojen klassinen valkoinen väritys välittää ympäristöön sopivaa maalaisperinnettä. Harkitut yksityiskohdat kuten viistämällä kevennetyt avoräystäät luovat hienovaraisia viittauksia rakennusperinteeseen muutoin modernissa pientalossa. Historismiin taipuvasta erillisestä julkisivukoristelusta on kuitenkin syytä jättäytyä.

Talotekniset yksityiskohdat

Julkisivuille asennettava talotekniikka tulee suunnitella osaksi vähemmän näkyvää julkisivua, julkisivun sisennykseen tai rimaseinäkkeen taakse. Vesikatolle asennettavat varusteet on sovitettava katemateriaalin sävyyn. Katon väriin sopivia aurinkopaneeleita tai -keräimiä voidaan toteuttaa rakennusten vesikaton lappeille jos ne eivät korostu uudisasuinalueella kaukomaisemassa katseltuna. Tonttikadulla lähietäisyydellä kateltaessa laajoja paneelipintoja tulee välttää.

Maatalous ja pienteollisuus

Aktiivinen maatalous ylläpitää Koiviston kylälle ominaista arvokasta kulttuurimaisemaa. Asuinpihojen puutarhat, pienviljelysalat ja kasvihuoneet sekä talousrakennukset ovat maalaismaisten pientalojen pihojen luonnollisia toimintoja. Asuinalueella ei kuitenkaan sallita kooltaan asuinrakennuksiin rinnastuvaa tai ulkonäöltään teollisuustyylistä halli-, eläinsuoja- tai konesuojarakentamista.

Havainnekuva asuinalueesta maisemassa.